Ἡ Νεολαία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 3
12 ΜΑΪΟΥ 194

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 32 — 11 Μαΐου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ. 160	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	» 80	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	» 40	50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας		1
Ἀμερικῆς Δολ.		6
Αἰγύπτου Λίρ.		1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἢ λήγει ἡ συνδρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεῦχος ποὺ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφὴ σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑποχρέωσίν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομήν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διεύθυνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς ταύτην καὶ 3 δραχμὰς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς διευθύνσεώς των.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ:
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ πρὸς 3¾ % μέχρι δραχμῶν 125.000.—
ΟΨΕΩΣ πρὸς 3 % ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ πρὸς 3½ % — 4½ %

Ὁ τόκος τοῦ Ταμιευτηρίου ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς καταθέσεως. Ἅπασαι αἱ καταθέσεις εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου ἠγγυημέναι ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ ἀπηλλαγμέναι τελῶν χαρτοσήμου.
Μία ἀπὸ τὰς ἀρετὰς τῆς Νεολαίας πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ ἀποταμίευσις.
ΦΑΛΑΓΓΙΤΑΙ καὶ ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΑΙ! Ἀποταμιεύετε καὶ καταθέτετε τὰς οἰκονομίας σας εἰς τό:
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
Οὕτω προετοιμάζετε μίαν καλλιτέραν αὔριον διὰ τὸν ἑαυτόν σας, καὶ συμβάλλετε συγχρόνως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Γεωργίας τῆς Χώρας.
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 31
35 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ 72 ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΤΕΛΕΙΩΣΑΝ ΟΙ Β΄ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ...

Κάθε πράγμα μελέτησέ το, όχι μονάχα άπό τήν άρχή έως τό τέλος' άλλά, όταν τελειώση, κι' άπό τό τέλος στήν άρχή γιά νά τό καταλάβης καί τό αίσθανθής καλύτερα καί βαθύτερα...
ΕΡΝΕΣΤΟΣ ΤΟΛΛΕΡ «Σημειώματα»

Ἐτελείωσαν τὴν περασμένη Κυριακὴ οἱ Β΄ Πανελλήνιοι Ἀγῶνες Ε.Ο.Ν. μὲ μιὰ σοβαρὴ κι' ἐπιβλητικὴ ἀπονομὴ ἐπάθλων καὶ διπλωμάτων στὶς νικήτριες Περιφερειακὲς Διοικήσεις καὶ στοὺς νικητὰς τῶν διαφόρων ἀγωνισμάτων.

Ὅλος ὁ κόσμος, ποὺ παρακολούθησε τοὺς ἀγῶνες καὶ γέμισε τὸ Παναθηναϊκὸ Στάδιο μιάν ὁλόκληρην ἑβδομάδα, ἔφυγε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ καὶ λυπημένος ἀπὸ τὴν ἄλλη πῶς πρέπει νὰ περάση ἕνας ὁλόκληρος χρόνος ἕως ὅτου γίνουν πάλι οἱ Γ΄ Πανελλήνιοι.

Αὐτὸ εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἱκανοποίησι γιὰ τὴν Ε.Ο.Ν., ἀφοῦ μέσα σὲ δυὸ μονάχα χρόνια κατώρθωσε μὲ δυὸ παρουσιάσεις κι' ἐκτελέσεις νὰ γίνουν οἱ Πανελλήνιοι ἀγῶνες της τὸ μεγαλύτερο καὶ σοβαρώτερο ἀθλητικὸ γεγονὸς σ' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα.

Κι' ὄχι μονάχα στὴν πατρίδα μας! Εἶναι ἀδιαφιλονίκητο πῶς σ' ὁλόκληρη τὴν Ἀνατολὴ καὶ τὰ Βαλκάνια δὲν ἔγινε ποτὲ μέχρι σήμερα τόσο μεγάλη ἀθλητικὴ συγκέντρωσι καὶ κατασκήνωσι γιὰ ἀθλητικοὺς ἀγῶνες.

Δυὸ χιλιάδες παιδιά, ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδας, ἔλαβαν μέρος, κι' ἂν ἐξαιρέση κανεὶς τὴν Π. Δ. Πρωτευούσης καὶ τὴν Δ.Α.Σ. κάπου χίλιοι τριακόσιοι ἀθληταὶ τῶν ἄλλων Περιφερειακῶν Διοικήσεων κοιμήθηκαν καὶ ἔζησαν στὴν κατασκήνωσι τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ τριακόσιες πενῆντα ἀθλήτριες στὴν ἄλλη κατασκήνωσι τῶν Φαλαγγιτισσῶν.

Οἱ Βαλκανικοὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες δὲν συνάθροισαν ποτὲ μέχρι σήμερα στὰ δέκα χρόνια τῆς τελέσεώς των πάνω ἀπὸ 350 ἀθλητὰς ἀπ' ὅλα τὰ Βαλκανικὰ κράτη καὶ οἱ Παγκόσμιοι σύγχρονοι Ὀλυμπιακοὶ στὴν Ἀμερική, στὴν Γαλλία, στὴν Ὁλλανδία, στὴν Γερμανία δὲν ξεπέρασαν κι' αὐτοὶ τὸν ἀριθμὸ τῶν δύο χιλιάδων ἀθλητῶν.

Αὐτὰ τὰ δύο παραδείγματα τῶν καλυτέρων ἀθλητικῶν γεγονότων ὁλοκλήρου τοῦ πολιτισμένου κόσμου δείχνουν ὁλοφάνερα πῶς ἡ Ε.Ο.Ν. δὲν ὑστέρησε, ἀλλὰ κατώρθωσε μέσα σὲ μιὰ διετία νὰ φτάση καὶ νὰ ξεπεράση μὲ τοὺς Πανελληνίους ἀγῶνες της ὄχι μονάχα σ' ἀριθμὸ συμμετοχῆς ἀθλητῶν τὶς ἄλλες πολυκρατικὲς ἀθλητικὲς διοργανώσεις ἀγώνων, ἀλλὰ ἐργάστηκε μὲ τὸν καλύτερο τρόπο στὴ διαπαιδαγώγησι καὶ τὴν ἐξάπλωσι τῆς ἀθλητικῆς ἰδέας στὴν μεγάλη μᾶζα τῆς ἑλληνικῆς νεότητος.

Ὅταν πέρυσι, μετὰ τοὺς Α΄ Πανελληνίους, ἡ Α.Ε.Α. (Ἀνωτάτη Ἐπιτροπὴ Ἀθλητισμοῦ) ἔστειλε στὶς ἐπαρχιακὲς Περιφερ. Διοικήσεις ὡρισμένους γυμναστὲς γιὰ νὰ διαδώσουν καὶ νὰ ἐπιμεληθοῦν καὶ νὰ διδάξουν στὴν νεολαία τῆς πατρίδας μας τὸν καλῶς ἐννοούμενον ἀθλητισμό, οἱ λίγοι αὐτοὶ γυμνασταὶ ἐργάστηκαν ἐντατικά, ἐμψυχωμένοι ἀπὸ τὴν ὄρεξι καὶ τὴν πεποίθησι γιὰ τὴν τελικὴ νίκη, δασκαλεμένοι νὰ μὴν ὑποχωρήσουν σὲ τίποτα καὶ νὰ ἀναφέρουν κάθε τους προσπάθεια καὶ ἐργασία μὲ ὑπομνήματα στὴν Α. Ε. Α. τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ποὺ τοὺς παρακολουθοῦσε ἐντατικὰ καὶ τοὺς ἐνεθάρρυνε ἀκατάπαυστα.

Ἔτσι ἐφέτος τὰ τεχνικὰ ἀποτελέσματα παρουσιάστηκαν ἀγνώριστα. Οἱ Φαλαγγῖται καὶ αἱ Φαλαγγίτισσες, παρ' ὅλο τὸ πρώϊμο τῆς τελέσεως τῶν ἀγώνων (ἀφοῦ τὰ κρύα κι' οἱ βροχὲς δὲν εἶχαν ἀκόμα περάσει γιὰ νὰ ξαναρχίση ἡ κανονικὴ προπόνησις τῶν ἀθλουμένων), ἐνεφανίστηκαν προωδευμένοι, πειθαρχημένοι καὶ ἄρτιοι γνῶσται τῶν ἀθλητικῶν κανονισμῶν καὶ νόμων. Κι' ὄχι μονάχα αὐτό. Καινούργιοι ἀθληταὶ καὶ ἀθλήτριαι ξεπετάχτηκαν, καλύτεροι ἀπὸ τοὺς προηγουμένους καὶ τὰ τεχνικὰ ἀποτελέσματα τῆς Β΄ Κατηγορίας (ἐφήβων) εἶναι πολὺ ἀνώτερα τῆς Α΄ Κατηγορίας (ἀνδρῶν), πρᾶγμα ποὺ βασικὰ καταδεικνύει τὴν καλὴν ἐργασία κι' ἐπιστασία ποὺ ἔγινε στὴν ἀθλητική τους διδασκαλία, προπόνησι καὶ σωματική τους διαπαιδαγώγησι.

Ἀναφέραμε τὴν ἔκφρασι «ἀγνώριστα» γιὰ τὰ ἐφετεινὰ τεχνικὰ ἀποτελέσματα, γιατὶ ἡ διαφορὰ ἀπὸ πέρυσι εἶναι πραγματικὰ πάρα πολὺ μεγάλη. Στοὺς Α΄ Πανελληνίους ἀγῶνες οἱ Φαλαγγῖται καὶ οἱ Φαλαγγίτισσες μπορεῖ κανένας νὰ πῆ πῶς δὲν ἦσαν, οἱ μισοὶ σχεδόν, ἀθληταί. Ἦταν ἁπλᾶ νέοι καὶ νέες ποὺ εἶχαν τὴν ὄρεξι γιὰ τὸν ἀθλητισμό, εἶχαν ἁπλᾶ ὅλη τὴ φωτιὰ καὶ τὸν ζῆλο νὰ δημιουργήσουν κάτι, τοὺς ἔλειπε ὅμως ἡ συστηματοποίησι, κι' ἔτσι ἔβλεπε κανεὶς μονάχα τὴν σωματικὴ δύναμι καὶ τάσι, ἄπλερη καὶ ἀδύναμη νὰ ὑπερνικήση τὴν λογικὴ καὶ μελετημένη ἀναγκαία ἀθλητικὴ διαπαιδαγώγησι. Πολλοὶ μάλιστα στοὺς πρώτους ἀγῶνες ἀγνοοῦσαν τοὺς κανονισμοὺς τῶν διαφόρων ἀγωνισμάτων, μεταχειριζόμενοι ἄθῳα μονάχα τὴ σωματικὴ καὶ παιδιακίσια τους λογικὴ γιὰ νὰ κατορθώσουν κάτι.

Ὅλες αὐτὲς οἱ περυσινὲς ἀσυστηματοποίητες σωματικὲς δυνάμεις παρουσιάστηκαν ἐφέτος δεμένες, διδαγμένες καὶ πειθαρχημένες στοὺς νόμους καὶ τοὺς κανονισμοὺς τοῦ ἀθλητισμοῦ, ἔχοντας μὲ μιὰ λέξι ἀθλητικῶς συνειδητοποιηθῆ. Κι' αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ἡ μεγαλύτερη νίκη! Ἡ ἐξολόθρευσι τῆς ἀγνοίας, ἡ ἐξάλειψι τῆς ἀτολμίας, ὁ παραμερισμὸς κάθε ἀκανόνιστης ἀθλητικῆς προσπαθείας, πλαισιωμένος στὴν ἰδεολογικὴ ἀνατένισι μιᾶς ἀρτίας ἀγωνιστικῆς ἀποδόσεως.

Δὲν εἶναι ἐγωϊσμὸς νὰ ὑπερηφανευθῆ ἡ Ε.Ο.Ν. γιὰ τὴν ἀθλητική της αὐτὴ ἐργασία, ποὺ συντελέστηκε μέσα σ' ἕνα χρόνο, ἀρκεῖ μονάχα νὰ μὴν γίνη ἡ ὑπερηφάνεια αὐτὴ — πρᾶγμα ἀπίθανο γιὰ τὴν ἰδιοσυγκρασία της — ὁ φορεὺς τῆς στασιμότητος στὴν ἀθλητικὴ της ἰδεολογία καὶ στὸ ἀθλητικό της πρόγραμμα.

Οἱ ἀγῶνες πιὰ μπῆκαν στὸ δρόμο τους. Ἑδραιώθηκαν ὡς διοργάνωσι κι' ὡς ἐκτέλεσι, ἐπεβλήθησαν ὡς ἐξόρμησι, ἐστάθηκαν τὸ μεγαλύτερο ἀθλητικὸ ἐτήσιο γεγονός. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀθλητικὴ κατασκήνωσι, τὶς δύο ἀθλητικὲς κατασκηνώσεις — δηλαδὴ Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν — αὐτὲς παρουσίασαν στὴν πρώτη τους ἐφετεινὴ πραγματοποίησι ὅλα τὰ ἀγαθὰ μιᾶς μελετημένης καὶ σοβαρᾶς ἰδέας, ποὺ συντελεῖ στὴν καλύτερη καὶ σοβαρώτερη διαφώτισι καὶ ἐκπλήρωσι τοῦ πραγματικοῦ ἀθλητισμοῦ. Οἱ συχνότατες μάλιστα ἐπισκέψεις τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου, Γενικοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀργανώσεως, καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. στὶς κατασκηνώσεις καὶ στὸ Παναθηναϊκὸ Στάδιο ὁλόκληρη τὴν περασμένη ἑβδομάδα, κατὰ τὴν τέλεσι τῶν ἀγωνισμάτων, ἀποδεικνύουν φανερώτατα τὴ σοβαρότητα καὶ τὴν ἐπιτυχία τῆς γενικῆς ἀθλητικῆς ἐργασίας.

Ὁ Ἀρχηγὸς μάλιστα ἀπεφάσισε νὰ προσληφθοῦν ἀμέσως ἄλλοι 30 γυμνασταὶ καὶ γυμνάστριαι γιὰ νὰ γίνη ἀκόμη ἐντατικώτερη καὶ συστηματικώτερη ἡ ἀθλητικὴ ἐργασία σ' ὅλες τὶς Περιφερειακὲς Διοικήσεις καὶ νὰ ὁλοκληρωθῆ τὸ γενικὸ ἀθλητικὸ πρόγραμμα.

Αὐτὸ εἶναι ἄλλη μιὰ νίκη! Γιατὶ ἐνῷ, ἂν περάση κανεὶς σήμερα ἀπὸ τὶς ἀθλητικὲς κατασκηνώσεις, βλέπει τοὺς χώρους αὐτοὺς πάλι ἄδειους κι' ἔρημους — ὅλο τὸ ὑλικὸ ἔχει μεταφερθῆ στὶς ἀποθῆκες πιὰ — στὴν Κεντρικὴ Διοίκησι, στὶς Περιφερειακὲς Διοικήσεις, σ' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα, ἡ ἐργασία δὲν ἔπαψε, ἐξακολουθεῖ ἐντατικώτερη ὕστερα ἀπὸ τὴν ἱκανοποίησι τοῦ Ἀρχηγοῦ, κι' αὐξάνει ὅλο καὶ περισσότερο ἡ νέα προσπάθεια ἀπὸ τὰ γραφεῖα τῆς Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἀθλητισμοῦ στὰ γυμναστήρια κι' ἀπὸ τὰ γυμναστήρια στὰ γραφεῖα καὶ πάλι γιὰ νὰ προετοιμασθοῦν οἱ ἐρχόμενοι Γ΄ Πανελλήνιοι Ἀγῶνες τοῦ 1941)Ζ'.

Ρ. Α. Δ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΤΩΝ ΛΟΥΛΟΥΔΙΩΝ

Πλημμύρισαν οἱ πλατεῖες ἀπὸ λουλούδια ποικιλόχρωμα, ἀπὸ τὸν σύντροφο αὐτὸν τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ νοιώσουμε τὸν πολιτισμὸ ἑνὸς λαοῦ. Μποροῦμε νὰ τὸ θέσουμε ὡς δόγμα πὼς μόνο οἱ κατώτεροι λαοί, οἱ ἀνεξέλικτοι καὶ ὅσοι κάνουν τὰ πρῶτα βήματα πρὸς τὸν πολιτισμό, μόνον αὐτοὶ δὲν ἀγαποῦν τὰ λουλούδια ἢ ἀδιαφοροῦν τελείως πρὸς τὸν ἄνθινο κόσμο, ποὺ εἶναι χαρὰ τῶν ματιῶν καὶ αἰσθητικὴ ἀπόλαυσις. Τὰ χειρωνακτικὰ ἔργα καὶ τὸ σπαθὶ ταιριάζουν μόνο στοὺς λαοὺς αὐτοὺς καὶ ἡ ψυχή τους δὲν μπορεῖ νὰ συλλάβη τὴν εἰκόνα ἑνὸς ἀνθισμένου περιβολιοῦ. Τὸ πολὺ πολὺ ποὺ δέχεται εἶναι ἕνα δάσος ἢ μιὰ συστὰς ἀπὸ τὰ πανύψηλα καὶ ρωμαλέα δένδρα· ἴσως γιατὶ ἀνταποκρίνεται ἡ εἰκόνα τους πρὸς τὴν ἰδέα τους γιὰ τὴ δύναμι καὶ τὴ βία ποὺ ἀποτελοῦν τὰ θεμέλια τοῦ εἶναι τους.

Θἄπρεπε νὰ προσέξουμε τὰ λουλούδια ποὺ ἔχουν μεταφερθῆ στὶς πλατεῖες ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἑβδομάδος τῶν ἀνθέων καὶ ἔχουν ἐξωραΐσει τὴν πεζότητα τῆς καθημερινῆς ζωῆς καὶ τῆς ὀχλοβοῆς μιᾶς μεγαλοπόλεως. Δὲν εἶναι ὅλα λουλούδια προερχόμενα ἀπὸ θερμοκήπια καὶ ἀπὸ πλουσιόσπιτα. Εἶναι καὶ λουλούδια ποὺ δὲν ἔχουν κἂν τὴν πολυτέλεια μιᾶς γλάστρας. Ἕνα δοχεῖο φτιαγμένο ἀπὸ τὴ συναρμολόγησι μερικῶν ξύλων, ἢ ἕνα δοχεῖο πετρελαίου. Τὰ φιλοξενοῦν καὶ τοὺς προσφέρουν τὸν χῶρο ποὺ χρειάζονται γιὰ ν' ἁπλώσουν τὶς ρίζες τους καὶ ν' ἀναπυχθοῦν. Εἶναι τέλος λουλούδια ποὺ δὲν ἐδέχθηκαν τὴν εἰδικευμένη φροντίδα ἑνὸς κηπουροῦ ἢ ἑνὸς ἐπιστήμονος ἀνθοκόμου.

Τὰ πρῶτα πρέπει νὰ εἶναι ὡραῖα καὶ φανταχτερά, γιατὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιστημονικῆς καλλιεργείας εἶναι πάντα τὸ ἄρτιον προϊόν. Ἀλλὰ ὑστεροῦν τάχα καὶ τὰ ἄλλα σὲ ἐμφάνισι; Ὄχι μόνον δὲν ὑστεροῦν, ἀλλὰ καὶ ὑψώνουν ὑπερήφανα τοὺς μίσχους των καὶ πλάϊ στὴν ὀψιπλουτικὴ λατάνια ἢ τὴν προκλητικὴ ὀρτανσία καμαρώνουν φουντωμένα τὰ ταπεινὰ λουλούδια τῆς ἑλληνικῆς αὐλῆς. Γιατὶ αὐτὸ θέλω νὰ πῶ. Πλεῖστα ὅσα λουλούδια προέρχονται ἀπὸ τὴν αὐλὴ τοῦ ἀθηναϊκοῦ σπιτιοῦ. Τὴν αὐλὴ αὐτὴ ὅπου συναντῶνται ἡ φτώχεια, ἡ μιζέρια, ἡ δυστυχία, ἡ ἐλπίδα μιᾶς καλυτέρας αὐριανῆς ἡμέρας, ἡ προσδοκία τῆς ἐργασίας, ἡ ἀπαντοχή, τὸ καρδιοχτύπι, ἡ σκληρὴ δουλειά, ἡ καθημερινὴ ἔννοια. Πολλὲς φορὲς τόσος ἥλιος μπαίνει στὴν καμαροῦλα τῆς αὐλῆς, ὅσος οὔτε γιὰ νὰ λιαστῆ ἕνας ἄνθρωπος. Μιὰ φωτεινὴ γραμμὴ ποὺ πέφτει σὰν ἀσημένιος καταρράκτης καὶ εἶναι ἡ μόνη ἀπόδειξις ὅτι ἔξω ἀστράφτει ὁ ἥλιος καὶ γελᾶ ἡ μέρα. Καὶ ὅμως, ἀντὶ νὰ καθήση μιὰ ἀνθρωπινὴ πλάτη στὴ φωτεινὴ γραμμὴ νὰ δεχθῆ τὴν ζωογόνο της θωπεία, μιὰ γλάστρα παίρνει τὸ χάδι. Κι' ἂν ἀκόμη στὴν καμαροῦλα δὲν ὑπάρξη νερὸ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, θὰ ὑπάρξη γιὰ τὴν γλάστρα καὶ εἶναι χαρὰ καὶ ἡλιόφως γιὰ τοὺς ταπεινοὺς ἐνοίκους τῆς κάμαρας τὸ μπουμπούκιασμα καὶ τὸ ἄνθισμα τῆς γλάστρας. Ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων, ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματα τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ φθάνει ἡ λατρεία αὐτὴ τοῦ λουλουδιοῦ καὶ γενικὰ τοῦ φυτοῦ, ποὺ εἶχε θεοποιηθῆ ὅπως σὲ καμμιὰ ἄλλη φυλὴ στὴ γῆ.

Στοὺς τελευταίους αἰῶνες τὸ σκοτάδι τῆς δουλείας καὶ τῆς ἀμαθείας ἔπεσε βαρὺ πάνω στὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος. Μὰ ὅπως χρειάζονται πολλοὶ αἰῶνες γιὰ νὰ θεμελιώσουν καὶ νὰ διαμορφώσουν ἕνα πολιτισμό, ἔτσι καὶ ἡ δουλεία δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐξανεμίση τὰ στοιχεῖα ἑνὸς πολιτισμοῦ, ὅταν εἶναι ἀληθινὸς πολιτισμός. Στὸν πιὸ ἁπλὸ Ἕλληνα βρίσκομε πάντα ἐκδηλώσεις ψυχικάς, ποὺ δὲν θὰ βρίσκαμε σὲ κανένα ἄλλο λαό, καλλιεργημένο μὲ τὴ σημερινὴ ἔννοια τῆς λέξεως. Μέσα στὰ μαῦρα χρόνια τῆς σκλαβιᾶς βρίσκουμε τοὺς Ἕλληνας νὰ νοιάζωνται γιὰ τὸ λουλούδι, ὅπως γιὰ κάθε ἄλλο πρᾶγμα ἀπαραίτητο στὴν συντήρησί τους, τοὺς Ἕλληνας πολεμιστὰς νὰ στολίζωνται μὲ λουλούδια ὅταν θἄδιναν τὴ μάχη, ποὺ θἄταν ἡ τελευταία τῆς ζωῆς τους. Τὰ δημοτικὰ τραγούδια εἶναι πλημμυρισμένα ἀπὸ τὴ λατρεία τοῦ λουλουδιοῦ καὶ οἱ ταπεινὲς Ἑλληνίδες τῆς ἑλληνικῆς ἐπαρχίας δὲν περίμεναν ποτὲ καμμιὰ προτροπὴ γιὰ νὰ στολίζουν τὰ μπαλκόνια τους μὲ γλάστρες, γιὰ νὰ καλλιεργοῦν λουλούδια σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ περιβολιοῦ τους, νὰ ποτίζουν μὲ στοργὴ τὰ ἁπλοϊκὰ παρτέρια τῆς αὐλῆς. Στὴν ἐπαρχία δίνονται ἀκόμη τὰ ὀνόματα: Λεμονιά, Μαντζουράνα, Βασιλική (ὄχι ἀπὸ τὸ Βασίλειος, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ βασιλικός), Τριανταφυλλιὰ καὶ ἡ παρομοίωσις μιᾶς ὄμορφης γυναίκας γίνεται πάντα μ' ἕνα ὡραῖο λουλούδι.

Ἡ ἀγάπη τοῦ Ἕλληνος πρὸς τὸ λουλούδι δὲν τοῦ ἔχει ὑποβληθῆ καὶ δὲν πρόκειται νὰ τοῦ ὑποβληθῆ. Εἶναι ὁρμέμφυτη, γιατὶ εἶναι συνυφασμένη μὲ τὸν πολιτισμό του. Μπορεῖ, βέβαια, νὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ θὰ ἰσχυρισθοῦν τὰ ἀντίθετα καὶ θὰ χαμογελάσουν. Θὰ εἶναι μωροί. Ἂν ὁ πολιτισμὸς δὲν ἦταν κάτι ποὺ δὲν σβήνει μὲ τὶς δοκιμασίες ἑνὸς ἔθνους, τότε δὲν θἄχαμε καὶ τὰ δείγματα τῆς λαϊκῆς τέχνης στὴν Ἑλλάδα, ποὺ διαδηλώνουν μιὰ προηγμένη καλλιτεχνικὴ ἀντίληψι στὸ σχέδιο, στὴν τέχνη, στὸ χρῶμα, σ' αὐτὴ τὴ σύλληψι. Οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ὁποίων προῆλθαν τὰ ξυλόγλυπτα, ποὺ μὲ τόση μανία κυνηγοῦν ἀληθινοὶ καὶ ψεύτικοι φιλότεχνοι, τὰ κεντήματα, ἐκκλησιές, κτίρια, ἀσημουργικὰ καὶ χρυσοχοϊκὰ κομψοτεχνήματα, ἦσαν κατὰ γενικὸν σχεδὸν κανόνα ἀγράμματοι. Πῶς τότε ὅμως θὰ μᾶς ἔδιναν ὅλα αὐτὰ τὰ δείγματα μιᾶς ἐξελιγμένης τέχνης ἂν δὲν εἶχαν στὴν ψυχή τους ἕνα πλούσιο ἀπόθεμα ἱκανοτήτων καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ προκαλλιέργεια καὶ ἡ ἀρτία θεμελίωσις ποὺ ἔσωσε τὸ ὅλο Ἑλληνικὸ Ἔθνος;

Ἡ ἀγάπη τοῦ Ἕλληνος πρὸς τὸ λουλούδι εἶναι καὶ αὐτὴ στοιχεῖο τοῦ πολιτισμοῦ του καὶ ὅσο θερμότερη ἡ ἀγάπη του γίνεται, τόσο προάγεται καὶ ὁ βαθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ του. Ἡ ἀγάπη αὐτὴ σημαίνει ἐκλέπτυνσι αἰσθητική, ψυχικὴν ἁπαλότητα, πνευματικὴ ἐπάρκεια.

Καὶ ἀσφαλῶς, δὲν ἠμποροῦσε νὰ συμβαίνη διαφορετικά, γιὰ ἕναν λαὸ ποὺ ἐθεοποίησε τὸ λουλούδι καὶ τὸ συνέδεσε μὲ τὴ ζωή του.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

Νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι ἡ Κυβέρνησις προσβλέπει πρὸς σᾶς μετὰ τῆς μεγίστης προσοχῆς καὶ μετὰ τῆς μεγίστης ἀγάπης. Ἐγὼ προσωπικῶς πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο εἰς τὸν νοῦν μου παρὰ πῶς νὰ ἐξυπηρετήσω τὸν λαὸν αὐτόν. Τὸν ἑαυτόν μου τὸν προσφέρω ὡς Θυσίαν ὑπὲρ τοῦ συνόλου, μὴ αἰσθανόμενος ἄλλην εὐτυχίαν παρὰ μόνον τὴν εὐτυχίαν τῆς Ἑλλάδος.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Γράμματα ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΝΙΚΗΤΑΙ

Ἀγαπητοί μου Φίλοι,

Ἡ στήλη αὐτὴ δὲν ἔχει εἰδικευθῆ, ὅπως ξέρετε, στὰ ἀθλητικά. Δὲν ἀσχολεῖται μὲ τὴν τεχνικὴ τῶν ἀγώνων, μὲ τὶς ἐπιδόσεις, μὲ τὶς βαθμολογίες. Ἡ στήλη αὐτὴ παρακολουθεῖ τὸ σύνολον, προσπαθεῖ νὰ συλλαμβάνῃ τὶς γενικὲς γραμμὲς τῶν ἐκδηλώσεών σας, ὅποιες κι' ἂν εἶναι, καὶ νὰ τὶς μελετᾷ μὲ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ τοὺς ἀξίζει.

Ἔτσι καὶ στοὺς προχθεσινοὺς Πανελληνίους Ἀγῶνας, καθισμένος σὲ μιὰ ψηλὴ κερκίδα, δὲν παρακολουθοῦσα τὰ ὀνόματα τῶν ἀθλητῶν, δὲν ἀδημονοῦσα νὰ ἰδῶ ποιὸς θὰ σπάσῃ πρῶτος τὴν κορδέλλα καὶ ποιὸ ρεκὸρ θὰ πραγματοποιήσῃ, δὲν παρακολουθοῦσα τὴν ἐξέλιξι τῆς βαθμολογίας τῶν διαφόρων ὁμάδων.

Μοῦ ἀρκοῦσε ἡ συναίσθησι ὅτι ἐκεῖ μέσα, μέσα στὸν ὁλόφωτο καὶ τιμημένο ἐκεῖνο στίβο, εἴχατε συγκεντρωθῆ δυὸ χιλιάδες περίπου παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος, σταλμένα ἀπ' ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ γαλανοῦ της ὁρίζοντος, γιὰ νὰ συναντηθῆτε καὶ νὰ συνεργασθῆτε ὅλα μαζὶ σὲ μιὰν ὑπέροχη κοινὴ προσπάθεια σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἀνατάσεως.

Στὸ πρόγραμμα ἔβλεπα διάφορα ὀνόματα· μὰ ὅλα αὐτὰ ἔσμιγαν ἐκεῖ μπροστά μου, συνενώνονταν κι' ἀποτελοῦσαν ἕνα κοινό, ἑνιαῖο ὄνομα: Ἑλληνόπουλο! Κι' ὅταν, μὲ τὸν ἦχο τοῦ πιστολιοῦ τοῦ ἀφέτου, διέκρινα ἕνα σωρὸ παιδιὰ νὰ χύνωνται μέσα στὸν στίβο καὶ νὰ ὁρμοῦν μπροστά, δὲν ἀνησυχοῦσα γιὰ τὸ τεχνικὸ ἀποτέλεσμα· τὸ ἀποτέλεσμα ἦρθε κι' ὅλας ἀπ' αὐτὴν τὴν ἐκκίνησι, ἕνα ἀποτέλεσμα ὡραῖο καὶ σημαντικό: ἡ ὁμαδικὴ ἐξόρμησι τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀνώτερες κι' εὐγενικώτερες ἐπιδιώξεις.

Αὐτὴ τὴν ἐξόρμησι τὴν ἔβλεπες ὄχι μόνο στὰ ἀθλητικὰ ἀγωνίσματα, ἀλλὰ καὶ στὶς γυμναστικὲς ἀσκήσεις, στὶς παρελάσεις, σ' ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῶν παιδιῶν. Ἐπροσέξατε τὶς σταθερές, τὶς γερὲς καὶ ρωμαλέες κινήσεις τῶν κοριτσιῶν; Εἴδατε τὸ φωτεινὸ βλέμμα καὶ τὴν περήφανη στάσι ποὺ εἶχαν τὰ μικρά μας σκαπανάκια, κρατῶντας τὸ ψεύτικο ὅπλο τους; Ὤ, πόσο βαθειὰ μιλοῦσε στὴν ψυχή μας ἡ τρισχαριτωμένη πόζα τους, πόσα κύματα ἐθνικῆς αἰσιοδοξίας, πίστεως κι' ὑπερηφανείας σήκωνε μέσα μας!

Ὅσοι εὐτυχήσατε νὰ δῆτε τὸ πρόσωπο τοῦ Ἀρχηγοῦ, ποὺ παρακολουθοῦσε τοὺς Ἀγῶνες, κι' ἐπροσέξατε τὸ φωτεινὸ χαμόγελό του, κι' εἴδατε μὲ πόση χαρὰ καὶ συγκίνησι χειροκροτοῦσε τὰ παιδιὰ — «τὰ παιδιά του», ὅπως τὰ λέει — ἀντικρύσατε σὰν σὲ ὁλοκάθαρο καθρέφτη ὅλα τὰ αἰσθήματα ποὺ γεννοῦσε στὴν ψυχὴ τοῦ Ἔθνους ἡ μεγάλη ὁμαδικὴ ἐξόρμησί σας. Ἡ γελαστὴ μορφὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ ἦταν ἡ γελαστή, ἡ χαρούμενη μορφὴ τοῦ Ἔθνους.

Ἐνικήσατε, παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος! Καὶ σεῖς ποὺ ἤρθατε πρῶτοι στὰ διάφορα ἀγωνίσματα καὶ σεῖς ποὺ ἤρθατε τελευταῖοι· καὶ σεῖς ποὺ δὲν ἐλάβατε μέρος στὰ ἀγωνίσματα, ἀλλὰ ἁπλῶς ἐκάματε μίαν γυμναστικὴν ἐπίδειξι· καὶ σεῖς, ποὺ δὲν ἐκατεβήκατε κἂν στὸν στίβο, ἀλλὰ τὸν ἐπλαισιώνατε ἀπὸ τὶς κερκίδες μέσα σ' ἕνα γαλανόλευκο ἐθνικὸ πλαίσιο· καὶ σεῖς ὅλοι, ὅσοι δὲν μπορούσατε οὔτε νάρθῆτε κἂν στὸ Στάδιο, ἀλλὰ παρακολουθούσατε τοὺς Ἀγῶνας ἀπὸ μακρυὰ μὲ τὴ σκέψι σας καὶ τὴν ψυχή σας, ὅλοι, ὅλοι ἐνικήσατε. Ἐνικήσατε τοὺς πιὸ ὕπουλους καὶ πιὸ ἐπικίνδυνους ἐχθρούς, ποὺ μπαίνουν καὶ κρύβονται μέσα στὸν ἐσωτερικὸ κόσμο τοῦ ἀνθρώπου καὶ ποὺ λέγονται κακὲς ἀναμνήσεις, ταπεινὲς σκέψεις, κακὲς ἕξεις.

Κρατῆστε τὴ νίκη σας, ἀγαπητοί μου Φίλοι! Κρατῆστε την, καὶ μεγαλῶστε την, κι' ἁπλῶστε την! Πρέπει νὰ φανῆτε ἄξιοί της.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη
Μελῆς Νικολαΐδης

Ἡ Νεολαία

«...Καὶ τέλος σᾶς ἀναφέρω τὸν θεσμὸν ἐκεῖνον ποὺ περιέλαβεν εὐθὺς ἀπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ ὡς κύριον αὐτῆς στοιχεῖον εἰς τοὺς κόλπους της τὰ παιδιὰ καὶ τὰ κορίτσια τῶν ἐργατῶν, τὸν θεσμὸν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως τῆς Νεολαίας, θεσμὸν ὁ ὁποῖος προῆλθεν ἀπὸ τὰ ἔγκατα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τοῦ ἐργαζομένου καὶ ἀγωνιζομένου καὶ ὑποφέροντος ἑλληνικοῦ λαοῦ, θεσμὸν ὁ ὁποῖος ἐμπνέεται κυρίως ἀπὸ τὰ φρονήματα τὰ ἐθνικά, ἀλλὰ καὶ θεσμὸν ὁ ὁποῖος ἐξασφαλίζει ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας τὴν συγχώνευσιν ὅλων τῶν νέων παιδιῶν, ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων.

Δηλαδὴ ἡμεῖς ἐδέχθημεν ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὴν κοινωνικήν μας μεταρρύθμισιν πλήρη ὅταν ἕνα παιδὶ καὶ ἕνα κορίτσι δὲν μάθουν ἀπὸ ἁπαλῶν ὀνύχων ὅτι ἀποτελοῦν ἕνα μὲ ὅλα τὰ ἄλλα παιδιά, εἴτε πλούσια, εἴτε πτωχά, ὅταν τὸ παιδὶ τοῦ πλουσίου δὲν αἰσθάνεται ἀλληλεγγύην μὲ τὸ παιδὶ καὶ τὸ κορίτσι τοῦ ἐργάτου. Καὶ ἔτσι μέσα στὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας παιδιὰ πλούσια καὶ πτωχά, παιδιὰ καὶ κορίτσια ἐργατῶν, παιδιὰ καὶ κορίτσια ἐργοδοτῶν, παιδιὰ καὶ κορίτσια ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως καὶ παιδιὰ καὶ κορίτσια μικρῶν καὶ ταπεινῶν ἀνθρώπων, ὅλα συγχωνεύονται μέσα εἰς ἕνα χωνευτήρι. Ὅλα φοροῦν τὴν ἴδια στολὴ καὶ τὰ ἴδια σήματα, χωρὶς καμμιὰ διάκρισι μεταξύ τους. Καὶ δημιουργεῖται ἔτσι μιὰ γενεὰ ποὺ θὰ φέρῃ εἰς ἀκόμη ὑψηλότερο βαθμὸ τὴν κοινωνικὴν μεταρρύθμισιν, τὴν ὁποίαν ἀρχίσαμε καὶ ἐγκαινιάσαμε ἡμεῖς.

Πρέπει δὲ ἰδιαίτερα νὰ εὐχαριστήσω τὰ ἐργαζόμενα παιδιὰ καὶ τὰ ἐργαζόμενα κορίτσια ἀπὸ τὴν θέσιν αὐτήν, διότι ὅταν ἱδρύθη ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις τῆς Νεολαίας μὲ αὐτοὺς τοὺς σκοπούς, αὐτὰ ἔτρεξαν πρῶτα-πρῶτα καὶ μὲ τὸ μεγαλείτερο ἐνθουσιασμὸ γιὰ νὰ φορέσουν τὴ στολὴ τοῦ Φαλαγγίτου καὶ τῆς Φαλαγγίτισσας καὶ νὰ δώσουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὸν νέον ὀργανισμὸν ὅλη τους τὴν ἀφοσίωσιν....».

(Ἀπὸ τὸν λόγο τοῦ Ἀρχηγοῦ στὴν Ἐργατικὴ συγκέντρωσι Πειραιῶς)

Στὸ περιθώριον

Ο ΑΝΔΡΙΑΣ ΤΟΥ ΣΚΟΥΦΑ

Ἕνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς ὁραματιστὰς ποὺ συνέπηξαν τὸν πρῶτο πυρῆνα τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, εἰς τὴν Ὀδησσόν, ὁ Σκουφᾶς, ἀπέκτησε τὸν ἀνδριάντα του. Ἡ ἀποκάλυψις ἔγινε τὴν περασμένη Κυριακὴ εἰς τὸ Κομπότι, τὴν γενέθλιον κώμην του. Τὴν ἰδέαν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου συνέλαβεν ἕνας πατριώτης τοῦ διασήμου Φιλικοῦ, ὁ κ. Ἠλίας Λάζος, ἀπόστρατος ἀξιωματικός, διενεργήσας πανελλήνιον ἔρανον. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἀνδριάντος εἶναι ἔργον τοῦ κ. Βάσου Φαληρέα, τοῦ ὁποίου καὶ ἄλλα γλυπτὰ κοσμοῦν τὰ Ἰωάννινα καὶ τὴν Ἄρταν. Ἡ ὅλη δὲ ἱστορία τοῦ μνημείου, τοῦ ἀνεγερθέντος εἰς ἕνα ἀπόμερον ἠπειρωτικὸν χωρίον, τὴν στιγμὴν καθ' ἥν, πλὴν τῆς προτομῆς τοῦ Ξάνθου, εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Φιλικῆς, εἰς τὰς Ἀθήνας, κανὲν ἔργον δὲν διασώζει τὴν μνήμην τῶν ἀνδρῶν ποὺ συνέλαβον πρῶτοι τὴν ἰδέαν τοῦ ὠργανωμένου ἀγῶνος διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ἔθνους, διδάσκει ὅτι μόνον μικρὸς κόκκος ἀληθινῆς πίστεως καὶ ὀλίγη προσπάθεια φθάνουν διὰ τὰς σπουδαίας πραγματοποιήσεις.

Η ΔΙΚΑΙΩΣΙΣ ΤΟΥ

Οἱ ἐκδρομικοὶ σύλλογοι τῆς Ἑλλάδος ἐτίμησαν κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὸν γλυκύτατον ποιητὴν τοῦ ἑλληνικοῦ βουνοῦ καὶ τῆς ἑλληνικῆς ποιμενικῆς ζωῆς. Ὑπάρχει συμβολισμὸς εἰς τὴν πρᾶξίν των, διὰ τὴν ὁποίαν τοὺς ἀξίζουν ὅλαι αἱ εὐχαριστίαι. Εἰς τὴν γωνίαν τῆς Πεντέλης, ἀναστημένος ἐπάνω εἰς πεντελικὸν μάρμαρον, ὁ παθητικὸς νοσταλγὸς τῶν ἠπειρωτικῶν κορυφῶν, ἐπανευρίσκει τὸ στοιχεῖόν του καὶ δὲν θὰ ἔχῃ νὰ παραπονῆται πῶς «θὰ τὸν φάῃ ὁ κάμπος». Εἰς τὴν ἀφθονίαν τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔγραψαν στίχους, εἰς τὴν Ἑλλάδα, πολλοὶ ὀλίγοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἐνεπνεύσθησαν ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν γῆν καὶ ἐτραγούδησαν μὲ ἑλληνικὸν αἴσθημα. Ὁ Κρυστάλλης εἶναι ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ὀλίγους. Ἡ ποίησίς του ἀποπνέει θυμάρι καὶ λεβεντιά. Εἶναι καθαρώτατα καὶ γνησιώτατα ἑλληνική. Καὶ ἡ καλλιτέρα δικαίωσις τοῦ ἔργου του, μετὰ θάνατον, εἶναι ἡ τιμὴ ποὺ τοῦ ἀπέδωσαν, στήνοντες τὴν προτομήν του, οἱ νέοι ποὺ ἐγνώρισαν καὶ ἀγάπησαν τὴν ἑλληνικὴν φύσιν καὶ τὴν ἑλληνικὴν ὕπαιθρον.

Η ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Παρὰ τὴν Νέαν Κοκκινιὰν ἐθεμελιώθη τὴν περασμένην ἑβδομάδα ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τὸ νέον Γενικὸν Νοσοκομεῖον, αἱ δαπάναι διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ὁποίου ὑπελογίσθησαν εἰς 50.000.000 δραχ. καὶ τὸ ὁποῖον θὰ διαθέτῃ 300 κλίνας διὰ τὴν περίθαλψιν ἀπόρων. Δὲν ἀπέχει πολὺ ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ κοινωνικὴ καὶ ἡ ὑγιεινὴ ἀντίληψις εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐθεωρεῖτο ὑπόθεσις ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἰδιωτικῆς φιλανθρωπίας, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁποίας, πρὸς ἐνθάρρυνσιν καὶ τόνωσιν, κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ πρώτου αἰῶνος τῆς ἀνεξαρτησίας, εἶχε τεθῆ ἐθελουσίως, ἐργασθεῖσα, ἀποτελεσματικώτατα, πρώτη ἡ ἀλησμόνητος μάμμη τοῦ σημερινοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ἀκολούθως δὲ ἡ μήτηρ Του ὁμοῦ μὲ τὰς λοιπὰς Πριγκηπίσσας τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου. Τότε αἱ Ἀθῆναι ἦσαν ἀκόμη μικρὰ καὶ ὀλιγάνθρωπος πόλις. Αἱ συνθῆκαι τῆς ζωῆς της ἁπλαῖ καὶ αἱ ἀνάγκαι περιωρισμέναι, ὥστε νὰ καλύπτωνται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπὸ τὰς παροχὰς τῆς καλωσύνης τῶν ἰδιωτῶν.

Ἠκολούθησεν ὅμως, ἰδίως ἀπὸ τοῦ περασμένου μεγάλου πολέμου, καὶ μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν πληθυσμῶν, μία νέα ἐποχή, ὄχι μόνον εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ἀστικοῦ συγκροτήματος τῆς Πρωτευούσης, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ ἀστικὰ κέντρα τῆς Χώρας. Ἡ ραγδαία ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας, ποὺ εἶναι μόνον μία ἀπὸ τὰς συνεπείας τῆς συγκεντρώσεως μεγάλου ἀριθμοῦ ἀνθρώπων εἰς τὰ ἀστικὰ κέντρα καὶ ἡ ὁποία, ἂν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὰς στατιστικάς, ὑπῆρξε κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν γοργοτέρα εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ εἰς κάθε ἄλλην χώραν τῆς Εὐρώπης, ἐδημιούργησεν ἀνάγκας, μὲ τὰς ὁποίας δὲν ἦτο δυνατὸν πλέον ν' ἀντιπαλαίῃ ἡ ἰδιωτικὴ καλωσύνη. Ἔπρεπε νὰ ἀναμιχθῆ τὸ Κράτος τὸ ἴδιο, μ' ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ἐπιβολῆς καὶ μ' ὅλα του τὰ μέσα. Αὐτὸ ἤρχισε νὰ γίνεται ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν πλήρη δικτύωσιν ἑνὸς πανισχύρου μηχανισμοῦ καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, τοῦ ὁποίου ἔργον δὲν εἶναι μόνον ἡ περίθαλψις τῶν ἀσθενούντων, ἀλλὰ καὶ ἡ καταπολέμησις τῶν νόσων εἰς τὰς πηγὰς καὶ τὰς ἑστίας των, ἡ γενικὴ βελτίωσις τῶν ὑγιεινῶν συνθηκῶν ἐν τῇ Χώρᾳ καὶ ἡ διάδοσις τῶν στοιχειωδῶν γνώσεων ὑγιεινῆς μεταξὺ τοῦ λαοῦ.

Τὸ ἔργον ἦτο εὐρύτατον ἀλλὰ καὶ θεμελιώδους σημασίας. Ἐπρόκειτο νὰ ὀργανωθῆ ἡ προστασία τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ. Ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης ἀντεμετώπισε καὶ ἐδῶ τὸ πρόβλημα μ' ὅλην τὴν εὐρεῖαν προοπτικὴν τοῦ θεμελιωτοῦ. Ἡ Χώρα εἶχε βεβαίως ἀπείρους ἀνάγκας καὶ ἡ διάθεσις τῶν περιωρισμένων πόρων ποὺ διέθετεν ἔπρεπε νὰ εἶναι σύμμετρος. Καὶ ἐνῷ ἦτο πάντοτε φειδωλός, προκειμένου περὶ δαπανῶν, ἐφάνη γενναιότατος προκειμένου περὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς λαϊκῆς ὑγείας. Ἐσκέπτετο ὅτι καὶ ὑπεράνω τῆς ὀργανώσεως τῆς οἰκονομίας καὶ τῶν συγκοινωνιῶν καὶ τῆς παιδείας καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς ἀσφαλείας τῆς Χώρας, διὰ νὰ ἔχουν ὅλα αὐτὰ ἀξίαν καὶ σκοπόν, ἔπρεπεν ὁ λαὸς νὰ εἶναι ὑγιής. Μὲ τὴν σκέψιν αὐτὴν διετέθη δι' ἔργα ἐξυγιάνσεως καὶ ὑγείας ποσὸν 1.200 ἑκατομμυρίων, τὸ ὁποῖον θὰ δαπανηθῆ εἰς μίαν πενταετίαν. Ἔχουν περάσει τρία ἔτη καὶ τὸ ἔργον συνεχίζεται μ' ἀδιάπτωτον ρυθμὸν καὶ ἡ πίστις τοῦ Ἀρχηγοῦ εἰς τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε νὰ βεβαιώσῃ πάλιν, ὁμιλῶν κατὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου Κορυδαλλοῦ, ὅτι καὶ ἂν ἀκόμη συνέβαινε — πρᾶγμα ποὺ δὲν πιστεύει καὶ ἀπεύχεται — νὰ ἐμπλακῆ ἡ Ἑλλὰς εἰς τὸν πόλεμον καὶ πάλιν ἡ ἐκτέλεσις τοῦ χαραχθέντος καὶ ἐφαρμοζομένου προγράμματος δημοσίας ὑγείας δὲν θὰ διαταραχθῆ καθόλου, ἀλλὰ θὰ συνεχισθῆ μὲ τὸν ἴδιον ρυθμόν. Καὶ τοῦτο εἶναι πολὺ ἁπλὸ διὰ νὰ τὸ καταλάβῃ ὁ καθείς. Διότι ὅπως καὶ διὰ τὰ ἄτομα, ἔτσι καὶ διὰ τοὺς λαούς, ἡ ὑγεία εἶναι τὸ μεγαλείτερον ἠθικὸν καὶ ὑλικὸν ἀγαθόν.

Στὸ περιθώριον

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΛΛΑΡΗΣ

Ἀπέθανε καὶ ἐκηδεύθη μὲ ὅλας τὰς τιμὰς ἀπὸ μέρους τῆς Πολιτείας, μὲ ὅλην τὴν εὐλάβειαν καὶ τὸν σεβασμὸν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἀθηνῶν, ὁ ἀντιστράτηγος Κωνσταντῖνος Καλλάρης, εἷς τῶν στρατιωτικῶν ἡγετῶν τῆς ὡραιοτέρας ἑλληνικῆς ἐποποιΐας τῶν νεωτέρων χρόνων. Εἰς τὸν πρῶτον Βαλκανικὸν ὁ Καλλάρης ἐπολέμησεν ὡς Διοικητὴς τῆς Β' Μεραρχίας καὶ εἰς τὸν δεύτερον ὡς ἀρχηγὸς τμήματος στρατιᾶς. Οἱ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ ζήσουν τὰς ἡμέρας ἐκείνας, δὲν μποροῦν νὰ χωρίσουν τὴν ἀνάμνησιν τῶν μεθυστικῶν θριάμβων τοῦ 1912 καὶ τοῦ 1913 ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ στρατηγοῦ, ποὺ ἐκήδευσε, πλήρη ἡμερῶν, ἡ πρωτεύουσα, τὴν περασμένην Κυριακήν. Ὑπῆρξεν ὑπόδειγμα στρατιώτου. Ὡδήγησε τὸν στρατὸν τῆς Πατρίδος ἀπὸ νίκης εἰς νίκην. Μὲ σπαρτιατικὴν καρτερίαν εἶδε νὰ θυσιάζωνται εἰς τὸν βωμόν της οἱ δύο υἱοί του, εἰς τὴν Ἤπειρον ὁ εἷς, εἰς τὴν Μικρασίαν ὁ ἄλλος. Ἡ νεότης, ποὺ ἔχει ἀνάγκην ἡρωϊκῶν προτύπων, ἂς παραδειγματίζεται ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον του.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΡΓΟΝ

Εἰς τὴν Μυρίνην ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐγκαινίασε τὴν νέαν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν μὲ τὴν ὁποίαν πραγματοποιεῖται νέα σύνδεσις τῆς μακεδονικῆς πρωτευούσης μὲ τὸ κέντρον τῶν καπνοπαραγωγικῶν περιοχῶν τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Ὁ ἁρμόδιος ὑπουργός, προσφωνῶν τὸν Ἄνακτα, μὲ δικαιολογημένην ἐγκαύχησιν ἐξῆρε τὴν σημασίαν τοῦ νέου ἔργου, τὸ ὁποῖον ἐξετελέσθη ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ Ἕλληνας τεχνικοὺς καὶ μὲ ἑλληνικὰ κεφάλαια, χωρὶς τὴν μεσολάβησιν ξένων ἐπιχειρηματιῶν καὶ ξένης χρηματοδοτήσεως.

Η ΕΒΔΟΜΑΣ ΤΟΥ ΑΝΘΟΥΣ

Ἀξίζει νὰ ἐπαινεθῆ, τώρα ποὺ ἐτελείωσε τόσον λαμπρά, ἡ ἔμπνευσις καὶ ἡ πρωτοβουλία τοῦ ὑπουργοῦ Διοικητοῦ Πρωτευούσης, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἑβδομάδος τῶν ἀνθέων. Ἔδωσεν ἕνα τόνον πολιτισμένης καὶ λεπτῆς χαρᾶς εἰς τὴν ζωήν μας. Ἦτο μία ἐνθάρρυνσις καὶ τόνωσις τῆς πηγαίας λαϊκῆς φιλοκαλίας, ποὺ ἐπήγαινε νὰ τὴν μαράνῃ ἡ πεζότης τῆς ἀποτόμως ἀναπτυσσομένης ἀστικῆς μας ζωῆς. Ἀλλὰ καὶ ἕναν ἄλλον, πρακτικώτερον σκοπόν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὡραιότητα καὶ τὴν ποίησιν, ἦλθε νὰ θεραπεύσῃ ἡ ἑβδομὰς τῶν ἀνθέων. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι προνομιοῦχος ἀπὸ ἀπόψεως κλίματος καὶ φωτὸς ἡ γῆ τῆς Ἑλλάδος, ἔχει ὅλας τὰς δυνατότητας ν' ἀποκομίσῃ ἀπὸ τὴν ἐπίδοσιν εἰς τὴν ἀνθοκαλλιέργειαν ὄχι μόνον ὡραιότητας ἀλλὰ καὶ πλοῦτον. Καὶ διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν δυνατοτήτων αὐτῶν ἡ ἑβδομὰς τῶν ἀνθέων ὑπῆρξε μία ἀξιόλογος ὤθησις, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς δὲν θὰ μείνῃ χωρὶς συνέχειαν.

ΤΟ ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΙΑ΄ Μαΐου.... Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐπιτελεῖται ἡ ἀνάμνησις τῶν γενεθλίων, ἤτοι ἐγκαινίων τῆς θεοφυλάκτου καὶ θεομεγαλύντου Κωνσταντινουπόλεως, τῆς ἐξαιρέτως ἀνακειμένης τῇ προστασίᾳ τῆς Παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ ὑπ' αὐτῆς διασωζομένης.

Πράγματι ἀπὸ τῆς 11ης Μαΐου τοῦ 330 ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν τιμᾷ κατ' ἔτος τὰ γενέθλια τῆς Θεοφυλάκτου πόλεως ὑπήκουσα εἰς αὐτοκρατορικὸν διάταγμα, τὸ ὁποῖον ἐξέδωκεν ὁ Κωνσταντῖνος, ὅταν ἐπάνω εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ παλαιοῦ Βυζαντίου ἔκτισε τὴν νέαν πρωτεύουσαν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους, τὴν Νέαν Ρώμην, ἡ ὁποία ἐπέπρωτο νὰ εἶναι ἡ «ἐλπὶς καὶ χαρὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων» καὶ «καύχημα πᾶσι τοῖς οὖσιν ὑπὸ τὴν τοῦ ἡλίου ἀνατολήν».

Ἡ παράδοσις συνδέει τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ χιλίους θρύλους, ὅπως ἀξίζουν διὰ μίαν πόλιν, ἡ ὁποία πλὴν τῶν τόσων της φυσικῶν προτερημάτων ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ καὶ ἱστορίαν πλήρη σοβαρῶν γεγονότων ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας.

Πρῶτος ἱδρυτής της φέρεται ὅτι εἶναι ὁ Βύζας, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν μυθολογίαν μὲν εἶναι υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς νύμφης Κεροέσσης, θυγατρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἰοῦς τοῦ Ἰνάχου, κατὰ τὴν ἱστορίαν δὲ εἶναι ἢ Βασιλεὺς τῆς Θράκης συζευχθεὶς τὴν κόρην τοῦ παρὰ τὴν Θράκην Τοπάρχου Φειδαλείαν ἢ στρατηγὸς τῶν Ἀργείων, ὁ ὁποῖος ὡδήγησεν ἐκεῖ μεγάλην ἀποικίαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ 657 π. Χ. Ἡ τελευταία πληροφορία συνδέεται καὶ μὲ ἕνα χρησμὸν τοῦ Μαντείου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καταδηλοῦται ἡ πλεονεκτικὴ θέσις τοῦ Βυζαντίου. Λέγουν λοιπὸν ὅτι ὁ Βύζας πρὶν κτίσῃ τὴν πόλιν, ποὺ ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομά του, ἀπηύθυνεν ἐρώτημα εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, τὸ δὲ Μαντεῖον ἐχρησμοδότησεν ὡς ἑξῆς:

«Ὄλβιοι οἳ κείνην ἱερὰν πόλιν οἰκήσουσιν
ἀκτὴν Θρακικὴν ἔνυγρον παρά τε τὸ στόμα τοῦ Πόντου.
Ἔνθα δύο σκύλακες πολιὴν λάπτουσι θάλασσαν'
ἔνθα ἰχθύς, ἔλαφός τε νομὸν βόσκοντα εἰς αὐτό».

Καὶ αὐτὰ μὲν εἶπεν ὁ Ἀπόλλων διὰ τὸ Βυζάντιον, αὐτὰ δὲ λέγει καὶ ἡ μυθολογία. Ἡ ἀλήθεια ὅμως ἐκ πάντων τούτων φαίνεται νὰ εἶναι ὅτι τολμηρὸς θαλασσοπόρος ἀπὸ τὸ Ἄργος ἢ ἀπὸ τὰ Μέγαρα, ποὺ ἔφερε τὸ ὄνομα Βύζας, κατέπλευσεν εἰς τὴν Μεσόγειον, ἐπιζητῶν νὰ εὕρῃ διὰ νὰ κατοικήσῃ ἐμπορικὸν καὶ πλούσιον τόπον. Πράγματι δὲ ἐγκατεστάθη εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου ποὺ εὑρέθη καὶ κατόπιν προεξετάθη εἰς τὴν ἄκραν, τὴν λεγομένην Λυγοῦ. Τότε πιθανῶς διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν θέσιν του νυμφεύεται, ἴσως καὶ διὰ τῆς βίας, κόρην εὐπατρίδου τινὸς τοῦ τόπου, τὴν Φειδαλείαν, τῆς ὁποίας ἐπίσης τὸ ὄνομα εἶναι συμβολικόν, ὅπως λέγει ὁ Σκαρλᾶτος Βυζάντιος, ἀποτελούμενον ἀπὸ τὰς λέξεις φειδὼ καὶ ἁλιεία.

Τὴν ἀκριβῆ τοποθεσίαν τοῦ Βυζαντίου ἡ μυθολογία ἀποδίδει πάλιν εἰς θεϊκὴν ἐνέργειαν. Λέγεται σχετικῶς ὅτι ὁ Βύζας, ὅταν ἀπεφάσισε τὴν ἀνέγερσιν τῆς πόλεως, προσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Σεμέστρης διὰ νὰ κάμῃ θυσίαν. Θύει λοιπὸν ἐκεῖ ἕνα ταῦρον καὶ ἐν τῷ ἅμα ἐμφανίζεται κατ' ἄλλους μὲν ἱέραξ, κατ' ἄλλους δὲ κόραξ, ὁ ὁποῖος ἁρπάζει τὴν καρδίαν τοῦ θύματος. Ὁ Βύζας τὸ θεωρεῖ ὡς θεῖον οἰωνὸν καὶ στέλλει παντοῦ νὰ παρακολουθήσουν ποῦ θὰ μετακομίσῃ τὴν καρδίαν. Πράγματι τὴν ἐπομένην πληροφορεῖται ὅτι ὁ ὄρνις κατῆλθεν εἰς τὸ Βοσπόριον Ἀκρωτήριον εἰς τὴν Χερσόνησον τῆς Θράκης, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Χρυσόπολιν. Ἐκεῖ ἐγκαθίσταται τώρα καὶ ὁ Βύζας καὶ ἀρχίζει μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν ἵδρυσιν τοῦ «μεγάλου καὶ περικαλλοῦς ἄστεως», ποὺ τὸ περιτειχίζει μὲ τείχη ἰσχυρὰ καὶ μεγαλοπρεπῆ, τὰ «θεόκτιστα» κατὰ τὸν Ζώσιμον, διὰ τὰ ὁποῖα πάλιν ὁ Στράβων λέγει ὅτι «ἱδρυθῆναι αὐτὰ ἐχρησμοδότησεν ὁ Ἀπόλλων».

* * *

Ἂς ἀφήσωμεν τώρα τὸ Βυζάντιον ἀπὸ τὴν 26ην ἢ 27ην ὀλυμπιάδα, τὴν ἐποχὴν δηλαδὴ τοῦ Βύζα, νὰ ὑποστῇ διαφόρους ἐπιδρομὰς καὶ καταστροφὰς ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς Λακεδαιμονίους, τοὺς Μακεδόνας, τοὺς Πέρσας, τοὺς περιοίκους βαρβάρους, τοὺς Ρωμαίους καὶ τοὺς ἄλλους ξένους. Τὸ ὄνομά του τὸ διατηρεῖ μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ὁ ὁποῖος καὶ τὸ ἀντικατέστησεν, ὀνομάσας αὐτὸ Κωνσταντινούπολιν.

Μὲ τὴν ἐπιθυμίαν του ὁ Κωνσταντῖνος νὰ ἀνορθώσῃ τὴν ἑνότητα τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους ζητεῖ νὰ εὕρῃ τὸ κατάλληλον τοπικὸν κέντρον ἑνιαίας δυνάμεως. Τὸ κέντρον αὐτὸ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι ἡ Ρώμη. Ἔπρεπε αὐτὸ νὰ εὑρίσκεται ἐκεῖ ὅπου ἡ Εὐρώπη προσπελάζει πρὸς τὴν Ἀσίαν. Σκέπτεται τὴν Τροίαν, ἀλλ' ἐγκαταλείπει τὴν σκέψιν αὐτὴν ὅταν βλέπῃ τὸ παλαιὸν Βυζάντιον. Τὸ ἐπίκαιρον τῆς θέσεως καὶ οἱ λαμπροὶ λιμένες τοῦ μαγευτικοῦ Βοσπόρου, ποὺ βρέχει τὰ παράλια χωρῶν πλουσιωτάτων καὶ ἡ Προποντίδα, ποὺ εἶναι ὁ θαλάσσιος σωλὴν τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, τὸν παρασύρουν. Καὶ ἀποφασίζει πλέον νὰ τὴν κτίσῃ κάπου εἰς Βυζάντιον. Ὡς καταλληλότερον μέρος εὑρίσκει τὴν Χαλκηδόνα, ἀλλὰ οἱ ἐργάται σταματοῦν τὸ κτίσιμο ἐμπρὸς εἰς νέαν θεϊκὴν ἐπιταγήν. Ἡ Θεοτόκος, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ὁποίας θὰ τελῇ ἡ νέα πόλις, δὲν θέλει τὴν Χαλκηδόνα. Ἀετοὶ κατεβαίνουν ἀπὸ τοὺς οὐρανούς, ἁρπάζουν τὰ ἐργαλεῖα τῶν οἰκοδόμων καὶ τὰ ρίχνουν εἰς τὸ παλαιὸν Βυζάντιον. Εἰς τὴν θεϊκὴν αὐτὴν ἐπιταγὴν ὑπακούει ὁ Κωνσταντῖνος. Βλέπει τὸ Βυζάντιον κατεστραμμένον, αἱ οἰκίαι εἶναι ἐρειπωμέναι, τὰ τείχη κατεσκαμμένα. Ἀλλὰ δὲν τὸν πτοοῦν ὅλα αὐτά. Ὁ Κωνσταντῖνος μὲ τὸν ἀρχιτέκτονά του τὸν Εὐφρατᾶν ἀρχίζει τὴν οἰκοδομήν. Τὰ τείχη τὰ καθορίζει ὁ ἴδιος. Βαδίζει ἐμπρὸς καὶ τὸν ἀκολουθοῦν οἱ μεγιστᾶνές του. Μὲ τὸ σκῆπτρόν του καθορίζει τὰ ὅρια τῆς πόλεως, ἀλλ' ἀπομακρύνεται πολύ. Ὥστε τόσον μεγάλη θὰ γίνῃ ἡ πόλις; διερωτῶνται. Ἀλλὰ ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ πάλιν καλύπτει τὴν σκέψιν του μὲ μίαν θεϊκὴν δῆθεν παρόρμησιν. Θέλει ἡ νέα πρωτεύουσα νὰ εἶναι μεγάλη. Νὰ καταλάβῃ τὸν ἰσθμὸν τὸν μεταξὺ Προποντίδος καὶ τοῦ Κερατίου καὶ τοὺς ἑπτὰ λόφους. Καὶ βαδίζει ἀκόμη χαράσσων τὰ τείχη.

— Ἕως ποῦ δέσποτα; τὸν ἐρωτοῦν ὅσοι τὸν ἀκολουθοῦν.

Καὶ αὐτὸς σὰν ὑπνωτισμένος ἀπαντᾷ:

— Ἕως ἂν ὁ ἔμπροσθεν ὁδηγῶν με στῇ! Ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ τὸν ὡδήγει καὶ αὐτὸς ὑπήκουεν εἰς αὐτόν.

... Τὴν 11ην Μαΐου τοῦ 330 ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τῆς πόλεως ἐν μέσῳ ἑορτῶν καὶ ἀπὸ τότε ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τὴν ἡμέραν αὐτήν.

Ἀλλ' ἂς ἐπαναλάβωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν φράσιν τοῦ Συναξαριστοῦ:

Γενεθλίων σῶν δεῖ με τιμᾶν ἡμέραν,
ἐν σοί, πόλις, τυχόντα τῶν γενεθλίων.

Κ. Χ. Ἀγγ.—

Ὁ Κ.Ε.Ν. ὑποδεχόμενος εἰς τὸ Στάδιον τὴν Α.Β.Υ. τὸν Πρίγκηπα Πέτρον, λοχαγὸν Πεζικοῦ ἐν ἐνεργείᾳ.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ: ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

4. (Συνέχεια)

Ποιὸς νὰ τὴν ὀνομάτισε
μ' ἔτιο ὄνομα πολεμικό!
Μπορεῖ κάποιος ἀθώρητος
ποὺ ἀπὸ τῆς μοίρας τὸ γραφτὸ
εἶχε τὴ γλῶσσα του δασκαλεμένη.
Ἑλένη! Ἑλένη!
Νύφη μὲ ἁμάχες καὶ αἵματα
Περιτριγυρισμένη.

Γιατὶ ἀλαφριὰ
μὲ τὴν πνοὴ τοῦ γίγαντα
τοῦ Ζέφυρου ἡ Ἑλένη,
ξεκίνησεν ἀπὸ τὴν κλίνη της
τὴ μυριοπλουμισμένη
κι' ἔπεσε χάρος χαλαστής,
σ' ἄντρες, καράβια καὶ χωριά.

Ἀμέτρητα χυθῆκαν παλληκάρια
πίσω ἀπὸ τ' ἄφαντα
τοῦ καραβιοῦ της χνάρια
καὶ στοῦ Σιμόεντα τὴν ὄχτη
ἀράξανε τὴ δασωμένη
νὰ τὴν ποτίσουν μὲ τὸ αἷμα τους,
Ἑλένη!

Ε΄.

Ἡ σκηνὴ ἔχει ἀλλάξει τώρα. Στὸ ἴδιο μέρος βρισκόμαστε πάντα, στὴ μεγάλη αὐλὴ τοῦ παλατιοῦ· μὰ τί κόσμος ἔχει μαζευτῆ. Ἦρθε εἴδηση πὼς ἔφτασε ὁ Ἀγαμέμνονας καὶ ὁ λαὸς συνάχτηκε γιὰ νὰ τὸν χαιρετήση. Πρῶτοι πρῶτοι βέβαια οἱ προύχοντες μὲ τὰ γιορτινά τους, στεφανωμένοι. Ἀπὸ μέρες τώρα καταφτάνουν καράβια γιατὶ ὁ στόλος βλέπεις εἶχε σκορπιστεῖ ἀπὸ τὶς φουρτοῦνες. Γιορτάζουν ἐκεῖνοι ποὺ ξαναβλέπουν τοὺς δικούς τους, θρηνοῦν ὅσοι τοὺς ἔχασαν. Οἱ Μυκῆνες καὶ τὸ Ἄργος περνοῦνε μέρες καὶ νύχτες ἀλησμόνητες.

Ὡς τόσο σήμερα εἶναι χαρὰ Θεοῦ. Ἥλιος λαμπρὸς φωτίζει τοὺς πράσινους κάμπους καὶ πέρα τὴ γαληνεμένη θάλασσα. Ἠχοῦνε σάλπιγγες... Ψηλὰ στὰ ξάγναντα λιακωτὰ οἱ δοῦλοι μαζεμένοι βάζουν τὸ χέρι ἀντήλιο καὶ παρακολουθοῦν τὸ ἅρμα τοῦ Ἀγαμέμνονα ποὺ τρέχει κι' ἀνεβαίνει καὶ σηκώνει ἄσπρο κουρνιαχτὸ στὸ πέρασμά του. Πέρασε τὸ μεγάλο δρόμο, πῆρε τὸ στρατὶ ποὺ φέρνει στὸ παλάτι. Ἀφίνουν χαρούμενη κραυγή...

— Ἔρχεται ὁ ἀφέντης! Ἔρχεται ὁ ἀφέντης!

Προβάλλει καὶ ἡ Κλυταιμήστρα στὴν πόρτα τοῦ παλατιοῦ. Λάμπει στὴν πορφύρα καὶ τὸ μάλαμα. Βαμμένη μὲ τέχνη, ὅπως ἦταν ἡ συνήθεια, ἔτσι ποὺ τὸ πρόσωπό της ξεχωρίζει σὰν τριαντάφυλλο ἀπὸ τὴ χαρὰ τάχα. Τὰ μαῦρα της μάτια πετοῦν σπίθες.

Πίσω της ἀκολουθοῦν πολλὲς σκλάβες. Εἶναι φορτωμένες χαλιά, ἀκριβά, κόκκινα χαλιὰ χνουδωτὰ ποὺ ἀξίζουν ὅσο ἕνας θησαυρός. Θὰ τὰ στρώσουν γιὰ νὰ πατήση ἀπάνω καὶ νὰ περάση στὸ σπίτι του ὁ νικητής.

Ὅσοι βρίσκονται στὴ σκηνὴ τούτη ἀναρωτιοῦνται βέβαια:

— Τί θὰ γίνη, Θέ μου, τώρα; Τί θὰ γίνη;

Μαῦρα προαισθήματα ἀνακατώνονται μὲ τὴ χαρά. Κάποιος πρέπει νὰ κάνη προσεχτικὸ τὸ βασιλιᾶ γιατὶ ἡ λαμπροστολισμένη τούτη γυναίκα ποὺ στέκει ἐκεῖ ἀκίνητη σὰν τὴ μοίρα καὶ περιμένει, εἶναι ἀλήθεια φοβερή. Μὰ πῶς;

Τὸ χρυσωμένο ἅρμα περνᾶ ἀπὸ τὴν πόρτα τῶν λεόντων καὶ μπαίνει στὴν ἐσωτερικὴ αὐλή.

Ὢ δές τονε τὸ γιὸ τοῦ Ἀτρέα! τί ὡραῖος, τί τρομερός! Τὰ μαλλιά του ἀλήθεια ἔχουν ἀσπρίσει λίγο, μὰ τὸ πρόσωπό του λάμπει ἀπὸ περηφάνεια κι' αὐτοπεποίθηση.

— Ζήτω! Ζήτω! φωνάζουν ὁλοῦθε καὶ μαζεύονται γύρω ἀπὸ τὸ ἅρμα νὰ δοῦνε ἀπὸ κοντὰ τὸ βασιλιᾶ τους, ν' ἀγγίξουν τὰ ροῦχα του, νὰ πιστέψουν, ὄχι μόνο τὰ μάτια, μὰ καὶ οἱ ἄλλες αἰσθήσεις πὼς δὲν εἶναι ψέμα.

Ὁ Πρωτόγερος προσκυνῶντας μὲ δακρυσμένα μάτια παίρνει τὸ λόγο. Προσέξτε τὰ λόγια του.

«Προσποιοῦνται οἱ ἄνθρωποι, λέει... Μὴ μπιστεύεσαι λοιπὸν στὸ τί παρουσιάζει ἡ ὄψη, μὰ κοίταξε νὰ καταλάβης τί κρύβει ἡ καρδιά».

Τὰ λόγια τοῦτα βέβαια εἶναι μιὰ σωστὴ ἔστω καὶ ἀόριστη καταγγελία. Ὅμως ἔχει τὴν τέχνη νὰ τὰ πῆ ἔτσι ποὺ κανένα νὰ μὴν ξαφνιάσουν καὶ ὁ ἴδιος νὰ μὴν ἐκτίθεται καθόλου. Φαίνεται σὰ μιὰ συμβουλὴ ποὺ ἔχει τὸ δικαίωμα βέβαια, σὰ γέρος ποὺ εἶναι, νὰ πῆ τὸ νεώτερό του.

Πῶς νὰ σὲ πῆ κανεὶς καὶ πῶς νὰ σὲ παινέση
τ' Ἀτρέα γενιά, τῆς Τροίας νικητὴ
καὶ βασιλιᾶ μου,

Παράστασις ἀρχαίου ἀγγείου, ποὺ εἰκονίζει τὸν Ἀγαμέμνονα ὅταν ὁδηγῇ τὴ Βρισηΐδα στὴ σκηνή του.

ποὺ οὔτε μεγάλο οὔτε μικρὸ τὸ παίνεμά του
νὰ φανῇ;
Γιατὶ τὸ ξέρω ποὺ οἱ θνητοὶ
πέρα ἀπὸ τὸ δίκιο προτιμοῦν κεῖνο ποὺ τοὺς ἀρέσει.
Κι' εἶναι ὁ καθένας πρόθυμος γι' αὐτὸν ποὺ δυστυχεῖ
νὰ κλαίῃ καὶ νὰ στενάζῃ
καὶ λύπη τὴν καρδιά του ἂς μὴ σπαράζῃ.
Κι' ἄλλος μὲ τὸ χαρούμενο γιὰ νὰ χαρῇ
τ' ἀγέλαστο τὸ πρόσωπό του βιάζει.

Ὁ ἄξιος ὅμως ἀρχηγὸς
δὲν εἶναι μπορετὸ νὰ γελαστῇ
τὴν ὄψη βλέποντας τ' ἀνθρώπου
ποὺ τάχα φαίνεται καλόγνωμος
μὰ εἶναι ἡ ἀγάπη του ἀχαμνή.
Ἐγώ, σὰν κίνησε ὁ στρατὸς γιὰ τὴν Ἑλένη,
— γιατί νὰ σοῦ τὸ κρύψω τάχα; —
μοῦ φάνης ἄντρας ἀσκεφτος
ποὺ τὸ μυαλό του δὲν τὸ κυβερνοῦσε
καὶ θάρρος ἀνωφέλευτο μονάχα
γιὰ νὰ σκοτώσῃ ἀνθρώπους τὸν τραβοῦσε.
Ὅμως σὰ βγῆκαν ὅλα σὲ καλὸ
ὤ, τώρα πιὰ ἡ καρδιά μου ἀναγαλλιάζει.
Ποιὸς δίκιος καὶ ποιὸς ἄδικος τόσον καιρὸ
τὴν πολιτεία κατοικοῦσε
νὰ μάθῃς πιά, θαρρῶ, ταιριάζει.

Ὁ Ἀγαμέμνονας σταματᾶ, κοιτάζει γύρω του.

— Πρῶτα, πρῶτα, λέει, πρέπει νὰ εὐχαριστήσω τοὺς θεοὺς γιατὶ μὲ βοήθησαν νὰ καταστρέψω τὴν Τροία...

Καπνίζει ἀκόμα ἡ πατημένη πολιτεία,
ἡ μπόρα τῆς καταστροφῆς τὴν περιζώνει
καὶ ἡ στάχτη σιγοσβήνοντας σκορπίζει γύρω
μυρωδικὰ βαρειὰ ἀπὸ τὸν παλιό της πλοῦτο...

Ὕστερα γυρίζει στὸν Πρωτόγερο. Κατάλαβε τὰ ὑπονοούμενα κάτω ἀπὸ τὰ λόγια του, γιατὶ εἶναι φρόνιμος μὰ καὶ πονηρός. Ὄχι ἀκριβῶς τί συμβαίνει βέβαια, μὰ ὅτι κάτι συμβαίνει. Εἶναι φυσικὸ ἄλλως τε νάχη ἐχτρούς. Ὅσο ψηλότερα ἀνεβῆ ἕνας ἄνθρωπος τόσο οἱ ὅμοιοί του τὸν φθονοῦν... Καὶ ποιὸς βρίσκεται ψηλότερά του αὐτὴ τὴ στιγμή;

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Ὅσο γιὰ σένα καὶ τὴ γνώμη καὶ τὰ λόγια σου
κρατῶ στὸ νοῦ μου κι' εἶμαι σύμφωνος μαζί σου.
Γιατὶ σὲ λίγους δόθηκε ἀνθρώπους τοῦτο
νὰ μὴ ζουλεύουν τὴν καλοτυχιὰ τοῦ φίλου·
κι' ἡ ζούλια μέσα στὴν καρδιὰ στάζει φαρμάκι
καὶ τοῦ ἄρρωστου τὰ βάσανα τ' ἀναδιπλώνει·
καὶ μιὰ γιὰ τὴ δική του συμφορὰ λυπᾶται
καὶ μιὰ θωρῶντας τοῦ γειτόνου τ' ἀγαθά.
Εἶναι ὁ παθὸς μαθός, γιατὶ πολλοὺς γνωρίζω
ποὺ ἀγάπη μοῦ 'δειχναν μεγάλη κι' ὅμως ἦταν
ἤσκιος καὶ ζωγραφιὰ ποὺ πέφτει σὲ καθρέφτη.
Μόνο ὁ Δυσέας ποὺ μὲ ἀκλούθησε ἄθελά του
μιὰ κι' ἦρθε φάνηκε ὕστερα πρόθυμος φίλος·
τὸ διαλαλῶ κι' ἂν ζῇ κι' ἂν ἔχῃ πιὰ πεθάνει.
Γιὰ τὰ λοιπά, γιὰ τοὺς θεοὺς καὶ γιὰ τὴν πόλη
σὲ σύναξη μὲ κοινὴν ἔγνοια θὰ σκεφτοῦμε.
Καὶ πρέπει νὰ ξετάσουμε: καλὰ ὅ,τι στέκει,
καλὸ κι' ἀνέγγιχτο γιὰ πάντα ν' ἀπομείνῃ.
Κι' ἂν εἶναι κάτι ποὺ χρειάζεται θεράπιο
μὲ στόχασην ἀφοῦ τὸ κόψουμε ἢ τὸ κάψουμε
νὰ τὸ νοιαστοῦμε, τὸ κακὸ μὴν ἀφορμήσει.
Καὶ τώρα μπαίνω στὸ παλάτι μου τὸ πατρικὸ
κι' ἡ νίκη ἀφοῦ μ' ἀκλούθησε ὤμποτες νὰ μείνῃ.

Τὸ πλῆθος παραμερίζει γιὰ νὰ μπορέση νὰ προχωρήση ὁ βασιλιᾶς κατὰ

τὴν πόρτα ποὺ πάει στὴν ἐσωτερικὴ πιὰ αὐλὴ καὶ τὶς βασιλικὲς κάμαρες. Τότε γιὰ πρώτη φορὰ ἀντικρύζει τὴ γυναίκα του τὴν Κλυταιμήστρα. Ἔστεκε ἐκεῖ ἀκίνητη ὅλη τὴν ὥρα ποὺ μιλοῦσε μὲ τὸ λαό του καὶ παρακολουθοῦσε μὲ χτυποκάρδι τὸ τί ἔλεγαν. Πάντα της εἶχε τὸ φόβο πὼς θὰ τὴν καταδώσουν, εὐτὺς ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, ὁπότε τὸ σχέδιό της πήγαινε χαμένο. Δὲν ἔγινε ὅμως κάτι τέτοιο κι' ἀνάσανε. Τώρα ὅλα θὰ πήγαιναν καλά.

Ἡ ἀναίδειά της δὲν ἔχει ὅρια. Ὅλοι ἐξὸν ἀπὸ τὸν Ἀγαμέμνονα ξέρουνε τὰ καμώματά της κι' ὅμως μπροστὰ σ' ὅλους μιλᾶ ἔτσι καὶ φαίνεται μάλιστα σὰ νὰ ζητάη καὶ τὴ μαρτυρία τους, πὼς ὅλα τοῦτα εἶναι ἀληθινά.

Θυμᾶται κανείς, σὰν τὴν ἀκούει, κάτι παγίδες ποὺ στήνουν στὰ λιοντάρια οἱ κυνηγοὶ ἐκεῖ κάτω στὶς ζοῦγκλες. Σκάβουν, λέει, λάκκους κι' ἀπάνω τους στρώνουν μὲ κλαδιὰ καὶ φύλλα ὅμοια μὲ κεῖνα ποὺ εἶναι σκορπισμένα γύρω, γιὰ νὰ μὴ δώσουν ὑποψία στὸ θηρίο... Αὐτὸ πάει νὰ περάση θαρρῶντας πὼς τὸ ἔδαφος εἶναι στερεὸ καὶ πέφτει μέσα. Ἢ καλύτερα κάτι λίμνες ποὺ λάμπουν στρωτὲς στὸν ἥλιο τοῦ Ἰσημερινοῦ θαρρεῖς πὼς τὸ νερό τους εἶναι ἀναλυτὸ χρυσάφι. Νούφαρα ὀμορφότατα πλέουν στὴν ἐπιφάνεια... Θὲς νὰ δροσιστῆς ἀποσταμένος ἀπὸ τὸ δρόμο καὶ τὴ ζέστη, πέφτεις μέσα καὶ βρίσκεις κακὸ θάνατο ἀπὸ τοὺς κροκόδειλους ποὺ παραμονεύουν ἐκεῖ κάτω... Μὲ τί λαχτάρα θὰ φώναζες σ' ἕναν ὁδοιπόρο ἀνήξερο ποὺ θὰ τὸν ἔβλεπες ἕτοιμο νὰ κάμη αὐτὸ τὸ μοιραῖο λουτρό... «Μή, γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ!».

Τὸ ἴδιο σοῦ ἔρχεται νὰ φωνάξης ὅταν ἀκοῦς τὴν Κλυταιμήστρα νὰ μιλᾶ γιὰ τὴν πίστη της καὶ τὴν ἀγάπη της καὶ καὶ τὶς μαῦρες ἀνησυχίες ποὺ εἶχε ὅλον τὸν καιρὸ ποὺ ὁ ἄντρας της ἔλειπε μακρυὰ στὰ ξένα.

Μὲ τί τέχνη στήνει τὴν παγίδα καὶ πὼς τὴ στολίζει καὶ μὲ τί καμώματα προσπαθεῖ νὰ τραβήξη μέσα τὸ θῦμα της.

Μὰ ἀκούσετέ την καλύτερα:

Ἄντρες, Ἀργεῖτες, σεβαστοί μου ἐσεῖς γέροντοι,
τὸ πόση ἀγάπη γιὰ τὸν ἄντρα μου κρατῶ
δὲ θὰ ντραπῶ μπροστά σας νὰ τὸ μολογήσω,
τί χάνεται μὲ τὸν καιρὸ ἡ ντροπὴ τοῦ ἀνθρώπου.
Ὄχι ἀκουστά, θὰ πῶ παθήματα δικά μου
τόσον καιρὸ στὴν Τροία κάτω ποὺ εἶχε λείψει.
Νὰ μένη πρῶτα μιὰ γυναῖκα δίχως ἄντρα
κι' ἔρμη στὸ σπίτι της, εἶναι κακὸ μεγάλο...
Πολλὲς ν' ἀκούη κάθε μέρα συμφορὲς
καὶ νἆναι ἡ μιὰ πάντα χειρότερη ἀπὸ τὴν ἄλλη.
Τόσες φορὲς ἂν εἶχε τοῦτος λαβωθῆ
ὅσα γι' αὐτὸν μαντᾶτα μοὔφερναν στὸ σπίτι
πιὸ τρύπιο ἀπὸ τὸ δίχτυ θἆταν τὸ κορμί του.
Τέτοιες λοιπὸν ἀπανωτὲς ἐρχόνταν φῆμες
καὶ τὴ θηλιὰ γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό μου οἱ ξένοι
πολλὲς φορὲς τὴν ἔλυσαν καὶ στανικῶς μου.
Γι' αὐτὸ δὲ βρίσκεται ἐδῶ πέρα τὸ παιδί μου
τῆς πίστης μου καὶ τῆς δικῆς σου ὁ ἀρεβώνας.
Σοῦ λέω γιὰ τὸν Ὀρέστη καὶ μὴν ἀπορήσῃς
γιατὶ τὸν ἀνατρέφει φίλος τοῦ σπιτιοῦ μας,
ὁ Στρόφιος στὴ Φωκίδα ποὺ διπλὴ φοβόταν
πὼς θἄρθη συμφορά: στὴν Τροία νὰ κιντυνέψῃς
κι' ἐδῶ κάποια ἀναρχία τὴ γερουσία νὰ ρίξῃ.
Γιατὶ ὁ λαὸς ποδοπατεῖ κεῖνον ποὺ πέφτει.
Δὲν εἶναι βέβαια δολερὴ μιὰ τέτοια πρόφαση.
Ἔχουνε τώρα πιὰ τὰ μάτια μου στερέψει
κι' οὐδὲ σταλαματιὰ τὸ δάκρυ δὲ σταλάζουν
κι' ἀπ' τὴν ἀγρύπνια τὴν πολλὴ δὲν καλοβλέπω,
νύχτες νὰ κλαίω καὶ νὰ θρηνῶ, τὴ λάμψη
προσμένοντας νὰ δῶ τὴν ἀργοπορημένη.

Κι' ἑνὸς ἀκόμα κουνουπιοῦ τ' ἀλαφρὸ βούισμα
ἀπ' τῶν ὀνείρων του τὴ ζάλη μὲ ξυπνοῦσε
κι' ὁ νοῦς μου πιότερα φαντάζονταν παθήματα
ἢ ὅσα μποροῦσαν νὰ συμβοῦν σὲ τόσην ὥρα.
Τώρα ἀφοῦ τοῦτα πέρασαν, χαρὰ γιομάτη
πὼς νὰ μὴ λέω τὸν ἄντρα μου φύλακα σκύλο
καὶ χοντρὸ κάβο ποὺ ἀσφαλίζει τὸ καράβι,
στὴ στέγη μας τὴν ἀψηλὴ μεσοκολώνα,
μοναχογιὸ ἀκριβό, στεριὰ ἀναπάντεχη
ποὺ ναύτης θαλασσοδαρμένος ξαγναντεύει,
ὕστερα ἀπὸ βαρὺ χειμῶνα ὄμορφη μέρα,
νεράκι γιὰ τὸ διψασμένο στρατοκόπο;
Τέτοια καλωσορίσματα θαρρῶ τοῦ ἀξίζουν
Κι' ὁ φτόνος ἂς σταθῆ μακριά· πολλὰ ὑποφέραμε.
Τώρα ἀπ' τ' ἀμάξι σου κατέβα, ἀγαπημένε,
κι' ἂς μὴν ἀγγίξη διόλου, καστροπολεμίτη μου,
καὶ βασιλιᾶ, τὸ πόδι σου στὸ χῶμα κάτου.
Σκλάβες, τί καρτερᾶτε; Προσταγὴ δὲν ἔδωσα
πεύκια νὰ στρώσετε στοῦ δρόμου του τὸ διάβα;
Τὸ πέρασμά του ἂς γίνῃ πορφυροστρωμένο
σὲ σπίτι ἀνέλπιστο γιὰ νὰ τὸ φέρῃ ἡ Δίκη.
Καὶ ὅσο γιὰ τ' ἄλλα ἀκοίμητη φροντίδα
σωστὰ τῆς μοίρας τὰ γραμμένα θὰ τελέψῃ.

Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Τὰ νέα βιβλία

ΧΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τί εὐτύχημα θὰ ἦτο ἂν ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἀγαποῦσαν τόσον τὴν πόλιν ἢ τὸ χωριὸ εἰς τὸ ὁποῖον ἐγεννήθησαν, ὅσον ὁ ἐν Λονδίνῳ κ. Φίλιππος Ἀργέντης καὶ ἔκαμναν ὅ,τι κάμνει αὐτὸς διὰ τὴν ἱστορίαν της, τὴν λαογραφίαν της, τὰ μνημεῖά της. Γνωρίζουν ὅμως τάχα πολλοὶ τί κάμνει; Δυστυχῶς τὰ βιβλία του εἶναι δυσπρόσιτα εἰς τὸ πολὺ κοινόν, δι' ὃ καὶ ἀξίζει ν' ἀναφερθοῦν ἔστω καὶ οἱ τίτλοι των, διότι κατ' εὐτυχίαν ὑπάρχουν εἰς ὅλας τὰς ἑλληνικὰς βιβλιογραφίας: «Ἱστορία τοῦ χιακοῦ οἴκου Ἀργέντη» (1922), «Αἱ σφαγαὶ τῆς Χίου» (ἀγγλιστί, ἐν Λονδίνῳ 1932), «Ἡ ἐκστρατεία τοῦ συνταγματάρχου Φαβιέρου εἰς Χίον» (ἀγγλιστί, ἐν Λονδίνῳ 1933), «Chius liberata» (ἀγγλιστί, ἐν Λονδίνῳ 1933), «Ἡ ἐκστρατεία τῶν Φλωρεντίνων εἰς Χίον» (ἀγγλιστί, ἐν Λονδίνῳ 1934), «Ἡ κατάληψις τῆς Χίου ὑπὸ τῶν Ἐνετῶν» (ἀγγλιστί, ἐν Λονδίνῳ 1935). Πρὸς τούτοις τῇ ἀμέσῳ ἢ ἐμμέσῳ του ἀρωγῇ εἶδαν τὸ φῶς διάφορα συγγράμματα ἀναφερόμενα εἴτε εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ὡραίου νησιοῦ τοῦ Αἰγαίου, εἴτε εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς οἰκογενείας Ἀργέντη, τῆς ὁποίας ἕνας πρόγονος, ὁ Εὐστράτιος Ἀργέντης, ὑπῆρξεν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ Ἕλληνας ποὺ μαζὶ μὲ τὸν Ρήγαν ἐθανατώθησαν εἰς τὸ Βελιγράδιον, ἐκδοθέντες εἰς τοὺς δυνάστας τοῦ ἑλληνικοῦ γένους ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν Αὐστρίαν.

Τὸ νέον σύγγραμμα τοῦ κ. Φιλίππου Ἀργέντη, ποὺ μᾶς φθάνει ἀπὸ τὸ Λονδῖνον, δὲν εἶναι τὸ ὀλιγώτερον σημαντικόν. Εἰς 836 ὅλας σελίδας μεγάλου σχήματος μᾶς παρέχει τὴν ἀρτιωτέραν ἴσως ἑλληνικὴν βιβλιογραφικὴν ἐργασίαν διὰ τὸν τόπον τῆς καταγωγῆς του. Ὅ,τι ἐγράφη διὰ τὴν Χίον ἀπὸ τῶν κλασσικῶν χρόνων μέχρι τοῦ 1936 ἀναφέρεται εἰς τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ἀργέντη, μὲ μνείαν τῶν βιβλιοθηκῶν εἰς τὰς ὁποίας ἀπόκειται τὸ βιβλίον, τὸ χειρόγραφον ἢ ὁ χάρτης. Ἠμπορεῖ νὰ πιστεύῃ κανεὶς ὅτι τίποτε δὲν ἔμεινε ποὺ νὰ μὴ μνημονευθῇ εἰς τὴν βιβλιογραφίαν τοῦ κ. Ἀργέντη, ἡ ὁποία, ἂς ἐπαναληφθῇ, θὰ ἐχρειάζετο νὰ θεωρηθῇ τὸ πρότυπον εἰς τὴν κατάρτισιν ἀναλόγων ἐν Ἑλλάδι ἐργασιῶν. Χαρακτηριστικὰ εἶναι τὰ ὀλίγα προτασσόμενα τοῦ βιβλίου παρὰ τοῦ Ἄγγλου καθηγητοῦ κ. Μᾶυρς. «Αἱ συμβολαί, λέγει, τοῦ κ. Φιλίππου Ἀργέντη εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς γενετείρας του νήσου Χίου εἶναι πολὺ γνωσταί, πιστοποιούμεναι ἀπὸ πλείστους τόμους. Διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας συγγράμματος ἀποσπᾷ ἕνα νέον τίτλον εὐγνωμοσύνης ἐκ μέρους τῶν σπουδαζόντων τὴν ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, γενικῶς... Συνέλεξεν ἕνα τεράστιον βιβλιογραφικὸν θησαυρὸν καὶ τὸν κατέστησε μοναδικῶς προσιτόν, διὰ τῆς ἐπιμελοῦς κατατάξεως καὶ τῶν πολυπληθῶν παραπομπῶν εἰς τὰς δημοσίας βιβλιοθήκας, αἱ ὁποῖαι κατέχουν ἀντίτυπα τῶν ἀναφερομένων βιβλίων...». Τὰ ὀλίγα αὐτὰ λόγια τοῦ προλόγου τοῦ Ἄγγλου καθηγητοῦ καθορίζουν τὴν ἀξίαν τῆς ἐργασίας τοῦ κ. Ἀργέντη.

«ΔΩΔΕΚΑ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ 21»

Θὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὸν γράφοντα νὰ ἐκφράσῃ ἄλλην μίαν φορὰν τὸν ἐνθουσιασμόν του διότι νέοι ἄνθρωποι καταγίνονται εἰς τὴν μελέτην τῆς πατρίου ἱστορίας καὶ ἰδιαιτέρως τῆς ἱστορίας τοῦ 21, τοῦ ὁποίου τὴν ἡρωϊκὴν ἀτμόσφαιραν θὰ ἠμποροῦσε νὰ πῇ κανεὶς ὅτι ζῶμεν ἀκόμη. Ἡ στροφὴ αὐτὴ πρὸς τὴν ἱστορίαν ἔχει τὴν ἰδίαν ἔννοιαν μὲ τὴν ἀναστροφὴν εἰς τὰς πηγάς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀντλεῖ κανεὶς δυνάμεις, κατευθύνσεις, φρόνημα, τὸν ψυχικὸν ἐκεῖνον θωρακισμὸν ὁ ὁποῖος εἶναι ἀπαραίτητος εἰς τοὺς λαοὺς καὶ τὰ κράτη διὰ νὰ ζήσουν.

Νέος συγγραφεύς, ὁ κ. Α. Σκανδάμης, μᾶς δίδει εἰς τὸ βιβλίον του ἐντόνους σκιαγραφίας τοῦ Ρήγα Φεραίου, τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ, τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, τοῦ Γρηγορίου Παπαφλέσσα, τοῦ Ἀνδρέα Μιαούλη, τοῦ Γεωργίου Καραϊσκάκη, τοῦ Κωνσταντίνου Κανάρη, τοῦ Ὀδυσσέως Ἀνδρούτσου, τοῦ Ἀθανασίου Διάκου, τοῦ Μάρκου Μπότσαρη, τῆς Λασκαρίνας Μπουμπουλίνας καὶ τῆς Δόμνας Βισβίζη, τῆς ἀγνώστου αὐτῆς εἰς τὸ πολὺ κοινὸν ἡρωΐδος τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος.

Ὅπως τὸ τονίζει ὁ κ. Σκανδάμης εἰς τὸν πρόλογον τοῦ βιβλίου του, δὲν παρέχει κανένα νέον ἱστορικὸν στοιχεῖον μὲ τὸ βιβλίον του «Οἱ σύντομες βιογραφίες τῶν δώδεκα ἡμιθέων τοῦ Εἰκοσιένα προσφέρονται σὰν λίγα λουλούδια κομμένα ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μας, στὴν πανίερη μνήμη τῶν μεγάλων ἐκείνων Ἑλλήνων». Αὐτὸ πράγματι ἐπεδίωξεν ὁ συγγραφεὺς καὶ τὸ ἐπέτυχε. Τὰ νέα ἱστορικὰ στοιχεῖα, ἡ διαφώτισις μιᾶς ἱστορικῆς λεπτομερείας, ἡ ἐπακρίβωσις μιᾶς ἄλλης δὲν εἶναι διὰ τὸ πολὺ κοινόν. Τὸ πολὺ κοινὸν ἐνδιαφέρεται διὰ τὰς μεγάλας γραμμὰς τῆς ἱστορίας καὶ εἶναι ἄξιος τιμῆς ὁ πνευματικὸς ἐκεῖνος ἐργάτης ποὺ θὰ κατώρθωνε νὰ φέρῃ τὴν ἱστορίαν μὲ τὴν πνοήν του πλησιέστερον εἰς τὸν λαὸν καὶ νὰ τοῦ τὴν προσφέρῃ κτῆμά του καὶ πηγὴν ἐνθουσιασμοῦ. Ὁ κ. Σκανδάμης, μὲ τὸ ρέον ὕφος του, τὸν ἐνδιάθετον λυρισμόν του καὶ τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμὸν κατορθώνει τὸν σκοπόν του. Δὲν εἶναι τάχα δι' αὐτὸ ἄξιος κάθε τιμῆς καὶ ἐπαίνου;

«ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ»

Μιὰ ἐπιστολὴ συνώδευε τὸ βιβλίο τοῦ γυμναστοῦ κ. Ν. Πιστόλη «Ἑλλάδα «ἀπὸ τοῦ Γυμνασίου» καὶ ἀθλητισμὸ ἑλληνικό».

«Δὲν ἔχω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς γνωρίζω, λέγει ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου, οὔτε προσωπικά, οὔτε ὁλόκληρα ὀνομαστικά. Παρακολουθῶ ὅμως τὶς καλές σας βιβλιοκρισίες καὶ σᾶς παρακαλῶ, ἂν δὲν δυσκολεύεστε, ν' ἀσχοληθῆτε λιγάκι καὶ μ' αὐτὴ τὴ δική μου ἑλληνικὴ γυμναστικὴ προσπάθεια. Τὸ βιβλίο μου αὐτὸ σᾶς τὸ στέλνω λίγο ἀργά, γιατὶ τὸ καλοκαῖρι ποὺ τὸ κυκλοφόρησα δὲ θυμᾶμαι ἂν ὑπῆρχε τακτικὴ βιβλιοκρισία στὸ περιοδικό. Ἔπειτα γυμναστικὴ βιβλιοκρισία δὲν συναντάει κανεὶς πουθενά. Γι' αὐτὸ τὸ σκέφθηκα λίγο ἀργά. Γι' αὐτὰ ὅλα, βέβαια, φταῖμε οἱ γυμνασταί...».

Ἂν καθ' οἱονδήποτε τρόπον πταίουν οἱ γυμνασταί, αὐτὸ βεβαίως εἶναι ὑπόθεσις ἄλλη. Τὸ γεγονὸς πάντως εἶναι ὅτι ἄξιζε ν' ἀποσπάσῃ τὴν προσοχὴν τὸ βιβλίον τοῦ κ. Πιστόλη. Ὁ καλὸς γυμναστής, ὁ ὁποῖος φαίνεται ἰδιαιτέρως μαχητικὸν στοιχεῖον, ἴσως διότι πιστεύει πάρα πολὺ ὅτι τότε μόνον θὰ ὑπάρξῃ ἀληθινὸς ἀθλητισμὸς καὶ τότε ἡ ἀνθρωπότης θὰ εὕρῃ τὸν δρόμον της, ὅταν κυριαρχήσῃ πάλιν τὸ πνεῦμα τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ἀθλητισμοῦ, μᾶς δίνει εἰς τὴν ἀρχὴν μίαν συνοπτικὴν ἀλλὰ λαμπρὰν εἰκόνα τῶν γυμνασίων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀνεπήδων οἱ μαχηταί, οἱ προασπισταὶ τῆς Πατρίδος, οἱ ἐκπολιτισταὶ τοῦ κόσμου. Ὁ σημερινὸς ἀθλητισμός, ὁ βιομηχανοποιημένος καὶ βιοποριστικὸς δι' ἕνα πλῆθος ἀνθρώπων παράγων, δὲν ἠμπορεῖ, βεβαίως, νὰ εἶναι ὁ ἀθλητισμὸς τὸν ὁποῖον ὠνειρεύθη καὶ ἐφήρμοζεν ὁ ἀρχαῖος Ἕλλην, δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἑλληνικός. Θὰ εἶναι ἑλληνικός: α) Ὅταν οἱ ἀγῶνες εἶναι λαμπρὲς καὶ παλλαϊκὲς ἀγωνιστικὲς γιορτές, συγκεντρώσεις καὶ πανηγύρια. Ὅταν δηλαδὴ προσφέρωνται ἀνώτερα εἰς κινήσεις θεάματα, γυμναστικαὶ παρελάσεις, ἐπιδείξεις, ἐθνικοὶ χοροὶ κ.λπ. β) Ὅταν δίνεται μεγάλη σημασία καὶ ἠθικὴ ἀξία στὴ νίκη καὶ ὄχι στὸ ρεκὸρ καὶ γ) ὅταν οἱ ἀγῶνες γίνωνται ἑλληνικά.

Καὶ θὰ ἠμπορούσαμεν νὰ προσθέσωμεν ἡμεῖς, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ κ. Πιστόλη, ὅταν οἱ ἀγῶνες εἶναι συνδεδεμένοι μὲ τὸ ἐθνικὸν στοιχεῖον, εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ ἑλληνικοῦ ἐθνισμοῦ καὶ ὄχι τοῦ κοσμοπολιτισμοῦ.

Ἐπαναλαμβάνω, τὸ βιβλίον τοῦ κ. Πιστόλη ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἴσως ὑπὲρ τὸ δέον μαχητικόν, εἶναι ὅμως ἑλληνικόν, ἂν ἐπιτρέπεται ὁ χαρακτηρισμός, γραμμένο μὲ ὡραῖον ἐνθουσιασμὸν καὶ πίστιν.

Χρ. Ἀγγελ.

14. (Συνέχεια)

— Σᾶς ἀφήνω, εἶπε, ἐδῶ στὴ βάρβαρη χώρα, φρουρά. Κρατᾶτε ψηλὰ τ' ὄνομα τῆς Ἑλλάδας! Μὴ σᾶς νικήσουν τὰ ταπεινὰ πάθη, ἡ διχόνοια, ἡ τεμπελιά, ὁ φόβος· γιατὶ τότε πᾶτε χαμένοι. Εἶστε κυκλωμένοι ἀπὸ ἐχθρούς· γυμνάζεσθε κάθε μέρα γιὰ νᾆστε δυνατοί· καὶ μὴ φέρνεστε βάρβαρα στοὺς βάρβαρους· μὰ νὰ τοὺς φέρεστε ἥμερα, μὲ συγκατάβασι καὶ καλωσύνη. Μὴν ξεχνᾶτε πὼς εἶστε Ἕλληνες· μὴν ξεχνᾶτε πὼς σᾶς ἀφήνω ἐδῶ ὄχι μονάχα νὰ φρουρῆτε τὴ χώρα, παρὰ καὶ γιὰ νὰ τῆς μεταδώσετε ὅσο μπορεῖτε τὸν πολιτισμό μας. Ἄγρια θεριὰ σᾶς παραδίνω· θέλω νὰ μοῦ τὰ κάμετε ἀνθρώπους!

Σὲ λίγο ὁ νικητὴς στρατὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου εἶχε ἐξαφανιστῆ μέσα στὰ πυκνὰ δάση τοῦ βορρᾶ.

Κρύο, χιόνια, κοπάδια λύκοι ἀκολουθοῦσαν τὸ στρατὸ καὶ τὴ νύχτα οἱ φαλαγγῖτες διέκριναν τὰ μάτια τῶν λύκων νὰ λάμπουν κατακόκκινα μέσα στὸ σκοτάδι.

Κάποτε ἡ πεῖνα ἔσφιγγε τοὺς λύκους κι' ἔπεφταν τότε κοπαδιαστὰ στὸ στρατόπεδο, ἐκεῖ ποὺ ἦταν σταυλισμένα τ' ἄλογα· κάθε νύχτα δυὸ τρία ἄλογα βρίσκουνταν σκοτωμένα.

— Ἀνάψετε φωτιές! πρόσταζαν οἱ ἀξιωματικοί. Ἀνάψετε φωτιὲς νὰ φοβοῦνται τὰ θεριὰ νὰ μὴ ζυγώνουν.

Τὴν ἡμέρα ὁ ἥλιος δὲ φαίνουνταν καθόλου· ὁ οὐρανὸς ἦταν σκεπασμένος μὲ βαριὰ σύννεφα κι' ἔπεφτε ἀκατάπαυτα πυκνὸ χιόνι. Οἱ στρατιῶτες, τ' ἄλογα, τ' ἀμάξια ὅλα προχωροῦσαν μέσα στὰ χιόνια κάτασπρα.

Πέρασαν τρεῖς μέρες, τέσσερις· τὴν πέμπτη μέρα, κατὰ τὸ βράδυ, ἐκεῖ ποὺ ἑτοιμάζουνταν νὰ στρατοπεδέψουν καὶ νὰ περάσουν τὴ νύχτα, ἔφτασαν οἱ ταχυδρόμοι ἀπὸ τὴ Μακεδονία.

Πέζεψαν, μπῆκαν στὴ σκηνὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἄνοιξαν ἕνα πέτσινο σακκίδιο ποὺ κρατοῦσαν κι' ἔδωκαν μιὰ φούχτα ἐπιστολὲς στὸν Ἀλέξανδρο.

Τὸ βασιλόπουλο τὶς κοίταξε μὲ λαχτάρα, ξεχώρισε δυό.

— Τῆς μητέρας μου, ψιθύρισε χαρούμενο, καὶ τοῦ Ἡφαιστίωνα.

Ὁ Στέφανος στεκόταν στὴ γωνιὰ καὶ παρακολουθοῦσε. «Ἄχ, συλλογίζουνταν, νᾆχα κι' ἐγὼ ἕνα γράμμα ἀπὸ τὸ σπίτι μου!»

Ὁ Ἀλέξανδρος σήκωσε τὰ μάτια καὶ τὸν εἶδε.

— Ἐδῶ εἶσαι, Στέφανε; εἶπε. Νά, πάρε· ἔχεις δυὸ γράμματα.

Ὁ Στέφανος ἔτρεξε κι' ἅρπαξε μὲ λαχτάρα τὰ γράμματα ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ βασιλόπουλου.

— Εὐχαριστῶ, εἶπε καὶ βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὴ σκηνή, ζύγωσε τὶς φωτιὲς ποὺ εἶχαν ἀνάψει οἱ στρατιῶτες ἐκεῖ κοντὰ κι' ἄρχισε νὰ διαβάζῃ.

Τὸ ἕνα γράμμα ἦταν ἀπὸ τὸν πατέρα του:

«Μαθαίνουμε μὲ χαρά, παιδί μου, τοῦ ἔγραφε, πὼς ὁ στρατός μας προχωρᾶ νικητής. Χαίρουμαι ποὺ στάθηκες τυχερὸς κι' ἀπὸ τόσο μικρὸς παρακολουθεῖς τὸ στρατό μας καὶ μαθαίνεις νὰ γίνῃς καὶ σὺ μιὰ μέρα ἄξιος τῆς Ἑλλάδας.

Ξέρω πὼς κάνει αὐτοῦ πάνω κρύο καὶ χιονίζει· μὰ δὲν πρέπει νὰ φοβᾶσαι τὸ κρύο· ὅποιος τὸ φοβᾶται, κρυώνει ἀκόμα περισσότερο καὶ δὲν ἀντέχει.

Τίποτα νὰ μὴ φοβᾶσαι, Στέφανε. Δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη ντροπὴ ἀπὸ τὸ φόβο. Ν' ἀντέχῃς σὲ ὅλα, στὴν κούρασι, στὴν πεῖνα, στὸ κρύο. Καὶ νὰ μὴν ξεχνᾷς τὶς τρεῖς συμβουλὲς ποὺ σοῦ ἔδωσα, τὴ μέρα ποὺ πῆγες ν' ἀναλάβῃς ὑπηρεσία στὸ Παλάτι».

Σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς ἐπιστολῆς ὁ Στέφανος διέκρινε τὰ γράμματα τῆς μητέρας του. Τοῦ ἔγραφε λίγα λόγια· ὁ Στέφανος διάβασε καὶ τὰ μάτια του γέμισαν δάκρυα:

«Παιδί μου, πρόσεχε μὴν κρυώσῃς· ἂν πάθῃς τίποτα, τί θ' ἀπογίνουμε παιδί μου;».

Ὁ Στέφανος τύλιξε σφιχτὰ τὸ μάλλινο πλεχτὸ στὸ λαιμό του κι' ἄνοιξε τὸ δεύτερο γράμμα:

— Θάλασσα! . . . Θάλασσα! . . .

— Ἡ Ἄλκα! φώναξε χαρούμενος. Ἡ Ἄλκα μοῦ γράφει!

Γρήγορα γρήγορα διάβασε:

«Ἡ Ἄλκα τοῦ καπετὰν Νέαρχου στὸν Στέφανο τοῦ γιατροῦ Φίλιππου.

Χαῖρε!

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἔφυγες κάθουμαι καὶ σοῦ κεντῶ ἀπάνω σὲ ἄσπρο λινὸ πανὶ ἕνα πράσινο στεφάνι δάφνης. Ὅταν θὰ γυρίσῃς θὰ σοῦ τὸ δώσω· κι' ἀπὸ κάτω γράφω στὴ γωνιά, μὲ μικρὰ μικρὰ γραμματάκια: «ΑΛΚΑ» γιὰ νὰ μὲ θυμᾶσαι.

Μὰ πότε θὰ γυρίσῃς; Τὸ κέντημα πιὰ τελειώνει. Μοῦ λένε πὼς κάνει κρύα αὐτοῦ ποὺ βρίσκεσαι· μὰ ἐγὼ δὲν ἀνησυχῶ γιατὶ σοῦ ἔδωσα τὸ μάλλινο πλεχτὸ νὰ τὸ τυλίγῃς στὸ λαιμό σου».

Κεφ. 22.

— Θάλασσα! Θάλασσα!

Οἱ πεζοὶ χτύπησαν τὶς ἀσπίδες τους χαρούμενοι, οἱ καβαλλάρηδες σήκωσαν τὰ μακριά τους κοντάρια, ὅλος ὁ στρατὸς χαρούμενος ἄρχισε νὰ φωνάζῃ:

— Θάλασσα! Θάλασσα!

Δεκαπέντε μέρες τώρα ὡδοιποροῦσαν μέσα στὸ χιόνι καὶ πάλευαν πότε μὲ τοὺς λύκους ποὺ γίνουνταν ὁλοένα ἀγριώτεροι, πότε μὲ τὶς βάρβαρες φυλὲς ποὺ τοὺς παραμόνευαν στὸ διάβα τους καὶ χυμοῦσαν κλεφτὰ ἀπὸ πίσω τους.

Μὰ σήμερα πιά, κατὰ τὸ μεσημέρι, εἶδαν μακριὰ στὸν ὁρίζοντα μιὰ μεγάλη ἔκτασι σταχτιὰ νὰ γυαλίζῃ. Καὶ μερικοὶ καβαλλάρηδες ποὺ ἔτρεχαν μπροστὰ πρόσκοποι γύρισαν χαρούμενοι νὰ φέρουν τὴ μεγάλη εἴδησι:

— Θάλασσα! Θάλασσα!

Κατὰ τὸ βράδυ ἔφτασαν τὶς πρῶτες σκηνὲς στὸ στρατόπεδο τοῦ Φίλιππου. Οἱ στρατιῶτες ἀγκαλιάζουνταν χαρούμενοι.

— Τί κάματε σεῖς; ρωτοῦσαν οἱ φαλαγγῖτες τοῦ Φιλίππου.

— Νικήσαμε τοὺς βαρβάρους, χτίσαμε μιὰ καινούργια πολιτεία, τὴν Ἀλεξανδρούπολι. Καὶ σεῖς τί κάματε;

Ἐδῶ βρήκαμε τοὺς Σκύθες· φοβεροὶ τοξότες. Τὸ βασιλιᾶ τους τὸν λὲν Ἀτέα κι' εἶναι ἐνενῆντα χρονῶν. Μὰ παλληκάρι. Τοῦ εἴπαμε νὰ παραδοθῇ· μὰ ποῦ ν' ἀκούσῃ ὁ γέρος!

«Σὲ ὅλη μου τὴ ζωή, ἐνενῆντα χρόνια, μᾶς ἀποκρίθηκε, δὲν ντροπιάστηκα καὶ τώρα θὰ ντροπιαστῶ; Ποτέ!»

Μάζεψε χιλιάδες τοξότες, πῆρε κι' αὐτὸς τὸ γέρικό του τόξο κι' ἔπεσε ἀπάνω μας.

Μὰ ποῦ νὰ τὰ βάλῃ μὲ τὶς φάλαγγές μας . . . Σὲ λίγες μέρες τοὺς σκορπίσαμε, πήραμε τὸ λιμάνι τους καὶ χτίσαμε στὴν εἴσοδο ἀπὸ κάθε μεριὰ

δυὸ φρούρια. Ἡ Μαύρη Θάλασσα πιὰ εἶναι δική μας.
Ὁ Φίλιππος εἶχε δεῖ ἀπὸ μακριὰ τὸ στρατὸ τοῦ Ἀλέξανδρου κι' ἔτρεξε μὲ τοὺς δυὸ γέρους στρατηγούς του, τὸν Ἀντίπατρο καὶ τὸν Παρμενίωνα, νὰ τὸν ὑποδεχτῇ.
—Χαῖρε, Ἀλέξανδρε, τοῦ εἶπε, νικητή!
Τὸν ἀγκάλιασε κι' ὅλοι μαζὶ ἔφτασαν στὴ βασιλικὴ σκηνή. Ἡ φωτιὰ ἦταν ἀναμμένη, τὸ τραπέζι στρωμένο. Ὁ Φίλιππος ἀγαποῦσε τὴν καλοπέρασι, τοῦ ἄρεσε τὸ κρασί, τὸ καλὸ φαΐ καὶ τὸ γέλιο. Εἶχε συχνὰ μαζί του κάποιον ποὺ ἤξερε νὰ λέῃ ἀστεῖα γιὰ νὰ τὸν κάνῃ νὰ γελάῃ.
Ὁ Ἀλέξανδρος κοίταξε τὸ πλούσιο τραπέζι καὶ χαμογέλασε.
—Δὲν πεινῶ, εἶπε. Θἄθελα νὰ δῶ πρῶτα τὸ λιμάνι ποὺ ὠχύρωσες.
Ὁ Φίλιππος τὸν κοίταξε μὲ κατάπληξι.
—Δὲν εἶσαι κουρασμένος; ρώτησε. Δὲν πεινᾶς;
—Ὄχι, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξανδρος. Πρῶτα νὰ δῶ τὸ λιμάνι.
Ὁ Φίλιππος σηκώθηκε ἀπὸ τὸ τραπέζι πεισματωμένος.
—Πᾶμε! εἶπε.
Πατέρας καὶ γυιὸς πήγαιναν μπροστά· πίσω ἡ ἀκολουθία τους. Τράβηξαν πρὸς τὴ θάλασσα, ἔφτασαν στὸ λιμάνι, ἀνέβηκαν στὰ δυὸ νεοχτισμένα φρούρια.
Ὁ Ἀλέξανδρος ἐξέταζε ὅλα μὲ προσοχή. Μὰ δὲν ἔλεγε λέξι.
—Γιατὶ δὲν μιλᾶς; τὸν ρώτησε ὁ Φίλιππος. Ποιὰ εἶναι ἡ γνώμη σου;
Ὁ Φίλιππος κοίταζε τὸν Ἀλέξανδρο μὲ κάποια ἀνησυχία. Τί ἦταν ἀκόμα ὁ Ἀλέξανδρος; Ἕνα παιδί. Κι' ὅμως ὁ βασιλιᾶς Φίλιππος, ποὺ τόσους πολέμους εἶχε κάμει καὶ τόσο πολὺ εἶχε ζήσει, ἔνοιωθε τὴν ἀνάγκη νὰ ζητήσῃ τὴ γνώμη τοῦ ἀνήξερου τούτου ἄγουρου νέου.
Ὁ Ἀλέξανδρος σκέφτηκε μερικὰ λεφτά.
—Πολὺ καλά! εἶπε τέλος. Καὶ σώπασε πάλι.
—Πολὺ καλά, γιατί; ρώτησε περιπαιχτικὰ τώρα ὁ Φίλιππος. Μπορεῖς νὰ μοῦ ἐξηγήσῃς;
—Μπορῶ! ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξανδρος.
—Ν' ἀκούσω.
—Τὸ λιμάνι αὐτὸ μᾶς ἦταν ἀπαραίτητο, εἶπε μὲ σοβαρὴ φωνὴ τὸ βασιλόπουλο. Οἱ Πέρσες ἔχουν στὴν ἐξουσία τους τὰ νότια κι' ἀνατολικὰ παράλια τῆς Μαύρης Θάλασσας. Θὰ μποροῦσαν λοιπόν, ὅταν ἐμεῖς θὰ εἴμαστε στὴν Ἀσία, νὰ στείλουν ἀπὸ κεῖ στρατὸ μὲ τὰ καράβια τους καὶ νὰ μᾶς ἐπιτεθοῦν στὴ Μακεδονία. Καὶ τότε θἄμαστε ἀναγκασμένοι νὰ παρατήσουμε τὴν ἀσιατικὴ ἐκστρατεία μας καὶ νὰ γυρίσουμε πίσω. Ἐνῷ τώρα...
Ὁ Φίλιππος ἅπλωσε τὸ χέρι του, ἄγγιξε τὸν ὦμο τοῦ Ἀλέξανδρου:
—Παιδί μου, εἶπε, σοῦ τὸ εἶπα κι' ἄλλη φορά, σοῦ τὸ ξαναλέω καὶ τώρα: Ἡ Μακεδονία δὲ σὲ χωράει· ζήτησε ἕνα ἄλλο βασίλειο μεγαλύτερο.
—Τὸ βρῆκα, εἶπε χαμογελῶντας ὁ Ἀλέξανδρος. Τὴν Ἀσία. Δὲν μένει παρὰ νὰ τὴν κατακτήσω.
—Ὅλη τὴν Ἀσία; ἀναφώνησε εἰρωνικὰ ὁ Φίλιππος.

(Ἀκολουθεῖ)

Προσόντα διὰ ἐργασίαν

ΔΙΑΓΩΓΗ

Ἀκούσαμε συχνὰ νὰ λέγουν ὅτι διαγωγὴ καὶ χαρακτὴρ εἶναι ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα καὶ ὅτι φαίνονται μὲ διάφορον τρόπον.

Χαρακτὴρ ὅμως εἶναι ἕνα αἴσθημα ἐσωτερικὸν καὶ διαγωγὴ εἶναι ἡ ἐξωτερική του ἔκφρασις. Ἕνας ἄνθρωπος δὲν ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ μίαν τελείαν ἀπόδειξιν τοῦ χαρακτῆρος του παρὰ μόνον ὅταν τὸ δείξῃ ἡ διαγωγή του.

Ἠμπορεῖ νὰ ὑπολογίσωμεν τὸν χαρακτῆρα ἑνὸς ἀνθρώπου ἀπὸ ὅ,τι φαίνεται, ἀλλὰ ἡ διαγωγή του θὰ μᾶς ἀποδείξῃ ἐὰν ὁ ὑπολογισμός μας εἶναι ὀρθός. Ὁμιλοῦμεν περὶ τῆς διαγωγῆς μας ἐννοοῦντες τὴν συμπεριφοράν μας καὶ ἐπίσης λέγομεν ὅτι ὁδηγοῦμεν κάποιον ἢ ὅτι καλὰ τὸν καθοδηγήσαμεν. Εἰς κάθε μίαν ἀπὸ αὐτὰς τὰς περιπτώσεις θέλομεν νὰ εἰποῦμεν ὁδηγίαν ἢ συμβουλήν. Ἀλλὰ ἐκεῖ ἀκριβῶς ὑπάρχει ἡ διαφορά. Ὁποιοσδήποτε ἄνθρωπος θὰ ἠμπορέσῃ νὰ ὁδηγήσῃ ἢ νὰ συμβουλεύσῃ ἕναν ἄλλον, ἀλλὰ τὴν ἰδικήν μας διαγωγὴν πρέπει ἐμεῖς οἱ ἴδιοι νὰ τὴν κανονίσωμεν.

Μόνον ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ἠμποροῦμεν πραγματικῶς νὰ διαμορφώσωμεν τὴν διαγωγήν μας. Ἡ θέλησίς μας νὰ ἐνεργήσῃ μὲ ἕνα ὡρισμένον τρόπον, ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ διδασκαλίαν καὶ σπουδήν, ἀλλὰ ἡ τελικὴ ἀπόφασις ποὺ θὰ πάρωμεν ἀνήκει εἰς τοὺς ἰδίους τοὺς ἑαυτούς μας καὶ ἀποφασίζομεν ἀπὸ τὴν ἰδίαν μας σκέψιν καὶ τὴν ἰδίαν μας θέλησιν.

Εἶναι ἀνάγκη τότε, διὰ νὰ κανονίσωμεν τὴν διαγωγήν μας, νὰ ἔχωμεν δύναμιν χαρακτῆρος, διότι θὰ τύχῃ κάποτε εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου νὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὸς καὶ μόνος νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

Διαγωγὴ εἶναι τὸ πᾶν, διὰ νὰ σχηματίσῃ κανεὶς μίαν ἐπιτυχῆ σταδιοδρομίαν καὶ αὐτὸ φανερώνεται πάντοτε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς.

Ὁ Ματθαῖος Ἄρνολδ ἔλεγε ὅτι ἡ διαγωγὴ ἀποτελεῖ τὰ τρία τέταρτα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Φρόνησις, μετριοφροσύνη καὶ μεγαλοψυχία εἶναι τρεῖς ἀπὸ τὰς χάριτας, αἱ ὁποῖαι ἐθεωρήθησαν ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὴν ζωήν, ἀλλὰ δυσκόλως ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῇ ὅτι αὐτὰ εἶναι ἀρκετὰ διὰ νὰ ἀποτελέσουν τὴν πραγματικὰ καλὴν διαγωγήν. Εἶναι μᾶλλον προσόντα διὰ τὸν χαρακτῆρα. Θὰ ἠμπορούσαμεν μετὰ βεβαιότητος νὰ προσθέσωμεν τὴν ἀλήθειαν, τὴν τιμιότητα, τὴν γενναιοφροσύνην, τὴν εἰλικρίνειαν, τὴν πίστιν, τὴν καλωσύνην καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς τιμιότητος.

Ὑπάρχουν πραγματικῶς τόσα πολλὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ κάμουν μίαν τελείαν διαγωγήν, ὥστε ἂν θελήσωμεν νὰ τὰ μετρήσωμεν δύσκολα γνωρίζομεν ποῦ νὰ σταματήσωμεν.

Εἰς ἕνα ζήτημα ἐν τούτοις ὅλη ἡ φιλοσοφία συμφωνεῖ, εἰς τὸ ὅτι δηλαδὴ ἡ καλὴ καὶ φρόνιμος διαγωγὴ σύγκειται εἰς τὴν πιστὴν ἐξάσκησιν τοῦ καθήκοντός μας, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐκτελῶμεν σκεπτόμενοι ὄχι τὸν ἑαυτόν μας ἀλλὰ τοὺς ἄλλους, κάμνοντας εἰς αὐτοὺς ἀκριβῶς ὅ,τι καὶ ἐκεῖνοι θέλομεν νὰ κάμουν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐνεργοῦντες ὄχι ὡς ἄτομα, ἀλλὰ ὡς μέλη τῆς κοινωνίας.

Ὁ Σὲρ Γουόλτερ Σκὸτ εἶπεν ὅτι «ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἀξίζει νὰ φέρῃ τὸ ὄνομα αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου αἱ σκέψεις καὶ αἱ προσπάθειαι ἀνήκουν εἰς τοὺς ἄλλους μᾶλλον παρὰ εἰς τὸν ἑαυτόν του».

Ἡ ἀληθινὴ διαγωγὴ φαίνεται ἀπὸ τὴν καλωσύνην, ἡ ὁποία ὑπάρχει μέσα μας.

Ἡ καλωσύνη δὲ εἶναι συνυφασμένη μὲ τὴν πρόοδον, διότι τὸ καλὸν πάντοτε προοδεύει καὶ ὁλονὲν ἀνυψώνεται.

Ἡ κοινὴ ἰδέα τοῦ καλοῦ εἶναι τὸ ὡραῖον, τὸ χρήσιμον, τὸ εὐτυχές, τὸ εὐχάριστον. Εὐτυχία δὲ εἶναι τὸ ὑπέρτατον ὅριον τῆς καλωσύνης.

Τὸ γέλιο σημαίνει τὴν πλήρη ἀπόλαυσιν τῆς ζωῆς, καὶ τὸ εἰλικρινὲς χαμόγελο νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι πάντοτε θὰ κερδίσῃ.

Εὐγένεια μαζὶ μὲ τὴν εἰλικρίνεια εἶναι αἱ κυριώτεραι ἀποδείξεις τῆς καλῆς διαγωγῆς. Εἰλικρίνεια ἔχουν εἰπῆ ὅτι εἶναι τὸ ἁλάτι τοῦ χαρακτῆρος καὶ εὐγένεια εἶναι τὸ λάδι, τὸ ὁποῖον κρατεῖ τὴν μηχανὴν τῆς ζωῆς εἰς κίνησιν. Αὐτὸ τὸ λάδι τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς διευκολύνει πολλῶν ἀνθρώπων τὴν σταδιοδρομίαν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς των.

Καλοκαγαθία, ἐνδιαφέρον, εὐπρέπεια καὶ προσοχὴ εἶναι ἐπίσης ἀναγκαῖα ἐφόδια διὰ ἐργασίαν.

Ὁ Δάκερεκ ἀνακεφαλαίωσε πολὺ καλὰ τοὺς κανόνας τῆς διαγωγῆς ὅταν ἔγραψε: «Νὰ εἶσαι τίμιος, νὰ εἶσαι εὐγενής, νὰ εἶσαι γενναιόδωρος, νὰ εἶσαι φρόνιμος καὶ ἔχων αὐτὰς τὰς χάριτας, νὰ τὰς ἐκπληρώνῃς μὲ τὸν εὐγενέστερον τρόπον».

Ἡ μεγάλη προσπάθειά μας διὰ ν' ἀποκτήσωμεν γνώσεις καὶ σπουδὴν χωρὶς ἀμφιβολίαν τελειοποιεῖ τὴν διαγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ καλοκαγαθία θεωρεῖται ὅτι εἶναι ἡ καλωσύνη ἐξηρτημένη ἀπὸ τὴν σοφίαν, καὶ ἡ τελειοποίησις τῆς σοφίας εἶναι ἀδιάσπαστος ἀπὸ τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ πνεύματος. Εἶναι μιὰ φανερὴ ἀλήθεια ὅτι χωρὶς ἄλλο, θὰ εἴμεθα καλοὶ ὅταν σκεπτώμεθα φρονίμως.

Z.

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ὅλοι μας, λίγο πολύ, ξέρουμε τὶ εἶναι δημοτικὸ τραγοῦδι καὶ δημοτικὴ ποίησι. Ἂν θελήσωμε νὰ δώσωμε ἕνα ὁρισμὸ τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ, πρέπει νὰ ποῦμε ὅτι δημοτικὸ τραγοῦδι εἶναι τὸ ποίημα ἐκεῖνο ποὺ ὁ ποιητής του εἶναι συνήθως ἄγνωστος, καὶ ποὺ ἀποτελεῖ κτῆμα τοῦ λαοῦ, μεταδιδόμενο ἀπὸ στόμα σὲ στόμα καὶ ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεά. Ὅλοι οἱ λαοὶ τοῦ κόσμου, ἀπὸ τοὺς πιὸ πολιτισμένους ὡς τοὺς πιὸ καθυστερημένους, ἔχουν δημοτικὴ ποίησι.

Στὸν τόπο μας, τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι ἔχει μεγάλη ἀνάπτυξι καὶ ἀγαπιέται ξεχωριστὰ ἀπὸ τὸ λαό μας. Ἡ ἱστορία του εἶναι πολὺ παλιά, κι' ἂν θελήσωμε νὰ βροῦμε τὶς πηγές του, πρέπει νὰ γυρίσωμε πίσω κοντὰ 10 αἰῶνες, νὰ φτάσωμε στοὺς χρόνους τῆς μεγάλης ἀκμῆς καὶ τῶν μεγάλων ἀγώνων τοῦ Βυζαντίου, ὅταν ὁ Ἑλληνισμὸς πολεμοῦσε νικηφόρα τοὺς ἐπιδρομεῖς τῆς Ἀνατολῆς. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἐμφανίζεται γιὰ πρώτη φορὰ τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι, τὸ ἔπος τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα.

Ὁ πατέρας τῆς ἑλληνικῆς λαογραφικῆς ἐπιστήμης, ὁ μακαρίτης καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Νικόλαος Πολίτης, διαιρεῖ τὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ στὶς παρακάτω κατηγορίες:

1) Ἀκριτικά. Τὰ τραγούδια αὐτά, ὅπως εἴπαμε, ἔχουν πολὺ παλιὰ ἱστορία καὶ ἀνάγονται στοὺς χρόνους τοῦ Βυζαντίου. Εἶναι τραγούδια γεμᾶτα ἀγῶνες, ἡρωϊσμούς, ποὺ μοιάζουν πολὺ μὲ τὰ ὁμηρικὰ ἔπη κι' ἀποτελοῦν τὸν σύνδεσμο μεταξὺ τῆς Ἀρχαίας καὶ Μεσαιωνικῆς Ἑλλάδος.

2) Ἱστορικά. Λέγοντας ἱστορικὰ τραγούδια, ἐννοοῦμε ἐκεῖνα ποὺ ἀφορμὴ νὰ βγοῦνε ἦταν ἕνα ἱστορικὸ γεγονὸς καὶ ποὺ τραγουδιοῦνται σὰν ἀνάμνησι νὰ ποῦμε αὐτοῦ τοῦ γεγονότος (τραγούδια γιὰ τὶς θαλασσινὲς νῖκες τοῦ Κατσώνη, τοῦ Κολοκοτρώνη κλπ.).

3) Κλέφτικα. Τὰ κλέφτικα τραγούδια ἀπηχοῦν τοὺς ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ ἀγῶνες τῶν ἁρματωλῶν καὶ τῶν κλεφτῶν. Εἶναι γεμᾶτα ἡρωϊσμοὺς καὶ κατορθώματα κι' ἀποτελοῦν τὸ ἐθνικὸ «Πιστεύω» τῆς προεπαναστατικῆς Ἑλλάδος. Ὁ ἱστορικὸς Μέντελσον-Βαρθόλδυ λέει γι' αὐτά: «Νομίζεις πῶς εἶναι χείμαρροι ἀφρισμένοι ἐκρέοντες ὄχι ἀπὸ ἀνθρώπινα χείλη ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς βράχους τοῦ Ὀλύμπου».

4) Παραλοές. Εἶναι δημοτικὰ τραγούδια ποὺ ἔχουν μιὰ φανταστικὴν ὑπόθεσι. Καθρεφτίζουν τὸ πλάτος τῆς φαντασίας τοῦ λαοῦ, καθὼς καὶ τὴν χάρι τῆς ἐκφράσεως. Εἶναι τὸ ἀφηγηματικὸ εἶδος τῆς δημοτικῆς μας ποίησης καὶ στολίζονται μὲ παραδειγματικὴ τελειότητα νοημάτων καὶ στιχουργικῆς. Τέτοιο εἶναι τὸ περίφημο τραγοῦδι τῶν ἐννιὰ ἀδελφῶν ἢ τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ, ποὺ ἔχει ὑπόθεσι τὴν ἐκτέλεσι τοῦ ὅρκου τοῦ μεγάλου ἀδελφοῦ ποὺ σηκώνεται ἀπὸ τὸν τάφο γιὰ νὰ πάῃ στὴν ξενητειὰ γιὰ νὰ φέρῃ πίσω στὴ μάνα του, σύμφωνα μὲ τὸν ὅρκο ποὺ ἔδωσε τὴν ἀδελφή του τὴν Ἀρετή, ποὺ αὐτὸς ἐπέμεινε νὰ τὴν παντρέψῃ στὰ ξένα.

5) Τραγούδια τῆς ἀγάπης. Σ' αὐτὰ ὑμνεῖται ὁ ἔρωτας μαζὺ μὲ τὴν ἀγάπη πρὸς τὴ ζωὴ καὶ τὴ λατρεία πρὸς τὴν ἑλληνικὴ φύσι. Τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν τραγουδιῶν εἶναι πολὺ κοινὸ καὶ πολὺ ἀγαπητὸ στὸ λαὸ μας καὶ χαρακτηρίζει τὴν μεσογειακὴ ἑλληνικὴ ψυχή.

6) Νυφιάτικα τραγούδια. Τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι μπαίνει βαθειὰ σ' ὅλους τοὺς σκοποὺς τῆς ζωῆς κι' ἐξετάζει ὅλες τὶς περιπέτειες τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, ὅπως ἀρραβῶνες, γάμους. Δίνει ἀπαράμιλλες συμβολικὲς ἔννοιες καὶ ἐξηγεῖ χαριτωμένα ἔθιμα καὶ συνήθειες γιὰ τὶς ἐξαιρετικὲς περιστάσεις τοῦ βίου.

7) Μοιρολόγια. Τὰ μοιρολόγια, βγαλμένα ἀπὸ τὴν εὐαισθησία καὶ τὸν εὐγενικὸ πόνο τοῦ λαοῦ, εἶναι ἔξοχα ποιητικὰ δημιουργήματα, γεμᾶτα ἀπὸ τὴν φιλοσοφικὴ γνῶσι τῆς ἀνθρώπινης ματαιότητος. Εἶναι τὸ εὐγενικώτερο εἶδος τῆς δημοτικῆς μας μούσας καὶ κινήσανε τὸ θαυμασμὸ τῶν μεγαλυτέρων ξένων καλλιτεχνῶν. Αὐτὲς εἶναι οἱ κυριώτατες κατηγορίες τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν, ὑπάρχουν ὅμως ἀκόμη καὶ ἄλλες κατηγορίες, ὅπως τὰ Νανουρίσματα, τὰ γνωμικὰ τραγούδια, τὰ περιγελαστικά, τὰ ἐργατικὰ (ποὺ τραγουδιοῦνται τὴν ὥρα τῆς δουλειᾶς, γιὰ ξεκούρασι καὶ γιὰ νὰ βαστιέται ὁ ρυθμός, ὅπως τοῦ σκαφτιᾶ, τοῦ κωπηλάτη), καὶ ἄλλα. Μέσα στὶς κατηγορίες ποὺ ἀναφέραμε ὑπάρχουν τραγούδια, ποὺ ἀναλόγως τοῦ ρυθμοῦ τους χορεύονται κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο. Τὰ ἀφηγηματικὰ τραγούδια λέγονται καὶ τραγούδια τῆς τάβλας, γιὰ τὸ λόγο ὅτι τραγουδιοῦνται στὸ τραπέζι, τὴν ὥρα τοῦ φαγιοῦ, στὰ γλέντια καὶ στὰ πανηγύρια.

Ὁ στίχος τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν εἶναι συνήθως ὁ 15σύλλαβος ἢ ἀλλιῶς πολιτικὸς στίχος. Ὁ 15σύλλαβος εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐθνικὸς ἑλληνικὸς στίχος καὶ πλησιάζει, ἂν προσέξουμε, πρὸς τὴν καθημερινή μας ὁμιλία. Ἀκόμα καὶ ἡ ὁμοιοκαταληξία ἢ λεγομένη ρίμα εἶναι κοινὸ πρᾶγμα στὰ δημοτικά μας τραγούδια. Ἡ ρίμα δὲν εἶναι ἑλληνικὴ ποιητικὴ ἐφεύρεσι, ἀλλὰ ἀνήκει στὴν ποίησι τῆς Δύσεως. Ἡ δημοτική μας ποίησι τὴν γνώρισε ἀπὸ τὸν 15ον αἰῶνα καὶ ὕστερα καὶ μάλιστα ἐκεῖνος ποὺ τὴν εἰσήγαγε εἶναι ὁ Ἰταλὸς Ἀρχαιολόγος Κυριάκος ντὲ Πιτσίκολι ἀπὸ τὴν Ἀγκῶνα τῆς Κάτω Ἰταλίας. Ὁ ξένος αὐτὸς εἶχεν ἔρθει στὴν Ἑλλάδα κατὰ τὰ μέσα τοῦ 15ου αἰῶνος καὶ περιηγήθηκε τὴ χώρα μας, σχεδιάζοντας ἀρχαῖα μνημεῖα. Κάποτε λοιπὸν παραβρέθηκε σ' ἕνα ἑλληνικὸ γάμο, στὴν Αἰτωλία, ὅπου θέλοντας νὰ τιμήσῃ τοὺς νοικοκύρηδες τοῦ σπιτιοῦ, ἔφτιαξε τοὺς παρακάτω ἑλληνικοὺς στίχους, ποὺ εἶναι οἱ πρῶτοι μὲ ὁμοιοκαταληξία:

Ἔστι δὲ καλὴ κώμη ἐν ἀρχῇ τῆς Ἀχαΐας,
εἰς Αἰτωλίαν πλησίον, Ἀχελώου τὸν ποταμὸν
Ἀγγελόκαστρον καλοῦσιν, εὔμορφον θεωρίας,
αὐτοῦ τοῦ Κάρλου πρώτου μεγαλύτερον υἱόν, κλπ. κλπ.

Τὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια ἔχουν πολλὰ κοινὰ σημεῖα μὲ τὰ τραγούδια τῶν γειτονικῶν μας λαῶν καὶ ἰδιαίτερα μὲ τὰ Βουλγαρικά, Σερβικὰ καὶ Ρουμανικά. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἐξηγεῖται εὔκολα, ἂν σκεφθοῦμε ὅτι προτοῦ σχηματιστοῦν τὰ Κράτη τῆς Βαλκανικῆς, ἡ χερσόνησος ἦταν ἑνιαῖο ἔδαφος, ἀνῆκον εἰς τὴν Βυζαντινὴν Αὐτοκρατορίαν καὶ βραδύτερον εἰς τὴν Ὀθωμανικήν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀμοιβαῖες ἐπιδράσεις, πρέπει νὰ ὑπολογίσωμε καὶ τοὺς Κουτσοβλάχους καὶ Τσιγγάνους νομάδες τῆς Βαλκανικῆς, ποὺ ἐπαγγελματίες καὶ ταξιδευτὲς μουσικοὶ καθὼς ἦσαν ἔπαιρναν τὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ τὰ μετέφεραν ὡς τὰ βόρεια τῆς Χερσονήσου καὶ ἀντιθέτως, ἔφερναν ἀπὸ κεῖ ἄλλα τραγούδια στὴν Ἑλλάδα. Μάλιστα τὸ ἑλληνικώτατο δημ. τραγοῦδι «Τῆς Ἄρτας τὸ Γιοφῦρι» θεωρήθηκε κάποτε ὡς... ρουμανικό, ἐπειδὴ ἀναφέρεται σ' αὐτὸ ὁ Δούναβις! Ἀκόμα καὶ τὴ Σουηδικὴ δημοτικὴ ποίησι ἔχει ἐπηρεάσει τὸ ἑλληνικὸ δημοτικὸ τραγοῦδι. Τὸ Σουηδικὸ ἔπος τῆς Σίγνης καὶ τοῦ Χάραρδ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μιὰ παραλλαγὴ ἑλληνικοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ, ποὺ μεταφέρθηκε στὴ μακρινὴ χώρα τοῦ Βορρᾶ.

Οἱ ἄγνωστοι ποιητὲς τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν μας δὲν εἶναι πάντα ἄνδρες. Πολλὰ τραγούδια ἀνήκουν στὴν ποιητικὴ φλέβα γυναικῶν. Τὸ εἶδος ὅμως ποὺ διέπρεψαν κυρίως οἱ γυναῖκες, ἑλλαδικὲς καὶ μικρασιατικές, εἶναι τὸ Μοιρολόγι. Στὴ Μάνη, ἰδιαιτέρως, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλες τὶς ἑλληνικὲς περιοχὲς οἱ γυναῖκες εἶναι ἐκεῖνες ποὺ συνθέτουν τὰ μοιρολόγια. Περίφημη ποιήτρια μοιρολογιῶν στὸ Σοῦλι ἦταν ἡ Νταγκλήνα.

Ἡ μουσικὴ τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν ἔχει δικό της ξεχωριστὸ χρῶμα, καὶ διαφέρει τόσο ἀπὸ τὸ εὐρωπαϊκὸ εἶδος τῆς μουσικῆς ὅπως κι' ἀπ' τὸ ἀνατολίτικο. Ποτὲ δὲν νοεῖται δημοτικὸ τραγοῦδι δίχως τὸν καλλίφωνο τραγουδιστή, ἢ τὸν λυράρη. Σήμερα ἀκόμα ὑπάρχουν πολλοὶ τέτοιοι αὐτοσχέδιοι μουσικοὶ καὶ τραγουδιστὲς δημοτικῶν τραγουδιῶν, ἕνας δὲ ἀπ' αὐτοὺς ἦταν ὁ περίφημος Μεσολογγίτης βιολιτζῆς Μπαταριᾶς, ποὺ τόσο ὡραῖα τὸν ὕμνησαν οἱ ποιητές μας Μαλακάσης καὶ Παλαμᾶς.

Β.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (19ης Μαΐου)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε στοὰς ἔχουσα. Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρα, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιὴς ἐγίνετο ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι. Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἔγειρε, ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει. Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράββατον. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι, ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει; Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν σοί τι γένηται. Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸν παράλυτον τὸν ὁποῖον ἐθεράπευσε τοῦ λέγει: «Ἴδε, ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε». Βέβαια, ἀφοῦ τὸν ἔκανε καλὰ ἀπὸ τὴ φοβερὴ ἀρρώστεια του, τοῦ ἔκανε πολὺ μεγάλο καλό. Ἀλλὰ καὶ ἡ συμβουλή του πρὸς τὸν παραλυτικὸν ὅπως εἰς τὸ ἑξῆς ἀποφεύγῃ κάθε ἁμαρτία εἶναι ἀκόμη μεγαλυτέρα ὑπηρεσία πρὸς αὐτόν. Ὁ θεάνθρωπος μὲ τὴν συμβουλή του «Μηκέτι ἁμάρτανε» ἠθέλησε νὰ τὸν καταστήσῃ προσεκτικόν, γιατὶ ἂν τόσα χρόνια ἦταν ἄρρωστος, αἰτία σ' αὐτὸ ἦταν ὁ ἁμαρτωλὸς βίος του. Ἀλλὰ τό: «Μηκέτι ἁμάρτανε» ὁ Ἰησοῦς δὲν τὸ ἐβροντοφώνησε μόνον εἰς τὸν παραλυτικόν, ἀλλὰ τὸ διεκήρυξε δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Βέβαια τὸ νὰ συμμορφωθοῦμε πρὸς τὴν παραγγελίαν αὐτὴν παρουσιάζει πολλὲς δυσκολίες, ὄχι ὅμως καὶ τόσο δυνατὲς ὥστε νὰ μὴ μπορῇ ὁ ἄνθρωπος νὰ τὶς παραμερίσῃ. Σὲ κάθε στιγμὴ μᾶς παρουσιάζονται ἄπειροι ἀφορμαὶ γιὰ νὰ κάμωμε ἁμαρτίες. Ὁ Διάβολος, ὁ ὁποῖος μισεῖ μὲ πάθος κάθε καλὴ πρᾶξι, προσπαθεῖ μὲ κάθε μέσον νὰ μᾶς ἐμπνεύσῃ τὴν ἀπιστία καὶ νὰ μᾶς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Μᾶς παρουσιάζει θεάματα ἀνήθικα, ἀναγνώσματα ποὺ δηλητηριάζουν τὴν ψυχή μας, παραδείγματα κακὰ καὶ ἀντιθρησκευτικὰ θέλοντας νὰ μᾶς παρασύρῃ μὲ τὸ μέρος του, δηλαδὴ μακρὰν ἀπὸ τὰς παραγγελίας τοῦ Χριστοῦ μας. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ἔχει μέσα του κάποια κλίσι πρὸς τὸ κακόν, πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, εἶναι εὔκολο νὰ παρασυρθῇ, ἐὰν δὲν προβάλῃ μὲ ὅλη του τὴν ψυχὴ ἀντίστασι. Ἐνῷ ὅλοι ξέρουν ὅτι ὁ δρόμος τῆς ἀρετῆς εἶναι ὁ μόνος ὀρθὸς καὶ σωτήριος, ἐν τούτοις λίγοι τὸν ἀκολουθοῦν. Οἱ πιὸ πολλοὶ ὑποτάσσονται κι' αἰχμαλωτίζονται ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς λέγει ὅτι τόση δύναμι ἔχει ἡ ἁμαρτία, ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ νομίζῃ ὅτι αὐτὴ εἶναι ὁ νόμος.

Ἀλλὰ μπροστὰ στὴ δύναμι τῆς ἁμαρτίας ὁ ἄνθρωπος μένει ἀπροστάτευτος; Δὲν ἔχομεν ὁδηγὸ καὶ σύμβουλο κανένα; Δὲν μᾶς δείχνει κανεὶς τὸν ἴσιο δρόμο; Ὁ Πανάγαθος Θεός μας πάντοτε μᾶς ἐπιβλέπει. Μὲ τὸν νόμον του μᾶς φωτίζει καὶ μᾶς καθοδηγεῖ. Μᾶς δίνει τὰ μέσα νὰ προφυλαχθοῦμε. Σὲ κάθε στιγμὴ τρέχει εἰς βοήθειάν μας καὶ εἰς τοὺς ζητοῦντας νὰ ἀγωνισθοῦν εἰλικρινῶς κατὰ τῆς ἁμαρτίας τοὺς δίδει τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμίν του.

Ἀφοῦ ὅμως ἔχομε ἕνα τέτοιο μεγάλο προστάτη καὶ ὁδηγό, εἴμαστε τελείως ἀδικαιολόγητοι καὶ ἀσυγχώρητοι ἂν κάμνωμε ἁμαρτίες. Πρέπει τὰ ὅπλα ποὺ μᾶς παρέχει ἡ θεία βοήθεια νὰ τὰ χρησιμοποιήσωμε ὅπως πρέπει, ὅπως ὁ καλὸς στρατιώτης μεταχειρίζεται τὰ ὅπλα πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ ἐχθροῦ του. Τὸ μεγαλύτερον ὅπλον ποὺ ἔχομεν εἶναι ἡ ἀδιάκοπος μελέτη τοῦ Θείου νόμου. Αὐτὸς μᾶς διαφωτίζει καὶ αὐτὸς δίδει εἰς τὸν Χριστιανὸν τὸ μεγαλύτερον ὅπλον κατὰ τῆς ἁμαρτίας.

«Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν» παραγγέλλει ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητάς του. Τοῦτο ἂς χρησιμεύσῃ καὶ εἰς ἡμᾶς. Ἐφαρμόζοντες καὶ ἡμεῖς τὴν παραγγελίαν αὐτὴν ἂς εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ νικήσωμεν τὴν ἁμαρτίαν καὶ θὰ διατρέξωμεν ὅλην μας τὴν ζωὴν μὲ ἀσφάλειαν. Θὰ ἀποφύγωμεν τὸν κρημνὸν καὶ τὸ βάραθρον εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς ὁδηγεῖ ἡ ἁμαρτία, καὶ θὰ ὁδηγηθῶμεν εἰς τὴν ἀθάνατον καὶ ἐπουράνιον εὐτυχίαν, ὅπου θὰ μᾶς φωτίζῃ τὸ λαμπρὸν φῶς τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀληθείας.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΖΩΗ

✳ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ ✳

Ὁ 20ὸς αἰώνας κρύβει ἀναμφισβήτητη τὴν τάσι γιὰ πνευματικὴ καὶ ὑλικὴ πρόοδο. Παρουσιάζει ὅμως μερικὲς ἀπογοητευτικὲς γιὰ τὴ γενεά μας δυσκολίες, καθὼς ἡ ἀβεβαιότητα, ποὺ τὴν προκάλεσε ἡ ἔλλειψι ζωντανῆς θρησκευτικῆς πίστεως κι' ἡ ἀπόρριψις τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν.

Ἕνας συγγραφεὺς ἔγραψε:

«Ἡ ἐποχή μας, ἀπορροφημένη ἀπὸ τὴν ὑλικὴ δραστηριότητα, ἔχει γυρίσει τὰ νῶτά της στὸ ἠθικὸ αἴτημα τῆς ζωῆς. Ἡ ἠθική μας ὑπόστασι μένει πρωτόγονη, ἂν συγκριθῇ μὲ τὴν ἐπιστημονική μας ἀνάπτυξι. Ἡ ἔλλειψι ἁρμονίας στὴν ἀνάπτυξι τῶν ἰδιοτήτων τῆς συνειδήσεως εἶναι τὸ θεμελιῶδες ἐλάττωμα τῆς ἐξελίξεώς μας».

Ὅταν σκοτεινιάσῃ ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ συνείδησι, ἡ ζωὴ χάνει κάθε πνευματικὴ σημασία, κι' ὁ ἀτομικὸς ἐγωϊσμὸς προβάλλει στὴ βάσι της τὴν Κοινωνία.

Ὁ κόσμος δημιουργήθηκε γιὰ ἠθικὸ σκοπό. Κι' ὁ ἄνθρωπος θὰ φθάσῃ στὴν ἐκπλήρωσι αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ μὲ πολλὰ βάσανα κι' ἀφοῦ ὑπερνικήσῃ πολλὰ ἐμπόδια. Ἀλλὰ μιὰ ἡμέρα θὰ φθάσῃ καὶ θὰ εἶναι εὐτυχής. Γιατὶ μόνο στὴν ἠθικὴ τελειότητα μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ εὐτυχία.

Ἠθικὴ δὲν ἐννοοῦμε τὴ στεῖρα καὶ φανατικὴ ἠθικολογία, τὴ σεμνοτυφία καὶ τὴν ὑποκριτικὴ ψευτοντροπή, ἀλλὰ τὸ ἦθος, τὴν ψυχικὴ ἁγνότητα, τὴν εὐγένεια τοῦ χαρακτῆρος, τὴν τάσι μας νὰ σκεπτώμεθα τίμια κι' ἀνθρωπιστικά, νὰ ξεχωρίζουμε τὸ ταπεινὸ ἀπὸ τὸ ἀνώτερο, τὸ ἀληθινὸ ἀπὸ τὸ ψεύτικο.

«Σκοπὸς τῆς ζωῆς, ἔγραψε κάποιος σοφός, εἶναι ἡ ἐπιστροφὴ στὴν καθαρὴ ἰδέα τοῦ ἀνθρώπου, ἡ τελειωτικὴ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὸ κτῆνος. Διὰ τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ ὑψωνόμεθα σὲ προσωπικότητες. Ἔτσι βρῆκαν οἱ ἥρωες τῆς ἀνθρωπότητος τὸ δρόμο πρὸς τὰ ἄνω, κι' ἔζησαν ὡς τὴν πιὸ ὑψηλὴ στιγμὴ τῆς ζωῆς των τὴ φιλοξενία τοῦ Θεοῦ, μέσα στὴν ψυχή τους».

Ἡ ψυχὴ τῆς ἱστορίας εἶναι ἡ ἱστορία τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, τῶν ἡρώων, ποὺ θριάμβευσαν χάρις στὴ μεγάλη τους καρδιά...

Ἡ εὐτυχία δὲν εἶναι φροῦτο ποὺ ξεφυτρώνει μόνο του. Πρέπει νὰ τὴν κατακτήσουμε σιγά-σιγά, καλλιεργῶντας τὶς σωματικές, τὶς πνευματικὲς καὶ τὶς ἠθικές μας δυνάμεις, γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσουμε κάποιο μεγάλο σκοπό, κάποιο ὡραῖο ἰδανικό. Ἄλλος στὶς ἐπιστήμες, ἄλλος στὶς τέχνες, ἄλλος στὴν ἀνάπτυξι τοῦ πολιτισμοῦ κλπ.

Ὅ,τι μπορεῖ νὰ φθάσῃ ὁ ἄνθρωπος ὑψηλότερο εἶναι μιὰ ζωὴ ἡρωϊκή, ποὺ ἀγωνίζεται ἐνάντια στὶς μεγαλύτερες δυσκολίες, νὰ γίνῃ ὠφέλιμος σ' ὅλο τὸν κόσμο...

* * *

Ἐνῷ ζητοῦν οἱ ἄνθρωποι εὐτυχία πραγματική, βρίσκουν πόνους καὶ θλίψεις. Οἱ ὑλικὲς ἀπολαύσεις περνοῦν γρήγορα καὶ καταλήγουν συνήθως σὲ λύπη καὶ μεταμέλεια.

Ἀποχωρίζονται ἀπὸ τὸ θεῖο φῶς τῆς Ἀληθείας, καὶ περιπλανῶνται στοὺς σκοτεινοὺς δρόμους τῆς Πλάνης. Καὶ σ' αὐτὴ τὴν ἀξιοθρήνητη κατάστασι ποὺ βρίσκονται, παραγνωρίζουν τὴ φύσι τῆς εὐτυχίας.

Πιστεύουν στὸ Θεό, καὶ τ' ὁμολογοῦν μὲ τὸ στόμα, ἀλλὰ τὸν ἀρνοῦνται μὲ τὶς πράξεις τους. Ἔχουν μερικὲς θρησκευτικὲς πεποιθήσεις, ἀλλὰ δὲν ἔχουν τὴ βαθειὰ ἐκείνη θρησκευτικότητα, ποὺ εἶναι ὁ κυριώτερος παράγων τῆς ψυχικῆς ζωῆς.

Ὁ βαθύτερος πολιτισμὸς τῆς Εὐρώπης στηρίζεται καὶ θὰ στηρίζεται στὶς ἀρχὲς τοῦ Χριστιανισμοῦ.

«Οἱ ἄνθρωποι δὲν κατενόησαν ἀπολύτως τὸ βάθος τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἐπηρεάζονται σήμερα ἀπὸ αὐτήν, εἶπε κάποτε ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Χρυσόστομος. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι ἡ Χριστιανικὴ διδασκαλία δὲν θὰ κυριαρχήσῃ. Τὸ διάστημα τῶν δύο χιλιάδων ἐτῶν, ποὺ διέρρευσαν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἱδρυτοῦ τοῦ Χριστιανισμοῦ μέχρι σήμερα, εἶναι ἐπικίνδυνο νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀρκετὸ γιὰ νὰ κριθῇ ἡ Χριστιανικὴ διδασκαλία. Ἡ ἀνθρωπότης εἶναι πιθανὸ νὰ μὴ διήνυσε ἀκόμη ὅλα τὰ στάδια τῆς σκληρᾶς πείρας ποὺ χρειάζεται γιὰ νὰ τὴν πείσῃ ν' ἀλλάξῃ τακτική. Ἴσως ἡ δίψα τῆς ὑλικῆς ἀπολαύσεως φθάσῃ σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε οἱ ἄνθρωποι ν' ἀντικρύσουν τὸ τραγικώτερο ἀδιέξοδο. Τότε θὰ ἴδουν ποῦ εἶναι τὸ φῶς, τότε θὰ κάνουν τὴν πραγματικὴ ἐπανάστασι κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ των, κατὰ τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς των, τῶν σφαλερῶν των ἀντιλήψεων καὶ τῶν μεθόδων των».

* * *

Τὴν ἔλλειψι ποὺ νοιώθει ἡ καρδιά, ποὺ δὲν πιστεύει καὶ δὲν ἀγαπάει, ὅλος ὁ κόσμος δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀναπληρώσῃ. Ὅταν ἔχῃς τὴν ἀγάπη στὰ στήθη, ἔχεις τὸ Θεὸ στὴν ψυχή. Ὅποιος νοιώθει τὴ δύναμι τῆς ἀγάπης, πιστεύει στὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ.

Ἡ πίστι κι' ἡ ἀγάπη ἀνταποκρίνονται στὶς πιὸ βαθειὲς ἀνάγκες τῆς ψυχῆς. Μᾶς καθιστοῦν εὐτυχεῖς. Μᾶς παρηγοροῦν στὴ θλῖψι, κάνουν εὐχάριστη τὴν ἐκπλήρωσι τοῦ καθήκοντος.

Γ. ΗΛ. ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Καπετάν ΓΙΩΡΓΗΣ ΔΕΝΔΡΟΛΙΒΑΝΟΣ

ΕΝΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Κατὰ τὸν ἀπελευθερωτικὸ ἀγῶνα τῆς Ἑλλάδος ἔδρασαν πολλοὶ τῶν ὁποίων ἡ μνήμη ἠδικήθη, ὥστε καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομά των νὰ μείνῃ ἀγνοημένον. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀδικημένους αὐτοὺς εἶναι καὶ ὁ Καπετὰν Γιώργης Δενδρολίβανος. Δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ συγκριθῇ μὲ τὸν Κανάρην καὶ τὸν Μιαούλην εἰς τὰ ναυτικὰ κατορθώματα, ἐν τούτοις ἡ δρᾶσις του ἦτο σημαντική, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα ποὺ διεσώθησαν εἰς τὸ τμῆμα χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς βιβλιοθήκης Ἀθηνῶν καὶ ἀπὸ ἓν σπανιώτατον φυλλάδιον ὅπου ἐκθέτει μόνος του τὴν δρᾶσίν του.

Ὅταν ἐκηρύχθη ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις ἦτο μόλις εἴκοσι δύο ἐτῶν. Εἶχε ὅμως μυηθῆ εἰς τὴν Φιλικὴν Ἑταιρίαν ποὺ προετοίμασε τὴν ἐπανάστασιν. Εἰς τὴν πατρίδα του Ζάκυνθον ἦτο κέντρον μεγάλης δράσεως τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας, τὸ ὁποῖον μεγάλως συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος. Μεταξὺ τῶν πρωτεργατῶν ἐν Ζακύνθῳ ἦτο καὶ ὁ Δενδρολίβανος.

Μόλις ἔμαθε τὴν κήρυξιν τῆς ἐπαναστάσεως, μαζὶ μὲ τὸν θεῖον του, τοὺς ἀδελφούς του καὶ ἄλλους Ζακυνθίους, ἐν συνόλῳ τριάκοντα, φεύγει κρυφὰ μὲ τὸ πλοῖον του «Ἅγιος Σπυρίδων», τόννων 190, παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ Ἄγγλου Ἁρμοστοῦ, καὶ παρουσιάζεται εἰς Πάτρας εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς ἐπαναστάσεως Ἐπίσκοπον Πατρῶν Γερμανόν, Ἀνδρ. Ζαΐμην καὶ Ἀνδρ. Λόντον, οἱ ὁποῖοι «τοῦ παρέστησαν μὲ δάκρυα εἰς τὰ ὀμμάτιά των τὴν μεγάλην ἀνάγκην τῆς ξηρᾶς καὶ ἑπομένως τοῦ ἐζήτησαν τὴν συνδρομήν του διὰ νὰ φέρῃ ἀπὸ τὴν Ζάκυνθον δύναμιν τῆς ξηρᾶς», ὅπως ἀφηγεῖται ὁ ἴδιος καὶ ὅπως πιστοποιεῖ ἐπίσημον ἔγγραφον τῶν τριῶν ἀρχηγῶν. Πράγματι ἀμέσως ἐπῆγε εἰς Ζάκυνθον καὶ ἔπεισε πλείστους οἱ ὁποῖοι ἐπέβησαν τοῦ πλοίου του, τὸ ὁποῖον ἀμέσως ἀνεχώρησε νύκτα κρυφὰ διὰ Πάτρας.

Μὲ τὸ πλοῖον του λοιπὸν ἀπέκλεισε τὸν κόλπο τῶν Πατρῶν καὶ ἔκαμνε νηοψίαν εἰς ὅλα τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα παρουσιάζοντο. Μίαν ἡμέραν συνέλαβεν ἕνα πλοιάριον μὲ δύο ναύτας μόνον. Ὑποπτευθεὶς ὅτι ἐπρόκειτο περὶ κατασκόπων, ἔκαμε ἔρευναν καὶ τοὺς ἀνέκρινεν, ἀλλὰ δὲν εὗρε τίποτε τὸ ἐπιλήψιμον, διότι οἱ δύο ναῦται ἐβεβαίωναν ὅτι ἐπήγαιναν εἰς τὴν Ἄμφισσαν νὰ ἀγοράσουν ἐλαίας. Ἐνῷ ὅμως ἑτοιμάζετο νὰ τοὺς ἀφήσῃ ἐλευθέρους νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ ταξίδι των, εἶδεν ὅτι ἕνα κουπὶ των ἦτο κομμένο εἰς δύο καὶ καρφωμένο. Ὑποπτευθεὶς ἤνοιξε τὸ κουπὶ εἰς τὸ καρφωμένο μέρος καὶ εὗρεν ἕνα πακέτο ἐπιστολὰς τουρκικάς. Ὁ πλοίαρχος τότε τοῦ πλοιαρίου, ὑποβληθεὶς εἰς γενναῖον ξυλοκόπημα, ἠναγκάσθη να ὁμολογήσῃ ὅτι ἤρχετο ἀπὸ τὸ Μοῦρτο, ὅπου ὁ Καπετὰν πασᾶς, ἀρχηγὸς τοῦ τουρκικοῦ στόλου, τοῦ εἶχε δώσει τὸ δέμα αὐτὸ διὰ νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὸν Τοῦρκον φρούραρχον τοῦ Ρίου, εἰς τὰς Πάτρας. Ὁ Δενδρολίβανος ἐπῆγε τὰς ἐπιστολὰς εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπαναστατικὴν ἐπιτροπὴν Πατρῶν, ἡ ὁποία ἀνέγνωσε τὰ τουρκικὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα ἔδιδαν ὁδηγίας εἰς ὅλα τὰ φρούρια νὰ κρατήσουν ὅσον ἠδύναντο ἄμυναν, διότι μετὰ τέσσαρας ἡμέρας θὰ ἔφθανεν ἔξω ἀπὸ τὰς Πάτρας ὁ τουρκικὸς στόλος διὰ νὰ βυθίσῃ τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα καὶ τοὺς ἐλευθερώσῃ.

Ἔτσι ἐσώθη ὁ ἑλληνικὸς στόλος, ὁ ὁποῖος, εἰδοποιηθεὶς περὶ τῆς ἐπικειμένης ἐμφανίσεως τοῦ τουρκικοῦ στόλου, ἔλαβε τὰ μέτρα του ὅπως φυλαχθῇ, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἐνισχύθησαν αἱ παραθαλάσσιαι φρουραὶ τῶν Ἑλλήνων, ὥστε νὰ ματαιωθῇ ἡ ἀπόβασις τῶν Τούρκων. Εἰς τὸν Δενδρολίβανον ἀνετέθη νὰ μεταβῇ καὶ εὕρῃ τὸν ἑλληνικὸν στόλον καὶ τὸν εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου, ὁ δὲ γενναῖος ναυτικὸς ἐξετέλεσε τὴν ἐντολὴν ἀμέσως.

Μετὰ ἕνα μῆνα οἱ Ἕλληνες ἀρχηγοὶ τοῦ ἀνέθεσαν νὰ ἀποκρούσῃ ἐπίθεσιν τῶν Τούρκων εἰς τὴν παραλιακὴν θέσιν Τσουκαλᾶ, πλησίον τῶν Πατρῶν.

«Ἀλλὰ ἐπισκεπτόμενος τὴν θέσιν, γράφει ὁ Δενδρολίβανος, μετὰ τὴν ἄφιξίν μου εἰς Τσουκαλᾶ, ὅθεν ἔμελλε νὰ ἀπεράσουν οἱ Τοῦρκοι, εἶδον ὅτι τὸ πλοῖον δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ ἐμποδίσῃ παντελῶς τὴν δίοδον αὐτῶν, διότι ἤρχετο ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὴν θέσιν τῆς θαλάσσης, ὅπου ἐδύνατο τὸ πλοῖον νὰ σταθῇ. Τότε διώρισα νὰ ἐξοπλισθῇ μὲ ἓν πυροβόλον ἡ μεγάλη λέμβος μας, ἐμβὰς καὶ ἐγώ. Οὕτως ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ στενοῦ, ἐπιβιβάσας καὶ 12 ἀπὸ τοὺς πλέον ἀνδρείους ναύτας μου, ἀφήσας εἰς τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ ἀδελφούς μου διαταγὴν καθὼς ἴδωσι τὰ σημεῖα τῆς μάχης ν' ἀρχίσουν καὶ αὐτοὶ μὲ τὰ πυροβόλα τοῦ πλοίου καὶ νὰ πολεμῶσιν ὅσον δύνανται τὸ εἰρημένον στενόν. Καθὼς ἐβγήκαμεν εἰς τὴν ξηρὰν διέταξα καὶ τοὺς στρατιώτας νὰ πιάσουν τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ καὶ νὰ εἶναι ἕτοιμοι εἰς μάχην. Οὕτω παρατεταγμένοι ἐπρόσμεναν τοὺς Τούρκους, οἱ ὁποῖοι περὶ τὸ μεσονύκτιον ἤρχισαν νὰ κατεβαίνουν ἀπὸ τὸ φρούριον. Ἡ μάχη διήρκεσε κατὰ συνέχειαν ἓξ ὥρας. Ὁ Θεὸς μόνον ἠμπορεῖ νὰ ἠξεύρῃ τί ἐκάμαμεν εἰς αὐτούς, οἱ ὁποῖοι μὲ ὅλους τοὺς ἰσχυροὺς ἀγῶνας των ἐστάθη ἀδύνατον νὰ κάμωσι τὴν παραμικρὰν πρόοδον πρὸς τὴν πεδιάδα».

Ἡ νίκη ἐπληρώθη μὲ τὴν ζωὴν δύο ὀπαδῶν του καὶ τὸν τραυματισμὸν τοῦ ἰδίου εἰς τὸν πόδα. Μολονότι πληγωμένος, μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν, μετέβη εἰς τὸ Ὀμπλοῦ, ὅπου ἦτο στρατοπεδευμένος ὁ ἑλληνικὸς στρατός, γενόμενος δεκτὸς μετὰ τιμῶν ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς, οἱ ὁποῖοι ἐπεριποιήθησαν τὸ τραῦμα του.

Ὅταν ἐθεραπεύθη ἔτρεξε εἰς ἄλλο πολεμικὸν μέτωπον, ὅπου ἡ κατάστασις ἦτο σοβαρὰ διὰ τοὺς Ἕλληνας. Τὸ Ναυαρῖνον ἐπολιορκεῖτο ἀπὸ τὸν Μάϊον ἀπὸ δύο χιλιάδας Ἕλληνας, ἐκ τῶν ὁποίων 180 Ζακύνθιοι ἐθελονταὶ ὑπὸ τὸν κόμητα Δημ. Μερκάτην, Ζακύνθιον. Εἰς τὸ φρούριον ἦσαν κλεισμένοι τρεῖς χιλιάδες Τοῦρκοι στρατιῶται. Ὁ Μερκάτης ἦτο ἐμπειροπόλεμος, διότι εἶχε ὑπηρετήσει ὡς ἀξιωματικὸς εἰς τὴν Κέρκυραν ὑπὸ τὸν Γάλλον στρατηγὸν Δὸν Donzelot κατὰ τὴν περίοδον τῆς γαλλικῆς κατοχῆς τῆς Ἑπτανήσου. Εἰς αὐτὸν λοιπὸν ἀνετέθη ἡ ἀρχηγία τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν Ἑλλήνων. Οἱ Τοῦρκοι ποὺ ἦσαν κλεισμένοι εἰς τὸ Ναυαρῖνον ἐστεροῦντο τροφίμων καὶ ἔμελλον νὰ παραδοθοῦν. Ἀλλ' ἀπὸ συλληφθέντα Τοῦρκον αἰχμάλωτον ἐπληροφορήθησαν οἱ Ἕλληνες ὅτι ἓν τουρκικὸν βρίκιον καὶ μία γολέττα ἔμελλον μετὰ δύο ἡμέρας νὰ συνοδεύσουν πλοῖα μὲ Τούρκους στρατιώτας, τρόφιμα καὶ πολεμεφόδια διὰ τοὺς Τούρκους τοῦ Ναυαρίνου. Ὁ Γεώργιος Τυπάλδος Κοζάκης, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ ἑλληνικοῦ πολιορκητικοῦ στρατοῦ, ἔγραψεν ἀμέσως εἰς τὸν Δενδρολίβανον τὴν 24ην Ἰουλίου 1821 ἐκθέτων τὸ γεγονὸς καὶ παρακαλῶν ὅπως μὲ τὸ πλοῖον του παρεμποδίσῃ τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν τοῦ ἐχθροῦ, μαζὶ μὲ δύο Σπετσιωτικὰ πλοῖα. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ἀναλαμβάνει τὴν διοίκησιν τῶν τριῶν πλοίων καὶ κατορθώνει νὰ ἐκδιώξῃ τὰ τουρκικά, ὄχι χωρὶς ἐννοεῖται ἀπώλειαν μερικῶν ἀπὸ τοὺς ναύτας του. Ἀλλ' ἡ ἀπώλεια τούτων ἐπληρώθη μὲ τὴν πτῶσιν τοῦ Ναυαρίνου, διότι οἱ ἐν αὐτῷ ἐγκεκλεισμένοι Τοῦρκοι, μὴ λαβόντες τὴν ἀναμενομένην βοήθειαν, ἠναγκάσθησαν νὰ παραδώσουν τὸ Ναυαρῖνον, τὴν 7 Αὐγούστου 1821, ἀπὸ τὴν πεῖναν.

Μόλις ἔμαθε τὴν ἄφιξιν εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦ Δημ. Ὑψηλάντη, ὁ Δενδρολίβανος μετέβη εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Τριπόλεως, ὅπου εὗρε τὸν ἐπίσκοπον Πατρῶν Γερμανόν, ὁ ὁποῖος τὸν συνέστησεν εἰς τὸν Ὑψηλάντην, διηγηθεὶς εἰς αὐτὸν τὰ ἐξαιρετικά του κατορθώματα. Ὁ Ὑψηλάντης τὸν μετεχειρίσθη εἰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις, ὅπου προσέφερε μεγάλας ὑπηρεσίας.

Ἀλλοῦ ὅμως ἔμελλεν ὁ Δενδρολίβανος σημαντικῶς νὰ δράσῃ. Εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Πατρῶν, ὅπου ἐγνώριζε

τὴν κατάστασιν καὶ ὅπου ἡ παρουσία του ἦτο ἀπαραίτητος, λόγῳ τῆς ἐκεῖ δράσεως τοῦ τουρκικοῦ στόλου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνη ἦτο εἰς Πάτρας πρόξενος τῆς Ἀγγλίας ὁ Ριχάρδος Γκρὴν (Green), ὁ ὁποῖος εἶχε μαζί του καὶ τὸν ἀδελφόν του, ἔμπορευόμενον καὶ κατάσκοπον τῶν Τούρκων, ὅπως ἀποκαλύπτει ὁ Γάλλος ἱστορικὸς Πουκεβίλ. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ προξένου ἦτο ὁ κακὸς δαίμων τῶν Πατρῶν. Μαζὶ μὲ τὸν πρόξενον ἐτήρουν ἐνημέρους τοὺς Τούρκους περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν Ἑλλήνων διὰ Τούρκων πρακτόρων, τοὺς ὁποίους ἐπροστάτευεν ὁ Ἄγγλος πρόξενος, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὴ ἡ σύλληψίς των. Εἰς τὸν Δενδρολίβανον λοιπὸν ἀνετέθη ἀπὸ τὴν τοπικὴν διοίκησιν ἡ καταπολέμησις τῶν ἐνεργειῶν τοῦ προξένου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του. Ὁ Δενδρολίβανος ἠνώθη τότε μὲ τὸν Κεφαλλῆνα Κωνστ. Μεταξᾶν καὶ μὲ τέσσαρα πλοῖα των, μὲ 250 πολεμιστάς, ἀνέλαβε τὴν περιπολίαν τῆς θαλάσσης πέριξ τῶν Πατρῶν.

Τὴν 25 Φεβρουαρίου 1825, κατὰ τὰ μεσάνυκτα, ἐνῷ τὰ τέσσαρα πλοῖα ἔκαμνον τὴν τακτικήν των περιπολίαν μεταξὺ Μεσολογγίου καὶ Πατρῶν, διέκριναν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Πάπας μίαν γολέτταν ὑπὸ ἀγγλικὴν σημαίαν. Ὁ Δενδρολίβανος τὴν πλησιάζει καὶ ζητεῖ νὰ σταματήσῃ διὰ νὰ τὴν ὑποβάλῃ εἰς νηοψίαν. Ὁ κυβερνήτης της ἀπήντησε ἀγερώχως ὅτι ἦτο ὑπὸ ἀγγλικὴν σημαίαν καὶ εἶχε ἐν τάξει τὰ ἔγγραφά του. Ὁ Δενδρολίβανος τὸν διέταξε καὶ πάλιν νὰ σταματήσῃ καὶ ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τοῦ τηλεβόλου ὁ κυβερνήτης τῆς γολέττας ἐσταμάτησε. Ὅταν ἀνέβη εἰς τὴν γολέτταν ὁ Δενδρολίβανος εὑρέθη πρὸ τοῦ Ριχάρδου Γκρήν, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζε προσωπικῶς καὶ ὁ ὁποῖος τὸν ἠπείλησε ὅτι, ἂν δὲν τὸν ἄφηνε ἀμέσως νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ταξίδι του, θὰ τὸν κατήγγελλε εἰς τὴν κυβέρνησίν του καὶ θὰ ὑφίστατο τὴν δικαίαν τιμωρίαν τῆς θαλασσοκρατείρας, τῆς ὁποίας ἦτο ὑπήκοος, καθὸ Ζακύνθιος. Ἀλλ' ὁ Δενδρολίβανος ἀπτόητος τοῦ ἀπήντησε ὅτι ἡ σημαία τῆς παντοδυνάμου Ἀγγλίας δὲν ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιῆται πρὸς κάλυψιν κατασκοπείας καὶ τὸν διέταξε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς τὸ Μεσολόγγι.

Μέσα εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Γκρὴν ἐταξίδευε καὶ ὁ Ὀμὲρ ἀγᾶς ἀπὸ τὴν Κρήτην, ὁ ὁποῖος ἔφερε μαζί του διάφορα ἔγγραφα καὶ ποσὸν μέγα χρημάτων διὰ τὰς τουρκικὰς ἀρχάς. Ὁ Δενδρολίβανος τοὺς ὡδήγησεν εἰς τὸ Μεσολόγγι καὶ τοὺς παρέδωσε εἰς τὴν διοικοῦσαν ἐπιτροπὴν Μεσολογγίου, ἀφοῦ ἐξέθεσε τὰς λεπτομερείας τῆς συλλήψεώς των. Αἱ κατασχεθεῖσαι ἐπιστολαὶ προήρχοντο ἀπὸ τὸν Ἄγγλον Διοικητὴν Ζακύνθου καὶ ἀνήγγελλον εἰς τοὺς Τούρκους ὅτι γρήγορα θὰ ἔφθανε ἐκεῖ ὁ τουρκικὸς στόλος ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ στρατόν, πολεμεφόδια καὶ τρόφιμα, καὶ τοὺς συνεβούλευε νὰ μὴ παραδοθοῦν, ἀλλὰ νὰ περιμένουν ὀλίγον ἀκόμη μέχρι τῆς ἀφίξεως τῶν ἐνισχύσεων. Ἰδοὺ πῶς ἀφηγεῖται τὰ συμβάντα εἰς τὸ Μεσολόγγι ὁ ἱστορικὸς Πουκεβίλ, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε τὰ συμβαίνοντα ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του, ὑποπρόξενον τῆς Γαλλίας εἰς Πάτρας:

«Ὁ Γκρήν, φθάσας εἰς τὸ Μεσολόγγι, ἐνόμιζεν ὅτι ὁμιλεῖ ἀκόμη πρὸς ραγιάδες, ἀλλ' ἡ ἀναίδειά του ἠναγκάσθη νὰ καμφθῇ πρὸ τῆς Γερουσίας τῶν Μεσολογγιτῶν, ἡ ὁποία ἀπέρριψε κάθε δικαιολογίαν, παράκλησιν καὶ προσφορὰν λύτρων, χωρὶς νὰ φοβηθοῦν νὰ βροντοφωνήσουν εἰς τὸν Ἄγγλον τὰς ἀληθείας τὰς ὁποίας οὗτος θὰ ἐνθυμηθῇ ἴσως κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν τοῦ βίου του. Ρίπτοντες τελευταῖον βλέμμα ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ, τοῦ αἱματοβαμμένου, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν καταισχύνην του καὶ τὴν τῶν ὁμοίων του, οἱ Ἕλληνες τοῦ εἶπον:

«Ἐτράφης μὲ τὰ δάκρυα καὶ τὴν σφαγήν. Εἶσαι ἐλεύθερος, διότι μόνος ὁ Θεὸς πρέπει νὰ σὲ τιμωρήσῃ! Ὅσον ἀφορᾷ τὸν σύντροφόν σου Ὀμὲρ ἀγᾶν, αὐτὸς θὰ κρεμασθῇ!».

Ὁ ἄθλιος ἀνεχώρησε, καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ζάκυνθον, ἐζήτησε ἐκδίκησιν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν Ἑλλήνων. Ἔλεγεν ὅτι τοῦ ἀφηρέθησαν ἀκόμη καὶ τὰ ἐνδύματα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπεκαλύφθη ὅτι οἱ δῆθεν ληστεύσαντες αὐτὸν ἐσεβάσθησαν τὸ ποσὸν τῶν πενήντα χιλιάδων πιάστρων ποὺ ἔφερε μαζί του, ὁ Ἄγγλος ναύαρχος Graham ἐφωτίσθη ἐπαρκῶς περὶ τοῦ ὑποκειμένου τούτου καὶ ἐθύμωσε διότι ἐπὶ πολὺν καιρὸν ἐξηπατήθη ἀπὸ τὸν ἄπληστον τοῦτον ραδιοῦργον».

Ὁ Δενδρολίβανος ἀφηγεῖται περὶ τοῦ ἐπεισοδίου τούτου διαφορετικὰ τὰ πράγματα, καὶ πρέπει νὰ πιστεύσωμεν μᾶλλον αὐτόν, ὁ ὁποῖος γράφει τὰ ἑξῆς:

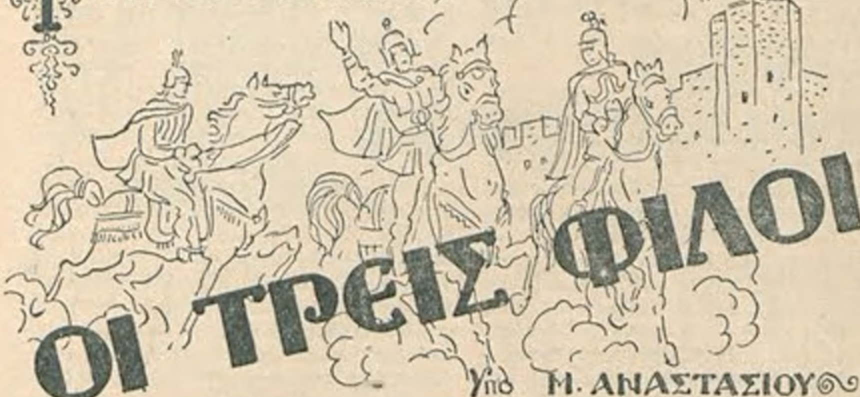
«Εἰδοποίησα τὴν κυβέρνησιν Μεσολογγίου, τῆς ὁποίας προήδρευεν ὁ Ἀλ. Μαυροκορδᾶτος. Οὗτος ἦλθε μετ' ὀλίγον εἰς τὸ πλοῖον μου, λέγων ὅτι ἕνεκα τῆς δεινῆς θέσεως τοῦ ἔθνους καὶ τῶν περιστάσεων πρέπει ν' ἀπολύσωμεν ὅλα τὰ πλοῖα, ἀποφεύγοντες οὕτω τὸ μῖσος τόσων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν καὶ πρὸ πάντων τῆς Ἀγγλίας... Περὶ δὲ

τοῦ Ὀμὲρ ἀγᾶ μοὶ ἐπρόσθεσεν ὅτι ἀκολούθως θέλει μοὶ εἴπει. Μετ' ὀλίγον ἦλθε πάλιν ὁ Μαυροκορδᾶτος μεθ' ὅλων τῶν προυχόντων Μεσολογγίου. Τότε ὁ Μαυροκορδᾶτος μοὶ λέγει ὅτι ἤλθομεν νὰ σὲ παρακαλέσωμεν νὰ μᾶς δώσῃς τὸν Ὀμὲρ ἀγᾶν καὶ τοὺς Τούρκους, διὰ νὰ δυνηθῶμεν, δίδοντες αὐτούς, νὰ ἐλευθερώσωμεν ἑπτὰ ὁπλαρχηγοὺς κρατουμένους ὑπὸ τῶν Τούρκων εἰς τὰ φρούρια τοῦ Κόλπου καὶ ἄλλους ἀδελφούς μας Ἕλληνας, οἱ ὁποῖοι εἶναι ὁπλαρχηγοὶ ἐξ ἐκείνων οἵτινες κινοῦν τὸ πᾶν εἰς τὴν ἐπανάστασιν. Ἀκούσας ἐγὼ τὴν αἴτησιν αὐτὴν εἶπον ὅτι τῷ ὄντι εἶναι μεγάλη καὶ φοβοῦμαι μὴ μοῦ φύγωσι οἱ ἄνθρωποί μου, ἀλλὰ οἱ προύχοντες ἔπεσαν πάλιν ἐπάνω μου ἐπαναλαμβάνοντες τὰς δεήσεις των. Τότε γενικὴ ἐπιδοκιμασία ἐγένετο καὶ ἐκ μέρους τῶν ναυτῶν. Οἱ προύχοντες δὲ λαβόντες τοὺς Τούρκους εὐκόλως τοὺς ἀντήλλαξαν μετὰ τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις ὁμογενῶν».

Ἡ ἔκδοσις τοῦ Δενδρολίβανου, διάφορος ἀπὸ τὴν τοῦ Πουκεβίλ, εἶναι φυσικὰ ἡ ὀρθοτέρα. Ὁ Γκρήν, πνέων μένεα, ὡρκίσθη νὰ ἐκδικηθῇ. Ἀπὸ τὸ βιβλίον ποὺ ἐξέδωσε ἀγγλιστὶ ὁ ἀδελφός του μανθάνομεν ὅτι ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι, μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του, μετέβη εἰς Πάτρας, ὅπου συνεννοήθη μὲ τὸν ἐκεῖ ἀδελφόν του πρόξενον καὶ τὴν ἑπομένην ἀνεχώρησε διὰ Ζάκυνθον, ὅπου ὑπέβαλεν ἔκθεσιν εἰς τὸν Ἄγγλον Ἁρμοστὴν Κερκύρας, τὸ κείμενον τῆς ὁποίας δημοσιεύει εἰς τὸ βιβλίον του ὁ ἀδελφός του. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ἔκθεσις αὐτὴ ἐρρίφθη εἰς τὸν κάλαθον τῶν ἀχρήστων, διότι δὲν ὁμιλεῖ εἰς τὸ βιβλίον του περὶ τιμωρίας τοῦ Δενδρολίβανου, καίτοι ἐκδοθὲν ἑπτὰ ἔτη μετὰ τὸ συμβάν. Ὁ Ἄγγλος ὅμως Διοικητὴς Ζακύνθου, μὲ τὸν ὁποῖον συνειργάζετο ὁ Γκρὴν εἰς τὴν κατασκοπείαν, θυμώσας διέταξε νὰ ἑτοιμασθῇ ἀγγλικὸν βρίκιον 16 τηλεβόλων διὰ νὰ μεταβῇ εἰς καταδίωξιν καὶ σύλληψιν τοῦ Δενδρολίβανου. Εὐτυχῶς ὁ ἔνθερμος πατριώτης Κ. Δραγώνας, ὑγειονόμος Ζακύνθου, πληροφορηθεὶς τὴν διαταγήν, ἀνεκοίνωσε ταύτην εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Ζακυνθίων Φιλικῶν, οἱ ὁποῖοι ἔστειλαν ταχύπλουν πλοῖον Ζακύνθιον καὶ εἰδοποίησαν τὸν Δενδρολίβανον, ὁ ὁποῖος ἐκρύβη εἰς τὴν νησῖδα Κάλαμος, ὥστε εἰς μάτην τὸν ἀνεζήτησε τὸ ἀγγλικὸν πολεμικόν. Ἔτσι κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ καὶ ἐξακολουθήσῃ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τὴν πατριωτικὴν δρᾶσιν του. Ὅταν ἔληξε ἡ ἐπανάστασις καὶ ἱδρύθη τὸ ἑλληνικὸν κράτος ὁ βασιλεὺς Ὄθων, θέλων ν' ἀμείψῃ τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς τὴν πατρίδα, ἔδωσεν εἰς τὸν Γεώργιον Δενδρολίβανον τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποπλοιάρχου τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ. Ἀπέθανε τὸ 1874, ἓν τῶν τελευταίων λειψάνων τῶν ἡρώων, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν γενναιότητά των ἔδωσαν τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Κώστας Καιροφύλας

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Ὑπὸ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

9. (Συνέχεια)

Ὁ Δημήτρης πολλὲς φορὲς εἶχε σταθῆ μὲ θαυμασμὸ μπροστὰ στὴν εἰκόνα τούτη. Ἄσπρο ἄλογο σηκωμένο στὰ πισινά του ποδάρια σὰ νὰ χόρευε... Ἀπὸ τὸ στόμα του ἔτρεχαν ἀφροί, τὰ μάτια του μὲ ἀγωνία λοξοτηροῦσαν τὸ φριχτὸ λεπιδωτὸ δράκο ποὺ σπαρταροῦσε πληγωμένος καὶ τίναζε τὴ διχαλωτή του γλῶσσα σὰ σπαθί. Μὰ τὸ πρόσωπο τοῦ ἁγίου... Τί χλωμό, ἀτάραχο, ὅλο γλύκα κι᾿ εὐγένεια μυστική. Ἀπὸ ποῦ μποροῦσε νὰ πηγάζη τούτη ἡ γαλήνη μπροστὰ στὸν κίντυνο; Τὸ κορμί του ἦταν ἀδύνατο, βασανισμένο· θαρρεῖς δὲν ἦταν πολέμαρχος τοῦτος μὰ νηστευτὴς σὲ μιὰν ἀπόμερη ἄκρη τῆς γῆς καὶ ξαφνικὰ ἄκουσε ἀνάμεσα στὶς προσευχές του τὸ μουγκρητὸ τοῦ θηρίου καὶ καβάλλησε ἕνα ἄλογο καὶ ξεκίνησε νὰ κάνη αὐτὸ ποὺ κανεὶς δὲν τολμοῦσε. Ἡ πίστι, ἡ πίστι δίχως ἄλλο στέκει πάνω ἀπ᾿ ὅλα! Στὴν εἰκόνα λοιπὸν τούτη ὁ Δημήτρης ἔβλεπε ὁλοφάνερα τὸ σύμβολο τῆς ἀγωνιζομένης χριστιανικῆς αὐτοκρατορίας. Ἔτσι κι᾿ αὐτὴ συντάζει τὴν ἀγαθὴ ὑλικὴ δύναμη τῶν βαρβάρων ποὺ εἶναι ἀνίκανοι ν᾿ ἀντικρύσουν τὸ φῶς, τοὺς Βαράγγους λόγου χάρη, τοὺς Ρῶς, τοὺς Πετσενέγους, καὶ μὲ τὴ βοήθεια τους σὰν Ἅη Γιώργης βγαίνει νὰ πολεμήση τὸν Ἀντίχριστο καὶ νὰ λευτερώση τὴ βασιλοπούλα ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ Δημήτρης Γρηγορᾶς καθὼς περνοῦσε πάλι κεῖθε στάθηκε νὰ ρίξη μιὰ ματιὰ στὴν εἰκόνα.

Μεγάλα ἀσημένια πολυκάντηλα ἔκαιγαν παντοῦ καὶ στὸ χλωμὸ φῶς τὰ χρώματα τοῦ ψηφιδωτοῦ ξεχώριζαν πιὸ ζεστά. Ἕνας πέπλος διάφανος σὰν ὑφάδι ἀράχνης, θαρρεῖς, ἀναδευότανε καὶ σάλευε ἀνάερα. Τὰ μαῦρα ἀμυγδαλωτὰ μάτια τοῦ Ἅγιου τὸν κοίταζαν φιλικὰ σὰν νάξεραν τὸ μυστικὸ ἔργο ποὺ τοῦ ἀνάθεσε τώρα δὰ μόλις ὁ παρακοιμώμενος, κι᾿ ἀκόμα τὰ λόγια ποὺ τοῦ εἶπε: «... Εἶναι σὰ νὰ κερδίσης μιὰ μεγάλη νίκη. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ προσφέρη σήμερα μεγαλύτερη ὑπηρεσία στὴν πατρίδα καὶ τὸ Βασιλιᾶ».

Κάποιος τὸν χτύπησε δυνατὰ στὸν ὦμο καὶ σύγκαιρα μιὰ φωνὴ τοῦ εἶπε:

— Ἔ φίλε μου Γρηγορᾶ, σήμερα γιὰ σένα, καθὼς φαίνεται, βγῆκε ὁ ἥλιος.

Ὁ Δημήτρης γύρισε.

Ἦταν ἕνας συνάδελφός του, πεντηκόνταρχος στὸ σῶμα τῶν Ἱκανάτων... Τὸν ἔλεγαν Πέτρο Λογγῖνο, ἀπὸ τὴ Δαλματία... Φιλία δὲν εἶχε μαζί του, ἴσα ἴσα ποὺ τὸν ἀπόφευγε μάλιστα, γιατὶ μ᾿ ὅλο ποὺ ὁ Δημήτρης ἤθελε νὰ τάχη μ᾿ ὅλους καλὰ καὶ φερόταν εὐγενικὰ μ᾿ ὅλους, τοῦτος ἐδῶ ἦταν κακότροπος καὶ καυχησάρης καὶ θαρροῦσε, κατὰ τὰ φαινόμενα, πὼς μονάχα τέτοια φερσίματα ταίριαζαν στὸ στρατιωτικό.

— Καλησπέρα Λογγῖνο, ἀπάντησε.

— Ἔρχεσαι νὰ εὐχαριστήσης τὸν προστάτη σου χωρὶς ἄλλο. Καλὰ θὰ κάνης.

Καὶ πρόσθεσε χαμογελῶντας:

— Ἔ γι᾿ ἄλλους βλέπεις εἶναι ὁ πόλεμος καὶ γι᾿ ἄλλους ἡ εἰρήνη... κι᾿ ἄλλα μέσα ὁλότελα διαφορετικὰ χρειάζονται. Ἐγὼ βαρέθηκα νὰ χτυπῶ τὰ σπιρούνια μου στὶς πλάκες τῆς Χαλκῆς τρία χρόνια τώρα... κι᾿ ἂν δὲν ἀκουστοῦν τὰ βούκινα τῆς μάχης δὲν ἐλπίζω νὰ προβιβαστῶ ποτές.

— Λιγάκι ὑπομονὴ ἀκόμα Λογγῖνο... Θὰ σοῦ δοθῆ εὐκαιρία.

— Χμ... Ὁ πόλεμος εἶναι σὰν τὸ κόσκινο... Ξεκαθαρίζει μιὰ χαρὰ τὴ νείρα ἀπὸ τὸ στάρι. Χά, χά, χά! Ὁ Γογγύλης[1] ξεκίνησε στρατηγὸς ἀπὸ τὴ βασιλεύουσα πάνω σὲ φουσᾶτα καὶ πλωῖμα... Δίχως νὰ ρίξη κοντάρι κέρδισε μὲ τὰ γλυκόλογα καὶ τὰ καμώματά του τὰ παλατιανά, τιμὲς καὶ ἀξιώματα... Μὰ τί τ᾿ ὄφελος; Σὰν ἔφθασε μπροστὰ στὸ Χάντακα ζητοῦσε γνώμη ἀπὸ τὸν πρῶτο δέκαρχο ποὺ βρισκόταν κοντά του.

— Ἀλήθεια, παρατήρησε ὁ Δημήτρης ποὺ ἔκανε πὼς δὲν καταλάβαινε τὰ προσβλητικὰ ὑπονοούμενα τοῦ συναδέρφου του.

— Τὸ λοιπὸν ἂν βαστάξη πολὺ ἡ κατάσταση τούτη, Γρηγορᾶ, θὰ πᾶς ψηλά... Μὰ μπορεῖ καὶ ν᾿ ἀλλάξη γρήγορα.

Ὁ Δημήτρης ἔστησε τ᾿ αὐτί.

— Δηλαδή; ρώτησε.

Ὁ Λογγῖνος γέλασε δυνατά.

— Ἀνησύχησες; Χμ... μὲ τὸ δίκιο σου. Νά, φάνηκαν λέει κακοσημαδιὲς πάλι σὰν τότες ποὺ πέθανε ὁ πατέρας τοῦ βασιλιᾶ. Μιὰ κοκκινωπὴ λάμψη στὸν οὐρανὸ κατὰ τὰ μεσάνυχτα... κι᾿ ἕνα ἀστέρι μεγάλο ἀνάμεσα στὴν κοκκινωπὴ τούτη λάμψη κύλησε μιὰ στιγμὴ κι᾿ ἔπεσε στὴ θάλασσα ποὺ τσίρισε καὶ χοχλάκησε, ἔτσι σὰν ὅπως βουτᾶς πυρωμένο σίδηρο στὸ νερό.

— Δὲν πιστεύω...

— Δὲν πιστεύεις; Αἱρετικὸς εἶσαι; Κι᾿ ὡς τόσο ὁ μεγαλοδύναμος πάντα μὲ τέτοιο τρόπο φανερώνει τὴν ὀργή του... Ἴσως καὶ βάλουν γνώση οἱ ἄνθρωποι κι᾿ ἀλλάξουν ζωή... Θέλεις ν᾿ ἀκούσης καὶ ποιὸς τὸ εἶδε; Ἡ βασίλισσα Ἑλένη ἀπὸ τὸ μοναστήρι τοῦ Πετρίου ποὺ τὴν ἔχουν κλεισμένη... Ἔκανε, λέει, τὴν προσευχή της τὴν ὥρα κείνη καὶ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ συχωρέση τοὺς ἐχθρούς της...

— Λογγῖνε, μὲ συμπαθᾶς γιατὶ ἔχω δουλειά...

— Στὸ καλὸ κένταρχε Γρηγορᾶ... στὸ καλό! Καὶ κοίταξε ὡς ποὺ νὰ γίνη πόλεμος νὰ πάρης ὅσο μπορεῖς περισσότερα ἀξιώματα.

Ὁ Δημήτρης μάκρυνε κεῖθε χωρὶς νὰ μιλήση...

«Τὰ ξαναλέμε ἄλλοτε εἶπε μονάχα μέσα του... Ἀπόψε δὲν ἔχω καιρὸ νὰ χάνω».

Δὲ μετάνοιωσε ὡς τόσο ποὺ συνάντησε αὐτὸ τὸν τύπο... Γιὰ δεύτερη φορὰ ἄκουσε ἀπόψε τὸ μοναστήρι τοῦ Πετρίου κι᾿ ἔμαθε πὼς ἡ χήρα βασίλισσα ἦταν κλεισμένη ἐκεῖ. Εἶχε σχέση αὐτὸ ἆρά γε μὲ τὴ δουλειὰ ποὺ τοῦ ἀνάθεσαν; Τὸ μυαλό του φωτίστηκε κι᾿ ὅμως δὲν ἤθελε νὰ φτάση σὲ συμπέρασμα πρὶν συναντήση τοὺς φίλους του καὶ σκεφτῆ μαζί τους καὶ καταστρώση καὶ τὸ σχέδιο τῆς ἐκστρατείας... Ἰδιαίτερα μάλιστα τὸ Γρηγόρη Κομιτᾶ, γιατὶ αὐτὸς βρισκόταν τώρα τρία χρόνια στὴ βασιλεύουσα καὶ ἤξερε καλύτερα τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράματα.

Βγῆκε ἀπὸ τὴ Χαλκῆ καὶ βρέθηκε ἔτσι μονομιᾶς στὴν πλατεῖα τοῦ Αὐγουσταίου. Μ᾿ ὅλο ποὺ ἡ ὥρα ἦταν ἀρκετὰ προχωρημένη κόσμος πολὺς ἔστεκε καὶ περίμενε ἐδῶ καὶ βουΐζε σὰ μελισσολόϊ κάτω ἀπὸ τὶς καμάρες τῶν ἐμβόλων καὶ τὴν ἀψηλὴ κολῶνα ποὺ σηκωνόταν στὴ μέση τῆς πλατείας καὶ κρατοῦσε στὴν κορφή της τὸ ἄγαλμα τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ.

«Δίχως ἄλλο ἔμαθαν τὸ ἀτύχημα τοῦ Αὐτοκράτορα» σκέφτηκε ὁ Δημήτρης. Ἦταν ν᾿ ἀπορῆς ἀλήθεια πόσο γρήγορα τρέχει ἡ φήμη ἀπὸ στόμα σὲ στόμα σὰ νᾆναι ποτάμι ποὺ ξεχειλίζει

[1] Ἕνας εὐνοῦχος ποὺ ἐξ αἰτίας τῆς αὐλικῆς του ἐπιρροῆς ἀνάλαβε τὴν ἀρχηγία σὲ μιὰ ἐκστρατεία ἐναντίον τῆς Κρήτης κι᾿ ἀπότυχε οἰκτρὰ ἀπὸ ἀνικανότητα.

καὶ πλημμυρίζει τὸν κάμπο ἄψε σβῦσε.

Περιπολία ἀπὸ Βαράγγους τῆς φρουρᾶς δὲν ἄφινε κανένα νὰ σιμώση στὴ Χαλκῆ· μὰ αὐτὸ ἴσα ἴσα ἔκανε τὸν κόσμο νὰ ὑποψιάζεται περισσότερο, πὼς κάτι σοβαρὸ τρέχει, κι' ἀντὶ νὰ σκορπίση ὁλοένα καὶ μαζευόταν περισσότερος.

«Θὰ τὸ συλλογιστῆ ἄρά γε ὁ παρακοιμώμενος νὰ στείλη ἀνθρώπους νὰ τοὺς βεβαιώση πὼς δὲν ὑπάρχει λόγος ν' ἀνησυχοῦνε; Δὲ θἄπρεπε νὰ τὸν εἰδοποιήσουν γιὰ τὴ σύναξη τούτη, ποὺ πάντα, ὅποια ἀφορμὴ κι' ἂν ἔχη στὸ τέλος μπορεῖ νὰ καταντήση ἐπικίντυνη;».

Ὁ Δημήτρης εἶχε δίκιο νὰ σκέφτεται ἔτσι. Κάτι τέτοιες στιγμὲς περίμεναν οἱ δημαγωγοί, οἱ χολωμένοι μὲ τὴν κατάσταση, ν' ἀνακατευτοῦν ἀνάμεσα στὸ πλῆθος, νὰ ψάξουν καὶ νὰ βροῦνε τὶς κρυμμένες σπίθες στὴν ἀθάλη, τὰ παράπονα τοῦ λαοῦ ποὺ δίκια ἢ ἄδικα πάντα του παραπονιέται, νὰ ρίξουν λόγια κι' ἔτσι νὰ δῆς μιὰ στιγμὴ ν' ἀνάψη φωτιὰ ἀπὸ κεῖ ποὺ δὲν τὸ περίμενες.

Νά κιόλας ποὺ ἄρχισαν μερικὲς φωνὲς νὰ σηκώνωνται καὶ νὰ ξεχωρίζουν.

— Θέλουμε νὰ μάθουμε τί τρέχει.

— Ἡ ἁμαρτία θάνατο γεννᾷ.

— Ἐλέησόν μας Κύριε... Γύρισε κατ' ἀλλοῦ τὴ δίκαιη ὀργή σου.

— Τυραννοῦνται οἱ Ρωμαῖοι.

Μέσα στὸ ἀχνὸ φῶς ποὺ ἀγωνίζονταν νὰ σκορπίσουν μερικὰ φανάρια, δὲν μποροῦσες νὰ καταλάβης ποιὸς μιλεῖ καὶ ποιὸς ἔχει φυσικὰ τὴν εὐθύνη γιὰ τὰ λεγόμενα.

Ἡ σκοτεινὴ μᾶζα ἄρχισε νὰ σαλεύη· ὁ λαός, τὸ πολυκέφαλο τοῦτο ἀγαθὸ καὶ φοβερὸ θηρίο σὰ θυμώση.

Μιὰ πέτρα χτύπησε ἕνα Βαράγγο στὸ στῆθος. Ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ χιλιάδες ἄλλες μποροῦσαν ν' ἀκολουθήσουν. Ὁ ἀξιωματικὸς ποὺ ἦταν ἐπὶ κεφαλῆς κατάλαβε πὼς ἔπρεπε νὰ πάρη αὐστηρότερα μέτρα πρὶν ξεσπάση τὸ κακό. Μάζεψε λοιπὸν τοὺς στρατιῶτες του κι' ἑτοιμαζόταν νὰ διατάξη ἐπίθεση.

Ὁ Δημήτρης ποὺ τὸν γνώριζε ἔτρεξε κοντά του.

— Φίλιππε, Φίλιππε, εἶπε, περίμενε λίγο... Ἂν τοὺς μιλήση κανεὶς θὰ διαλυθοῦν μόνοι τους, ἐνῷ ἀλλοιώτικα θὰ φτάσουμε χωρὶς ἄλλο σὲ αἱματοχυσία.

— Ποιὸς διάβολος θὰ τὴν κάνη αὐτὴ τὴ δουλειά; παρατήρησε ὁ ἀξιωματικὸς ἐρεθισμένος...

Ἦταν βλέπεις ξένος μισθοφόρος καὶ δὲν εἶχε καταφέρει νὰ μάθη τὰ Ἑλληνικὰ μ' ὅλο ποὺ βρισκόταν πολλὰ χρόνια στὴν ὑπηρεσία τοῦ αὐτοκράτορα. Ἂν ἄνοιγε τὸ στόμα νὰ μιλήση στὸ πλῆθος, θἄκανε περισσότερο κακὸ παρὰ καλό.

— Πρόσταξε τὸ βουκινάτορα νὰ λαλήση σιωπή.

Παρακάλεσε ὁ Δημήτρης κι' ἀνέβηκε πάνω σ' ἕνα πατάρι.

Μόλις ἡ στριγγιὰ φωνὴ τοῦ βουκινου ὑψώθηκε ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη χλαλοή, ὅλοι σώπασαν ξαφνιασμένοι καὶ περίεργοι ν' ἀκούσουν. Ὁ Δημήτρης μὲ δυνατὴ φωνή, ὅσο μποροῦσε δυνατώτερη, γιὰ ν' ἀκούγεται καθαρὰ ἀπ' ὅλους, μίλησε ἔτσι:

— Ρωμαῖοι! Ὁ Βασιλιᾶς σώθηκε ἀπὸ μεγάλο κίντυνο. Ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος ποὺ προστατεύει τὴν πόλη αὐτὴ καὶ τὸ λαό της, ἡ ὑπέρμαχος στρατηγός μας, τὸν προφύλαξε... Ἂς τρέξωμε στὴν ἐκκλησιὰ νὰ τὴ δοξολογήσωμε.

Ἕνα βαρὺ βουητὸ ἀκούστηκε. Ἄρχισαν νὰ μουρμουρίζουν προσευχές... μερικοὶ γονάτισαν κιόλας.

Ὁ Δημήτρης ἐξακολούθησε:

— Ὁ Τρισέβαστος ποὺ ἔμαθε πόσο ἀνησυχήσατε μὲ πρόσταξε νὰ παρουσιαστῶ μπροστὰ στὸ λαό του καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσω... Πολὺ τὸν συγκίνησε ἡ ἀγάπη σας...

— Πολλὰ τὰ ἔτη τοῦ βασιλιᾶ καὶ αὐτοκράτορα τῶν Ρωμαίων κὺρ Ρωμανοῦ! ἔκοψε μιὰ φωνὴ ἀπὸ τὸ πλῆθος.

Κι' ἔτσι σὰ βροντὴ ἢ σὰν τὸ ξέσπασμα ἄγριας μπόρας ἀπάνω στὰ βράχια, σηκώθηκαν ὁλοῦθε οἱ ζητωκραυγές.

Ἡ μαύρη μᾶζα ξετυλίχτηκε ἀργὰ ἀργὰ σὰν τεράστιος δράκος πρὸς τὴ μεγάλη λεωφόρο, τὴ Μέση, ποὺ ἄρχιζε ἀπὸ τὸ Αὐγουστιαῖο, χώριζε στὰ δύο τὴ βασιλεύουσα κι' ἔφτανε ὡς τὴ Χρυσῆ Πύλη.

«Στὶς ἐκκλησιές, στὶς ἐκκλησιές!» φώναζαν μερικοί.

(Ἀκολουθεῖ)

Τὸ βουνὸ τῶν Μουσῶν

Ο ΟΜΟΡΦΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Η «λευκώλενος θεά» σιγανοτρέχει αὐτὴ τὴν ἀνοιξιάτικη νύχτα — ἔτσι τὴ θέλει ἡ μυθολογία τὴ Σελήνη — μὲ τὰ λευκά της ἄλογα στὸ τόξο τῆς οὐράνιας στέγης. Φωτίζει, ἀσημώνει, ἐξαϋλώνει τὸν ποιητικώτερο δρόμο τῆς Ἀττικῆς, τὴ δοξασμένη στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων «Ἱερὰ ὁδὸ» ποὺ στὴν ἀρχαιότητα γινόταν ἀπὸ κανηφόρες παρθένες ἡ λαμπρότερη γιορτὴ τοῦ κόσμου. Τὸ Δαφνὶ φαίνεται γελαστὸ μὲ τοὺς καταπράσινους ἀπὸ ζωηρὰ πεῦκα λόφους. Τὴν ὥρα τούτη τῆς σιωπηλῆς νύχτας, ποὺ μόνο ὁ θόρυβος τῆς μηχανῆς τοῦ αὐτοκινήτου τὴν διακόπτει, ὁ δρόμος πρὸς τὴν Ἐλευσίνα, πλάϊ στὴ θάλασσα καὶ ἀνάμεσα σὲ ἐλιὲς ἀργυρόφυλλες, εἶναι πραγματικὰ μυστηριώδης. Ἕνα δροσερό, λίγο ὑγρὸ ἀεράκι εἶναι αἰσθητὸ στὸ πρόσωπο, στὰ μάγουλα, μὲ τὸ κατέβασμα τῶν τζαμιῶν τοῦ αὐτοκινήτου. Τὸ χλωμὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ἀφίνει νὰ φαίνωνται οἱ καμπύλες τῶν προβούνων, δυὸ χάνια, ἕνα μοναστῆρι καὶ πυκνὰ πεῦκα. Μερικὲς φωτιὲς ἀπὸ τσοπάνηδες στὴν πλαγιὰ τῆς ψηλότερης κορυφῆς τοῦ Κιθαιρῶνος θυμίζουν θυσίες τῶν ἀρχαίων. Ὑπῆρχε ἐκεῖ ἀντὶ γιὰ ὑψόμετρο βωμὸς τοῦ Δία καὶ τῆς Ἥρας. Τὰ σφαγμένα βώδια, ταῦροι, πρόβατα, ὕψωναν τὴν κνίσα ὡς τὸν οὐρανὸ καὶ οἱ ἱερεῖς τὰ ἔπαιρναν ψημένα καὶ τὰ ἔτρωγαν. Μιὰ φορὰ ἡ φωτιὰ ἐπάνω στὸ βωμὸ ἦταν τόσο δυνατὴ ποὺ «καὶ αὐτὸν τὸν βωμὸ ἐξηνάλωσε». Τότε τὰ δάση ἦταν ἱερὰ καὶ ἦταν ἱεροσυλία νὰ κοπῆ ἕνα κλαράκι. Στοὺς βωμοὺς ἄναβαν ξύλα ξερὰ καὶ ἔψηναν τὰ πρόβατα.

• • •

Στὸ δρόμο πρὸς τὴν Ἀράχωβα συναντοῦμε τὸ Σχιστὸ Δρόμο, ποὺ ὁ Οἰδίποδας σκότωσε τὸν πατέρα του τὸν Λάϊο χωρὶς νὰ τὸ ξέρη. Συμπτωματικὰ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὁ δρόμος εἶναι ἐπικίνδυνος.

Ὅταν ξεκινήσαμε ἀπ' τὴν Ἀράχωβα ἡ χαραυγὴ δὲν προσδιώριζε τὸν καιρό. Ἦταν δὲν ἦταν ξαστεριά. Ἦταν δὲν ἦταν συννεφιά. Στὴν ἀνατολὴ ἀντάρες πολύμορφες, ἄσπρες, σταχτιές, μαῦρες. Στὴ δύσι δυὸ καθαρώτατα κομμάτια τοὐρανοῦ. Ἡ μέρα γλύκαινε ὅμως καὶ ἀπ' τὰ Καλύβια φάνηκαν τὰ βουνὰ τῆς Πελοποννήσου. Στὰ ἀριστερὰ τοῦ βουνοῦ ὑπάρχει τὸ Κωρύκειο ἄντρο. Τὸ ὄνομα τὸ πῆρε ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν νύμφην Κωρυκίαν. Δεξιὰ τὸ Σκληδόρεμα μὲ τὸ κατάφυτο ἀπὸ ἔλατα δάσος. Ὡς τόσο τὸ δάσος τῶν Μουσῶν καὶ τῶν Νυμφῶν, ποὺ τὄνομά του τὸ πῆρε ἀπὸ τὸν γυιὸ τοῦ Ποσειδῶνα καὶ τῆς νύμφης Κλεοδώρας, ποὺ λεγόταν Παρνασσίς, εἶναι ἀφάνταστα ὡραῖο.

• • •

Ἀνάμεσα στὰ δάση, ποὺ ἀσφαλῶς στὴν ἀρχαιότητα θὰ ἦταν πυκνότερα, τριγύριζαν οἱ Ὀρειάδες, οἱ Ὀρεστειάδες, οἱ Ναπαῖες, οἱ Παρνασσίδες — οἱ τελευταῖες ἦταν συνοδοὶ καὶ τροφοὶ τοῦ Διονύσου. Στὶς φυλλωσιὲς θὰ ἐρωτεύονταν τοὺς θεούς. Καὶ οἱ Μοῦσες μὲ τὸν Ἀπόλλωνα ὁδηγὸ (ἡγέτη - μουσαγέτη) ἐκιθάριζαν, ἐτραγουδοῦσαν σ' αὐτὰ τὰ θεῖα τοπία, τὰ ἄγνωστα στὸν πολὺ κόσμο, ποὺ σὰν τὰ διαβῆς αἰχμαλωτίζεσαι ἀπὸ ὑπερκόσμιες θεϊκὲς δυνάμεις. Ἀπὸ τὴν Κάτω Μπρούτουλη ἀρχίζει τὸ χιόνι καὶ μᾶς συντροφεύει ὡς τὴν Ἀπάνω Μπρούτουλη, ὡς τὸ Σαραντάρι, ποὺ εἶναι τὸ Καταφύγιο τοῦ Ὀρειβατικοῦ. Ποῦ καὶ ποῦ τὸ χιόνι ἔχει λυώσει καὶ ἀπὸ μικρὲς τρυπίτσες ξεπροβάλλουν ἄσπρα, κίτρινα, μπλὲ ἀγριολούλουδα. Ἔδειχναν μιὰ ἀνθισμένη ἑλληνικὴ ἄνοιξι μέσα στὸ χιόνι.

Ἕνας ἥλιος λαμπρός, θερμός, καλοκαιρινός, ποὺ ἦταν τόση ὥρα ζηλότυπα κρυμμένος πίσω ἀπ' τὰ σύννεφα, ξεμύτισε σιγὰ - σιγὰ καὶ ἔλουσε τὰ γύρω μὲ τὸ ἀσημένιο του φῶς. Οἱ καταραχιές, οἱ πλαγιές, τὰ φαράγγια, οἱ κλεισοῦρες πῆραν μιὰν ὄψι χαρούμενη, γελαστή, ἥμερη. Νομίζεις ὅτι ἀνάμεσα στοὺς κορμοὺς τῶν ἐλατιῶν ὀργιάζουν οἱ νύμφες μὲ τὸ Διόνυσο. Ἡ «Παρνασσία νάπη» (περίεργη λέξι ποὺ σημαίνει δάσος, φαράγγι, δρυμὸ) ἁπλώνεται στὰ συγκροτήματα τῆς Κάτω Μπρούτουλης καὶ στὸ Σκληδόρεμα καὶ στὴν Κλεισοῦρα. Καὶ οἱ «Ναπαῖες νύμφες» θὰ βγῆκαν στὰ ξέγναντα νὰ περιμένουν τὶς Μοῦσες ἀπ' τὸν Ἑλικῶνα γιὰ νὰ τραγουδήσουν, νὰ χορέψουν, νὰ παίξουν καὶ νὰ περιπαίξουν τὸν Διόνυσο.

• • •

Ὅταν ἐγκαταλείψαμε τὸ καταφύγιο γιὰ νὰ ἀνεβοῦμε στὴ Λιάκουρα, πιάνοντας τὴ χαράδρα τοῦ Πεννιγιόπλαγου, τὸ χιόνι ἄστραφτε, σὰν ἡ γῆ νὰ ἦταν στρωμένη μὲ ἕνα διαμαντένιο χαλί. Ποῦ καὶ ποῦ γυμνοὶ μαῦροι μικροὶ ἢ μεγάλοι βράχοι βρισκόνταν σὲ μιὰν ἀντίθεσι μὲ τὸ ὑπέρλευκο τοῦ χιονιοῦ. Ὅσο ἀνεβαίνουμε τὰ θέλγητρα τῶν λευκῶν ὄγκων μὲ τοὺς ἀπροσδιόριστους ἁπαλοὺς σχηματισμοὺς φανερώνονταν, εἴτε στὶς κορνίζες ποὺ ἔκαναν οἱ ράχες τῶν Κάτω Κελαριῶν, εἴτε στὶς καμπύλες ἢ τὰ τόξα τῶν περίεργων βράχων. Στὰ Πάνω Κελάρια ἀρχίζει νὰ φαίνεται ὁ Γεροντόβραχος. Ἀπ' τὸ λαιμὸ βλέπουμε τὴ Λιάκουρα (ὑψ. 2457 μ.). Περνοῦμε τὴ Λάκκα (Νεραϊδόλακκα τὴ λὲν οἱ τσοπάνηδες) καὶ ἀνεβαίνουμε στὴ Λιάκουρα. Οἱ ἀρχαῖοι τὴν ἔλεγαν Λυκώρειαν. Τὸ ὄνομά της βγῆκε ἀπὸ τὸν γυιὸ τοῦ Ἀπόλλωνος Λύκωριν καὶ τὴν νύμφην Κωρυκίαν. Ὑπῆρχε στὸν Παρνασσὸ μιὰ μεγάλη πόλις, ἡ Λυκώρεια, ἄγνωστον ὅμως ἕως σήμερα σὲ ποιὸ μέρος.

Ὁ Νιφόεις Παρνασσός. Θέαμα ἀπὸ τὰ σπανιώτερα, ἀσύλληπτο ἀληθινά, ἀπερίγραπτο πραγματικά. Ἀπὸ τὴν Λιάκουρα φαίνονται ὅλα τὰ βουνὰ τῆς Ἑλλάδος. Λέγουν ὅτι ὅταν εἶναι αἰθρία φαίνεται καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις μὲ κυάλια, ἀμυδρὰ ὅμως. Προβάλλει ἀπέναντι

Ἡ Γκιώνα ποὺ λέει τῆς Λιάκουρας
κι' ἡ Λιάκουρα τῆς Γκιώνας:
«Βουνό μ' ποδσαι ψηλότερα καὶ
πιὸ ψηλὰ ἀγναντεύεις»

ὅπως λέει τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι καὶ ποὺ συνεχίζει:

Κι' ἡ Λιάκουρα σὰν τ' ἄκουσε βαρειὰ τῆς κακοφάνη
Τηράει ζερβά, τηράει δεξιά, τηράει κατὰ τὴ Σκάλα
«Βρὲ κάμπε ἀρρωστιάρικε, βρὲ κάμπε μαραζιάρη
μὲ τὴ δική μου ὠμορφιὰ νὰ στολιστῆς γυρεύεις;
Γιὰ βγάλε τὰ στολίδια μου, δός μου τὴ λεβεντιά μου,
μὴ λυώσω ούλα τὰ χιόνια μου καὶ θάλασσα σὲ κάμω».

Ὁ Παρνασσὸς ἔχει μιὰ θέα Ἀραράτ καὶ Κιβωτοῦ τοῦ Νῶε. Στὸν Παρνασσὸ ὁ Δευκαλίων καὶ ἡ Πύρρα μαζὶ μὲ ἄλλο πλῆθος ἐσώθησαν «ὠρυγαῖς λύκων ὁδηγούμενοι». Στὸν Παρνασσὸ γεννήθηκαν ὁ Ἕλλην καὶ ὁ Ἀμφικτίων, τὰ δύο αἰώνια σύμβολα τῆς ἀνθρωπότητος. Στὸν Παρνασσό, ὅταν εἶναι μάλιστα χιονισμένος, τὸ κάλλος τῆς φύσεως εἶναι ἀνυπέρβλητον.

ΚΑΠΠΑ

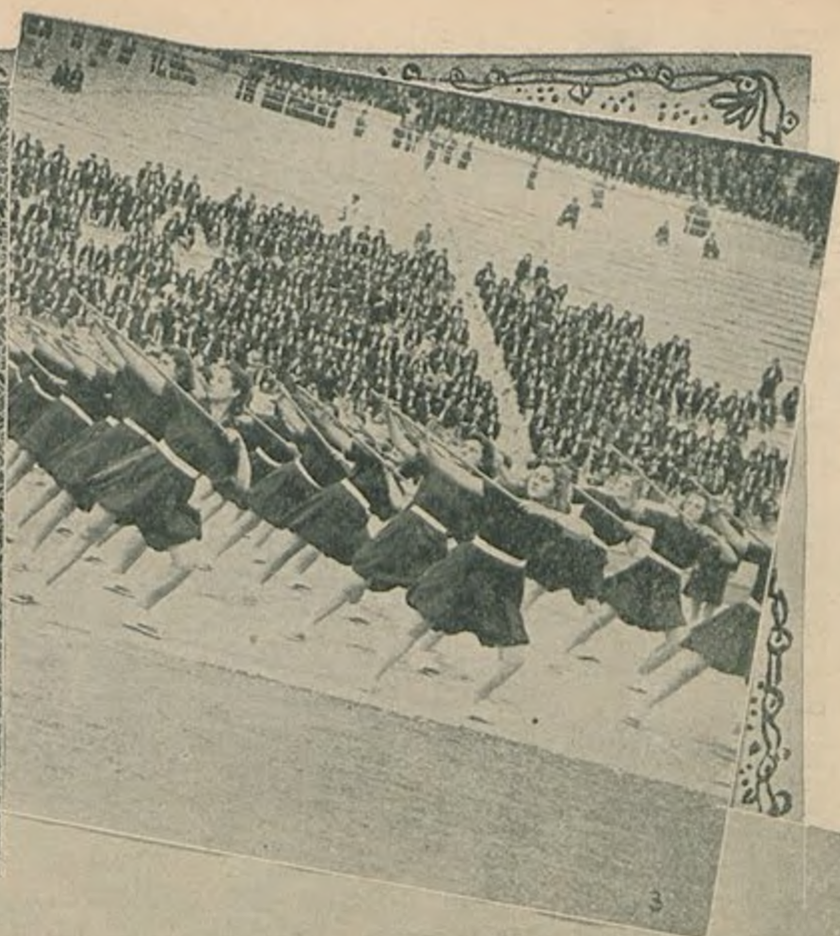

4

1) Ὁ Ἀρχηγὸς τσουγκρίζει τὸ πασχαλινὸ αὐ
τος. 2) Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τσουγκρίζει τὸ αὐ
στικαὶ ἐπιδείξεις τῶν Φαλαγγιτισσῶν μας εἰς τ
ἤρχισαν οἱ Β΄ Πανελλήνιοι ἀγῶνες τῆς Ε.Ο.Ν.
εἰκονικὰ ὅπλα των ἐπ' ὤμου. 5) Οἱ ἀθληταὶ παρ

ΔΤΕ 353 ΔΤΕ 343 ΔΤΕ 346 ΔΤΕ 360 ΔΤΕ 361 ΔΤΕ 352 ΔΤΕ 375 ΔΤΕ 356

5

γο μὲ εὐζώνους τοῦ Προτύπου Συντάγμα-
γό τοῦ Πάσχα μὲ στρατιώτας. 3) Γυμνα-
ο Στάδιον, τὴν Δευτέραν τοῦ Πάσχα, ὅπου
) Τὰ Σκαπανάκια μας παρελαύνουν μὲ τὰ
ελαύνουν πρὸ τῶν ἐπισήμων εἰς τὸ Στάδιον.

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χωρίς οικογένεια

(Συνέχεια έκ τοῦ προηγουμένου)

Πολλά ἀπ' αὐτὰ τὰ πλοῖα ἑτοιμαζόνταν ν' ἀναχωρήσουν καὶ στὰ κατάρτια τους ἔβλεπες τοὺς ναῦτες ν' ἀνεβοκατεβαίνουν σκάλες ἀπὸ σχοινιά, ποὺ ἀπὸ μακριὰ φαινόταν λεπτὲς σὰν πανιὰ ἀράχνης.

Πίσω του τὸ πλοῖό μας ἄφιν' ἕν' ἀφρισμένο αὐλάκι, ὅπου ἔπλεαν λογιῶν - λογιῶν πράγματα, σανίδια, ξύλα, μπουκάλια, βουλώματα, φύκια, ἀκόμα καὶ πτώματα ζώων. Κάπου - κάπου, κανένα πουλὶ μὲ μεγάλα φτερὰ ἔπεφτε ἀπάνω τους καὶ πάλι σηκωνόταν ψηλὰ μὲ τὴ λεία στὸ στόμα.

Γιατί νὰ κοιμᾶται ὁ Ματτίας; Καλύτερα θἄκανε νὰ ξυπνήση. Ἦταν ἕνα θέαμα ποὺ ἄξιζε νὰ τὸ βλέπη κανείς.

Κι' ὅσο προχωροῦσε τὸ πλοῖό μας στὸν Τάμεσι, τόσο τὸ θέαμα γινόταν περιεργότερο κι' ὡραιότερο. Δὲν ἦταν μόνο τὰ ἀτμοκίνητα ἢ ἱστιοφόρα πλοῖα ποὺ ἄξιζε τὸν κόπο νὰ κοιτάζη κανείς· ἢ τὰ μεγάλα τρικάταρτα, τὰ πελώρια σ τ ή μ ε ρ ποὺ γύριζαν ἀπὸ χῶρες μακρινές· ἢ τὰ ὁλόμαυρα ἀνθρακοφόρα, οἱ βάρκες οἱ φορτωμένες ὡς ἀπάνω μὲ ἄχυρα ἢ μὲ σανό, ποὺ ἔμοιαζαν μὲ πλεούμενες θημωνιές· ἢ τὰ μεγάλα κόκκινα, μαῦρα ἢ ἄσπρα βαρέλια, ποὺ τὰ στριφογύριζε τὸ ρέμα. Ἦταν ἀκόμη κι' ἐκεῖνα ποὺ συνέβαιναν στὶς δυὸ ὄχθες τοῦ ποταμοῦ, ποὺ φαινόντανε τώρα καθαρὰ μὲ ὅλες τους τὶς λεπτομέρειες, μὲ τὰ ὠμορφοβαμμένα σπίτια τους, μὲ τὰ πράσινα λειβάδια τους, μὲ τὰ δέντρα τους ποὺ ποτὲ δὲν τὰ ἐτράνταξε πελέκι, κι' ἐδῶ κι' ἐκεῖ μὲ τὶς ἐξέδρες γιὰ τὸ μπαρκάρισμα, ποὺ προχωροῦσαν ἐπάνω ἀπὸ τὸ μαῦρο βοῦρκο τῆς ἀκροποταμιᾶς, μὲ τὰ σ ι ν ι ά λ α τῆς παλίρροιας, πασσάλους πράσινους καὶ γλυστερούς.

Ἔμεινα ἔτσι πολλὴν ὥρα, μὲ τὰ μάτια ὁλάνοικτα, μὴ συλλογιζόμενος ἄλλο παρὰ νὰ βλέπω καὶ νὰ θαυμάζω.

Ἀλλ' ἄξαφνα, καὶ στὶς δυὸ ὄχθες, τὰ σπίτια πυκνώνουν καὶ σχηματίζουν μακριὲς γραμμὲς κόκκινες· ἡ ἀτμόσφαιρα σκοτεινιάζει· ὁ καπνὸς καὶ ἡ ὀμίχλη ἀνακατεύονται, χωρὶς νὰ ξέρη κανεὶς ἂν ὁ καπνὸς εἶναι πυκνότερος ἢ ἡ ὀμίχλη· κι' ἀκόμη, ἀντὶ γιὰ δένδρα καὶ γιὰ λειβάδια, παρουσιάζεται ἕνα δάσος ἀπὸ κατάρτια. Τὰ πλοῖα εἶναι τώρα στὰ λειβάδια!

Δὲν κρατιέμαι πιά· ροβολῶ ἀπὸ τὴ σκοπιά μου, τρέχω στὸν Ματτία καὶ τὸν ξυπνῶ. Ἡ ναυτία τοῦ ἔχει περάσει κι' εἶναι πιὸ εὐδιάθετος τώρα. Ἔτσι μ' ἀκολουθεῖ στὸ ψηλὸ ἐκεῖνο κασσόνι, βλέπει, θαμπώνεται καὶ τρίβει τὰ μάτια του: Ἐδῶ κι' ἐκεῖ, μέσ' ἀπὸ τὰ λειβάδια, προβάλλουν κανάλια, ποὺ τελειώνουν στὸν ποταμό. Καὶ τὰ κανάλια αὐτὰ εἶναι γεμᾶτα πλοῖα.

Τὸ κακὸ εἶναι, ποὺ ἡ ὀμίχλη κι' ὁ καπνὸς πυκνώνουν περισσότερο. Δὲν βλέπει κανεὶς γύρω του παρὰ κάπου-κάπου· κι' ὅσο προχωρεῖ, τόσο δυσκολώτερα διακρίνει τ' ἀντικείμενα.

Τὸ βαπόρι μας τώρα ἀργοσαλεύει. Σὲ λίγο ἡ μηχανή του σταματᾷ καὶ τὰ παλαμάρια του πετιοῦνται ἔξω. Οἱ ἄνθρωποι μᾶς κοιτάζουν, ἀλλὰ δὲν μᾶς μιλοῦν.

— Ἦλθε ἡ ὥρα νὰ μεταχειρισθῇς τ' ἀγγλικά σου! λέω τοῦ Ματτία.

Κι' ὁ Ματτίας, ποὺ δὲν τὰ χάνει ποτέ, πλησιάζει εὐθὺς ἕνα χοντρὸ κοκκινογένη κι' εὐγενικά, μὲ τὸ καπέλλο στὸ χέρι, τὸν ρωτᾷ ἀπὸ ποῦ πηγαίνουν στὸ Γκρῆν Σκουέϊρ.

Μοῦ φαίνεται πὼς ἀργοῦν νὰ συνεννοηθοῦν. Ὁ κοκκινογένης πολλὲς φορὲς ἀναγκάζει τὸν Ματτία νὰ τοῦ ἐπαναλάβη τὰ λόγια του. Ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ δείξω πὼς ἀμφιβάλλω γιὰ τὴν ἀγγλομάθεια τοῦ φίλου μου...

Ἐπὶ τέλους γυρίζει σὲ μένα.

— Πολὺ εὔκολο, μοῦ λέει. Δὲν ἔχουμε παρὰ ν' ἀκολουθήσουμε ἴσια τὸν Τάμεσι.

Ἀλλὰ πῶς; Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ὁ Τάμεσις δὲν εἶχε προκυμαῖες. Τὰ σπίτια ἔφθαναν ὡς τὴν ἀκροποταμιά. Ἀναγκαζόμαστε λοιπὸν νὰ πάρουμε τοὺς δρόμους ποὺ μᾶς φαίνεται πὼς ἀκολουθοῦν τὸν ποταμό.

Οἱ δρόμοι αὐτοὶ εἶναι σκοτεινοί, γεμᾶτοι λάσπες. Καὶ τί ἁμάξια, τί κιβώτια, τί δέματα! Μὲ μεγάλη δυσκολία κατορθώνουμε νὰ περνοῦμε μέσ' ἀπ' αὐτὰ τὰ ἐμπόδια, ποὺ παρουσιάζονται ἀκατάπαυστα. Ἔδεσα τὸν Κάπη μ' ἕνα σχοινὶ καὶ τὸν κρατῶ κοντά μου. Μόλις εἶναι μιὰ ἡ ὥρα κι' ὅμως τὰ γκάζια στὰ μαγαζιὰ εἶν' ἀναμμένα.

Τὸ Λονδῖνο, ἔτσι ποὺ τὸ βλέπουμε τώρα, δὲν μᾶς κάνει τὴν ἐντύπωσι ποὺ μᾶς εἶχε κάμει ὁ Τάμεσις.

Προχωροῦμε καὶ κάθε τόσο ὁ Ματτίας ρωτᾷ ἂν εἴμαστε ἀκόμη μακρυὰ ἀπὸ τὸ Λίνκον'ς "Ἴνν" μοῦ λέει ὅτι, καθὼς τοῦ εἶπαν, πρέπει νὰ περάσουμε ἀπὸ μιὰ μεγάλη πόρτα, ποὺ θὰ κλείνη τὸ δρόμο ποὺ ἀκολουθοῦμε. Αὐτὸ μοῦ φαίνεται παράξενο, ἀλλὰ δὲν τολμῶ νὰ τοῦ πῶ ὅτι ἴσως δὲν κατάλαβε καλά.

Ἀλλὰ ὄχι, ὁ Ματτίας κατάλαβε στὴν ἐντέλεια. Καὶ σὲ λίγο φθάνουμε σὲ μιὰ καμάρα, ποὺ καβαλικεύει τὸ δρόμο, μὲ δυὸ μικρὲς πόρτες πλάγιες. Εἶναι τὸ Τὲμπλ - Μπάρ. Καὶ πάλι ρωτοῦμε γιὰ τὸ δρόμο μας καὶ μᾶς λένε νὰ στρίψουμε δεξιά.

Δὲν βρισκόμαστε τώρα πιὰ σ' ἕνα μεγάλο δρόμο, γεμᾶτο κίνησι καὶ θόρυβο· ἀλλὰ σὲ κάτι δρομάκια σιωπηλά, ποὺ διασταυρώνονται καὶ συμπλέκονται μεταξύ τους τόσο πολύ, ὥστε μᾶς φαίνεται ὅτι γυρίζουμε χωρὶς νὰ προχωροῦμε, ὅπως σὲ λαβύρινθο.

Ἄξαφνα, ἐκεῖ ποὺ νομίζαμε πιὰ πὼς χαθήκαμε, βρισκόμαστε σ' ἕνα μικρὸ νεκροταφεῖο γεμᾶτο τάφους, ποὺ οἱ πλάκες τους εἶναι μαῦρες, σὰν νὰ τὶς εἶχαν βάψει μὲ φοῦμο· εἶναι τὸ Γκρῆν-Σκουέϊρ!

Ἐνῷ ὁ Ματτίας ρωτᾷ ἕνα διαβάτη, ἐγὼ στέκομαι, γιὰ ν' ἀναπνεύσω. Ἡ καρδιά μου κτυπᾷ δυνατά· τρέμω ὅλος.

Ἔπειτα ἀκολουθῶ τὸ Ματτία καὶ σὲ λίγο σταματοῦμε μπροστὰ σὲ μιὰ χάλκινη πινακίδα, ποὺ γράφει: Γ κ ρ ῆ θ κ α ὶ Γ κ ά λ ε ῦ.

Ὁ Ματτίας κάνει νὰ κτυπήση τὸ κουδοῦνι, ἀλλὰ ἐγὼ τοῦ κρατῶ τὸ χέρι.

— Τί ἔπαθες; μὲ ρωτᾷ. Γιατ' εἶσαι ἔτσι χλωμός;

— Στάσου μιὰ στιγμὴ νὰ συνέλθω.

Κτυπᾷ, μᾶς ἀνοίγουν, μπαίνουμε.

Εἶμαι τόσο συγκινημένος, ὥστε δὲν διακρίνω γύρω μου καθαρά. Μοῦ φαίνεται πὼς βρισκόμαστε σ' ἕνα γραφεῖο, ὅπου δυὸ - τρεῖς ἄνθρωποι σκυμμένοι σὲ τραπέζια, γράφουν, φωτιζόμενοι ἀπὸ γκάζια, ποὺ καῖνε σφυρίζοντας. Σ' ἕν' ἀπ' αὐτοὺς ἀποτείνεται ὁ Ματτίας, γιατί, ἐννοεῖται, αὐτὸς πάλι ἐπρόκειτο νὰ μιλήση. Στὴν ὁμιλία του ἀκούω πολλὲς φορὲς τὶς λέξεις φ ά μ ι λ υ (οἰκογένεια), μ π ό ϋ (παιδί) καὶ Μπαρμπερῆ. Τοὺς λέει βέβαια πὼς ἐγὼ εἶμαι τὸ παιδί, ποὺ τὸ εἶχε ὁ Μπαρμπερῆς καὶ ποὺ τὸ ζητεῖ ἡ οἰκογένειά του. Τὸ ὄνομα Μπαρμπερῆς κάνει ἐντύπωσι. Μᾶς κοιτάζουν ὅλοι κι' ἐκεῖνος ποὺ τοῦ μίλησε ὁ Ματτίας, σηκώνεται καὶ μᾶς ἀνοίγει μιὰ πόρτα.

Ὁ Ματτίας ρώτησε ἕνα κοκκινογένη γιὰ τὸ δρόμο.

Μπαίνουμε σ' ἕνα δωμάτιο γεμᾶτο βιβλία καὶ χαρτιά. Ἕνας κύριος κάθεται μπροστὰ σ' ἕνα τραπέζι κι' ἕνας ἄλλος, μὲ μαύρη ρόμπα καὶ μὲ περρούκα, κρατῶντας πολλοὺς φακέλλους γαλάζιους, μιλᾷ μαζί του.

Μὲ λίγα λόγια, ἐκεῖνος ποὺ μᾶς ἔμπασε ἐξηγεῖ ποιοὶ εἴμαστε καὶ τότε οἱ δυὸ κύριοι μᾶς κοιτάζουν ἀπὸ πάνω ὡς κάτω.

— Ποιὸς ἀπὸ σᾶς εἶναι τὸ παιδὶ ποὺ εἶχε ὁ Μπαρμπερῆς; μὲ ρωτᾷ γαλλικὰ ὁ κύριος ποὺ κάθεται στὸ τραπέζι.

Παίρνω θάρρος, ἀκούοντας νὰ μοῦ μιλοῦν στὴ γλῶσσά μου, καὶ πλησιάζω ἕνα βῆμα.

— Ἐγώ, κύριε.

— Καὶ ποῦ εἶναι ὁ Μπαρμπερῆς;

— Πέθανε.

Οἱ δυὸ κύριοι κοιτάζονται μιὰ στιγμή. Ἔπειτα ἐκεῖνος ποὺ φορεῖ τὴν περρούκα βγαίνει ἔξω.

— Λοιπὸν πῶς ἤλθατε; ρωτᾷ ὁ κύριος, ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ μὲ ἀνακρίνη.

— Πεζῇ ὡς τὴ Βουλώνη, κι' ἀπὸ τὴ Βουλώνη ὡς τὸ Λονδῖνο μὲ τὸ βαπόρι. Τώρα μόλις ἐφθάσαμε.

— Ὁ Μπαρμπερῆς σᾶς ἔδωσε λεπτὰ γιὰ τὸ ταξίδι;

— Δὲν εἴδαμε καθόλου τὸν Μπαρμπερῆ.

— Πῶς ἐμάθατε, λοιπόν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔλθετ' ἐδῶ;

Ὅσο πιὸ σύντομα μποροῦσα, τοῦ διηγήθηκα τὴν ἱστορία. Γιατὶ βιαζόμουν νὰ τοῦ κάμω κι' ἐγὼ μερικὲς ἐρωτήσεις, μιὰ πρὸ πάντων ποὺ μοῦ ἔκαιγε τὰ χείλη, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασα.

Χρειάσθηκε νὰ διηγηθῶ ἀκόμη πὼς μὲ μεγάλωσε ὁ Μπαρμπερῆς, πὼς μ' ἐπούλησε στὸ Βιτάλη, πώς, μετὰ τὸ θάνατο τοῦ κυρίου μου, μ' ἐπῆρε ἡ οἰκογένεια Ἀκκὲν καὶ τέλος πώς, ἀφοῦ ὁ πατέρας φυλακίσθηκε γιὰ χρέη, ἐγὼ ἔγινα πάλι «πλανόδιος μουσικός».

Ἐνῷ μιλοῦσα, ὁ κύριος κρατοῦσε σημειώσεις καὶ μ' ἐκοίταζε μ' ἕνα τρόπο ποὺ μὲ στενοχωροῦσε. Πρέπει ὅμως νὰ προσθέσω, ὅτι τὸ πρόσωπό του ἦταν τραχὺ καὶ τὸ χαμόγελό του εἶχε κάτι τὸ πονηρό.

— Κι' αὐτὸ τὸ παιδὶ τί εἶναι; εἶπε δείχνοντας τὸ Ματτία μὲ τὴν ἄκρη τῆς σιδερένιας του πέννας, σὰν νὰ τοῦ ἔρριχνε βέλος.

— Εἶναι φίλος μου, σύντροφος, ἀδελφός...

— Πολὺ καλά· ἁπλῆ γνωριμία τοῦ δρόμου, δὲν εἶν' ἔτσι;

— Τί λέτε! ἀγαπιώμαστε περισσότερο κι' ἀπὸ ἀδέλφια...

— Δὲν ἀμφιβάλλω.

Ἐπὶ τέλους ἦλθε ἡ στιγμὴ νὰ κάμω κι' ἐγὼ τὴν ἐρώτησί μου:

— Ἡ οἰκογένειά μου, κύριε, μένει στὴν Ἀγγλία;

— Βεβαιότατα! Κι' ἐδῶ μάλιστα, στὸ Λονδῖνο.

— Ὥστε μπορῶ νὰ τὴν ἰδῶ;

— Πῶς ὄχι; Σὲ λίγο θὰ εἶσθε μαζί της. Θὰ σᾶς στείλω τώρα μὲ τὸν ἄνθρωπό μου.

Κι' ἐκτύπησε τὸ κουδοῦνι.

— Ἀκόμη μιὰ λέξι, κύριε, σᾶς παρακαλῶ. Ἔχω πατέρα;

Μόλις μπόρεσα, ἀπὸ τὴ συγκίνησι, νὰ προφέρω αὐτὴ τὴ λέξι.

— Βεβαιότατα! Κι' ὄχι μόνο πατέρα, ἀλλὰ καὶ μητέρα, κι' ἀδελφούς, κι' ἀδελφές.

— Ἄ, κύριε!

Μὰ ἡ πόρτα ἄνοιξε κι' ἀναγκάσθηκα ν' ἀφήσω τὶς διαχύσεις. Μόνο ποὺ κοίταζα τὸ Ματτία μὲ δακρυσμένα μάτια.

Ὁ κύριος μίλησε ἀγγλικὰ στὸν ἄνθρωπο ποὺ μπῆκε καὶ κατάλαβα ὅτι τοῦ ἔλεγε νὰ μᾶς ὁδηγήση.

Σηκώθηκα γιὰ νὰ φύγουμε.

— Ἄ, ἐλησμόνησα, ἔκαμε ὁ κύριος. Τόνο-

μά σας εἶναι Δρίσκολλ. Ἔτσι ὀνομάζεται ὁ πατέρας σας.

Μ' ὅλη του τὴν ἀσχημιά, μοῦ ἦλθε νὰ τὸν ἀγκαλιάσω καὶ νὰ τὸν φιλήσω. Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασα. Μᾶς ἔδειξε μὲ τὸ χέρι τὴν πόρτα καὶ βγήκαμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ'

Ἡ οἰκογένεια Δρίσκολλ.

Ὁ ὑπάλληλος τοῦ γραφείου, ποὺ διατάχθηκε νὰ μὲ ὁδηγήση στοὺς γονεῖς μου, ἦταν ἕνας γεροντάκος ζαρωμένος, ξεραγκιανός, σκεβρωμένος, μὲ μαύρη φορεσιά, τριμμένη καὶ γυαλιστερὴ ἀπὸ τὴν πολυκαιρία, καὶ μὲ ἄσπρη γραβάτα. Ἅμα βγήκαμε ἔξω, ἔτριψε τὰ χέρια του δυνατά, κάνοντας τὶς ἀρθρώσεις του ὅλες νὰ τρίζουν, κούνησε τὰ πόδια του μὲ ὁρμὴ σὰ νάθελε νὰ τινάξη μακριὰ τὰ παλιοπάπουτσά του καί, σηκώνοντας τὸ κεφάλι ψηλά, ἄρχισε νὰ ρουφᾶ τὴν ὁμίχλη. μ' εὐχαρίστησι ἀνθρώπου ποὺ πολὺν καιρὸ ἦταν κλεισμένος.

— Τοῦ φαίνεται πὼς ἡ ὁμίχλη μυρίζει ὡραῖα; μοῦ εἶπε ὁ Ματτίας ἰταλικά.

Ὁ γεροντάκος μᾶς κοίταξε καί, χωρὶς νὰ μᾶς μιλήση, μᾶς ἔκαμε «ψίτ! «ψίτ!» σὰ νὰ ἤμαστε γάτες, ποὺ ἐσήμαινε βέβαια πὼς ἔπρεπε νὰ τὸν πάρουμε καταπόδι καὶ νὰ προσέχουμε νὰ μὴ τὸν χάσουμε.

Δὲν ἀργήσαμε νὰ μποῦμε σ' ἕνα μεγάλο δρόμο γεμᾶτο ἀμάξια. Ὁ ὁδηγός μας σταμάτησε στὸ πέρασμά του ἕνα, ποὺ ὁ ἀμαξᾶς του, ἀντὶ νὰ κάθεται μπροστά, ἦταν σκαρφαλωμένος ἀπὸ πίσω, στὴν κορυφὴ τῆς κουκούλας, ψηλά. Ὕστερα ἔμαθα πὼς τ' ἀμάξια αὐτὰ στὴν Ἀγγλία λέγονται κάμπ.

Μᾶς ἀνέβασε στὸ κάμπ, ποὺ μπροστὰ ἦταν ἀνοικτό, κι' ἀπὸ μιὰ στρογγυλὴ θυρίδα τῆς κουκούλας ἔπιασε ὁμιλία μὲ τὸν ἀμαξᾶ. Πολλὲς φορὲς ἄκουσα τὶς λέξεις Μπέθναλ-Γκρήν, κι' ἐσκέφθηκα ὅτι ἔτσι θὰ λεγόταν ἡ συνοικία, ὅπου κατοικοῦσαν οἱ γονεῖς μου. Ἤξερα ὅτι γκρὴν ἀγγλικὰ σημαίνει πράσινο κι' ἐφαντάσθηκα ἀμέσως μιὰ συνοικία μὲ ὡμορφα δένδρα, διαφορετικὴ ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ περάσαμε ὡς τώρα, ἕνα κομψὸ σπίτι σὲ μεγάλο δρόμο ἢ σὲ πλάτωμα, τριγυρισμένο ἀπὸ δένδρα.

Ἡ συνομιλία αὐτὴ τοῦ ὁδηγοῦ μας καὶ τοῦ ἀμαξᾶ ἦταν ζωηρὴ καὶ μακριά. Πότε ὁ ἕνας ψήλωνε ὡς τὴ θυρίδα, γιὰ νὰ δώση ἐξηγήσεις· πότε ὁ ἄλλος ἔκανε σὰ νάθελε νὰ πέση ἀπὸ τὸ κάθισμά του στὴν τρύπα ἐκείνη τῆς κουκούλας, γιὰ νὰ πῆ πὼς δὲν καταλάβαινε τί τοῦ ζητοῦσαν.

Ὁ Ματτίας κι' ἐγὼ εἴχαμε στριμωχθῆ σὲ μιὰ γωνία μὲ τὸν Κάπη στὰ πόδια μου· κι' ἐνῷ ἄκουγα τὴ συζήτησι ἐκείνη, συλλογιζόμουν πὼς ἦταν πολὺ περίεργο πρᾶγμα νὰ μὴν ξέρη ἕνας ἀμαξᾶς ἕνα τόσο ὡμορφο μέρος σὰν τὸ Μπέθναλ Γκρήν!... Ὑπῆρχαν λοιπὸν πολλὲς πράσινες συνοικίες στὸ Λονδῖνο; Ἀπ' ὅ,τι εἶχα ἰδῆ ὡς τώρα, φανταζόμουν πὼς οἱ περισσότερες ἦταν μαῦρες.

Τρέχαμε ἀρκετὰ γρήγορα σὲ δρόμους πλατεῖς, ἔπειτα σὲ στενούς, ἔπειτα σ' ἄλλους πλατεῖς, μὰ χωρὶς νὰ βλέπουμε σχεδὸν τίποτε γύρω μας, γιατὶ ἡ ὁμίχλη ποὺ μᾶς τύλιγε ἦταν πυκνή. Ἔκανε κρύο, κι' ὅμως δυσκολευόμαστε ν' ἀναπνεύσουμε, σὰ νάκανε πνιγηρὴ ζέστη. Ἐννοῶ ἐμεῖς, ὁ Ματτία κι' ἐγώ, γιατὶ ὁ ὁδηγός μας φαινόταν πολὺ εὐχαριστημένος· μόνο ποὺ ἀνάσαινε βαθειά, μὲ τὸ στόμ' ἀνοικτό, σὰ νάθελε ν' ἀποθηκεύση πολὺν ἀέρα στὰ πλεμόνια του καὶ κάθε τόσο ἔτριβε τὰ χέρια του κι' ἐτέντωνε τὰ πόδια του.. Μὰ πόσα χρόνια εἶχε μείνει κλεισμένος κι' ἀκίνητος αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος;

Μ' ὅλη τὴ συγκίνησι ποὺ μοῦ προξενεῖ ἡ ἰδέα ὅτι σὲ λίγη ὥρα, σὲ λίγες στιγμὲς ἴσως, θ' ἀγκαλιάσω τὸν πατέρα μου, τὴ μητέρα μου, τ' ἀδέλφια μου, ἔχω καὶ μεγάλη ἐπιθυμία νὰ βλέπω τὴν πόλι ποὺ διασχίζουμε. Μήπως δὲν ἦταν ὁ τόπος μου, ἡ πατρίδα μου;

Ἀλλὰ ὅσο κι' ἂν ἀνοίγω τὰ μάτια, δὲν βλέπω τίποτα, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κόκκινα γκάζια ποὺ καῖνε μέσα στὴν ὁμίχλη σὰν σὲ πυκνὸ σύννεφο καπνοῦ. Μόλις διακρίνουμε τὰ φανάρια τῶν ἀμαξιῶν ποὺ ἔρχονται ἀντίθετα καὶ κάθε τόσο σταματᾶμε ξαφνικά, γιὰ νὰ μὴ συγκρουσθοῦμε ἢ νὰ μὴν πλακώσουμε κανένα διαβάτη.

Τρέχουμε ὁλοένα. Εἶναι πολλὴ ὥρα ἀφότου βγήκαμε ἀπὸ τὸ γραφεῖο τῶν Γκρὴθ καὶ Γκάλεϋ. Αὐτὸ μὲ στηρίζει στὴν ἰδέα ὅτι οἱ γονεῖς μου κατοικοῦν στὴν ἐξοχή. Σὲ λίγο βέβαια θ' ἀφήσουμε τοὺς στενοὺς δρόμους καὶ θὰ τρέχουμε στὰ χωράφια.

Ἡ ἰδέα ὅτι πηγαίνω τώρα νὰ βρῶ τοὺς γονεῖς μου, μὲ κάνει, καθὼς κρατῶ τὸν Ματτία ἀπὸ τὸ χέρι, νὰ τοῦ τὸ σφίξω δυνατά. Θέλω, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη, αὐτὴ τὴ στιγμὴ περισσότερο παρὰ ποτέ, νὰ τοῦ δείξω πὼς εἶναι ὁ παντοτινός μου φίλος, ὁ ἀγαπημένος...

(Ἀκολουθεῖ)

Κωμικὸ παραμύθι

ΟΙ ΓΕΡΑΝΟΙ ΜΕ ΤΟ ΕΝΑ ΠΟΔΙ

Τὸ παρακάτω συμπόσιο ἔλαβε χώραν στὴν Ἀθήνα τὰ παληὰ ἐκεῖνα χρόνια, ὅταν ὑπῆρχαν διάφορες φιλοσοφικὲς σχολές.

Ὁ Διογένης, νέος ἀκόμα, εἶχε κι' αὐτὸς ἱδρύσει τὴν Κυνική του σχολή, ποὺ εἶχε γιὰ βάσι τὴ θεωρία τῆς ἁπλῆς καὶ λιτῆς ζωῆς, ἐνῷ ἀντίθετα ὁ Σωκράτης ἀκολουθοῦσε τὸ δόγμα τοῦ μέτρου καὶ τῆς σωφροσύνης.

Ὁ Σωκράτης ἤτανε σοφὸς ἄνθρωπος, κι' ἀνωτέρας διανοίας, καὶ ἀγαποῦσε νάχη πολλοὺς φίλους καὶ νὰ τοὺς διδάσκη πράγματα χρήσιμα καὶ ἠθικά. Δὲν ἔμοιαζε μὲ τοὺς φιλοσφους ἐκείνους ποὺ καταπιάνονταν μὲ δύσκολα θέματα, ἀλλὰ συνήθιζε νὰ δίνη στὸ φαινόμενο τοῦ κόσμου λύσι

θετική, ὅπως θὰ δοῦμε μὲ τὸ παρακάτω κωμικὸ ἐπεισόδιον.

Ὁ Διογένης λοιπόν, σύμφωνα μὲ τὶς ἀντιλήψεις του γύρω στὸν περιορισμὸ τῶν ἀναγκῶν, εἶχε περιφρονήσει τὸ λαμπρὸ σπίτι ποὺ τοὖχε χαρίσει ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ ζητοῦσε νὰ βρῆ ἕνα πιθάρι, ὅπου θὰ μποροῦσε νὰ ζήση πιὸ ἄνετα καὶ ἁπλᾶ σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχές του καὶ ὅπου δὲν θὰ τὸν ἐνοχλοῦσε κανείς.

Ὁ Ἀλκιβιάδης ἤτανε ἕνας γενναῖος καὶ εὐγενὴς εὐπατρίδης κι' εἶχε τὴ συνήθεια νὰ πηγαίνη μὲ τοὺς φίλους του στὸ κυνήγι. Μιὰ μέρα λοιπὸν ἔπιασε ἕνα γερανὸ παχὺ καὶ τρυφερὸ καὶ τὸν ἔδωσε στὸ μάγειρο νὰ τὸν ψήση γιὰ τὸ δεῖπνο, κι' ἐκάλεσε τὸν Πλάτωνα, τὸν Σωκράτη, τὸν Ξενοφῶντα καὶ ἄλλους φίλους. Ὅπου ἔτυχε νὰ περνάη ἀπὸ τὴν κουζίνα ὁ Διογένης, ὁ ὁποῖος, σὰν αἰσθάνθηκε τὴ μυρουδιὰ τοῦ ψητοῦ δὲν μπόρεσε ν' ἀνθέξη στὸν πειρασμὸ νὰ κόψη ἕνα μερὶ καὶ νὰ τὸ φάη. Ἔτσι ὅλες οἱ κυνικὲς θεωρίες του πήγανε προσωρινῶς περίπατο.

Ὁ μάγειρος γυρίζοντας κατάλαβε ἀμέσως τὴν κλοπὴ καὶ μὴ μπορῶντας νὰ βρῆ τὸν κλέφτη δὲν ἤξευρε τί νὰ κάνη. Ὅταν τὸ ψητὸ ἤτανε ἕτοιμο, τόβαλε στὸ δίσκο σὲ τρόπο ποὺ νὰ μὴ φαίνεται τὸ μέρος ποὺ τοῦ λείπει.

Ὅταν τὸ βράδυ μαζεύτηκαν οἱ φιλόσοφοι στὸ τραπέζι, ὁ μάγειρος μὲ λαχτάρα, τρέμοντας σερβίρησε τὸ γερανό. Μὰ ὁ Ἀλκιβιάδης κατάλαβε ἀμέσως ποὺ τοῦ λείπει τὸ ἕνα μερὶ καὶ ἀρχίνησε νὰ μαλώνη τὸ μάγειρο ποὺ τἄχε κυριολεκτικῶς χαμένα καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ πῆ. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ Διογένης, ποὺ τἄχε κανονίσει ὅλα καὶ καρτεροῦσε τὴν κατάλληλη στιγμὴ γιὰ νὰ πάρη τὸ λόγο, μπαίνει στὴν τραπεζαρία καὶ λέει στὸν Ἀλκιβιάδη ποὺ ἴσα ἴσα ἤτανε ἔξω φρενῶν.

— Δὲν ξέρεις, Ἀλκιβιάδη, πὼς οἱ γερανοὶ ἔχουνε μονάχα ἕνα πόδι, κι' ἕνα μερί; Ἂν δὲν πιστεύης πᾶμε αὔριο στὴν ἀκροποταμιὰ καὶ θὰ δῆς πὼς εἶναι ἀληθινὸ αὐτὸ ποὺ σοῦ λέω.

Τότες ὅλοι οἱ καλεσμένοι φιλόσοφοι ἀρχινήσανε τὴ συζήτησι πάνω στὰ λόγια ποὺ εἶπε ὁ Διογένης.

— Θυμοῦμαι ἀλήθεια — λέει ὁ Σωκράτης — πὼς κάποτε εἶδα κι' ἐγὼ γερανοὺς μὲ ἕνα μονάχα ποδάρι. Μήπως λοιπὸν ὑπάρχουν δυὸ φυλὲς γερανῶν, αὐτοὶ ποὺ ἔχουνε ἕνα ποδάρι καὶ οἱ ἄλλοι ποὺ ἔχουνε δυό;

— Ὁρίστε, πᾶμε αὔριο στὴν ἀκροποταμιὰ — λέει ὁ Ἀλκιβιάδης — κι' ἂν μοῦ ἀποδείξης πὼς ἔχεις δίκηο θὰ σοῦ κάνω ἕνα καλὸ δῶρο, ειδεμή...

Φάγανε λοιπὸν ὅλοι οἱ φιλόσοφοι καὶ κουβέντιασαν γιὰ πολλὰ καὶ διάφορα ζητήματα καὶ τ' ἄλλο πρωῒ συναντηθήκανε ὅλοι καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴν ἀκροποταμιά. Καὶ σὰν φτάσανε κεῖ νάσου καὶ βλέπουνε δέκα σωστοὺς γερανοὺς ποὺ στηριζόντανε στὸ ἕνα ποδάρι τους, ὅπως συνηθίζουν νὰ στέκωνται ὅταν ἀναπαύωνται.

— Νὰ λοιπὸν ποὺ οἱ γερανοὶ ἔχουνε ἕνα μερὶ κι' ἕνα μόνο ποδάρι — λέει ἀμέσως ὁ Διογένης δείχνοντας τοὺς δέκα γερανοὺς ποὺ ἀναπαύονταν. Ὁ Ἀλκιβιάδης ὅμως ποὺ εἶχε καταλάβει τὴ φάρσα τοῦ στωϊκοῦ φιλοσόφου τοῦ ἀπάντησε ἀμέσως:

— Καρτέρα Διογένη νὰ σοῦ δείξω κι' ἐγὼ πὼς οἱ γερανοὶ ἔχουνε δύο ποδάρια, ὅπως ὅλα τὰ πουλιὰ τοῦ κόσμου.

Καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης τότες σφυρίζει καὶ βγάζει τὶς φωνές...

Οἱ γερανοὶ ἀμέσως κατέβασαν καὶ τ' ἄλλο τους πόδι καὶ ἀφοῦ κάνανε δύο τρία βήματα πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἀρχίνησαν ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλο κοντὰ νὰ πετᾶνε.

— Νὰ λοιπὸν πὼς ἔχουνε δυὸ πόδια οἱ γερανοί, λέει ὁ Ἀλκιβιάδης μὲ ἱκανοποίησι.

Μὰ ὁ στωϊκὸς Διογένης δὲν τἄχασε διόλου καὶ ἀπαντάει.

— Μάλιστα σύμφωνοι, ἀλλὰ δὲ σφύριξες καὶ στὸ δικό μας γερανὸ χτὲς τὸ βράδυ, γιατὶ κι' αὐτὸς θὰ σήκωνε τὸ ἄλλο πόδι του καὶ θὰ πετοῦσε.

Ἡ ἀπάντησι αὐτὴ ἤτανε πολὺ ἔξυπνη κι' ἔκανε πολλοὺς νὰ γελάσουν μὲ τὴν καρδιά τους γιὰ τὴν ἔξυπνη ἀπάντησι τοῦ Διογένη.

Καὶ ὁ Σωκράτης τέλος ἐπιλέγει.

— Καλύτερα βέβαια, ποὺ δὲ φώναξε ὁ Ἀλκιβιάδης, γιατὶ θὰ πετοῦσε ὁ γερανός μας καὶ ἄδικα θὰ χάναμε τὸ φαΐ. Προτιμότερο λοιπὸν ποὺ χάσαμε τὸ ἕνα μονάχα μερί.

Ι. Κ.

«....ἔπρεπε νὰ δώσῃ (ἡ Ἑλλὰς) εἰς τὸν ἐργαζόμενον Ἑλληνικὸν λαὸν τὸ αἴσθημα τῆς ἀπολύτου ἀσφαλείας, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ προκόψῃ καμμία ἐργασία».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΟΙ ΑΚΡΙΤΕΣ ΜΑΣ

Νέο κορίτσι

Ἀγαπητὴ Φαλαγγίτισσα,

Στερνὰ ἀπὸ μιὰ πραγματικὰ ἐμπνευσμένη ἔκκλησι τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας ἄρχισε μιὰ πυρετώδης ἐργασία τὶς παραμονὲς τοῦ Πάσχα συλλογῆς δώρων γιὰ τοὺς Ἀκρῖτες μας.

Σ' αὐτὴ τὴν καμπάνια τὰ κορίτσια τῆς Ὀργανώσεως ἔδειξαν πὼς μποροῦν νὰ φέρουν σὲ καλὸ πέρας ὅ,τι τοὺς ἀνατεθῇ.

Μὰ ἐδῶ δὲν θὰ μιλήσουμε οὔτε γιὰ τὴν ἐργασία μας καὶ τὴν προσφορά μας, οὔτε γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Αὐτὰ εἰπώθηκαν καὶ γράφηκαν ὡς τὰ σήμερα πολλὲς φορές. Σήμερα θὰ ποῦμε κάτι ἄλλο. Πρῶτα, γιατὶ ἐμεῖς δὲ θέλουμε ν' ἀκοῦμε ἐπαίνους γιὰ κάτι ποὺ νοιώθουμε ὡς καθῆκον, κι' ἔπειτα, γιατὶ ἐδῶ θέλουμε νὰ ἐμβαθύνουμε μὲ λίγα λόγια στὴν ἰδέα, ποὺ γέννησε τὸ ἔργο αὐτὸ γιὰ τὰ πασχαλινὰ δῶρα στοὺς Ἀκρῖτες μας.

Καὶ πρῶτα πρῶτα μπορεῖ νὰ βρεθῇ καμμιὰ ἀπὸ σᾶς νὰ μὲ ρωτήσῃ: Μὰ γιατὶ μόνο γιὰ τοὺς στρατιῶτες αὐτοὺς κι' ὄχι γιὰ ὅλους ποὺ σήμερα ὑπηρετοῦν σ' ὅλης τῆς Ἑλλάδας τὸ στρατό; Κι' ἐγὼ θὰ τῆς ἀπαντοῦσα ἁπλᾶ καὶ ξάστερα πὼς μιὰ μάνα νοιάζεται πιότερο τὸ παιδί της ἐκεῖνο, ποὺ γυρίζει ἔξω στὰ χιόνια καὶ στὴν ἀντάρα ἀπὸ τὸ ἄλλο ποὺ μένει στὴ ζέστα καὶ στὴ θαλπωρή. Αὐτὰ τὰ πασχαλιάτικα δῶρα, ποὺ ξεκινᾶνε ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδας γιὰ νὰ βρεθοῦν τὴ λαμπρότερη μέρα τοῦ χρόνου μας ἐκεῖ ἐπάνω, δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τί λένε καὶ τί διηγοῦνται. Κάθε χαρτί, ποὺ εἶναι τυλιγμένα, κάθε βελονιὰ ποὺ εἶναι ραμμένα, κάθε τσιγάρο, κάθε γλύκισμα, κάθε αὐγὸ ἱστορίζουν καὶ μιὰ γλυκειὰ ἱστορία, μιλᾶνε γιὰ μιὰ στοργή, τραγουδᾶνε γιὰ μιὰ ἀγάπη, ποὺ δὲν μπορεῖ κανεὶς μὲ τὸ στόμα νὰ τὴν πῇ οὔτε καὶ μὲ τὴν πέννα νὰ τὴν γράψῃ. Λένε πὼς ξεκίνησαν ἀπὸ κάθε σπίτι ἑλληνικό, πὼς βγῆκαν ἀπὸ κάθε ἑλληνικὴ καρδιὰ γιὰ νὰ φέρουν τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» ἐκεῖ ἐπάνω στὰ ἀδέλφια μας, στὰ παιδιά μας, στοὺς συζύγους μας.

Καὶ δὲν εἶναι μονάχα αὐτό. Εἶναι κι' ἐκείνη ἡ ψυχικὴ ἱκανοποίησι ποὺ φέρνει αὐτὸ τὸ ἔργο σ' ἐκείνους καὶ σὲ μᾶς. Σὲ κείνους, γιατὶ τοὺς κάνει νὰ νοιώσουν τὴν ἀφοσίωσί μας καὶ τὴ θύμησί μας, ἀκόμα πιὸ πολὺ δὲ τὴν εὐγνωμοσύνη μας. Σὲ μᾶς, γιατὶ ἀποχτοῦμε τὸ συναίσθημα μιᾶς προσέγγισης συγγενικῆς μ' ὅλους ἐκείνους ποὺ πασχίζουν νὰ τελοῦμε ἡμεῖς ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀσφάλεια τὰ εἰρηνικά μας ἔργα. Γιατὶ ἂν δὲν ἤτανε ἔτσι πολὺ μεγάλο κακὸ θὰ γεννοῦσε στὶς ψυχές μας ἡ ἀβεβαιότητα καὶ ἡ ἔλλειψι ἀσφαλείας. Φαντασθῆτε μιὰ νύχτα τὸ σπίτι σας ὀρθάνοιχτο, χωρὶς κλειδιά. Ἀπὸ τὴν ἐξώπορτα τοῦ κήπου μπαίνουν τὰ σκυλιὰ κι' ἀπ' τὶς πόρτες καὶ τὰ παράθυρα ὅλα τὰ κακὰ στοιχεῖα. Καὶ σὰν ὄνειρο ἀκόμα νὰ τὸ δῆτε θὰ τιναχθῆτε τρομαγμένες στὸν ὕπνο σας καὶ βουτημένες στὸν ἵδρωτα ἀπὸ αὐτὸν τὸν βραχνᾶ. Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατὸ μιὰ χώρα νὰ βρίσκεται ἥσυχη, ἕνας λαὸς νὰ ζῇ μὲ τὸ συναίσθημα τῆς ἀβεβαιότητος, ὅταν τὰ σύνορά του, ποὺ ἀποτελοῦν τὰ κλειδιὰ καὶ τὰ ἀσφάλιστρά του, μένουν ἀφύλαχτα, χωρὶς τὰ παλληκάρια του, τοὺς Ἀκρῖτες του;

Στὸν παληὸ καιρὸ οἱ Ἀκρῖτες ἤτανε, καὶ μὲ τὸ δίκιο, τὰ πιὸ γενναῖα παιδιὰ τῆς χώρας. Φύλαγαν τὶς πόρτες καὶ προέτειναν τὸ στῆθος των γιὰ τὴν ἀσφάλειά των. Συνέβαινε πολλὲς φορὲς νὰ πιαστοῦν μὲ ξένους, ποὺ θέλανε νὰ περάσουν τὸ κατῶφλι τους καὶ νὰ τοὺς γυρίσουν πίσω ντροπιασμένους. Ἔτσι σιγὰ-σιγὰ γεννήθηκε καὶ τὸ ἡρωϊκὸ τραγοῦδι τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα, ποὺ ὁ λαὸς τὸν θέλει τόσο γενναῖο, ὥστε τὸν βάζει νὰ παλεύῃ καὶ μὲ τὸ Χάρο τὸν ἀνίκητο, ὅπως λέει τὸ τραγοῦδι του:

«Καὶ μὲ τὸν Χάρο ἀμπάλευε στὰ μαρμαρένια ἁλώνια.»

Νά, γι' αὐτὸ οἱ Ἀκρῖτες μας ἔχουν ὅλη μας τὴν ἀγάπη καὶ τὴ στοργή. Χωρὶς αὐτούς, ὅπως τὸ τονίζει καὶ ὁ Ἀρχηγός μας, δὲ θὰ νοιώθαμε ἀσφαλισμένο τὸ σπίτι μας.

Κι' εἶναι τόσο ὡραῖο ποὺ τὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. γίνονται οἱ φορεῖς ποὺ φέρνουν σ' αὐτοὺς τὴ στοργὴ καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη μας. Ποιὸν καλύτερο μεσίτη μπορούσαμε νὰ βροῦμε; Εἶναι ὁ κρίκος τῆς ἁλυσίδας ποὺ θὰ τοὺς διαδεχθῇ.

Σ. Καρ.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ

Ἀπὸ μιὰ ὁμιλία πρὸς βαθμοφόρους

Ἀγαπητοὶ βαθμοφόροι,

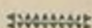
Ἡ πρώτη συνήθεια, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖτε ν' ἀσκήσετε τὰ μέλη τῆς Ε. Ο. Ν., εἶναι ἡ πειθαρχία. Καὶ πολὺ δικαίως. Μόλις ἄνθρωποι θελήσουν νὰ συνεργασθοῦν ἢ νὰ ζήσουν μαζὶ πρέπει νὰ ὑπάρχουν ὡρισμένοι κανόνες. Καμμιὰ ὁμὰς δὲν μπορεῖ νὰ προοδεύσῃ, ἂν δὲν διαγράψῃ τὰ ὅρια τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας ἑκάστου μέλους. Καμμιὰ κοινωνία δὲν δύναται νὰ εὐημερήσῃ χωρὶς νόμους. Ἡ φύσις ὅλη διέπεται ὑπὸ νόμων. Καὶ ἡ Ε. Ο. Ν. ἔχει τοὺς κανονισμούς της. Ἔγιναν ἀπὸ τοὺς διευθύνοντας τὴν ὀργάνωσιν, διὰ νὰ δυνηθοῦν τὰ μέλη της τελειοποιούμενα, συνεργαζόμενα, νὰ ἐπιτύχουν τὰ ἰδανικὰ τῆς Ε. Ο. Ν. Οἱ νόμοι δὲν συζητοῦνται. Ἐκτελοῦνται. Ἀσκεῖτε προσέτι τὰ μέλη τῆς Ε. Ο. Ν. εἰς τὴν πειθαρχίαν, γιατὶ θέλετε νὰ τὰ ἑτοιμάζετε ὡς Ἕλληνας πολίτας. Ἡ πρώτη ἀρετὴ τοῦ πολίτου εἶναι ἡ ὑπακοὴ στοὺς νόμους τῆς Πατρίδος. Ἀκόμα τὰ ἀσκεῖτε διὰ τὸ ἴδιόν των καλόν. Ἄνθρωπος ἀπειθάρχητος εἶναι δυστυχισμένος ἄνθρωπος. Δὲν μπορεῖ νὰ ζήσῃ μετὰ τῶν ἄλλων. Νὰ συνεργασθῇ εἰρηνικῶς μαζί τους. Νὰ εὐτυχήσῃ. Ἀσκεῖτε λοιπὸν τὰ μέλη εἰς τὴν πειθαρχίαν διὰ τὸ ἰδικόν των συμφέρον καὶ διὰ τὸ συμφέρον τῶν ἄλλων. Προσέξατε ὅμως. Ἡ πειθαρχία εἶναι μέσον μονάχα. Δὲν εἶναι ὁ τελικὸς σκοπός.

Ὁ Ἀρχηγὸς τονίζει συχνὰ ὅτι ἡ Ε. Ο. Ν. θέλει νὰ μορφώσῃ νέους ἀγωνιστικούς. Δηλαδὴ ἀνθρώπους δημιουργικούς, μὲ πρωτοβουλίαν, οἱ ὁποῖοι δὲν θ' ἀρκεσθοῦν σ' ὅ,τι εὑρῆκαν, ἀλλὰ θὰ δημιουργήσουν νέες ἀξίες καὶ θ' ἀγωνισθοῦν διὰ τὴν ἐπικράτησιν αὐτῶν. Γι' αὐτὸ θ' ἀσκήσετε τὰ μέλη καὶ εἰς τὴν πρωτοβουλίαν.

Ὁ τελικὸς σκοπὸς τῆς πειθαρχίας εἶναι ἡ αὐτοπειθαρχία, δηλαδὴ ἡ πειθαρχία εἰς νόμους τοὺς ὁποίους ἡμεῖς ἐθέσαμεν εἰς ἑαυτούς. Καὶ εἰς τοὺς ὁποίους ὑπακούομεν ἑκουσίως καὶ ἄνευ ἐξωτερικῆς βίας.

Ζωὴ Φράγκου

Τῶν νοικοκυρῶν

ΖΑΧΑΡΙ, ΖΑΧΑΡΟΚΑΛΑΜΟ ΚΑΙ ΓΛΥΚΑ ΤΕΥΤΛΑ

Ζάχαρις.

Ἡ κοινὴ ζάχαρι, ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖται σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς χῶρες τοῦ κόσμου, ἔχει θρεπτικὴ ἀξία καὶ κατατάσσεται εἰς τοὺς ὑδατάνθρακας. Χρησιμοποιεῖται ὡς μέσον διὰ τὴν διατήρησιν τροφίμων, φρούτων, μαρμελάδας καὶ γάλακτος (κουταλιοῦ), ἐπίσης καὶ διὰ τὴν παρασκευὴν σιροπίων. Ὅταν προστίθεται στὰ φροῦτα καὶ βράζῃ μ' αὐτὰ χάνει τὸ 1)3 τῆς γλυκύτητός της. Γι' αὐτὸ καλύτερον εἶναι νὰ τὴ βάζουμε στὸ τέλος, ὅταν τὰ φροῦτα εἶναι πιὰ μαγειρευμένα. Ἐξάγεται ἀπὸ διάφορα φυτά, πρὸ πάντων ὅμως ἀπὸ τὸ σακχαροκάλαμο καὶ ἀπὸ τὰ τεῦτλα, κοινῶς κοκκινογούλια.

Ζαχαροκάλαμο.

Εἶναι φυτὸν ὅλων τῶν τροπικῶν καὶ ἡμιτροπικῶν χωρῶν, ὕψους 6-10 ποδῶν. Ἡ ἐμφάνισις μιᾶς φυτείας ζαχαροκαλάμου ὁμοιάζει ἀπὸ μακρυὰ σὰν φυτεία καλαμποκιοῦ ἐξαιρετικῆς ποιότητος καὶ ὕψους. Τὸ σακχαροκάλαμον κόπτεται πολὺ χαμηλὰ κάτω στὸ ἔδαφος, ἀκριβῶς πρὶν ἀνθίσῃ, γιὰ νὰ ἔχῃ πολὺν χυμόν, ὅταν εἶναι 12-16 μηνῶν. Ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ μένει στὸ ἔδαφος φυτρώνουν καινούργια καλάμια καὶ αὐτὸ ἐξακολουθεῖ ἐπὶ ἔτη πολλά. Τὰ καλάμια ὅμως αὐτὰ ἐν τούτοις ἀδυνατίζουν ἔπειτα ἀπὸ τὸ τρίτο ἢ τέταρτο κόψιμο. Γι' αὐτὸ συνήθως ἀφαιροῦν τὰ παληὰ καὶ φυτεύουν καινούργια.

Ἡ κορυφὴ καὶ τὰ φύλλα ἀφαιροῦνται ἀμέσως μετὰ τὴν κοπὴν καὶ μένουν τὰ γυμνὰ στελέχη, τὰ ὁποῖα μεταφέρονται εἰς τὸ ἐργοστάσιον. Ἐκεῖ κόπτονται σὲ μικρὰ κομμάτια καὶ κατόπιν διέρχονται διὰ κυλίνδρων. Μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ χυμοῦ τὰ καλάμια ραντίζονται μὲ νερὸ καὶ περνῶνται διὰ δευτέραν καὶ τρίτην φορὰν ἀπὸ τὰ πιεστήρια. Ὅ,τι μένει ἀπὸ τὰ καλάμια χρησιμοποιεῖται ὡς καύσιμος ὕλη.

Ὁ χυμὸς τὸν ὁποῖον ἐπιτυγχάνουν ἔχει γεῦσιν γλυκείαν. Τίθεται εἰς μεγάλας δεξαμενάς, ὅπου ἀφαιρεῖται ὅ,τι περιττὸν καὶ ἀκάθαρτο ἔχει, κατόπιν καθαρίζεται ἐκ νέου, φιλτράρεται καὶ μετὰ συμπυκνοῦνται εἰς ἕνα σιρόπι, τὸ ὁποῖον κατόπιν κρυσταλλοῦται.

Τεῦτλα.

Ἡ ἀνακάλυψις τῆς ἀξίας τοῦ τευτλοσακχάρου ὀφείλεται εἰς ἕνα Γερμανὸν ἐπιστήμονα, ὁ ὁποῖος ὑπέδειξε κατὰ τὸ 1747 εἰς τὸ Γαλλικὸν Ἰνστιτοῦτον ἕνα τρόπον ἐξαγωγῆς καὶ οὕτω ἤρχισεν ἡ βιομηχανία του.

Ἀργότερα ὁ Ναπολέων ὁ Α' προσέφερε βραβεῖο ἑνὸς ἑκατοφράγκου εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ εὕρισκε τὴν καλυτέραν μέθοδον κατασκευῆς τευτλοσακχάρου καὶ ἐβοήθησεν ἐπὶ πλέον πολὺ τὴν καλλιέργειαν τῶν καταλλήλων τεύτλων εἰς μεγάλας ποσότητας. Ἐννοεῖται ἐπέρασαν ἀρκετὰ χρόνια ἕως ὅτου τὸ τευτλοσάκχαρον ἀποκτήσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ καλαμοσακχάρου.

Τὰ τεῦτλα τὰ χρησιμοποιούμενα πρὸς ἐξαγωγὴν ζακχάρεως καλλιεργοῦνται μετὰ προσοχῆς, οἱ δὲ χρησιμοποιούμενοι σπόροι διὰ τὴν σποράν εἶναι μετὰ προσοχῆς διαλεγμένοι, διότι ἡ ἀξία των δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ μέγεθός των, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν περιεκτικότητα εἰς σάκχαρον.

Εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικὴν ὑπάρχουν καὶ ἄλλα φυτὰ ἢ δένδρα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξάγεται χυμὸς μετασχηματιζόμενος εἰς ζάχαρι. Ἡ ποσότης ὅμως εἶναι μικρά.

ΜΠΑΛΩΜΑ ΣΕ ΤΡΙΚΟ

Συνήθως στὶς φανέλλες δὲν ἐπιτυγχάνει τὸ μπάλωμα, γίνεται χονδρό, ξηλώνει εὔκολα κλπ. Καὶ αὐτὸ γιατὶ δὲν προσέχουμε μερικὰ πράγματα.

1) Πρέπει νὰ τρυπώσωμε τὸ κομμάτι ποὺ θὰ χρησιμοποιήσωμε γιὰ μπάλωμα πάνω στὸ ἐφθαρμένο μέρος τῆς φανέλλας, προσέχοντας ὥστε νὰ συμπέσουν τὸ μῆκος τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸ μῆκος τοῦ ἄλλου, καὶ αὐτὸ γιὰ νὰ παρουσιάζουν τὴν ἴδια ἐλαστικότητα.

2) Δίνομε σχῆμα στρογγυλὸ καὶ στὸ μπάλωμα καὶ στὴν τρύπα τῆς ἐφθαρμένης φανέλλας. Ράβομε ἕνα γύρω πρῶτα τὰ ἄκρα τοῦ μπαλώματος μὲ βελονιὰ ψαροκόκκαλο καὶ μετὰ τὰ ἄκρα τοῦ ἀνοίγματος τῆς ἐφθαρμένης φανέλλας μὲ τὴν ἴδια βελονιά.

Τὸ στρογγυλὸ σχῆμα εἶναι κατάλληλο γιὰ τὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ μπαλώματος, διότι δὲν εὐκολύνει τὸ ξέφτυσμα καὶ κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἀποφεύγουμε τὸ διπλὸ γύρισμα τῶν ἄκρων, ποὺ κάνει τόσο χονδρὰ καὶ ἀκαλαίσθητα τὰ μπαλώματα αὐτά. Ἔπειτα τὸ στρογγυλὸ σχῆμα αὐτὸ καὶ ἡ βελονιὰ ψαροκόκκαλο συντελοῦν στὴ διατήρησι τῆς ἐλαστικότητος τῆς φανέλλας, ἐπομένως καὶ στὴν ἐπιτυχία τοῦ μπαλώματος.

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ ΔΙΟΡΘΩΜΑΤΑ

Ἡ ἄνοιξι δὲν μᾶς φέρνει μόνο τὰ μύρα καὶ τὰ λουλούδια της. Μᾶς φέρνει καὶ κάποια ἐπιθυμία ἀλλαγῆς, κάποια λαχτάρα μεταμορφώσεως. Ὅπως ὅλα στὴ φύσι, ζῷα καὶ δένδρα, ἀλλάζουν μορφή, ἔτσι καὶ μεῖς κυττάζουμε νὰ ἀνανεώσουμε τὸν ἑαυτό μας, ἔστω καὶ τὸν ἐξωτερικό. Ψάχνουμε τὰ ντουλάπια καὶ τὰ κουτιά μας γιὰ νὰ βροῦμε κάτι νόστιμο, ἐλαφρό, κάτι ποὺ νὰ δώσῃ στὸ ροῦχό μας τὴν ἀνοιξιάτικη νότα. Τώρα ποὺ οἱ καιροὶ εἶναι δύσκολοι, πρέπει νὰ ἀναπτύξουμε πολὺ τὴν ἐπιδεξιότητά μας γιὰ νὰ ἐπιτύχουμε κάτι καλὸ χωρὶς πολλὰ ἔξοδα. Ἕνα κομμάτι χρωματιστὸ μεταξωτὸ μπορεῖ πολὺ καλὰ νὰ μᾶς δώσῃ ἕνα γιακᾶ ταιριαστὸν σ' ἕνα μονόχρωμο σκοῦρο φόρεμά μας. Ἕνα ἄσπρο κομμάτι πικὲ μᾶς δίνει ἕνα νόστιμο γιακαδάκι γιὰ τῆς κόρης μας ἢ τῆς ἀδελφούλας μας τὸ περσινὸ φουστανάκι. Μὲ δυὸ-τρεῖς χρωματιστὲς μαργαρῖτες, ποὺ θὰ κεντήσουμε στὶς γωνιές, καὶ μ' ἕνα ἀνάλογο στὸ χρῶμα κορδονάκι, ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα μας, ἔχουμε κάτι πραγματικὰ ἀνοιξιάτικο, ποὺ θὰ κάνῃ ἀληθινὴ χαρὰ στὸ κορίτσι μας. Ἂν τὸ περσινὸ φόρεμα εἶναι κοντὸ — τὰ παιδιὰ μεγαλώνουν σὰν τὰ βλαστάρια — μποροῦμε νὰ τοῦ βάλωμε μιὰ πάσα στοὺς ὤμους εἴτε ἀπὸ τὸ ἴδιο ροῦχο ἂν ἔχωμε, εἴτε ἀπὸ ἕνα χρῶμα ποὺ νὰ ταιριάζῃ. Τὸ ζήτημα τοῦ συνδυασμοῦ τῶν χρωμάτων χρειάζεται πάντα προσοχή, γιὰ νὰ μὴ γίνεται κανεὶς ἀκαλαίσθητος ἢ καὶ ἀρλεκῖνος. Ἀπὸ μιὰ σιφὸν μπλοῦζά μας, ποὺ εἶναι στὶς μασχάλες τριμμένη, μποροῦμε νὰ φκιάσουμε ἕνα σάλι ἢ ἕνα μαντηλάκι ἀπὸ αὐτὰ ποὺ σὰν λουλούδια φαντάζουν τώρα στὸ τσεπάκι τοῦ ἀνοιξιάτικου ταγιὲρ ἢ τοῦ μάλλινου φορέματος. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ στεκώμαστε πάντα μὲ τὸ χέρι στὸ πουγγί, γιατί, ὅπως εἴπαμε, οἱ καιροὶ εἶναι δύσκολοι καὶ ἡ ἰδιωτική μας ὡς καὶ ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία μας ἀπαιτεῖ κι' ἀπὸ μᾶς μερικὲς θυσίες. Ἂς τὸ ἔχωμε αὐτὸ πάντα ὑπ' ὄψι μας, ἀκόμα καὶ στὰ λοῦσά μας.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΣΟΥΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ

Κατέβαινε ἀγάλια ἀγάλια κατακόκκινος ὁ ἥλιος στὸ πέλαγο, πίσω ἀπὸ τὰ παλιὰ κάστρα καὶ τὰ πυκνὰ κυπαρίσσια τῆς Πάργας. Εἶχεν ἀπ' ὥρα ἀποχαιρετήσει τὸν πλατὺ κάμπο τοῦ Φαναριοῦ κ' ἔδινε τώρα τὰ στερνά του γλυκοφιλήματα στὶς ψηλὲς κ' ἔνδοξες κορυφὲς τοῦ Σουλιοῦ. Ξηρὲς κι ὁλόγυμνες ἡ κορυφὲς τοῦτες, δίχως κλαρί, δίχως φυτιά, σὰν καψαλισμένες ἀπὸ τὴν πολλὴ μπαρούτη ποὺ κάηκε ἀπάνω τους, ἐρροδοβάφοντο, σὰν νὰ κοκκίνιζαν παρθενικὰ στὰ φιλήματα τοῦ ἐρωτεμένου ἡλιοῦ, σὰ νάνοιωθαν κάποια ζωὴ νιότικη μέσα τους, σὰ νάθελαν νὰ δείξουν ὅτι ποτὲ δὲ γεράζουν τὰ βουνὰ ταῦτα, ὅτι χτυπάει μέσα τους πάντα λεβέντικη καρδιὰ κι ἀνυπόταχτη, καὶ βράζει μέγας θυμὸς κι ἀπάτητος. Καὶ σμιγμένο μὲ τὸ καθάριο, μὲ τὸ γάργαρο τοῦ λαμπροῦ οὐρανοῦ τ' ὤμορφο ἐκεῖνο φῶς τῆς ὕστατης ἀντηλιάδας, τὰ δυὸ μαζί, παρουσίαζαν ἕνα εἶδος φανταστικὸ φῶς, μιὰν ἀπερίγραφτη λάμψη, πῶλεγες ὅτ' εἶναι τὸ φῶς τ' ἀθάνατο κ' ἡ λάμψη ἡ ἱερὴ ποὺ περιχύνει ἡ δόξα τὰ ἡρωϊκὰ τοῦτα καὶ τιμημένα βουνά.

Ὁ Λάμπρος Ζάρμπας ἀκουμπησμένος στὸ παραθύρι τοῦ σπιτιοῦ του τὴν ὥρα ἐκείνη, κύτταζε ἀπὸ τὸν κάμπο τοῦ Φαναριοῦ τὸ φωτολουσμένο Σοῦλι του, μὲ μάτια ἀτάραγα ἀπὸ κεῖ καὶ μὲ λογισμὸ βυθισμένο σ' ἀπέραντες σκέψεις. Ἦτον Σουλιώτης ὁ Λάμπρος Ζάρμπας, ἀπὸ τὰ χωριὰ τῆς Λάκκας ἀπάνου. Κάθε ἀλωνάρη μῆνα μοναχά, ποὺ μάζωνε τὰ ρύζια του, κατέβαινε πάλι πῶσπερνε. Τώρα ἀλώνιζε.

Τὸ σπίτι του, χτισμένο ἀπὸ τὰ χρόνια τοῦ παπποῦ του, ξερολίθι ἁπλό, δίπατο ὅμως καὶ κάπως ψηλό, πιάνει τὸν ὄχτο τοῦ Γλυκύ, μέσ' ἐκεῖ ποὺ κατεβαίνουν ἀπόκρημνα τὰ πλευρὰ τοῦ Σουλιοῦ καὶ τοῦ Τσεκουράτη καὶ ποὺ πηδάει ἀκράτητος πρὸς τὸν κάμπο ὁ ποταμός, ξεβγαίνοντας ἀπὸ τὰ βαθιὰ φαράγγια τῶν βουνῶν ποὺ κακοσέρνεται τόσο δρόμο. Λὲς καὶ φυλάει ἐδῶ σὰν πολεμικὸς πύργος, τὸ μοναδικὸ διάβα τῆς Λάκκας ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Φαναριοῦ. Βογγάει ἄγρια στὸ πλευρό του τὸ θυμωμένο ρέμα γιομᾶτο ἀφρούς καὶ φοβέρα, κρέμονται ἀπανουθιό του οἱ κοκκινόβραχοι τοῦ γκρεμοῦ σὰν ἀτίναχτ' ἀστροπελέκια, γύρου τὸ περιζώνουν λίγ' ἀγριοπρίναρα ὁπ' ἁρματώνουν τὸν τραχιὸν ἐκεῖνο ριζὸ καὶ κάτου ἁπλώνεται ὁλάνοιχτος ὁ παχιὸς καὶ καρπερὸς κάμπος ὡς τὴν Πάργα κι ὡς τὴν Παραμυθιὰ πέρα.

Ὁ Λάμπρος Ζάρμπας ἦτον σαράντα ὡς σαρανταδυὸ χρονῶν ἄντρας. Ψηλὸς καὶ λιγνός, μὲ μάτια ἀετοῦ, ὁλόρθο κορμί, μακριὰ ξανθόμαλλα, μουστάκι ψαρὸ καὶ περήφανα κατ' ἀπάνου στριμμένο. Ὁλοζώντανη σουλιώτικη λεβεντιά. Στεφανωμένος μὲ παρόμοια Σουλιώτισσα, φυσικὸ ἦτο ν' ἀποχτήσῃ καὶ γιὸν τέτοιο, παλληκαρᾶ.

Τὴν ὥρα ἐκείν' ἡ γυναίκα του εἶχεν ἀποκουβαλήσει τὰ στερνὰ σακκιὰ τοῦ ρυζιοῦ ἀπὸ τὸν ὀβορὸ στὸ κατῶγι καὶ πῆγε νὰ ποτίσῃ στὸν ποταμὸ τ' ἄλογο. Τὸ γιό του τὸν εἶχε στείλει ἀπὸ τὴν αὐγὴ στὰ Γιάννινα μὲ δυὸ φορτώματα ρύζια. Κι αὐτὸς ἀνεβασμένος στὸ σπίτι γιὰ νὰ πιῇ τὸ ρακὶ ὕστερ' ἀπὸ τ' ὁλόβολο μεροδούλι του, ἀκούμπησε στὸ παραθύρι γιὰ λίγο, καὶ κυττάζοντας ἀπὸ κεῖ τὰ βουνὰ ἀπάνου ντυμένα μὲ τὴ βασιλική τους πορφύρα, ξεχάστηκε ἀγάλια ἀγάλια.

* * *

Ξάφνου γροικάει στὴν αὐλὴ φωνή.

— Μάνα,... ποῦναι ὁ Λάμπρος;

Ἦτον ἡ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ του, μισοκομμένη φωνή, βγαλμένη ἀπ' τ' ἀλαφιασμένα στήθια.

— Τ' ἔπαθες μωρὲ Φῶτο;

Ἀκούεται κ' ἡ φωνὴ τῆς μάννας, ὁπῶδενε τ' ἄλογο στὸν ταβλᾶ. Καὶ σύνωρα, πατήματα βιαστικὰ ἀνεβαίνουν τὰ σκαλοπάτια τοῦ ἀπάνου σπιτιοῦ.

Ὁ Λάμπρος χάνει μὲ μιᾶς ὅλες τὲς προτερινὲς σκέψεις του, τραβιέται ἀλλαξοπρόσωπος ἀπὸ τὸ παραθύρι καὶ πάει κατὰ τὴν πόρτα. Μέσ' στὸ πρῶτο σκαλοπάτι ἀπαντάει τὸ γιό του ἀνεβασμένον. Εἶχε ἀγριεμένα τὰ μαλλιά, δίχως σκούφια, φλογισμένα τὰ μάτια, πρόσωπο ἱδρωμένο κατάμαυρο ἀπὸ τὸν κορνιαχτό. Καὶ κράταε στὰ χέρια του ἕνα τουφέκι μαρτίνι καὶ μιὰν ἁρμάθα φουσέκια.

— Τ' ἔπαθες, μωρὲ Φῶτο; Τὸ ρώτησε κι ὁ Λάμπρος.

— Σκότωσα!... σκότωσα τὸ Μπεϊλούλαγα, Λάμπρο!

Εἶπε βροντερὰ κι ἄφοβα τὸ δεκαοχτώχρονο παλληκάρι, κ' ἔμπῆκε μ' ὁρμὴ μέσ' στὸ σπίτι. Ἔρριξ' ἐδῶ καταγῆς τ' ἅρματα κ' ἔπεσε ξάπλα σ' ἕνα προσκέφαλο ἀπάνου σφουγγίζοντας τὸν ἵδρω του. Ὁ πατέρας κ' ἡ μάννα του, ἀμίλητοι, σὰ βουβοί, τὸν ἀκολούθησαν ὡς μέσα, κ' ἐδῶ στάθηκαν ὁλόρθοι καὶ τὸν τηροῦσαν μοναχὰ ξαφνισμένοι κι ἀναίσθητοι.

— Τί μὲ τηρᾶτε; Σκότωσα σᾶς λέω τὸ Μπεϊλούλαγα, σκωθῆτε νὰ φύγουμε!

Φώναξε πάλι σ' ὀλίγο ὁ Φῶτος.

— Σκότωσες τὸ Μπεϊλούλαγα!

Εἶπε ὁ Λάμπρος, πηδῶντας ἀπὸ τὸν τόπο του, σὰν τώρα νὰ τὸ πρωτάκουσε, σὰ νὰ μὴ τὸ 'χε ἀκούσει ἀπὸ τὴν πόρτα ἀκόμα. Ἡ μάνα δὲν ἐμίλησε μηδὲ τώρα, κατέβασε μοναχὰ τὰ φρύδια. Ὁ Λάμπρος κράταε ἀκόμα τὸ ρώτημά του.

— Σκότωσες τὸ Μπεϊλούλαγα! Καὶ πῶς ἔκαμες, μπρὲ παιδί μου;

— Στὴ σκάλα τῆς Παραμυθιᾶς, μέσ' στὸν ἀνήφορο, π' ἀνέβαινα μὲ τὰ φορτώματά μου, τὸν ηὗρα μπροστά μου τὸ βουρκόλακα. Πάαινε καβάλα στάλογό του γιὰ τὰ Γιάννινα κι' αὐτός. Εἶχε πέσ' ἡ κάψα. Εἶχε γείρει ὁ ἥλιος. «Γιά σου Μπεϊλούλαγα» τὸν χαιρετάω. «Καλῶς τὸ Φῶτο», μοῦ λέει. «Γιὰ ποῦ ὥρα καλή;» «Γιὰ τὰ Γιάννινα». «Κι' ἐγὼ γιὰ τὰ Γιάννινα εἶμαι». «Ἔ, μαζί, θὰ λὰ πᾶμε, καλὴ συντροφιὰ θᾶμεστε». Ὑ-

Σκότωσα τὸν Μπεϊλούλαγα!

στερα μὲ ρώτησε γιὰ τ' ἐσένα. Κατόπι γύρεψε καπνὸ ἀπὸ τὸ μεσακὸ χωράφι. Τῶδωκα καπνὸ καὶ πααίναμ' ἔτσι κουβεντιάζοντας τὸ δρόμο δρόμο, αὐτὸς μπροστὰ κ' ἐγὼ παραπίσω. Δὲν περπάταγε γλήγορα τ' ἄλογό του καὶ κοντεύαμε νὰ νυχτώσουμε κατάστρατα. «Βάρτο, τοῦ λέω, αὐτὸ τὸ παλιάλογο γιατὶ μᾶς πῆρε ἡ νύχτα». Αὐτὸς θύμωσε γιατὶ νὰ τοῦ πῶ παλιάλογο τὸ ψώφιο του κι ἀρχινάει νὰ μὲ βρίζη. «Μὴ βρίζης, ἀγᾶ, τοῦ κάνω, γιατὶ δὲ σοῦ εἶπα καὶ κᾶνα βαρὺ λόγο». Ἐκεῖνος τίποτα, δὲ σταμάταε τὰ βρισίδια του. Φούσκωνα τότενες, Λάμπρο. «Τσῶπα, μωρὲ βρωμόσκυλε, τοῦ κρένω, γιατὶ σοῦ τρώω τὸ κεφάλι». Ὁ ἀγᾶς πιάστηκε ἀπὸ τὸ μαρτίνι του. Ἐγὼ ἄρματα δὲν εἶχ' ἀπάνου μου ἀλλ' ἀπὸ τὸ σουγιᾶ καὶ τὰ καληγοσφύρια τῶν ἀλόγων. Χύνουμαι ἴσ' ἀπάνου του, τ' ἁρπάζω τὸ τουφέκι ἀπὸ τὰ χέρια καὶ φωτιὰ τῶχω. Μέσ' τὸ ριζαύτι τὸν πῆρε. Ἔμπηξε μιὰ δυνατὴ φωνὴ κ' ἔγυρε κάτου ἀπὸ τ' ἄλογο. Τοῦ παίρνω τότες καὶ τὰ φουσεκλίκια κ' ἐκεῖ ποὺ ξεψύχαε γυρίζω καὶ τοῦ λέω: «Ἔ, ὡρὲ ἀγᾶ, πάρτα τώρα ἐσὺ καὶ τὰ ρύζια καὶ τ' ἄλογα κι ἄει κατὰ διαόλου». Καὶ τ' ἀπαριάζω ὅλα οὐδ' ἐκεῖ στὴν ἐρημιὰ καὶ κάνω μοναχός μου ἔτσι γιὰ τὸν κατήφορο γλήγορος.

— Καὶ τώρα;

— Τώρα νὰ σκωθοῦμε καὶ νὰ φύγουμε. Θὰ μᾶς γνωρίσουν τ' ἄλογα καὶ θὰ λὰ μᾶς πιάσουν.

— Νὰ φύγουμε! Ποῦ νὰ φύγουμε καὶ ποῦ νὰ πᾶμε; Τ' ἤταν αὐτὸ ποὺ μᾶς ἔκαμες, μπρὲ παιδί μου. Ἀμ' ἐγὼ δὲν ἔχω τρεῖς μήνους ποὺ βγῆκ' ἀπὸ τὰ σίδερα καὶ τώρα πάλε γιὰ τὰ μπουντρούμια μὲ ξεκινᾶς, μωρὲ Φῶτο;

Κι ὁ δόλιος πατέρας ἔκρυψε στὰ δυό του χέρια τὸ πρόσωπο σὰ νἄκλαιγε.

Τότε ἡ μάνα τίναξε περήφανα, σὰν τὴ λιόντισσα, τὸ κεφάλι κατ' αὐτὸν καὶ τοῦ λέει μὲ καταφρονητικὸ πικρόγελο.

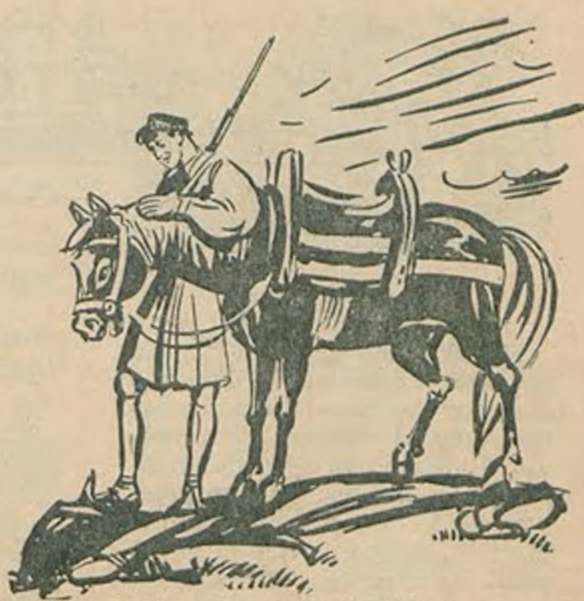
— Κλαῖς, ὠρὲ χαντακωμένε Λάμπρο, κλαῖς; Δὲν εἶσ' ἐσύ, πῶχεις φάει δέκα τούρκους μὲ τὰ χέρια σου ὡς τὰ τώρα, ὠρὲ Λάμπρο, καὶ γιατὶ πάει κι ὁ Μπεϊλούλαγας σήμερα κλαῖς σὰν τὸ μικρὸ παιδὶ καὶ μαλώνεις τὸ Φῶτο; Ἂν μᾶς σκότωνε τὸ παιδὶ ὁ σκύλαρος, τί θὰ νὰ γενόμασταν ἐμεῖς τότες, ὠρὲ καημένε; Ἄϊντε νὰ φύγουμε γλήγορ' ἀπόψε. Εἰδεμὴ ξεντύσου τὴ φουστανέλλα κ' ἔλα νὰ σοῦ δέσω τὸ μαντήλι μου στὸ κεφάλι, νὰ σοῦ βάλω καὶ τὰ σιγγούνια μου, καὶ κάτσε ἐσὺ ἐδῶ νὰ φυλάξης τὸ ρημαδικό μας. Γιὰ γυναῖκα σοῦ πρέπει ἐσένα σήμερα κι ὄχι γι' ἄντρας. Ἐγὼ σηκώνομαι μὲ τὸ Φῶτο καὶ φεύγουμε. Γιά το ποῦ 'νε τὸ ρωμέϊκο, οὐδ' ἐδῶ, στὴν Ἄρτα.

Τὰ λόγι' αὐτὰ τ' ἀντρειωμένα τῆς Βασίλως τὸν ἐξεμάτισαν τὸ Λάμπρο, κι ἀνατινάχτηκε ἀδάκρυτος ἀπὸ τὸν τόπο του, σὰ λαβωμένο λάφι.

— Νὰ φύγουμε, εἶπε, νὰ φύγουμε. Δὲν εἶν' ἄλλη προκοπή, δὲν εἶν' ἄλλο σελιαμέτι. Νὰ νυχτώση καὶ νὰ φύγουμε. Τοίμασε, Βασίλω νὰ φορτώσουμε. Ὅ,τι φορτώσουμε στὸ ντουρὶ καὶ νὰ φύγουμε.

Νύχτωσε.

Χαμηλά, τὰ βάθη τοῦ κάμπου τὰ πλάκωνε μιὰ σκοτεινάδα ἀριὰ καὶ κάπου κάπου μόλις ξεχώριζαν ἀνάμεσα στὰ χωράφια τὰ σπιτάκια τῶν ζευγάδων Σουλιωτῶν, ἀλαργεμένα τὄν' ἀπ' τ' ἄλλο. Φιδωτὸ τὸ ποτάμι στὰ λειβάδια σέρνονταν πρὸς τὸ πέλαγο σιγαλινὰ κι ἀργὰ πολύ, σὰν πεζόδρομος, ὁποὺ διαβαίνοντας γλήγορος κακοτράχαλα καὶ δυσκολοπάτητα βουνά, πέφτει στερνὰ στὸν ἁπλωτὸ κάμπο, ὅθε ξαγναντίζει τὸ καλύβι του, καὶ κοντοκρατάει τὴν περπατησιά του καὶ πάει σιγὰ σιγά, ξαποσταίνοντας καὶ ξιδρώνοντας. Ὁ οὐρανὸς ἀπάνου γιόμοζε ἀπ' ἀμέτρητ' ἀστέρια. Τὸ σπίτι τοῦ Λάμπρου Ζάρμπα, σὰ νάνοιωθε — τὸ δόλιο! — τὴ συμφορὰ ποὺ τοῦ μέλλονταν, τὴ μοναξιά, τὴν κλεισμάρα καὶ τὴν ἐρήμωση ποὺ θὰ τὸ δέχονταν, ἔστεκε μέσ' στὸ ριζοβοῦνι, ὀρθό, ἀτάραγο, σκυθρωπό, παραπονεμένο, σὰ χαροκαμένος ἥρωγας, ὀπ' ἂν τοῦ στέρφεψαν ἡ πολλὲς συφορὲς τὰ δάκρυα, νοιώθει ὅμως τ' ἀνεμόχολο νὰ φουσκώνη στὰ στήθια του μέσα καὶ τὸ χαλασμὸ νὰ τοῦ πλακώνη βαριὰ τὴν καρδιά. Ὁλόγυρά του καὶ μέσα του βασίλευε νέκρα καὶ σιωπή. Μονάχα τὸ ποτάμι μούγγριζε δίπλα του, σὰ νὰ τοὔλεγε ὅτι τὸ μούγγρισμ' αὐτὸ θὰ νἄχη ἀπὸ δῶ καὶ πέρα συντροφιὰ καὶ κουβέντα του, ὡς ποὺ ὁ καιρὸς καὶ ἡ βροχὲς θὰ νὰ τὸ σωριάσουν στὰ ρέματά του.

Ὁ Φῶτος εἶχε τραβήξει μὲ τ' ἄλογο.

Ὁ Φῶτος εἶχε τραβήξει μὲ τἄλογο κατὰ τὸ δρόμο τῆς Λάκκας. Ὁ Λάμπρος κ' ἡ γυναῖκα του καθόταν στὰ πεζούλια τῆς αὐλῆς σιωπηλοί, καρτερῶντας νὰ σφίξη καλὰ τὸ σκοτάδι γιὰ νὰ κινήσουν κι αὐτοί.

Πέρασεν ἀρκετὴ ὥρα. Ὕστερα δυὸ τρεῖς ἠχεροὶ κρότοι καὶ λίγες πατημασιὲς τάραξαν γιὰ τελευταία βολὰ τὴν ἐρημιὰ τούτη. Ἦταν τὰ στριφογυρίσματα τοῦ κλειδιοῦ τῆς πόρτας τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὰ πατήματα τοῦ Λάμπρου καὶ τῆς Βασίλως, ὁπῶφευγαν ἀπὸ τὰ χώματά τους δίχως μιλιά, δίχως δάκρυα.

* * *

Ὁ δρόμος ὁ λιθοστρωμένος κάπου κάπου ἀπὸ τὸν καιρὸ τ' Ἀλήπασ' ἀκόμα, ἀκολουθάει τὴν ποταμιὰ κι ἀνεβαίνοντας κατὰ τὴ Λάκκα πέφτει μέσα στὰ βάθη τῶν στενῶν τοῦ Σουλιοῦ. Ἐδῶ βογγάει ὁ ποταμὸς σὰ στοιχειὸ καὶ χτυπάει ἀπὸ 'να βράχο σ' ἄλλονε τ' ἀφρισμένα νερά του. Λίγες λεῦκες χιλιόχρονες στολίζουν τοὺς ὄχτους του. Δεξιὰ καὶ ζερβιὰ τὰ βουνὰ σηκώνονται μεσουρανῆς ὀρθὰ καὶ κατάκρημνα, ὅλο στεφάνια καὶ ζωνάρια σπαρμένα μὲ ἀγριοπρίναρα. Ζερβιὰ μεριὰ στάθηκε ὁ Φῶτος μὲ τἄλογο γιὰ νὰ καρτερέση. Μέσ' ἐκεῖ ποὺ ὁλομόναχο στενὸ καὶ δυσεύρετο μονοπάτι φέρνει, ἀπὸ τὰ χρόνια ἐκεῖνα τῆς παλληκαριᾶς καὶ τοῦ πολέμου, ἀπὸ τὸ ποτάμι στὸ Κακοσοῦλι ἀπάνου, κι ὁποῦ τ' ἀνέβαιναν τότες ἡ Σουλιώτισσες ζαλικωμένες μὲ βαρέλες νερὸ καὶ τραγουδῶντας.

Τὸ σκοτάδι πίσσα περίγυρα. Κἄτι λίγο ξεχώριζε μπροστά του τ' ἄσπρο ρέμα τοῦ ποταμοῦ ποὺ μούγγριζε σὰ νὰ τὸν φοβέριζε νὰ τὸν καταπιῆ. Καὶ ψηλὰ ψηλά, μέσ' στὰ κράκουρα, ξανοίγονταν ἀπάν' ἀπὸ τὰ βουνὰ στενὴ μακρουλὴ λουρίδα ἀστερωμένου οὐρανοῦ. Ἔδεσε τ' ἄλογο σὲ μιὰ λεύκα ὁ Φῶτος κι ἀκούμπησε κι αὐτὸς σ' ἕνα κοντρὶ κ' ἐβυθίστηκε σὲ συλλοή. Οὔτ' ἐφαίνονταν ἂν ζοῦσε χωμένος μέσα στὸν ἄδη τοῦτο τ' ἀπάνου κόσμου.

Σὲ λίγην ὥρα ὅμως, ξάφνου, πετιέται ὀρθὸς σὰ μαχαιρωμένος, ἀγκαλιάζει τ' ἀλόγου του τὸ λαιμὸ καὶ τοῦ καταφιλεῖ τὸ μέτωπο μὲ δάκρυα καὶ μὲ τέτοια θλιβερὰ λόγια, μισοκομμέν' ἀπὸ λυγμούς:

— Κακότυχέ μου ντουρί, δὲ θὰ λὰ ἰδῆς ἄλλη βολὰ τὴ Χάϊδω τὴν ὤμορφη, δὲ θὰ λὰ σοῦ χαϊδέψη πάλε τὴ χιούτη σου μὲ τὰ μαρμαρένια της χέρια, δὲ θὰ λὰ σὲ ταγίση ἄλλη βολὰ τὸ βρώμι στὴν πλουμισμένη της ποδιά. Πάει, ἀπ' ἀπόψε ἡ Χάϊδω μᾶς χάνει. Πῶς θὰ λὰ τὸν φτουρίσουμε αὐτὸν τὸν μισεμό. Κακότυχέ μου ντουρί, κακότυχέ μου ντουρί...

Τώρα καὶ πέντε χρόνια πέρναγ' ἀπὸ τὴν Ἄρτα.

Μέσα στὸ περιαύλι τῆς Πυργιορίτσας μοῦ δεῖξαν τὸν τάφο τοῦ κακότυχου Φώτου. Καὶ κλαίοντας ὁ πατέρας του ὁ ἴδιος, ὁ Λάμπρος Ζάρμπας, μοῦ διηγήθηκε τὴν ἱστορία του.

— Δὲ θὰ λὰ τὸν λησμονήσω ποτὲς τὸ Φῶτο μου, μοὔλεγε, τί μῶχει κάψει τοῦ μαύρου τὴν καρδιὰ μὲ τὸ θάνατό του. Καὶ κατὰ τὴν παραγγολὴ ποὺ μ' ἀφινε στὸ ψυχορράγημά του, θὰ λὰ ξεθάψω μιὰ μέρα τὰ κοκκαλάκια του καὶ θὰ λὰ τὰ πάω στὸ Σοῦλι, γιατ' ὁ καϋμός τοῦ Σουλιοῦ ἐστάθηκε ὁ θάνατός του.

† Κώστας Κρυστάλλης

ὁ κῆπος

ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Τί τὰ θέλετε, εἶναι ὡραῖο πρᾶγμα οἱ διακοπές! Τώρα ποὺ πέρασαν θυμᾶμαι τὶς ὡραῖες αὐτὲς ἡμέρες! Πάσχα - Πρωτομαγιά, ξυπνοῦσα τὸ πρωΐ ὅποια ὥρα ἤθελα, καὶ δός του ὅλη μέρα παιγνίδι! Τώρα ὅμως τελείωσαν ὅλα! Ἡ μητέρα μὲ τὴν αὐστηρὴ φωνή της σημαίνει τὸ πρωϊνὸ ἐγερτήριο: «Σηκώσου! εἶναι ὥρα νὰ πᾶς στὸ Σχολεῖο...». Καὶ εἶναι τόσο γλυκὺς ὁ πρωϊνὸς ὕπνος τώρα τὴν ἄνοιξι!...

Χθὲς τὸ πρωΐ, ὅταν πάλι μοῦ φώναξε ἡ μητέρα, ἦταν ἀδύνατο ν' ἀνοίξω τὰ μάτια μου, καὶ ὅταν ὕστερα ἀπὸ πολλὲς προσπάθειες σηκώθηκα κακόκεφος δὲν μπόρεσα νὰ μὴ φωνάξω: «Δὲν μποροῦσε νἆναι κἄμποσες ἀκόμη μέρες οἱ διακοπές;...».

—Μονάχα ἕνας τεμπέλης, μπορεῖ νὰ λέῃ αὐτὰ τὰ πράγματα, μὲ διέκοψε ἡ μητέρα. Ἀναπαύτηκες ἀρκετά, ἔπαιξες, ἐκοιμήθηκες ὅσο ἤθελες, τώρα, δουλειά! Ἡ ζωὴ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ὕπνος καὶ παιγνίδι. Ἡ ζωὴ εἶναι πρὸ πάντων ἐργασία. Χρειάζονται βέβαια καὶ οἱ διακοπὲς γιὰ μιὰ μικρὴ ἀνάπαυσι, ποὺ χρησιμεύει γιὰ νὰ πάρουμε περισσότερες δυνάμεις καὶ νὰ ριχτοῦμε μὲ ὄρεξι στὴν ἐργασία.

Καὶ γιὰ νὰ καταλάβῃς καλύτερα, εἶναι σὰν νὰ ἀνεβαίνουμε σὲ ὅλη μας τὴ ζωὴ ἕνα ψηλὸ βουνὸ — καὶ ὅλο καὶ σκαρφαλώνουμε γιὰ νὰ φτάσουμε στὴν κορυφή. Κάπου κάπου ὅμως συναντοῦμε ἕνα μικρὸ ἴσιωμα καὶ στεκόμαστε γιὰ νὰ πάρουμε ἀνάσα καὶ ξεκουραστοῦμε λίγο, ὥστε νὰ μπορέσουμε πάλι νὰ ἀρχίσουμε τὸ ἀνέβασμα. Ἔτσι μοιάζουν οἱ διακοπές...

Αὐτὰ εἶπε ἡ μητέρα καὶ σὲ λίγο ἄρπαξα καὶ ἐγὼ τὴ σάκκα μου καὶ ἄρχισα ν' ἀνηφορίζω πρὸς τὸ Σχολεῖο μου, ποὺ γιὰ νὰ πάῃ κανένας ἀλήθεια πρέπει νὰ βγάλῃ ἀνήφορο...

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὸ ποιηματάκι μας.

Ὁ βοσκὸς καὶ τὰ προβατάκια

Καλῶς μᾶς ἦρθες, γειά σου,
ἥλιε μου κανακάρη!
Θὰ πάρω ἐγὼ τ' ἀρνιά μου
νὰ πᾶμε στὸ χορτάρι!

*

Θὰ πάρω τὸ σκυλί μου
καὶ τὴ γλυκειὰ φλογέρα
ν' ἀνέβω στὴ ραχούλα,
στὸν καθαρὸν ἀέρα!

*

Ἐμπρός, ὅλα μαζί μου!
Μπέε, μπέε, τὰ προβατάκια,
ντὶν ντὶν τὰ κουδουνάκια,
γάο γάο τὸ σκυλί μου!

Ἐλ. Σαμ.

Τὰ δύο χαριτωμένα δίδυμα Σκαπανάκια Χρῆστος καὶ Μαρίνα Ἀλεξανδροπούλου.

6. (Συνέχεια)

— Συχωρέσετέ με, φιλτάτη μου, εἶπε πολὺ στενοχωρημένος. Δὲν ἤθελα νὰ σᾶς προσβάλω... Ἀγαπητή μου φίλη, μὴν κλαῖτε. Σᾶς ἱκετεύω.

Ἡ θειὰ ἀλεποῦ σήκωσε τὸ κεφάλι.

— Ἰδοὺ ἡ ἀπάντησί μου! εἶπε μὲ πολλὴν ἀξιοπρέπεια. Ἔβγαλε ἀπὸ τὴ ράχι της τὸ πλατὺ φύλλο τῆς μπανανιᾶς καὶ τὸ ἔρριξε στὰ πόδια τοῦ κὺρ Μέντιου.

— Σοῦ ἔφερα ἕνα μικρὸ δεῖγμα ἀπὸ τὸν παράδεισο, γιὰ νὰ πιστέψῃς. Καὶ νὰ μὴν ὑποψιάζεσαι ἄδικα τοὺς καλοὺς φίλους καὶ τοὺς προσβάλλῃς!

— Τί 'ναι αὐτό; ρώτησε ὁ κὺρ Μέντιος κι' ἄρχισε νὰ γλύφῃ μὲ τὴ γλῶσσα του τὸ φύλλο. Τί 'ναι αὐτό; Πανωφόρι;

— Ὄχι.

— Παρασόλι;

— Ὄχι. Ἂν βρῇς.

Ὁ κὺρ Μέντιος βυθίστηκε σὲ συλλογή. Κοίταζε τὸ φύλλο, κοίταζε τὴν ἀλεποῦ κι' ἀναστέναζε.

— Δὲν μπορῶ νὰ βρῶ, εἶπε τέλος. Δὲν μπορῶ... Μοῦ ἐπιτρέπετε ἄραγε νὰ δοκιμάσω μιὰ γωνίτσα;

— Καλησπέρα σας! Καλησπέρα σας! φώναξε τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ κουκουβάγια, πάνω ἀπὸ τὴν κερασιά. Μοῦ ἐπιτρέπετε καὶ μένα νὰ προστεθῶ στὴ συντροφιά σας;

— Εὐχαρίστως! εὐχαρίστως, μουρμούρισε ὁ κὺρ Μέντιος σὰν καλοαναθρεμμένος ποὺ ἦταν. Μὰ ὁ νοῦς του δὲν ξεκολλοῦσε ἀπ' τὸ πλατὺ φύλλο τῆς μπανανιᾶς.

— Δὲν μπορῶ διόλου νὰ κοιμηθῶ, εἶπε ἡ κουκουβάγια καὶ χασμουρήθηκε μ' ὅλη της τὴ δύναμι. Μὲ βασανίζει, ξέρετε, πάρα πολὺ ἕνα αἴνιγμα ποὺ μοῦ εἶπε ἡ ξαδέρφη μου. Μήπως θὰ μπορούσατε νὰ μοῦ τὸ λύσετε ἐσεῖς, κὺρ Μέντιε;

— Πῶ πῶ! τί βάσανο! συλλογίστηκε ὁ κὺρ Μέντιος. Αἰνίγματα μέσ' στὴ νύχτα! Νὰ κάθεσαι νὰ σπάζῃς τὸ κεφάλι σου... Πάλι καλὰ ποὺ δὲ θέλει νὰ τῆς λύσουμε κανένα σταυρόλεξο...

Ἡ κουκουβάγια, χωρὶς νὰ περιμένῃ τὴν ἀπάντησι τοῦ κὺρ Μέντιου ἄρχισε ν' ἀπαγγέλῃ:

«Μπανανιὰ μέσ' στὸ χωριό,
— μιὰ μονάχα κι' ὄχι δυὸ —
στῆς δασκάλας τὴν αὐλὴ
κι' εἶν' τὸ φύλλο της πλατύ.
Ποιὸς τὴν εἶδε ἂς μᾶς πῇ!

— Μήπως τὴν εἴδατε ἐσεῖς, κὺρ Μέντιε; ρώτησε μὲ μεγάλην εὐγένεια.

Ἡ θειὰ Ἀλεποῦ μάνιασε.

«Πολὺ ἄσχημα ἔκαμα καὶ δὲν τὴν ἔφαγα, συλλογίστηκε. Ὁρίστε μας

των σκαπανέων μας

Τὸ παραμυθάκι μας.

Η ΠΟΝΗΡΗ ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ

Μιὰ φορὰ κι᾽ ἕναν καιρὸ μιὰ ἀλεποῦ ποὺ κατοικοῦσε σ᾽ ἕνα δάσος ἐβγῆκε κυνήγι. Καθὼς προχωροῦσε ἔφτασε σ᾽ ἕνα ἄλλο δάσος, ὅπου βρῆκε ἕνα λύκο.

— Θὰ σοῦ δώσω τρία πρόβατα νὰ φᾶς εἶπε στὸ λύκο, ἀλλὰ τὰ ἔχω κρυμμένα ἐκεῖ στὸ ἀντικρυνὸ δ. 1ος ποὺ εἶναι ἡ φωλιά μου. Ἐὰν θέλης νὰ τὰ φᾶς, πάρε με καβάλλα νὰ μὲ πᾶς στὴν φωλιά μου νὰ σοῦ τὰ δώσω.

Ὁ λύκος τὴν ἐπῆρε καβάλλα στὴ ράχι του καὶ τρέχοντας, καθὼς πεινοῦσε, πηγαίνει γιὰ τὰ πρόβατα! Στὸ δρόμο ποὺ ἔτρεχε ἔπεσαν σὲ μιὰ γοῦρνα καὶ οἱ δύο. Ἡ ἀλεποῦ λέγει στὸ λύκο:

— Γιὰ νὰ τρέχης σὲ ἐπῆρα; Νὰ μὲ σκοτώσης; Τώρα θὰ σοῦ δώσω τὰ δύο ἀρνάκια. Περίμενε ἐδῶ καὶ θὰ σοῦ τὰ φέρω.

Ἡ ἀλεποῦ σὰν τὸ ἔβαλε στὰ ποδια, οὔτε ξαναγύρισε. Ὁ λύκος περίμενε, περίμενε νὰ ἔλθη ἡ ἀλεποῦ, ἀλλὰ ποῦ νὰ ἔλθη! Ἀφοῦ ἄργησε, ὁ λύκος ἔφυγε.

Μιὰ μέρα ἡ ἀλεποῦ βγῆκε σ᾽ ἕνα ἄλλο δάσος γιὰ κυνήγι. Ἐκεῖ ποὺ πήγαινε βρίσκει τὸν ἴδιο λύκο, ποὺ ἐβγῆκε καὶ αὐτὸς κυνήγι. Λέγει τότε ὁ λύκος στὴν ἀλεποῦ:

— Ποῦ εἶναι τὰ δυὸ ἀρνιὰ ποὺ μοῦ ἔταξες;

— Τὰ ἔφερα ἐκεῖ, κοντὰ στὴ γοῦρνα, καὶ δὲν σὲ βρῆκα καὶ τὰ ἐπῆρα πάλι στὴ φωλιά μου. Ἂν θέλης πάρε με καβάλλα νὰ πᾶμε νὰ σοῦ τὰ δώσω.

Τὴν ἐπῆρε στὴ ράχι του πάλι, καὶ ἔτρεχε σ᾽ ἕνα δένδρο τοῦ εἶπε ἡ ἀλεποῦ, νὰ μείνης αὐτοῦ ἀπὸ κάτω νὰ σοῦ τὰ φέρω. Ὅταν ἀπεμακρύνθη, εἶπε στὸν λύκο:

— Σὰν γαϊδουράκι μὲ πήγαινες ὅπου ἤθελα. Τώρα ποὺ μὲ ἔφερες στὴ φωλιά μου, οὔτε πρόβατα ἔχεις νὰ λάβης, οὔτε ἕνα εὐχαριστῶ. Γιὰ νὰ μὴν ἔχης μυαλό, νὰ τί ἔπαθες!

(Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Σκαπανέως Θεοφάνους Μπούρα, ἐκ Βόλου).

ἔξυπνα κουτά

Ντῖνος: Μὰ τί ἔπαθες Ἀλέκο; Μήπως τὸ τηλεγράφημα ποὺ ἔλαβες σὲ σύγχυσε ἔτσι;

Ἀλέκος: Καὶ βέβαια. Ὅταν ἀπέτυχα στὶς ἐξετάσεις μου, τηλεγράφησα στὴ μαμά:

«Ἀπερρίφθην. Προετοίμασε τὸν μπαμπᾶ.»

Ντῖνος: Λοιπόν;

Ἀλέκος: Λοιπὸν πρὸ ὀλίγου ἔλαβα τὴν ἑξῆς ἀπάντησιν: «Μπαμπᾶς ἕτοιμος, ἑτοιμάσου καὶ σύ».

Ἡ Δασκάλα: Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ λές, Μαρία; Δὲν γνωρίζεις τί θὰ πῆ καθρέπτης; Τί κυττάζεις τὸ πρωῒ ἀφοῦ πλυθῆς γιὰ νὰ ἰδῆς ἐὰν καθάρισε τὸ πρόσωπό σου καλά;

Μαρία: Κυττάζω τὴν πετσέτα, κυρία.

ἀναίδεια! Κάνει τὴν ἔξυπνη καὶ πάει νὰ μὲ μαρτυρήση!».

Κι᾽ ὁ κὺρ Μέντιος γούρλωνε τὰ μάτια του καὶ κοίταζε τὸ πλατὺ φύλλο τῆς μπανανιᾶς κι᾽ ὁ νοῦς του πήγαινε σὲ χαλιά, σὲ παπλώματα, σὲ πανωφόρια... στὰ πανιὰ τῶν καραβιῶν, στὶς φαρδιὲς κάπες τῶν βοσκῶν, σ᾽ ὅ,τι πλατὺ εἶχε δῆ στὴ ζωή του. Κι᾽ οὔτε καθόλου πρόσεξε τὰ νοήματα ποὺ τοῦ ἔκανε ἡ καλὴ κουκουβάγια.

— Δὲν μπορῶ νὰ βρῶ, δὲν μπορῶ νὰ βρῶ, εἶπε πάλι κοιτάζοντας μὲ ἀπελπισία τὸ πλατὺ φύλλο. Τί νἆναι ἄρά γε;

— Ἔ, λοιπόν, κύριέ μου, ἔκανε ἡ ἀλεποῦ μὲ περηφάνεια, ἐγὼ θὰ σοῦ τὸ πῶ! Εἶναι ἕνα φυλλαράκι ἀπὸ τὸ τριφύλλι ποὺ φυτρώνει στὸν παράδεισο. Κατάλαβες τώρα;

Ὁ κὺρ Μέντιος λίγο ἔλειψε νὰ λιγοθυμήση. Δὲν μποροῦσε νὰ πιστέψη τὰ μάτια του. Δὲν μποροῦσε νὰ πιστέψη τ᾽ αὐτιά του. Τοῦ φαινόταν πὼς ὀνειρεύεται.

«Μὰ πάλι, ἂν ὀνειρεύωμαι, συλλογίστηκε, θὰ πῆ πὼς κοιμᾶμαι. Κι᾽ ἂν κοιμῶμουν δὲν θὰ ἤμουν ὄρθιος. Καὶ δὲν θὰ εἶχα καὶ τὰ μάτια μου ἀνοιχτά. Μὰ ἀφοῦ ἔχω τὰ μάτια μου ἀνοιχτά, θὰ πῆ πὼς δὲν κοιμᾶμαι. Ὥστε αὐτὸ τὸ πρᾶμα ἐδῶ εἶναι τριφύλλι...».

Ἡ θειὰ Ἀλεποῦ κατάλαβε πὼς ὁ κὺρ Μέντιος τὰ ἔχασε ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό του κι᾽ ἐξακολούθησε μὲ μεγάλη βιάσι:

— Καὶ ποῦ νὰ δῆς ἀκόμα! εἶπε. Αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτα. Κάθε σπειρὶ κριθάρι, ἐκεῖ πέρα, στὸν παράδεισο, εἶναι μεγάλο... σάν... πεπόνι!

Φρτ! Φρτ! τινάχτηκαν πάλι τὰ κλαδιὰ τῆς κερασιᾶς. Ἕνα ἄγουρο κεράσι ἔπεσε πάλι ἀπάνω στὸν κὺρ Μέντιο, στὴ μύτη του αὐτὴ τὴ φορά. Ἡ καλὴ κουκουβάγια δὲν εἶχε ἡσυχία. Πήδηξε σ᾽ ἕνα κλαρί, δὲν τῆς ἄρεσε, ἄλλαξε πάλι θέσι. Μὰ δὲν ἔβγαλε τσιμουδιά.

«Ἀφοῦ δὲν προσέχει διόλου τί τοῦ λέω, συλλογίστηκε, καλὰ νὰ πάθη.

Τὸν λυπᾶμαι τὸν δύστυχο, μὰ δὲν μπορῶ νὰ τὸν βοηθήσω. Ἀλήθεια εἶναι πολὺ κουτὸς ὁ κακομοίρης!».

Ἡ κερὰ Καλή, ἡ πυγολαμπίδα, ξέσπασε πάλι στὰ γέλια. Τῆς φάνηκε πολὺ ἀστεῖο αὐτὸ τὸ κριθάρι ποὺ γίνηκε στὴ φαντασία τῆς θειὰ Ἀλεποῦς μεγάλο σὰν πεπόνι.

Γέλασε, γέλασε, πόνεσε ἡ κοιλίτσα της ἀπ᾽ τὸ πολὺ τὸ γέλιο. Ἐπὶ τέλους σταμάτησε. Κι᾽ ὅταν σταμάτησε συλλογίστηκε:

«Πρέπει νὰ βρῶ τρόπο νὰ τὸν βοηθήσω, τὸν κουτεντέ. Πρέπει νὰ βρῶ κι᾽ ἐγὼ κανένα αἴνιγμα. Μὰ θὰ τὰ καταφέρω; Δὲν εἶμαι καὶ πολὺ δυνατὴ στὰ αἰνίγματα. «Ἡ ἀλεποῦ σοῦ λέει ψέματα!» νὰ τοῦ πῶ ἄρά γε; Θὰ καταλάβη; Μπά, δὲ θὰ καταλάβη. Εἶναι κουτὸς ὁ κακομοίρης. Νὰ τοῦ πῶ ἴσως: «Τὸ κριθάρι δὲ γίνεται πεπόνι!». Μὰ πάλι δὲ θὰ καταλάβη. Τί νὰ τοῦ πῶ λοιπόν;».

«Ἔχομε καιρὸ νὰ σκεφτοῦμε!» εἶπε κι᾽ ἄρχισε νὰ σούρνεται γρήγορα γρήγορα ἔξω ἀπὸ τὸ καταφύγιό της. Σούρθηκε, σούρθηκε, πέρασε ἀρκετὴ ὥρα, ὥσπου νὰ πλησιάση τὸν κὺρ Μέντιο.

— Σταθῆτε! Σταθῆτε, φώναξε, μὲ τὴν ἄδειά σας, ἔχω νὰ σᾶς πῶ κι᾽ ἐγὼ ἕνα αἴνιγμα.

«Δὲν βρίσκομαι ὅμως σὲ ἀσφάλεια», συλλογίστηκε, σὰν εἶδε τὸ κακὸ βλέμμα τῆς ἀλεποῦς.— Μὲ τὴν ἄδειά σου, κὺρ Μέντιε, εἶπε, ἐπειδὴ μὲ πειράζει ἀπόψε ἡ ὑγρασία, θ᾽ ἀνέβω νὰ καθίσω ἀπάνω στὸ ποδάρι σου. Ὤ, δὲ θὰ σ᾽ ἐνοχλήσω... Νά, ἐδῶ, στὴν ἄκρη. Καλὰ εἶμαι τώρα! εἶπε καὶ θρόνιασε στὸ μπροστινὸ δεξιὸ νύχι τοῦ κὺρ Μέντιου. «Καλὰ εἶμαι τώρα, εἶπε καὶ ἀπὸ μέσα της. Ἡ θειὰ Ἀλεποῦ δὲ θὰ τολμήση νὰ μὲ πειράξη ἐδῶ πέρα».

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΟΝΤΑΣ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Ὁ Παράδεισος...

Σκέψεις μικροῦ ὀνναρᾶ: «Τί καλὰ νὰ ἔζοῦσα σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη ποὺ ἡ νύχτα διαρκεῖ ἔξη μῆνες!...».

Τίνος νομοῦ;

Ὁ πατέρας τῆς Κικῆς ρωτᾶ τὸν καθηγητὴ πῶς τὰ πάει ἡ κόρη του στὴν Γεωγραφία.

— Πολὺ καλὰ ἀπαντᾶ, ὁ Καθηγητής. Εἶναι μία ἀπὸ τὰς πρωτευούσας...

— Καὶ τίνος Νομοῦ, κύριε καθηγητά; ρωτᾶ ἡ μικρὴ Κική.

Τὸ καθρεφτάκι.

Μέσα στὸ ἀεροπλάνο, ἐπάνω ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα:

— Κύτταξε, Μαρία, νὰ τὸ καθρεφτάκι ποὺ μοῦ ἔπεσε πρὸ ὀλίγου ἀπ' τὰ χέρια.

— Ποῦ εἶναι;

— Νὰ ἐκεῖ κάτω, δὲν τὸ βλέπεις πῶς γυαλίζει;

— Καλὲ αὐτὴ εἶναι ἡ λίμνη τῶν Ἰωαννίνων.

Α. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 29ου ΦΥΛΛΟΥ

Μεταγραμματισμός: Κῦρος - Κῦτος.

Κρυπτογραφικόν: Ἀλγέριον, Ὄλγα, Αἴγιον, Γάλα, Ἀγλαΐα, νερό, λαγοί, γένειον.

Πυραμίς: Α, ὅλα, τρέχω, παρκέτο, Βιστούλας, Καραϊσκάκης.

Δευτεροστιχίς: Τερψιχόρη (ἘΤεοκλῆς, ΓΕρμανία, ἈΡκαδία, ἀΨίς, ΑΙολος, ἀΧοῦρι, ΛΟνδῖνον, ὈΡέστης, ΠΗνειός).

Τετράγωνον: Θήρα, ἡμῶν, Ρώμη, ἀνήρ.

Ἀκροστιχίς: Παῦλος (Πάρος, Ἀαρών, Ὕαλος, Λαμία, Ὄασις, Σάμος).

Αἴνιγμα: Τίγρις.

Τριπλῆ ἀκροστιχίς: Καναδᾶς - Ἀλαμάνα - Παναμᾶς (Κάπρος, ἄλας, νᾶνος, Ἀμαλία, Δαμασκός, Ἀνάφη, Σασί).

Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως 1 ἄρτι - αἷμα, 2 Ρᾶ - ἐκ, 3 πίνακας, 4 ἦχος - ΣΙΝΑ, 5 σός, 6 ἐρωτηματική, 7 μήν, 8 τριαρόδα, 9 ἀρχαῖον, 10 ὡς - γῆ, 11 σῶμα - Ἄρης. Καθέτως 1 ἀρχήτέως, 2 Ρᾶ - Σῶ, 3 Πολωνία, 4 Ἶρις - ἅρπα, 5 Σήμ, 6 γραφομηχανή, 7 σάν, 8 ἅλας - ρόγα, 9 Σινικόν, 10 μὲ - γῆ, 11 ἄκρα - Ἅδης.

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 30οῦ ΦΥΛΛΟΥ

Μεταγραμματισμός: Τῆξις - Πῆξις.

Ἀκροστιχίς: ΜΕΤΑΞΑΣ (Μεσολόγγι, Ἑλλάς, Τέμπη, Ἀλέξανδρος, Ξενοφῶν, Ἀθῆναι, Σαλαμίς).

Πασχαλινὰ αὐγά: Ἰησοῦς, Ἱερουσαλήμ, Ναζαρέτ, Ἀνάστασις, Καϊάφας, Πιλᾶτος, Ἰούδας, Πέτρος, Βηθλεέμ, Ἰορδάνης.

Μαγ. εἰκών: Τόπι (ΤΟ ΠΗΝΕΛΟΠΗ).

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως: 1 Πρωτεύουσα Εὐρωπαϊκοῦ κράτους — Στρατιωτικὸν παράγγελμα, 2 Πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Γαλλίας, 3 Ἄλογο (δημ.) — Πρόθεσις, 4 Ἀρχαία Θεά, μήτηρ Θεῶν — Πρόθεσις, 5 ΝΡ, 6 Κόλπος τῆς Ἑλλάδος, 7 Ἱερὸς τόπος προσευχῆς (κλητ.) — Ὑμᾶς — Δικά σου, 8 ΤΣ, 9 Κτύπος, θόρυβος — Εἰς τό, 10 Ἀρχαῖο ὅπλο ἀλλὰ καὶ ὅπλο τῶν παιδιῶν (πληθ.).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Α	Θ	Η	Ν	Α	Ι	■			Ρ
2	Κ	■	Ν	Ι	Κ	Α	Ι	Α	■	Α
3	Α	Τ	Ι	■	Τ	■				Σ
4	Ρ	Ε	Α	■	Η	■				Α
5	Ν	Ρ	■		■	■		■		■
6	Α	Μ	Β	Ρ	Α	Κ	Ι	Κ	Ο	Σ
7	Ν	Α	Ε	■	Ξ	Α	Σ	■	Σ	Α
8	Ι	■	Λ	■	Τ	Σ	■	■	■	Μ
9	Κ	Ρ	Ο	Τ	Ο	Σ	■	Σ	Τ	Ο
10	Α	■	Σ	■	Σ	Α	Ι	Τ	Α	Σ

Καθέτως: 1 Ὄρη τῆς Δ. Ἑλλάδος, 2 Τὸ τέλος κάθε πράγματος, 3 Μὲ αὐτὰ διευθύνομεν τὸν ἵππον — Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἦτο ὅπλο, τώρα μᾶς δείχνει τὴν κατεύθυνσι..., 4 Νότα βυζαντινῆς μουσικῆς — Μέτρον ἐπιφανείας, 5 Παραλία — Κάτοικος πόλεων, 6 Ἄνθη — Κασσόνι, 7 Ἥμερα ζῶα (δοτ. πληθ.), 8 Πρόθεσις — Ἔκτος, 9 Πρέπει νὰ τὸν φυλάττη κάθε ἄνθρωπος — Ἄρθρον (πληθ.), 10 Ἱερὰ ἐνδύματα — Ἑλληνικὴ νῆσος.

Ο. Ι. ΝΕΓΡΙΝ

Τρίγωνον.

* * * * * * 1η σειρά: Πολ-
* * * * * λοὶ τὴν ἔχουν
* * * * γιὰ διασκέδασι,
* * * ἀλλὰ οἱ ψαρά-
* * δες γιὰ νὰ ἐξα-
* σκοῦν τὸ ἐπάγ-

γελμά τους (καθαρ., ὀνομ.), 2α σειρά: Προσωπικὴ ἀντωνυμία (πληθ.), 3η σειρά: Πρόθεσις, 4η σειρά: Ὄχι εἰρηνικὴ πρᾶξις, 5η σειρά: Ἀντωνυμία, 6η σειρά: σύμφωνον, καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Η. Χ.

Λεξίγριφος.

Ὁ τροχὸς δημοτικὰ
Κι' ἕνα κράτος στὴν Ἀσία
Κάνουν τὰ δυό, ὀπωρικὰ
Μ' ὄψι ὡραία μὰ κι' οὐσία.

Α. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀκροστιχίς.

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν τίτλον ἑβδομαδιαίου περιοδικοῦ:

1) Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ, 2) Θεὰ τῆς οἰκογενείας, 3) Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, 4) Πρωτεύουσα Εὐρ. κράτους, 5) Στρατιωτικὸν παράγγελμα, 6) Ἑλληνικὸν πέλαγος, 7) Ἱερὸς ὄρος.

Μ. ΤΣΑΚΙΡΑΚΗ

Μεταγραμματισμός.

Εἶμαι φωτεινὸ σημεῖο
μ' ἂν ἀλλάξῃς τὸ κεφάλι
ὄμορφο νησὶ τοῦ Αἰγαίου
θὰ φανερωθῇ καὶ πάλι

Χ. Π. ΜΑΤΣΑΚΟΣ

Κρυπτογραφικόν.

1234567890	=	Εἶδος ἀσκήσεως.
269190	=	Ἀρχ. Θεός.
3916362	=	Κράτος Ν. Ἀμερικῆς.
4390	=	Καμπούρα.
5697	=	Ἑλλ. ἀκρωτήριον.
6941690	=	Χρονικὴ μονάς.
723256797	=	Ὀνομασία ναυμαχίας.
84052	=	Προσφορά.
9452762	=	Μοῦσα.
09416	=	Ἡρωϊκὸ χωριό.

Π. Λ. ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΣ

Αἰνίγματα.

Χωρὶς νὰ σὲ κόβῃ
σὲ κάνει δυό.

Τί εἶναι;

Πάει, πάει, πάει
καὶ πίσω δὲ γυρνάει.

Τί εἶναι;

Β. ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Γιὰ νὰ ζεσταθοῦμε!

Στὸ σχολεῖο.

— Γιατί Τάκη τὸν χειμῶνα δὲν κάνουμε μπάνιο στὴ θάλασσα;

— Γιατί τὰ νερὰ εἶναι κρύα.

— Καὶ σὺ Κουφιοκεφαλάκη, γιατί τὸ καλοκαῖρι κάνουμε;

— Γιατί τὰ νερὰ εἶναι ζεστά!

Περὶ καλλιγραφίας.

— Τάκη, τί βαθμὸ πῆρες στὴν καλλιγραφία;

— Ὀκτώ.

— Στὰ γραπτὰ ἢ στὰ προφορικά;

Τακτοποίησις...

Ὁ Κουφιοκεφαλάκης φιλοξενεῖ ἕνα φίλο του.

— Πῶς πέρασες τὴν νύχτα; τὸν ρωτᾶ.

— Ὄχι τόσο καλά. Φαίνεται ὅτι εἶναι χαλασμένη ἡ σκεπὴ καὶ τὰ νερὰ τῆς βροχῆς ἔπεφταν ἴσα-ἴσα ἐπάνω στὸ κρεβάτι μου.

— Ἄ! μὴ στενοχωριέσαι! Γι' ἀπόψε τὸ βράδυ θὰ σοῦ δώσω τὴν ὀμπρέλλα μου!

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 31ου ΦΥΛΛΟΥ

Ἀκροστιχίς: Ἀθῆναι (Αἴθριος, Θάλασσα, Ἡνία, Νῆσος, Ἀθηνᾶ, Ἰάσων).

Τρίγωνον: Πᾶδος, Ἄγις, διά, ὅς, Σ.

Στοιχειόγριφος: Χρῆμα - ρῆμα.

Αἴνιγμα: Ἡ τρύπα.

Λεξίγριφος: Ντόμινο (ντὸ - μὶ - νό).

Μαγ. εἰκών: Μὲ ταξὶ ἐν τῷ ΜΕΤΑΞΥ).

Κρυπτογραφικόν: Πίνδαρος, Πάρος, Δανία, Ροδανός, Πίνδος, ναός, Ράδιον, Πάρις.

Μεσοστιχίς: Καραϊσκάκης (ράΚος, ΚαλΛμαι, ΣῦΡος, ΔρΑμα, θυμΙαμα, πίΣσα, ὀΚᾶ, ΜετΑξᾶς, λύΚος, ΚρΗτη, νόΣος).

Τετράγωνον: Μῦρα, ὕδωρ, Ρώμη, Ἄρης.

Γκάζι, νερό, φῶς: Οἱ σωλῆνες τοῦ γκαζιοῦ θὰ περάσουν μπροστὰ ἀπ' τὰ σπίτια, τοῦ νεροῦ πίσω ἀπ' τὰ σύρματα τοῦ ἠλεκτρικοῦ, ψηλά, μὲ κολῶνες.

Ἐνήργησε καλά; Ὄχι, γιατὶ ὁ θερμὸς ἀέρας μαζεύεται στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ δωματίου καὶ ἡ γυναῖκα θὰ ἔπρεπε νὰ κουνᾷ τὴ σκούπα ἀπ' τὰ κάτω πρὸς τὰ ἐπάνω.

Κυκλόλεξον: 1 Μάρτυς, 2 τελεία, 3 ἔγκυρα, 4 ὑγιεία, 5 ἄσυλον, 6 λαϊκοί, 7 καρποί, 8 παιδιά, 9 ἄνοδος, 10 διόδια, 11 δίοδος, 12 δαίμων.

Ἐρωτήσεις: 1 ἡ Δράμα, 2 τὸ Γαλαξεῖδι, 3 ἡ Θεσσαλονίκη (θὲς ἄλλο Νίκη;), 4 ἡ Βρέστη, 5 αἱ Καλάμαι, 6 ἡ Ἴος, 7 ὁ Πύργος, 8 ἡ Μυτιλήνη.

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΗΣ ΑΘΛΟΥΣΗΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΟΙ Β' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Τὰ ἀποτελέσματα ὁλοκλήρου τῆς 'Αθλητικῆς 'Εβδομάδος καὶ ἡ ἀπονομὴ τῶν ἐπάθλων εἰς τοὺς νικητὰς ὑπὸ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου.

Διεξήχθησαν εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον οἱ Β' Πανελλήνιοι ἀγῶνες τῆς Ε.Ο.Ν. συμμετοχῇ δεκάδων ἀθλητῶν καὶ ἀθλητριῶν. 'Εν τῷ μεταξὺ εἰς τὸ Πανελλήνιον Σκοπευτικὸν Κέντρον τῆς Ε.Ο.Ν. ἔγιναν οἱ ἀγῶνες πρωταθλημάτων σκοποβολῆς, μὲ συμμετοχὴν ἐπίσης πολλῶν σκοπευτῶν Φαλαγγιτῶν καὶ σκοπευτριῶν Φαλαγγιτισσῶν. Τοὺς ἀγῶνας παρηκολούθησε μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος, ἐπευφημηθεὶς ἐνθουσιωδῶς ἀπὸ τὰς χιλιάδας τῶν θεατῶν καὶ μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Τὰ περισσότερα τῶν ἀγωνισμάτων παρηκολούθησεν ἐκ τοῦ πλησίον, ἀπὸ τὸν στίβον.

Τὰ ἀποτελέσματα τόσον τῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων, ὅσον καὶ τῶν σκοπευτικῶν, ὑπῆρξαν ἱκανοποιητικώτατα. Μερικῶν μάλιστα ἀγωνισμάτων ἐνεθουσίασαν τοὺς φιλάθλους, ἐφ' ὅσον μεταξὺ αὐτῶν ποὺ τὰ ἐπέτυχον ἦσαν καὶ πολλοὶ ἀθληταὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ἀπὸ τὰ καλλίτερα δημιουργήματα τῆς ἀθλητικῆς ἐξορμήσεως τῆς Ε.Ο.Ν.

Μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ἀγώνων ἔγινεν ἡ ἀπονομὴ τῶν βραβείων εἰς τοὺς νικητὰς τῶν τελικῶν. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων τῆς Τρίτης καὶ Τετάρτης ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

Σκοποβολὴ διὰ σχολικοῦ τυφεκίου ἀπὸ ἀποστάσεως 50 μ. (ἀτομικός): 1) Κύρου (Θεσ)νίκης) 193, ἰσοφάρισις τοῦ Πανελληνίου ρεκὸρ τοῦ ἀγωνίσματος. 2) Βαλατᾶς Δ.Α.Σ. 184, 3) Ψημόριφος Δ.Α.Σ. 182, 4) Χρήστου Δ.Α.Σ. 180, 5) Σπηλιωτόπουλος Πρωτευούσης 179 καὶ 6) Χαρμούσης Δ.Α.Σ. 179.

Τοῦ ἰδίου ἀγωνίσματος ὁμαδικὸς ἀγών: 1) Διοίκησις 'Ανωτάτων Σχολῶν 888. 2) Περιφερειακὴ Διοίκησις 'Ιωαννίνων 838. 3) Π. Δ. 'Αργ)θίας 764. 4) Π. Δ. Κοζάνης 760. 5) Π. Δ. Εὐβοίας 752 καὶ 6) Π. Δ. Λαρίσης 725.

"Αλμα εἰς ὕψος Β' Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν: Εἰς τὸ ἀγώνισμα αὐτὸ μετέσχον 60 ἐν ὅλῳ ἀθληταὶ ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν οἱ 15 ὑπερπηδήσαντες ὕψος 1 μ. 55. Μεταξὺ τῶν δεκαπέντε τούτων οἱ ἕξ πρῶτοι τοῦ τελικοῦ εἶναι: 1) Παπαγιαννόπουλος 'Αχαΐας 1 μ. 78. 2) Μουρατίδης Πρωτευούσης 1 μ. 78. 3) Λυμπερόπουλος Πρωτευούσης 1 μ. 70. 4) Βασιλικὸς Ταγμάτων 'Εργασίας 1 μ. 65. 5) Βλάχος Θεσσαλονίκης 1 μ. 66 καὶ 6) Φιλιππίδης Καβάλλας 1 μ. 65. 'Επίσης 1 μ. 65 ἐπήδησεν ὁ Σαπουντζῆς Πρωτευούσης, ἄλλοι δὲ ἕξ ἄλται ἐπήδησαν 1 μ. 60.

"Αλμα εἰς ὕψος Φαλαγγιτῶν Α' Κατηγορίας: Μετέσχον ἐν ὅλῳ 56 ἀθληταὶ ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν οἱ 9 ποὺ ἐπήδησαν ὕψος 1 μ. 60. Μεταξὺ τῶν 9 προκριθέντων ἐνίκησαν: 1) Λάμπρου Πρωτευούσης 1 μ. 81, 2) Γκράτσιος Θεσ)νίκης 1 μ. 78, 3) Μάργαρης Λαρίσης 1 μ. 65, 4) Μαυρίκιος Θεσ)νίκης 1 μ. 65, 5) Παπακυριακοῦ Πρωτευούσης 1 μ. 65 καὶ 6) Γλύκας Κυκλάδων 1 μ. 60. "Αλλοι τρεῖς ἐπήδησαν τὸ ὕψος 1 μ. 60.

Σφαιροβολία Β' Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν: "Ελαβον μέρος εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο ἐν ὅλῳ 80 σφαιροβόλοι, ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν 21. Μεταξὺ τούτων ἀνεδείχθησαν νικηταὶ κατὰ σειράν: 1) Καραζήσης Θεσ)νίκης 15 μ. 38, 2) Μαρκούσης Πρωτευούσης 13 μ. 97, 3) Σούντρης 'Αρκαδίας 13 μ. 52, 4) Πέτσας Λαρίσης 13 μ. 42, 5) Μουρατίδης Πρωτευούσης 13 μ. 10 καὶ 6) Κόντης Πρωτευούσης 13 μ. 06.

Σφαιροβολία Α' Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν: Μετέσχον ἐν ὅλῳ 40 σφαιροβόλοι ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν οἱ 16, ὑπερβάντες τὰ 10 μ. 50. Μεταξὺ αὐτῶν εἰς τὸν τελικὸν ἀνεδείχθησαν νικηταί: 1) Νάνος Πρωτευούσης 12 μ. 25, 2) Γιαταγάνας Πρωτευούσης 12 μ. 23, 3) Νταλιάνης Ταγμάτων 'Εργασίας 11 μ. 94, 4) Μενοῦνος 'Αχαΐας 11 μ. 50, 5) Κατροκάζος Σάμου 11 μ. 15 καὶ 6) Σκαμέλος Λακωνίας 11 μ. 09.

Δρόμος 800 μ. Φαλαγγιτῶν Β' Κατηγορίας: Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο ἔλαβον μέρος 64 ἀθληταὶ ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν 15 διὰ τὸν τελικόν, τοῦ ὁποίου τὸ ἀποτέλεσμα ἔχει ὡς ἀκολούθως: 1) Πέρσης Πρωτευούσης 2'6''9, 2) Λαζάνης 'Αργολιδοκορινθίας 2'9''2, 3) Κρητικὸς Ταγμάτων 'Εργασίας 2'9''4, 4) Κουντουρίδης Πρωτευούσης 2'10''2, 5) Κασίμης 2'11''2 καὶ 6) Κατραβᾶς 'Αχαΐας 2'12''1.

Δρόμος 800 μέτρων Α' Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν: Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο ἠγωνίσθησαν ἐν ὅλῳ 62 δρομεῖς ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν 15. Οἱ 6 νικηταὶ τοῦ τελικοῦ ἀγῶνος εἶναι: 1) Οἰκονομόπουλος Ταγμάτων 'Εργασίας 2'5''7, 2) 'Ασιατίδης "Εβρου 2'7''8, 3) Κονταράτος Πρωτευούσης 2'7''9, 4) Καδινόπουλος Θεσσαλονίκης 2'8''8, 5) Διακάκης Χανίων 2'10''7, 6) Λύσσαρης Πρωτευούσης 2'13''1.

Δρόμος 60 μ. Φαλαγγιτισσῶν Β' Κατηγορίας: Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο μετέσχον ἀρχικῶς 84 ἀθλήτριαι ἐκ τῶν ὁποίων διὰ δύο σειρῶν προκρίσεως καὶ μιᾶς σειρᾶς ἡμιτελικοῦ προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν ἕξη ἀθλήτριαι, αἱ ὁποῖαι καὶ ἐτερμάτισαν μὲ τὴν ἀκόλουθον σειράν: 1) Βοϊκλῆ Κυκλάδων 8''4, 2) Βόζου Θεσ)νίκης 8''5, 3) Μπαβέα Πρωτευούσης 8''6, 4) Γιαννακοῦ Τρικκάλων 8''9, 5) Ράλλη Λαρίσης8''9 καὶ 6) 'Αλεξάκη Πρωτευούσης.

'Ελευθέρα δισκοβολία Α' Κατηγορίας: Μετέσχον εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο 49 ἀθληταὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἠγωνίσθησαν εἰς τὸν τελικὸν 10, ὑπερβάντες τὰ 31 μ. Εἰς τὸν τελικὸν ἐνίκησαν: 1) Νάνος Πρωτευούσης 35 μ. 78, 2) Σταμέλος Λακωνίας 35 μ. 09, 3) Μερτζάνης Σερρῶν 34 μ. 92, 4) Κατρακάζος Σάμου 34 μ. 66, 5) 'Ηγουμενίδης Σερρῶν 34 μ. 03 καὶ 6) Παυλᾶς Πρωτευούσης 34 μ.

Δρόμος 100 μέτρων Φαλαγγιτῶν Β' Κατηγορίας: Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο μετέσχον ἀρχικῶς 90 δρομεῖς εἰς 15 σειράς. Τριάντα προκριθέντες ἔτρεξαν εἰς δεύτερον προκριματικὸν οἱ νικηταὶ τοῦ ὁποίου εἰς ἡμιτελικόν. Εἰς τὸν τελικὸν οἱ ἕξ προκριθέντες τοῦ ἡμιτελικοῦ ἐτερμάτισαν μὲ τὴν ἑξῆς σειράν: 1) Χατζηνικολάου Λαρίσης 11''6, 2) Χατζηθαλάσσης Θεσ)νίκης 11''6, 3) Ξηρουδάκης Λαρίσης 11''9, 4) Βορτσέλλος Θεσσαλονίκης 11''9, 5) Γιατανίδης Κερκύρας 12''1 καὶ 6 Δελετάκος Μεσσηνίας 12''4.

Δρόμος 100 μ. Φαλαγγιτῶν Α' Κατηγορίας: Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο ἀρχικῶς ἠγωνίσθησαν 84 δρομεῖς, ἐκ τῶν ὁποίων ἔμειναν διὰ τὸν τελικὸν 6 μετὰ δύο προκριματικοὺς καὶ ἕνα ἡμιτελικόν. Μεταξὺ τῶν ἀγωνισθέντων ἐνίκησαν κατὰ σειράν: 1) 'Αργυρόπουλος Θεσ)νίκης 11''3, 2) Καλοδούκας Δ.Α.Σ. 11''5, 3) Λαμπρινίδης Πρωτευούσης 11''5, 4) Σακελλαρίου Δ.Α.Σ. 11''7, 5) 'Ορφανὸς Θεσ)νίκης 11''8 καὶ 8) 'Ιωαννίδης Τρικκάλων 11''9.

Δισκοβολία ἐλευθέρα Φαλαγγιτῶν Β' Κατηγορίας: Μετέσχον ἀρχικῶς 48 ἀθληταὶ καὶ προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν 12, ἐκ τῶν ὁποίων ἐνίκησαν κατὰ σειρὰν οἱ ἑξῆς: 1) Μαρκούσης Πρωτευούσης, 41 μ. 77, 2) Πέτσας Λαρίσης 41 μ. 66, 3) Μηγάδης 'Ηρακλείου 38 μ. 95, 4) Καραζήσης Θεσσαλονίκης 38 μ. 66, 5) Μανωλάκης Χανίων 37 μ. 32 καὶ 6) Πιζάνης Πρωτευούσης 36 μ. 83.

Δρόμος 100 μ. Φαλαγγιτῶν Β' Κατηγορίας: "Ελαβον μέρος 90 ἐν ὅλῳ δρομεῖς εἰς 15 σειράς: 'Απὸ κάθε σειρὰν προεκρίθησαν δύο. Οἱ 30 αὐτοὶ δρομεῖς μετέσχον τοῦ β' προκριματικοῦ εἰς 5 σειράς: Εἰς τὴν α' σειράν: 1) Γιατανίδης Κεφαλληνίας 12''6, 2) Παπαοικονόμου Πρωτευούσης 12.7, 3) Ξηραδάκης Λαρίσης 12''8. Εἰς τὴν β' σειράν: 1) Χατζηνικολάου Λαρίσης 12''2, Βελετάτος Μεσσηνίας 12''5, 3) Βαλῆς Πρωτευούσης 12''6. Εἰς τὴν γ' σειράν: 1) Χατζηβασίλης Θεσ)νίκης 11''8, 2) Βενετικίδης Ταγμ. 'Εργασίας 12''2, 3) Χιωτέλης Λέσβου 12''3. Εἰς τὴν δ' σειράν: Βορτσέλος Θεσσαλονίκης 11''9, 2) Παπίγκης Κερκύρας 12''3,3) Χρυσοστόμου "Εβρου 12''5. Εἰς τὴν ε' σειράν: 1) Μακρῆς Αἰτωλοακαρνανίας 12''3, 2) Δεκάριστος Ταγμ. 'Εργασίας 12''5, 3) Μπέλιας 'Αργολιδοκορινθίας 12''7.

Δρόμος 100 μ. Φαλαγγιτῶν Α' Κατηγορίας: "Ελαβον μέρος 66 δρομεῖς εἰς 11 σειράς. 'Εκ τούτων προεκρίθησαν 22, ἤτοι 2 ἀπὸ κάθε σειράν. Μεταξὺ τῶν 22 αὐτῶν δρομέων ἔγινεν ὁ β' προκριματικός. Εἰς τὴν 1ην σειράν: 1) Λαμπρινίδης Πρωτευούσης 11''7, 2) 'Ορφανὸς Θεσ)νίκης 11''8, 3) Παποχρήστου Δράμας 12''4. Εἰς τὴν 2αν σειράν: 1) Καλοδούκας Δ.Α.Σ. 11''8, 2) Σῶκος Θεσ)νίκης 12'', 3) Σαλιβαρᾶς Πρωτευούσης 12''2. Εἰς τὴν 3ην σειράν: 1) Λεβέντης Πρωτευούσης 11''9, 2) Τέγος Τρικκάλων 12''1, 3) Μάγκος "Εβρου 12''4. Εἰς τὴν 4ην σειράν: Ταφλανίδης Δράμας 11''8, 2) Βισιάκης Λαρίσης 12''3, 3) 'Αναγνωστόπουλος Μεσσηνίας 12''3. Εἰς τὴν 5ην σειράν: 1) 'Ιωαννίδης Τρικκάλων 11''7, 2) Παρθένης Λαρίσης 12''3, 3) Κουμανίδης Ροδόπης 12''4. Εἰς τὴν 6ην σειράν: 1) 'Αργυρόπουλος Θεσ)νίκης 11''6, 2) Σακελλαρίου Δ.Α.Σ. 12''1,

3) Γιαγκίνης Περιφ. Διοικήσεως Χίου 12΄΄2.

῞Αλμα εἰς ὕψος Β΄ Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν: Εἰς τὸ ἀγώνισμα αὐτὸ μετέσχον 60 ἐν ὅλῳ ἀθληταί, ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν οἱ 15, ὑπερπηδήσαντες ὕψος 1.55. Μεταξὺ τῶν 15 τούτων οἱ 6 πρῶτοι τοῦ τελικοῦ εἶναι: 1) Παπαγιαννόπουλος ᾿Αχαΐας 1 μ. 78, 2) Μουρατίδης Πρωτευούσης 1 μ. 78, 3) Λυμπερόπουλος Πρωτευούσης 1 μ. 70, 4) Βασιλικὸς Ταγμ. ᾿Εργασίας 1 μ. 65, 5) Βλάχος Θεσ)νίκης 1 μ. 65, 6) Φιλιππίδης Καβάλλας 1 μ. 65. ᾿Επίσης 1 μ. 65 ἐπήδησεν ὁ Σαπουντζῆς Πρωτευούσης. ῎Αλλοι δὲ ἄλται ἐπήδησαν 1 μ. καὶ 60.

῞Αλμα εἰς ὕψος Α΄ Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν: Μετέσχον ἐν ὅλῳ 36 ἀθληταί, ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν οἱ 9 ποὺ ἐπήδησαν τὸ ὕψος 1 μ. 60. Μεταξὺ τούτων ἐνίκησαν: 1) Λάμπρου Πρωτευούσης 1 μ. 81, 2) Γκράτσιος Θεσσαλονίκης 1 μ. 78, 3) Μάργαρης Λαρίσης 1 μ. 65, 4) Μαυρίκιος Θεσ)νίκης) 1 μ. 65, 5) Παπακυριακοῦ Πρωτευούσης 1 μ. 65, 6) Γλύκας Κυκλάδων 1 μ. 60. Τὸ ὕψος τοῦ 1 μ. 60 ἐπήδησαν ἄλλοι τρεῖς τῶν προκριθέντων διὰ τὸν τελικὸν τοῦ ἀγωνίσματος.

Σφαιροβολία Α΄ Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν: Μετέσχον ἐν ὅλῳ 40 σφαιροβόλοι, ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν οἱ 16, ὑπερβάντες τὰ 10 μ. καὶ 50. Μεταξὺ αὐτῶν εἰς τὸν τελικὸν ἀνεδείχθησαν νικηταί: 1) Νᾶνος Πρωτευούσης 12.25, 2) Γιαταγάνας Πρωτευούσης 12 μ. 23, 3) Δαλιάνης Ταγμ. ᾿Εργασίας 11 μ. 94, 4) Μενοῦνος ᾿Αχαΐας 11 μ. 50, 5) Κατρακάζος Σάμου 11 μ. 15, 6) Σταμέλος Λακωνίας 11 μ. 09.

Σφαιροβολία Β΄ Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν: Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο μετέσχον ἐν ὅλῳ 80 ἀθληταί, ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν 21. ᾿Ενίκησαν κατὰ σειράν: 1) Καραζήσης Θεσ)νίκης 15 μ. 38, 2) Μαρκούσης Πρωτευούσης 13 μ. 97, 3) Σούντρης ᾿Αρκαδίας 13 μ. 52, 4) Πέτσας Λαρίσης 13 μ. 42, 5) Μουρατίδης Πρωτευούσης 13 μ. 10, 6) Κόντης Πρωτευούσης 13 μ. 6.

Δρόμος 60 μ. Φαλαγγιτισσῶν Β΄ Κατηγορίας: Μετέσχον ἐν ὅλῳ 94 ἀθλήτριαι, αἱ ὁποῖαι ἔτρεξαν εἰς 16 σειράς. Αἱ 32 προκριθεῖσαι — 2 ἀπὸ κάθε σειρὰν — ἠγωνίσθησαν τὸ ἀπόγευμα εἰς τὸν 2ον προκριματικόν. Εἰς τὴν 1ην σειρὰν ἐνίκησαν: 1) Καρελίνη Δράμας 8΄΄8, 2) Σφήκα ᾿Αργολ)θίας 9΄΄1, 3) Ρόζου Θεσ)νίκης 9΄΄1. Εἰς τὴν 2αν σειράν: 1) Γιαννακοῦ Τρικκάλων 8΄΄8, 2) Τελειωνοπούλου Λαρίσης 8΄΄9, 3) Πουλακάκη ῾Ηρακλείου9΄΄. Εἰς τὴν 3ην σειράν: 1) Ράλλη Λαρίσης 8΄΄7, 2)Μπαβέα Πρωτευούσης 8΄΄9, 3) Οὐζουνίδου ῞Εβρου 9΄΄1. Εἰς τὴν 4ην σειράν: 1) ᾿Αλεξάκη Πρωτευούσης 8΄΄8, 2) Πολυζωγοπούλου Λακωνίας 9΄΄1, 3) Μαντᾶ᾿Αρκαδίας 9΄΄6. Εἰς τὴν 5ην σειράν: 1) Βοϊκλῆ Κυκλάδων 8΄΄6, 2) Γεωργίου Πέλλης 9, 3) Δημοπούλου ᾿Αρκαδίας 9΄΄3. Εἰς τὴν 6ην σειράν: 1) Δεληγιώργη Ρεθύμνης 8΄΄9, 2) Νικολάου Θεσ)νίκης 9΄΄3, 3) Σφήκα Χίου 9΄΄5.

Δρόμος 800 μ. Φαλαγγιτῶν Β΄ Κατηγορίας: Εἰς τὸ ἀγώνισμα αὐτὸ μετέσχον ἐν ὅλῳ 74 δρομεῖς εἰς 3 σειράς. ᾿Εξ ἑκάστης σειρᾶς προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν 5 δρομεῖς ὡς ἀκολούθως: 1η σειρά: 1) Κρητικὸς Δ.Τ.Ε. 2΄14΄΄8, 2)᾿Αντωνάκος Πρωτευούσης 2΄14΄΄9, 3) Κυριάκος ᾿Ιωαννίνων 2΄19΄΄2, 4) Λαζάνης ᾿Αργ)θίας 2΄19΄΄3, 5) Βοζίκης ᾿Αρκαδίας 2΄19΄΄5. 2α σειρά: 1) Κουτσουρίδης Πρωτευούσης 2΄13΄΄6, 2) Κατραβᾶς ᾿Αχαΐας 2΄13΄΄9, 3) Κασίμης Τρικκάλων 2΄14΄΄, 4) Κωνσταντόπουλος Μεσσηνίας 2΄18΄΄1, 5) Σαρηγιαννίδης Θεσ)νίκης 1΄18΄΄5, 3η σειρά: 1) Πέρσης Πρωτευούσης 2΄14΄΄9, 2) Χατζῆς ᾿Αχαΐας 2΄17΄΄6, 3) Τριγώνης Τρικκάλων 2΄19΄΄1, 4) Νίκου Κοζάνης 2΄19΄΄4, 5) Δινιώτης Θεσ)νίκης 2΄19΄΄7.

Δρόμος 800 μ. Φαλαγγιτῶν Α΄ Κατηγορίας: Εἰς τὸ ἀγώνισμα αὐτὸ ἔλαβον μέρος 62 ἐν ὅλῳ δρομεῖς εἰς τρεῖς σειράς. Προεκρίθησαν 5 ἀπὸ κάθε σειρὰν διὰ τὸν τελικόν, ὡς ἀκολούθως: 1η σειρά: 1) Οἰκονομόπουλος Δ.Τ.Ε. 2΄8΄΄9, 2) Καδινόπουλος Θεσ)νίκης 2΄11΄΄6, 3) Λύσσαρης Πρωτευούσης 2΄12΄΄2, 4) Πλιθάρας Τρικκάλων 2΄14΄΄6, 5) Βούλγαρης Λαρίσης 2΄14΄΄9. 2α σειρά: 1) ᾿Ασιατίδης ῞Εβρου 2΄10΄΄9, 2) Σαπουντζόγλου Πρωτευούσης 2΄11΄΄, 3) Λάβδας ᾿Αχαΐας 2΄10΄΄4, 4) Μανιαδάκης Λαρίσης 2΄13΄΄7, 5) Καστάνης Λασηθίου 2΄14΄΄1. 3η σειρά: 1) Κονταράτος Πρωτευούσης 2΄11΄΄5, 2) Διακάκης Χανίων 2΄13΄΄2, 3) Μπούσαλης ᾿Αρκαδίας 2΄14΄΄9, 4) Καραδῆμος Λαρίσης 2΄15΄΄5 καὶ 5) Κουβαράκος Λακωνίας 2΄15΄΄7.

Τὰ τεχνικὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων τοῦ Σταδίου καὶ τῶν ἀγωνισμάτων τῆς σκοποβολῆς, ποὺ ἐτελέσθησαν τὴν Πέμπτην, ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

Βολὴ διὰ καραμπίνας ἀπὸ ἀποστάσεως 50 μέτρων Φαλαγγιτισσῶν Α΄ Κατηγορίας: 1) Σαριάνου Δ.Α.Σ. 190, 2) Μεταξωτοῦ Θεσσαλονίκης 190, 3) Φωτιάδου Θεσ)νίκης 189, 4) Παντελοπούλου ᾿Αρκαδίας 188, 5) Χατζηνικολάου Θεσ)νίκης 187 καὶ 6) Σιγαλοῦ Πρωτ)σης 186.

Εἰς τὸν ὁμαδικὸν τοῦ ἰδίου ἀγωνίσματος πρώτη ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς Θεσ)νίκης μὲ 925 βαθμούς, 2α ἡ ὁμὰς Πρωτ)σης μὲ 922 καὶ 3η ἡ ὁμὰς Δ.Α.Σ. μὲ βαθμοὺς 889.

῞Αλμα εἰς μῆκος Φαλαγγιτῶν Α΄ Κατηγορίας: Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο ἔλαβον μέρος 53 ἄλται, ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν οἱ ἐπιτυχόντες τὸ ὅριον 5 μ. 80 δεκαὲξ ἄλται. Μεταξὺ τούτων ἐνίκησαν κατὰ σειράν: 1) ᾿Ιωαννίδης Τρικκάλων 6.35, 2) Μάργαρης Λαρίσης 6 μ. 30, 3) Ζερβὸς Πρωτευούσης 6 μ. 14, 4) Λαζάρου Θεσ)νίκης 6 μ. 11, 5) Καλοδούκας Δ.Α.Σ. 5 μ. 98 καὶ 6) Μάγκος ῞Εβρου 5 μ. 94.

Δισκοβολία (᾿Ελληνική) Φαλαγγιτῶν Α΄ Κατηγορίας: Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο ἠγωνίσθησαν 31 ἀθληταί, ἐκ τῶν ὁποίων εἰς τὸν τελικὸν μετέσχον 9. Οἱ νικηταὶ εἶναι: 1) Κατρακάζος Σάμου 34 μ. 03, 2) Σταμέλος Λακωνίας 32 μ. 83, 3) Θεοφίλης Δ.Α.Σ. 32 μ. 78, 4) Γαλανὸς Σάμου 30 μ. 58, 5) ᾿Εμμανουηλίδης Ροδόπης 30 μ. 53 καὶ 6) Παυλᾶκος Λακωνίας 30 μ. 47.

Δρόμος 1500 μέτρων Α΄ Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν (προκριματικός): Εἰς τρεῖς σειρὰς ἠγωνίσθησαν 104 δρομεῖς, ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν 15, ἤτοι 5 ἐξ ἑκάστης σειρᾶς. Οἱ προκριθέντες εἶναι: 1) Κονταρᾶτος Πρωτ)σης, 2) Καδενόπουλος Θεσ)νίκης, 3) ᾿Ασιατίδης ῞Εβρου, 4) Ραγᾶζος Λαρίσης καὶ Ζαμπέρης ῞Εβρου εἰς τὴν 1ην σειράν. 1) Μαντζαρᾶκος Λακωνίας, 2) ᾿Ανδριοβόλης Τρικκάλων, 3) Ζαραφωνίτης Λαρίσης, 4) Μελιδώνης Πρωτ)σης καὶ 5) Σμυρόγλου Θεσ)νίκης εἰς τὴν 2αν σειράν. 1) Οἰκονομόπουλος Ταγμ. ᾿Εργασίας, Μπέρτος Πρωτ)σης, 3) Παπαστεργίου Δ.Α.Σ., 4 Κολιᾶτος ᾿Αργολ)θίας καὶ 5) Σαρδελᾶς Ταγμ. ᾿Εργασίας εἰς τὴν 3ην σειράν. Τὴν καλυτέραν ἐπίδοσιν ἐξ ὅλων ἐπέτυχεν ὁ Οἰκονομόπουλος Ταγμ. ᾿Εργασίας μὲ 4΄26΄΄.

Δρόμος 400 μ. Φαλαγγιτῶν Α΄ Κατηγορίας (ἡμιτελικός): Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο μετέσχον 65 δρομεῖς, ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν διὰ τὸν ἡμιτελικὸν 18. Μεταξὺ τῶν 18 τούτων προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν 2 ἐξ ἑκάστης τῶν τριῶν σειρῶν. Τῆς 1ης σειρᾶς ὁ ᾿Ορφανὸς Θεσσαλονίκης μὲ 54΄΄3 καὶ ὁ Σακελλαρίου Δ.Α.Σ. μὲ 55΄΄. Τῆς 2ας σειρᾶς ὁ Λαμπρινίδης Πρωτευούσης μὲ 54΄΄6 καὶ ὁ Λυμπερόπουλος τῶν Ταγμάτων ᾿Εργασίας μὲ 54΄΄8. Τῆς 3ης σειρᾶς ὁ Σαλλιβαρᾶς Πρωτευούσης μὲ 53΄΄9 καὶ ὁ Τιμάρης Ταγμ. ᾿Εργασίας μὲ 54΄΄9.

῞Αλμα εἰς μῆκος Φαλαγγιτῶν Β΄ Κατηγορίας: Εἰς τὸ ἀγώνισμα αὐτὸ ἔλαβον μέρος 84 ἄλται, ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν ὅσοι ὑπερέβησαν τὸ μῆκος τῶν 5 μ. 60, ἤτοι ἐν ὅλῳ 24 ἄλται. ᾿Εκ τῶν 24 αὐτῶν ἀθλητῶν ἐνίκησαν κατὰ σειράν: 1) Χατζηνικολάου Λαρίσης 6 μ. 28, 2) Χωριατέλης Λέσβου 5 μ. 96, 3) Ψαλλέλης ῞Εβρου 5 μ. 95, 4) Μουρατίδης Πρωτ)σης 5 μ. 93, 5) Χιωτέλης Λέσβου 5 μ. 88 καὶ 6) Καραζήσης Θεσ)νίκης 5 μ. 84.

Δρόμος 400 μ. Φαλαγγιτῶν 2ας Κατηγορίας: Εἰς τοὺς προκριματικοὺς ἠγωνίσθησαν 74 δρομεῖς. Εἰς τὸν ἡμιτελικὸν 18 εἰς 3 σειράς, ἐξ ἑκάστης τῶν ὁποίων προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν 2 δρομεῖς. ᾿Εκ τῆς πρώτης σειρᾶς ὁ Φραγκίδης Πρωτ)σης μὲ 56΄΄2 καὶ ὁ Λαζάνης ᾿Αργολ)θίας μὲ 56΄΄3, ἐκ τῆς 2ας σειρᾶς ὁ Μπλαζάκης Λασηθίου μὲ 57΄΄4 καὶ ὁ Σαπουντζῆς Φλωρίνης μὲ 57΄΄4 καὶ ἐκ τῆς 3ης σειρᾶς ὁ Πέρσης Πρωτ)σης μὲ 57΄΄5 καὶ ὁ Δεκάριστος Ταγμ. ᾿Εργασίας μὲ 57΄΄7.

Δρόμος 100 μέτρων Φαλαγγιτισσῶν: Μετέσχον 6 ἀθλήτριαι, ἐκ τῶν 64, ποὺ μετέσχον ἀρχικῶς τῶν προκριματικῶν. Μεταξὺ τῶν 6 αὐτῶν ἐνίκησαν: 1) Μπίσμπα Πρωτευούσης 13΄΄8, 1) Κουγιουμτζόγλου Δ.Α.Σ. 14΄΄4, 3) Στρίγκου Πρωτευούσης 14΄΄4, 4) Κασάπη ῞Εβρου 14΄΄6 καὶ 5) Παπατζῆ Δ.Α.Σ. 14΄΄8.

Δισκοβολία ᾿Ελληνικὴ Φαλαγγιτῶν Β΄ Κατηγορίας: Μετέσχον 45 ἀθληταὶ καὶ προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν οἱ 14, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐνίκησαν: 1) Δρακούλιας ᾿Αργολ)θίας 37 μ. 20, 2) Μιγάδης ῾Ηρακλείου 35 μ. 18, 3) Χούτρης ᾿Αρκαδίας 35 μ. 7, 4) Καραζήσης Θεσ)νίκης 34 μ. 92, 5) Βουρδουμπᾶς Χανίων 34 μ. 38 καὶ 6) Λέφας Ταγμ. ᾿Εργασίας 33 μ. 73.

Μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ἀγωνισμάτων τὰ βραβεῖα εἰς τοὺς νικητὰς τῶν τελικῶν ἀγωνισμάτων τῆς ἡμέρας — μετάλλια καὶ διπλώματα τιμῆς — ἀπένειμεν ἰδιοχείρως ὁ ᾿Εθνικὸς Κυβερνήτης καὶ Γενικὸς ᾿Επιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. ᾿Ιωάννης Μεταξᾶς.

ΠΟΔΗΛΑΣΙΑ 32.000 ΜΕΤΡΩΝ:

Μὲ ἀφετηρίαν καὶ τέρμα τὸ Πανελλήνιον Σκοπευτικὸν Κέντρον τῆς Ε.Ο.Ν. διεξήχθη ὁ ἀγὼν ποδηλασίας μεταξὺ Φαλαγγιτῶν Α΄ Κατηγορίας ἐπὶ ἀποστάσεως 32.000 μέτρων.

Κατηγορία ποδηλάτων ἀγῶνος: 1) Εὐδαίμων Πρωτ)σης, 2) Καραγιώργος Θεσ)νίκης, 3) Μολακίδης Πρωτ)σης, 4) Νικολάου Πρωτευούσης, 5) Ζουλίδης Καβάλλας καὶ 6) Κουτρουμπῆς ᾿Αργολ)θίας.

Κατηγορία ποδηλάτων περιπάτου: 1) Γεωργιάδης Πρωτ)σης, 2) Τσίγκος Θεσ)νίκης, 3) Δημητριάδης Πρωτ)σης, 4) Μαντᾶς ᾿Αργολιδοκορινθίας, 5) Τσάκωνας ᾿Αργολ)θίας καὶ 6) ᾿Αλμυρούδης Χίου.

Τοὺς πρωϊνοὺς ἀγῶνας τῆς Παρασκευῆς παρηκολούθησε καὶ ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον. Οἱ ἀθληταὶ καὶ οἱ θεαταὶ ποὺ εὑρίσκοντο εἰς τὸ Στάδιον τὴν ὥραν ἐκείνην ὑπεδέχθησαν ἐνθουσιωδῶς τοῦτον. Τὸ ἀπόγευμα παρηκολούθησε τοὺς ἀγῶνας ὁ ᾿Αρχηγός, γενόμενος δεκτὸς ἐνθουσιωδῶς ὑπὸ τῶν χιλιάδων θεατῶν ποὺ παρηκολούθουν τοὺς ἀγῶνας. Τὴν περισσοτέραν ὥραν ὁ ᾿Αρχηγὸς ἔμεινεν εἰς τὸν στίβον παρακολουθῶν ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς ἀγωνιστάς. Μόνον μετὰ τὸ πέρας τῶν ἀγωνισμάτων ἀνῆλθεν εἰς τὴν κερκίδα τῶν ἐπισήμων, ὅπου, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Κ.Ε.Ν. ἀπένειμε τὰ διπλώματα καὶ μετάλλια εἰς τοὺς νικητὰς τῶν τελικῶν ἀγώνων τῆς ἡμέρας.

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τὰ τεχνικὰ ἀποτελέσματα τῶν τελεσθέντων ἀγωνισμάτων ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

῞Αλμα τριπλοῦν Α΄ Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν: Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο ἠγωνίσθησαν ἀρχικῶς 38 ἄλται, ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν τελικῶς διὰ τὸν τελικὸν οἱ 8, ὑπερβάντες τὸ μῆκος τῶν 12 μ. καὶ 50. Μεταξὺ τῶν 8 τούτων ἀλτῶν ἐνίκησαν οἱ κάτωθι 6 μὲ τὴν ἑξῆς σειράν: 1) Καλοδούκας Δ.Α.Σ. 13 μ. 38, 2) Γονατᾶς Πρωτ)σης 13 μ. 15, 3) Παπαδόπουλος Πρωτ)σης 13 μ. 07, 4) Ζερβὸς Πρωτ)σης 12 μ. 99, 5) ᾿Αλεξίου ᾿Αττικοβοιωτίας 12 μ. 74 καὶ 6) Ντόκος Μεσσηνίας 12 μ. 71.

Δρόμος 1.500 μ. Α΄ Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν: ᾿Ηγωνίσθησαν 75 εἰς τρεῖς σειράς, ἐξ ἑκάστης τῶν ὁποίων προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν 5. Μεταξὺ τῶν 15 ἀγωνισθέντων εἰς τὸν τελικὸν ἐνίκησαν οἱ κάτωθι 6: 1) Οἰκονομόπουλος Ταγμ. ᾿Εργασίας 4΄18΄΄4, 2) Κονταρᾶτος Πρωτ)σης 4΄18΄΄6, 3)᾿Ασιατίδης ῞Εβρου 4΄20΄΄3, 4) Καδενόπουλος Θεσ)νίκης 4΄21΄΄, 5) Καμπέρης Λέσβου 4΄21΄΄2 καὶ 6) Μελιδώνης Πρωτ)σης 4΄21΄΄7.

Δρόμος 400 μ. Φαλαγγιτῶν Β΄ Κατηγορίας: Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο ἠγωνίσθησαν ἐν ὅλῳ 78 δρομεῖς, ἐκ τῶν ὁποίων, κατόπιν προκριματικῶν καὶ ἡμιτελικῶν, ἠγωνίσθησαν εἰς τὸν τελικὸν οἱ κάτωθι 6, τερματίσαντες μὲ τὴν ἀκόλουθον σειράν: 1) Λαζάνης ᾿Αργολιδοκορινθίας 56΄΄1, 2) Πέρσης Πρωτ)σης 56΄΄2, 3) Μπλαζάκης Λασηθίου 56΄΄2, 4) Σαπουντζῆς Φλωρίνης 56΄΄5, 5) Δεκάριστος Ταγμ. ᾿Εργασ. 59΄΄3. ῾Ο Φραγκίδης (Πρωτευούσης) δὲν ἐτερμάτισε.

῞Αλμα τριπλοῦν Β΄ Κατηγορίας: Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο ἠγωνίσθησαν ἐν ὅλῳ 97 ἄλται, μεταξὺ τῶν ὁποίων προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν 12, ἐκ τῶν ὁποίων πάλιν ἐνίκησαν οἱ κάτωθι 6 κατὰ σειράν: 1) Χατζηνικολάου (Λαρίσης) 13 μ. 50, 2) Ζαχαρόπουλος ᾿Ιωαννίνων 12 μ. 92, 3) Σαπουντζῆς Πρωτ)σης 12 μ. 89, 4) Ψαλτέλης ῞Εβρου 12 μ. 65, 5) Βερύκιος Πρωτ)σης 12 μ. 54 καὶ 6) Λυμπερόπουλος Πρωτ)σης 12 μ. 48.

Δρόμος 400 μ. Α΄ Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν: Κατόπιν προκριματικῶν καὶ ἡμιτελικῶν ἀγώνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἠγωνίσθησαν 72 ἐν ὅλῳ δρομεῖς, εἰς τὸν τελικὸν μετέσχον 6 τερματίσαντες μὲ τὴν ἑξῆς σειράν: 1) Λαμπρινίδης Πρωτ)σης 52΄΄5, 2) ᾿Ορφανὸς Θεσ)νίκης 53΄΄5, 3) Λυμπερόπουλος Ταγμ. ᾿Εργασίας 53΄΄6, 4) Σαλιβαρᾶς Πρωτ)σης 53΄΄8, 5) Ψιμάρας Ταγμ. ᾿Εργ. 54΄΄7 καὶ 6) Σακελλαρίου Δ.Α.Σ. 55΄΄1.

Ρίψις μπάλλας μεταξὺ Φαλαγγιτισσῶν Β΄ Κατηγορίας: Μετέσχον 22 ἀθλήτριαι. Εἰς τὸν τελικὸν ἠγωνίσθησαν 6, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐνίκησαν: 1) Γιαννακοῦ Τρικκάλων 61 μ. 55, 2) Λομβάρδου Πρωτ)σης 58 μ. 13, 3) Μπά-

ρα Χίου 55 μ. 68, 4) Σπυρίδου Θεσ)νίκης 54 μ. 65, 5) Μυτιληναίου Λέσβου 52 μ. 80 καὶ 6) Κουτσουμποῦ Χανίων 52 μ. 12.

Τρίαθλον Σκαπανέων: Ἠγωνίσθησαν 50 Σκαπανάκια, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐνίκησαν κατὰ σειράν: 1) Φραγκελάκης Ρεθύμνης βαθμοὶ 6, 2) Κάρτας Πέλλης βαθμοὶ 11, 3) Καίσαρης Λακωνίας βαθμοὶ 16, 4) Σταμπουλῆς Ἀχαΐας βαθμοὶ 19, 5) Παπαγεωργίου Λαρίσης βαθμοὶ 20 καὶ 6) Σκορδῆς Κυκλάδων βαθμοὶ 20. Οἱ μικροὶ ἀθληταὶ ἠγωνίσθησαν εἰς ἅλμα μήκους, εἰς δρόμον 50 μ. καὶ εἰς ρίψιν μπάλλας.

Ἅλμα εἰς μῆκος Α' Κατηγορίας Φαλαγγιτισσῶν: Ἠγωνίσθησαν πλέον τῶν 60 Φαλαγγιτισσῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐνίκησαν αἱ κάτωθι: 1) Μπίσμπα Πρωτ)σης 4 μ. 66, 2) Φιλιππῆ Πρωτ)σης 4 μ. 61, 3) Καλογήρου Λαρίσης 4 μ. 46, 4) Παναγοπούλου Ἀχαΐας 4 μ. 45 καὶ 5) Σαρηβαξεβάνη Δ.Α.Σ. 4 μ. 36 καὶ 6) Πλακωτάρη Πρωτ)σης 4 μ. 35.

Ρίψις μπάλλας Α' Κατηγορίας Φαλαγγιτισσῶν: Ἔλαβον μέρος 45 ἀθλήτριαι καὶ προεκρίθησαν διὰ τὸν τελικὸν 9 ποὺ ἐπέρασαν τὰ 45 μέτρα. Μεταξὺ τούτων ἐνίκησαν: 1) Καλογήρου Λαρίσης 58 μ. 26, 2) Ραρῆ Δ.Α.Σ. 52 μ. 95, 3) Πεταλούδη Καβάλλας 51 μ. 66, 4) Χατζηανδρέου Δράμας 51 μ. 40, 5) Κατσαχνιᾶ Πρωτ)σης 50 μ. 41 καὶ 6) Καλίρη Δ.Α.Σ. 48 μ.

Σκυταλοδρομία 4×50 μ. Β' Κατηγορίας Φαλαγγιτισσῶν: Ἔλαβον μέρος εἰς τὸ ἀγώνισμα 33 ὁμάδες, ἐκ τῶν ὁποίων ἠγωνίσθησαν εἰς τὸν ἡμιτελικὸν αἱ κάτωθι 10, ἤτοι 2 ἐξ ἑκάστης σειρᾶς: Ὁμὰς Πρωτ)σης, Ἕβρου, Κυκλάδων, Λακωνίας, Λαρίσης, Λέσβου, Ἀργ)θίας, Ἀρκαδίας, Θεσ)νίκης καὶ Ἀττικοβοιωτίας. Τὸν καλλίτερον χρόνον ἐπέτυχον αἱ ὁμάδες Λαρίσης καὶ Κυκλάδων μὲ 29''6.

Ἅλμα εἰς μῆκος Β' Κατηγορίας Φαλαγγιτισσῶν: Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο ἔλαβον μέρος 62 ἀθλήτριαι, ἐκ τῶν ὁποίων εἰς τὸν τελικὸν ἐνίκησαν κατὰ σειράν: 1) Πολυζωγοπούλου Λακωνίας 4 μ. 49, 2) Ράλλη Λαρίσης 4 μ. 41, 3) Γιαννακοῦ Τρικκάλων 4 μ. 36, 4) Πουλακάκη Ἡρακλείου 4 μ. 22, 5) Μπαβέα Πρωτ)σης 4 μ. 21 καὶ 6) Βοϊκλῆ Κυκλάδων 4 μ. 19.

Ἀγῶνες ἀθλοπαιδιῶν: Τὸ πρωῒ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἔγιναν οἱ τελικοὶ τῶν ἀγώνων πρωταθλημάτων ἀθλοπαιδιῶν τῶν ὁποίων οἱ τελεσθέντες ἤδη προκριματικοὶ καὶ ἡμιτελικοὶ ἔχουν ὡς ἑξῆς: Δ.Α.Σ. — Μικτὴ Ὑποδ. Νότου καὶ Πειαριῶς 6)15, 15)8 καὶ 15)3. Θεσ)νίκη — Μικτὴ Ἀθηνῶν, Βορρᾶ 15)3, 15)2. Δ.Α.Σ.—Δ)σις Ταγμάτων Ἐργασίας 15)7, 15)6, 15)4 (βόλλεϋ-μπώλ).

Δ.Α.Σ. — Θεσ)νίκη κατόπιν παρατάσεως 35—31, Τάγματα Ἐργασίας, Ἀθῆναι) Βορρᾶς 39—37 (μπάσκετ μπώλ).

ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΝ

Τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Παναθηναϊκοῦ ἔγινεν ὁ τελικὸς ἀγὼν τοῦ Ποδοσφαιρικοῦ Πρωταθλήματος τῆς Ε. Ο. Ν. μεταξὺ τῶν ὁμάδων Περιφ. Διοικήσεων Πρωτευούσης καὶ Εὐβοίας, νικητριῶν εἰς τοὺς ἡμιτελικοὺς τῶν ὁμάδων Καβάλλας καὶ Ἡρακλείου.

Ἡ Ὁμὰς τῆς Πρωτευούσης προεκρίθη διὰ τὸν τελικὸν μετὰ τὴν νίκην της ἐπὶ τῆς ὁμάδος τῆς Καβάλλας μὲ τέρματα 3—2 εἰς ἀγῶνα διαρκείας 30 μετὰ τὸν ἰσόπαλον ἀγῶνα (2—2).

Τὰ τεχνικὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων τοῦ Σαββάτου ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

Σκυταλοδρομία 4×50 μ. Φαλαγγιτισσῶν Β' Κατηγορίας: Μεταξὺ τῶν ἓξ ὁμάδων αἱ ὁποῖαι ἔφθασαν εἰς τὸν τελικὸν (ἐν συνόλῳ ἠγωνίσθησαν εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο 33 ὁμάδες, ἤτοι 132 ἀθλήτριαι) ἐνίκησαν κατὰ σειράν: 1) Ὁμὰς Πρωτευούσης εἰς 28''5, 2) Θεσσαλονίκης εἰς 29''1, 3) Ἕβρου εἰς 29''6, 4) Κυκλάδων εἰς 29''7, 5) Ἀττικοβοιωτίας καὶ 6) Ἀργολιδοκορινθίας. Αἱ ἐπιδόσεις τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας τῶν νικητριῶν ὁμάδων ἀποτελοῦν νέα Πανελλήνια ρεκὸρ τοῦ ἀγωνίσματος τῆς σκυταλοδρομίας 4×50 μέτρων.

Πορεία ὁμάδων ἐπὶ ἀποστάσεως 14.000 μέτρων: Μετέσχον ἑπτὰ ὁμάδες μὲ δεκαὲξ ἑκάστη πεζοπόρους. Ὁ ἀγὼν των ὑπῆρξε πεισματώδης καὶ πολὺ ἐνδιαφέρων διότι ἔπρεπεν οἱ πεζοπόροι κάθε ὁμάδος νὰ συμβαδίζουν. Καὶ ἕνας ἂν ἔλειπεν ἀπὸ μίαν ὁμάδα αὐτὴ θὰ ἔχανεν οἱανδήποτε θέσιν καὶ ἂν κατελάμβανε. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀγωνίσματος τούτου ἔχουν ὡς ἀκολούθως: 1) Ὁμὰς Π. Δ. Εὐβοίας ἐκ τῶν Φαλαγγιτῶν Γυφτοδήμου, Ρουσσοδήμου Κ., Καραγιάννη, Σίδερη, Γεωργιάδη, Λανακτᾶ, Ἀγγελέτου, Ρουσσοδήμου Δ., Λειβαδίτη καὶ Λάλου. 2) Ὁμὰς Π. Δ. Καβάλλας. 3) Ὁμὰς Π. Δ. Πέλλης. 4) Ὁμὰς Π. Δ. Σερρῶν. 5) Ὁμὰς Π. Δ. Λαρίσης καὶ 6) Ὁμὰς Π. Δ. Θεσσαλονίκης.

Λιθοβολία Φαλαγγιτῶν Α' Κατηγορίας: Μετέσχον ἄνω τῶν τριάντα ἀθλητῶν καὶ ἐνίκησαν: 1) Καμπαφλῆς Ταγμάτων Ἐργασίας μὲ 17 μ. 23, 2) Θεοφίλης Δ.Α.Σ. μὲ 17 μ. 19, 3) Σταμέλος Λακωνίας μὲ 17 μ. 03, 4) Γιαννακὸς Κερκύρας μὲ 16 μ. 93, 5) Γιαβάσης Δ.Α.Σ. μὲ 16 μ. 40 καὶ 6) Κουτσούπης Σερρῶν μὲ 16 μ. 25.

Ἅλμα εἰς ὕψος Φαλαγγιτισσῶν Α' Κατηγορίας: Ἠγωνίσθησαν ἀρχικῶς ὑπὲρ τὰς 50 καὶ ἔμειναν εἰς τὸν τελικὸν 9, ἐκ τῶν ὁποίων ἐνίκησαν αἱ κάτωθι ἕξ: 1) Λινάρδου Πρωτευούσης 1 μ. 38, 2) Σαρηβαξεβάνη Δ.Α.Σ. 1 μ. 35, 3) Πλακωτάρη Πρωτευούσης 1 μ. 35, 4) Χασάπη Ἕβρου 1 μ. 30, 5) Παπαδημητρίου Δ.Α.Σ. 1 μ. 30 καὶ 6) Κόταλη Θεσσαλονίκης 1 μ. 25.

Λιθοβολία Φαλαγγιτῶν Β' Κατηγορίας: Ἠγωνίσθησαν ἀρχικῶς ἄνω τῶν 35 ἀθλητῶν εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο, ἐκ τῶν ἀγωνισθέντων δὲ εἰς τὸν τελικὸν ἐνίκησαν κατὰ σειρὰν οἱ κάτωθι ἕξ: 1) Καραζήσης Θεσ)νίκης 19 μ. 08, 2) Καρακούλας Λαρίσης 18 μ. 62, 3) Ἀντωνόπουλος Μεσσηνίας 18 μ. 53, 4) Ροῦσσος Ἀχαΐας 18 μ. 32, 5) Γερασίμου Πρωτευούσης 17 μ. 85 καὶ 6) Λέκκας Ταγμάτων Ἐργασίας 17 μ. 75.

Ἅλμα εἰς ὕψος Φαλαγγιτισσῶν Β' Κατηγορίας: Μετέσχον ἀρχικῶς εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο τριάντα ὀκτὼ ἀθλήτριαι, ἐκ τῶν ὁποίων εἰς τὸν τελικὸν 12. Μεταξὺ τῶν δώδεκα τούτων ἐνίκησαν αἱ κάτωθι ἓξ καὶ μὲ τὴν ἑξῆς σειράν: 1) Σαμπράκου Πρωτευούσης 1 μ. 38, 2) Δεληγεώργη Ρεθύμνης 1 μ. 38, 3) Σμυρνιάδου Πρωτευούσης 1 μ. 30, 4) Καραντάου Λαρίσης 1 μ. 30, 5) Πολυζωγοπούλου 1 μ. 30 καὶ 6) Μαστράφη Ἕβρου 1 μ. 30.

ΟΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Παναθηναϊκοῦ ἐξ ἄλλου ἔγιναν τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου οἱ ἀγῶνες διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς πρωταθλητρίας τοῦ ποδοσφαίρου τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τὴν κατάταξιν τῶν ἄλλων ὁμάδων ποὺ προεκρίθησαν διὰ τοὺς ἡμιτελικούς. Αἱ διεξαχθεῖσαι συναντήσεις ἦσαν: Πρωτευούσης — Εὐβοίας διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς πρωταθλητρίας καὶ τῆς δευτέρας τοῦ πρωταθλήματος τῆς Ε.Ο.Ν., καὶ Καβάλλας — Ἡρακλείου διὰ τὴν κατάταξιν τῆς Γ' καὶ τῆς Δ' ὁμάδος τοῦ πρωταθλήματος τῆς Ε.Ο.Ν.

Πρῶτος διεξήχθη ὁ ἀγὼν Καβάλλας — Ἡρακλείου Κρήτης. Νικήτρια μὲ ἀρκετὴν εὐκολίαν ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς τῆς Καβάλλας μὲ τέρματα 6—2. Ὁ δεύτερος ἀγὼν μεταξὺ τῶν ὁμάδων Πρωτευούσης καὶ Εὐβοίας ὑπῆρξε περισσότερον δύσκολος διὰ τὴν νικήτριαν ὁμάδα, διότι καὶ ἡ ἡττηθεῖσα ἠγωνίσθη μὲ ὁρμὴν καὶ πεῖσμα.

Νικήτρια τοῦ ἀγῶνος ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς Π. Δ. Πρωτευούσης μὲ τέρματα 4—1. Ἡ νικήτρια ἀνεκηρύχθη καὶ πρωταθλήτρια τοῦ Ποδοσφαίρου τῆς Ε.Ο.Ν.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον ἐπανηγυρίσθη ἡ λῆξις τῶν Β' Πανελληνίων ἀγώνων τῆς Ε.Ο.Ν. Τὴν ὡραίαν ἀγωνιστικὴν ἑορτήν, ἡ ὁποία περιελάμβανε μὲ τὰ τελευταῖα ἀγωνίσματα τῶν Β' Πανελληνίων ἀγώνων τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας καὶ τὴν ἀπονομὴν τῶν ἐπάθλων εἰς τὰς ἀντιπροσωπείας τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ε.Ο.Ν., παρηκολούθησαν 80.000 Ἀθηναίων καὶ μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας Πρωτευούσης, τῶν Διοικήσεων Ἀνωτάτων Σχολῶν Ἀρρένων καὶ Θηλέων καὶ τῆς Διοικήσεως Ταγμάτων Ἐργασίας. Αἱ μουσικαὶ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας καὶ τοῦ Δήμου ἀνέκρουσαν τὰ ἐμβατήρια καὶ τὰ θούρια ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας τῶν θεατῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν.

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν τελεσθέντων ἀγωνισμάτων ἔχουν ἐν λεπτομερείᾳ ὡς κατωτέρω:

Δρόμος 110 μ. μετ' ἐμποδίων Φαλαγγιτῶν Α' Κατηγορίας: 1) Καλοδούκας Δ. Α. Σ. 16''9, 2) Λεονταρίδης Ἕβρου 17''2, 3) Μαυρίκης Θεσ)νίκης 17''5, 4) Φιλιππίδης Καβάλλας 17''6, 5) Καλογήρου Ἕβρου καὶ 6) Βλάχος Θεσ)νίκης.

Ἀκοντισμὸς Β' Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν: Μετέσχον ἐν συνόλῳ 71 ἀθληταὶ καὶ εἰς τὸν τελικὸν 18. Ἐκ τούτων ἐνίκησαν κατὰ σειράν: 1) Κόντης Πρωτευούσης 58 μ. 77, 2) Σιγκούνης Ἄρτης 53 μ. 46, 3) Πετκόπουλος Φλωρίνης 53 μ. 40, 4) Παπαϊωάννου Φθιωτιδοφωκίδος 52 μ. 67, 5) Ράπτης Λαρίσης 52 μ. 18 καὶ 6) Σαμολαδᾶς Τρικκάλων 49 μ. 70.

Ἀκοντισμὸς Φαλαγγιτῶν Α' Κατηγορίας: Μετέσχον 28. Εἰς τὸν τελικὸν ἔλαβον μέρος 9. Ἐνίκησαν: 1) Γεωργόπουλος Πρωτευούσης 56 μ. 63, 2) Ἐμμανουηλίδης Ροδόπης 52 μ. 85, 3) Βαρκάρης Χίου 50 μ. 40, 4) Θεοφίλης Δ.Α.Σ. 49 μ. 30, 5) Πανταζῆς Τρικκάλων 47 μ. 90 καὶ 6) Γιαβάσης Δ.Α.Σ. 45 μ. 65.

Δρόμος 3.000 μέτρων Φαλαγγιτῶν Α' Κατηγορίας: Μετέσχον 72 δρομεῖς καὶ ἐτερμάτισαν ὅλοι. Ἐνίκησαν: 1) Βασιλείου Πρωτ)σης 9'27''5, 2) Κονταρᾶτος Πρωτ)σης 2' 30''4, 3) Μαζαρᾶκος Λακωνίας 9'33'', 4) Ραγάζος Λαρίσης, 5) Ζαραφωνίδης Λαρίσης καὶ 6) Μελιδώνης Πρωτευούσης.

Σκυταλοδρομία 10×400 Φαλαγγιτισσῶν Α' Κατηγορίας: 1) Πρωτεύουσα 56''7, 2) Ἕβρος 59''1, 3) Δ.Α.Σ. 59''2, 4) Ἀχαΐα 59''5 καὶ 6) Λάρισα 59''9.

Σκυταλοδρομία 10×400 Φαλαγγιτῶν Α' Κατηγορίας: 1) Πρωτεύουσα 9'40''1, 2) Δ.Α.Σ. 9'45''7, 3) Λάρισσα 10'12'', 4) Ἕβρος 10'35'' καὶ 5) Δράμα.

Σκυταλοδρομία 10×400 μέτρων Β' Κατηγορίας Φαλαγγιτῶν: 1) Πρωτεύουσα 9'25''2, 2) Θεσσαλονίκη 9'47''8, 3) Ἀχαΐα 10'1''4, 4) Λέσβος 10'12'', 5) Καβάλλα καὶ 6) Κυκλάδες.

Μπάσκετ μπώλ: 1) Τάγματα Ἐργασίας, 2) Δ.Α.Σ., 3) Πρωτεύουσα, 4) Θεσσαλονίκη.

Βόλλεϋ μπώλ: 1) Δ.Α.Σ., 2) Θεσσαλονίκη, 3) Τάγματα Ἐργασίας.

Βόλλεϋ μπώλ Φαλαγγιτισσῶν: 1) Μικτὴ Ἀθηνῶν Βορρᾶ καὶ 2) Δ.Α.Σ. Θηλέων.

Πένταθλον: 1) Ἰωαννίδης Τρικκάλων βαθμοὶ 2324, 2) Λαζάρου Θεσσαλονίκης καὶ 3) Λυμπερόπουλος Ταγμάτων Ἐργασίας.

ΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΙ

Τὰ ἔπαθλα τῶν ἀγώνων ἀπενεμήθησαν βάσει τῶν διαφόρων βαθμολογιῶν εἰς τὰς πρώτας, δευτέρας καὶ τρίτας ὁμάδας ἑκάστης τῶν ὡς κάτωθι βαθμολογιῶν:

Βαθμολογία Φαλαγγιτισσῶν Β' Κατηγορίας: 1) Πρωτεύουσα 27, 2) Τρίκκαλα 13, 3) Θεσσαλονίκη 12, 4) Κυκλάδες 10, 5) Λάρισα 10 καὶ 6) Λακωνία 8.

Βαθμολογία Φαλαγγιτισσῶν Α' Κατηγορίας: 1) Πρωτεύουσα 46, 2) Δ.Α.Σ. 36, 3) Θεσσαλονίκη 18, 4) Λάρισα 12, 5) Ἕβρος 11 καὶ 6) Ἀχαΐα 6.

Βαθμολογία ἀμφοτέρων τῶν Κατηγοριῶν Φαλαγγιτισσῶν: 1) Πρωτεύουσα 73, 2) Δ.Α.Σ. 36, 3) Θεσσαλονίκη 31, 4) Λάρισα 22, 5) Ἕβρος 16 καὶ 6) Τρίκκαλα 13.

Βαθμολογία Φαλαγγιτῶν Α' Κατηγορίας: 1) Πρωτεύουσα β. 133, 2) Δ.Α.Σ. 62, 3) Θεσσαλονίκη 52, 4) Τάγματα Ἐργασίας 35, 5) Λακωνία 27 καὶ 6) Λάρισα 22.

Βαθμολογία Φαλαγγιτῶν Β' Κατηγορίας: 1) Πρωτεύουσα 62, 2) Λάρισα 42, 3) Θεσσαλονίκη 34, 4) Ἀργολιδοκορινθία 17, 5) Ἀχαΐα 14 καὶ 6) Τάγματα Ἐργασίας 11.

Βαθμολογία ἀμφοτέρων τῶν Κατηγοριῶν Φαλαγγιτῶν: 1) Πρωτεύουσα 195, 2) Θεσσαλονίκη 86, 3) Λάρισα 66, 4) Δ.Α.Σ. 62, 5) Τάγμα Ἐργασίας 46 καὶ 6) Ἀργολιδοκορινθία 32.

Γενικὴ βαθμολογία: 1) Πρωτεύουσα 268, 2) Θεσσαλονίκη 117, 3) Δ.Α.Σ. 98 (Ἡ Δ.Α.Σ. εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐστερήθη τῶν περισσοτέρων ἀθλητῶν της λόγῳ τῶν διακοπῶν τοῦ Πάσχα καὶ τῆς ἀναχωρήσεώς των εἰς τὰς ἰδιαιτέρας των πατρίδας), 4) Λάρισα 88, 5) Τάγματα Ἐργασίας 46 καὶ 6) Λακωνία 39.

ΕΙΣ ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΧΩΡΙΟ

Μετὰ τοὺς ἀγῶνας, τὸ βράδυ, εἰς τὸ ἀθλητικὸ χωριὸ ἐδόθη γεῦμα πρὸς τιμὴν τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ τῶν ἀθλητριῶν Φαλαγγιτισσῶν ποὺ μετέσχον τῶν Β' Πανελληνίων ἀγώνων τῆς Ε.Ο.Ν. Τὸ γεῦμα παρετάθη μέχρι τῆς 11ης νυκτερινῆς μὲ ἀφάνταστο κέφι, στὸ ὁποῖον διεκρίνοντο νικηταὶ καὶ ἡττημένοι, μὲ τραγούδια καὶ χορούς, μὲ γέλια καὶ χαρές.

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 1024)

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΣΠΑΡΤΗ. — Ἐφαρμόζεται ἀνελλιπῶς τὸ πρόγραμμα ἐκπαιδεύσεως τῶν Σχηματισμῶν Ε. Ο. Ν. Θηλέων Λακωνίας μὲ ἀθρόαν καὶ ἐνθουσιώδη συμμετοχὴν τῶν μελῶν.

Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα 120 Σχηματισμοὶ τόσον τῶν πόλεων ὅσον καὶ τῆς ὑπαίθρου ἔκαμαν ἡμερησίας ἐκδρομὰς εἰς διαφόρους τοποθεσίας, ὅπου διῆλθον μιὰν ἐξέγαστη μέρα χαρᾶς καὶ συναδελφώσεως. Αἱ ἐκδρομαὶ αὗται, προπαρασκευασθεῖσαι καταλλήλως, περιελάμβανον ὁμιλίας σχετικὰς μὲ τὴν ὕπαιθρον, μὲ τὴν χρησιμότητα τῶν δένδρων, τοῦ ὕδατος, ἐπισκέψεις ἀρχαιολογικῶν τοποθεσιῶν, παιχνίδια κτλ. Ἐπίσης ἐδιδάχθησαν κατ' αὐτὰς τὰ μέτρα ἀσφαλείας τμήματος ἐν πορείᾳ.

Κατόπιν ἡμεοησίας διαταγῆς τῆς Περιφ. Διοικητρίας, κατέφθασαν εἰς τὰ Γραφεῖά μας πλῆθος πασχαλινῶν δώρων, προωρισμένων διὰ τοὺς Ἀκρίτας μας, τὰ ὁποῖα μὲ ἱερὰν συγκίνησιν καὶ προθυμίαν συνέλεξαν αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ αἱ Σκαπάνισσαι.

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ὁ συνεργάτης καθηγητὴς κ. Ἰωάν. Πανταζόπουλος ὡμίλησε πρὸς τὰ μέλη περὶ ἀεραμύνης.

ΓΥΘΕΙΟΝ.— Συνεχίζονται καὶ ἐνταῦθα μετ' ἐνθουσιασμοῦ αἱ συγκεντρώσεις καὶ ὁμιλίαι. Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα ἐγένοντο ἐκδρομαὶ εἰς παραθαλασσίους τοποθεσίας.

ΜΟΛΑΟΙ.— Ἅπαντες οἱ Σχηματισμοὶ ἔδειξαν ἐξαιρετικὴν κίνησιν, ἤτοι προετοιμασίας διὰ θεατρικὰς παραστάσεις κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν μελῶν, ἐράνους πρὸς ἀγορὰν δώρων διὰ τοὺς Ἀκρίτας μας, ὁμιλίας ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος κτλ.

Καθημερινῶς τέλος ἀναφέρονται αἱ πρόοδοι τῶν εἰδικοτήτων περιθάλψεως, κοπτικῆς, χειροτεχνίας, μαγειρικῆς, καλλιεργείας κτλ., αἵτινες διδάσκονται πρακτικῶς.

ΤΣΑΣΙΟΝ.— Οἱ Σχηματισμοὶ Ἀρρένων καὶ Θηλέων τοῦ χωριοῦ μας διὰ τῶν ἀρχηγῶν των ἐβάπτισαν ἄρρεν βρέφος ὀνομάσαντες αὐτὸ Παῦλον, ὅπερ ἐνέδυσαν μὲ τὴν στολὴν τοῦ Σκαπανέως.

ΝΑΥΠΛΙΟΝ.— Αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι τῶν Σχηματισμῶν Θηλέων Ναυπλίου ἐξέδραμον εἰς τὴν ὡραίαν τοποθεσίαν τῶν Ἁγίων Θεοδώρων.

Αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ αἱ Σκαπάνισσαι ἔπαιξαν, ἐτραγούδησαν καὶ ἐχόρευσαν διαφόρους ἑλληνικοὺς χορούς, ἐπέστρεψαν δὲ εἰς τὸ Ναύπλιον κατενθουσιασμέναι ἀπὸ τὴν ὡραίαν των ἐκδρομήν.

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ.— Ὁ Σχηματισμὸς τῆς Παλαιᾶς Ἐπιδαύρου τῆς Ε.Ο.Ν. τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ἀργολιδοκορινθίας παρουσιάζει ἐξαιρετικὴν ὅλως κίνησιν, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως ἐκπαιδεύσεως τῶν Φαλαγγιτῶν ὅσον καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἐγγραφῆς νέων μελῶν. Ἅπαντες σχεδὸν οἱ νέοι τῆς Κοινότητος ἔχουν προσέλθει μετὰ προθυμίας καὶ ἐνθουσιασμοῦ ὑπὸ τὰς Σημαίας τῆς Ὀργανώσεως. Κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος οἱ Φαλαγγῖται συνέβαλον μεγάλως εἰς τὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς διεξαγωγῆς τῶν Ἱερῶν ἀκολουθιῶν. Λίαν συγκινητικὸν ὑπῆρξε τὸ θέαμα τῶν Φαλαγγιτῶν, οἵτινες ἔψαλλον τὰ ἐγκώμια κατὰ τὴν ἔξοδον τοῦ Ἐπιταφίου.

Τὴν Δευτέραν τοῦ Πάσχα, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως οἱ Φαλαγγῖται μετέβησαν συντεταγμένοι εἰς τὸν Ναόν, κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς Δοξολογίας, ὡμίλησε δὲ ἐμπνευσμένως ὁ Διοικητὴς τοῦ Σχηματισμοῦ κ. Ἀθαν. Καββαθᾶς. Ἐπηκολούθησε παρέλασις τοῦ Σχηματισμοῦ, προκαλέσασα τὰς ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις τῶν κατοίκων. Τὸ ἀπόγευμα εἰς τὸν περίβολον τοῦ Σχολείου ἐδόθη θεατρικὴ παράστασις μὲ τὸ ἔργον «Βασιλικὲς Μαργαρίτες» ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτῶν, σημειώσασα ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν. Ἐπίσης τὴν ἑσπέραν τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐγένετο λαμπαδηφορία ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτῶν τοῦ Σχηματισμοῦ. Συντεταγμένοι οἱ Φαλαγγῖται διῆλθον τὰς ὁδοὺς τοῦ χωρίου ψάλλοντες ἐθνικὰ ᾄσματα, μεταδώσαντες τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν χαράν των εἰς τοὺς κατοίκους, οἵτινες διαρκῶς ἐζητωκραύγαζον καὶ προέβαινον εἰς παντοίας ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ ἔργου τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.

ΡΕΘΥΜΝΟΣ.— Τὴν παραμονὴν τοῦ Πάσχα ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρεθύμνης μετὰ βαθμοφόρων ἐπεσκέφθη μερικὰ Ὑποδηματοποιεῖα τῆς πόλεως, ἀγοράσασα εἰκοσιπέντε (25) ζεύγη ὑποδημάτων, τὰ ὁποῖα ἐδώρησεν εἰς ἄπορα μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Πάσχα.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Θηλέων Ρεθύμνης, ἐν τῇ προσπαθείᾳ της ὅπως παράσχῃ ψυχαγωγίαν εἰς τὰ ἐργαζόμενα καὶ ὑποφέροντα οἰκονομικῶς μέλη της, διωργάνωσε δι' ἐξόδων της ἡμερησίαν ἐκδρομήν, εἰς ἣν ἔλαβον μέρος ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα πέντε ἐργατικὰ μέλη της. Οὕτω τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα μετὰ τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας των ἀνεχώρησαν ἐκ Ρεθύμνης κατευθυνόμενα εἰς τὸ χωρίον Ἀρμένους καὶ ἐστάθμευσαν εἰς μίαν ὡραίαν τοποθεσίαν ἔξω τοῦ χωρίου, ὅπου παρέμειναν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου εἶχαν ἑτοιμάσει κατάλληλον χῶρον διὰ τὸ ψήσιμο τῶν ἀρνιῶν τῶν προορισθέντων διὰ τὸ γεῦμα τῶν Φαλαγγιτισσῶν. Ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης Νομάρχης κ. Παπαθανασίου, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ Ἀρρένων, ἐπεσκέφθη τὰς ἐκδρομεῖς παραμείνας μέχρι τῆς 12 μ.

Αἱ Φαλαγγίτισσαι μετὰ τὸ γεῦμα διεσκέδασαν ἀρκετὴν ὥραν καὶ κατόπιν ἐπεσκέφθησαν τὰ διάφορα ἀξιοθέατα μέρη τοῦ χωρίου. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου μὲ μεγάλην προθυμίαν καὶ ἐνθουσιασμὸν ἐπεριποιήθησαν τὰς ἐκδρομεῖς, προσφέροντες εἰς αὐτὰς φρέσκο βούτυρο, αὐγὰ κλπ. Περὶ τὴν 5 μ. μ. ἐπέστρεψαν εἰς Ρέθυμνον πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ καὶ χαρᾶς ζητωκραυγάζουσαι ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ μας καὶ τῆς Ε.Ο.Ν.

Οὕτω ἡ Διοίκησις κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ ἐκεῖνο ποὺ ἤθελε. Νὰ χαρίσῃ δηλαδὴ μιὰ μέρα χαρᾶς καὶ εὐτυχίας εἰς τὰ ἐργαζόμενα μέλη της, τὰ ὁποῖα διαφορετικὰ δὲν θὰ ἐγνώριζαν μιὰ τέτοια εὐχάριστη μέρα καὶ δὲν θὰ ἀπελάμβανον τῆς ψυχαγωγίας ἣν ἡ Διοίκησις τοὺς ἐχάρισε.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ.— Ὁ Ὑποδιοικητὴς Ἀνατολικῶν Ἐπαρχιῶν ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς περιοδείας του εἰς τὴν ἐπαρχίαν Βιάννου, ὅπου ἐπεσκέφθη τὰ χωρία Ἄνω καὶ Κάτω Βιάννον, Ἄνω καὶ Κάτω Σύμην, Συκολόγον, Κεφαλοβρύση, Ἀμυρᾶ, Πεῦκον, Χόνδρον, Λουτράκι.

Πλὴν τῆς συνήθους ἀπασχολήσεως τῆς Τετάρτης ἐγένετο καὶ προβολὴ τῆς κινηματογραφικῆς ταινίας τῆς παρελάσεως τῆς 25ης Μαρτίου ἐν Ἡρακλείῳ. Παρηκολούθησαν τὴν προβολὴν περὶ τοὺς 350 Φαλαγγῖται.

Ἐδόθη συναυλία ὑπὸ τῶν τυφλῶν καλλιτεχνῶν τοῦ Ἀσύλου Τυφλῶν Καλλιθέας διὰ τοὺς ἐξωσχολικοὺς Φαλαγγίτας.

Τὰ μαθήματα τοῦ οὐλαμοῦ βαθμοφόρων καὶ τῶν τηλεφωνητῶν συνεχίζονται.

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ.— Ὑπὸ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Αἰτωλοακαρνανίας συνελέγησαν τῇ πρωτοβουλίᾳ Φαλαγγιτισσῶν διάφορα εἴδη ρουχισμοῦ, ὡς ἐπίσης σιγαρέττα καὶ γλυκά, τὰ ὁποῖα ἀπεστάλησαν πρὸς τοὺς γενναίους φρουροὺς τῶν συνόρων μας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Πάσχα.

— Κατὰ τὰς γενομένας ἑορτὰς τῆς ἐξόδου τοῦ Μεσολογγίου ἐδόθη ὡραιοτάτη θεατρικὴ παράστασις ὑπὸ Φαλαγγιτισσῶν καὶ Φαλαγγιτῶν μὲ τὸ ἔργον «Ἡ Ἔξοδος τοῦ Μεσολογγίου». Τὸ ἔργον ἐσημείωσεν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν.

ΑΓΡΙΝΙΟΝ.— Ἡ Ὑποδιοίκησις Ἀγρινίου ἀπένειμεν ἔπαινον εἰς τοὺς ἑξῆς: 1) Ὁμαδάρχην Δ. Στυλίδην, 2) Ἐνωμοτάρχας Χρ. Μουρίδην καὶ Π. Τραουλίδην, 3) Ὑπενωμοτάρχην Ἀντ. Στυλίδην καὶ Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς Γ. Σταματέλλον, Π. Παναγιωτίδην, Κ. Οἰκονομίδην, Γ. Κυριακίδην, Ἀχ. Κασπίδην καὶ Σ. Φούντογλου, ἅπαντας μέλη τῆς Ὁμάδος Ἁγίου Νικολάου 4ου Λόχου Βονίτσης, διότι ἐπεδείξαντο αὐτοθυσίαν καὶ αὐταπάρνησιν συντελέσαντες πρὸς κατάσβεσιν πυρκαϊᾶς ἐκραγείσης ἐν τῷ ἀνωτέρω χωρίῳ τὴν 28ην παρελθόντος μηνός, διασώσαντες συνάμα ἐκ βεβαίου τραγικοῦ θανάτου τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα τοῦ Ἀλεξίου Τραουλίδου, ριψοκινδυνεύσαντες ἐν μέσῳ τῶν φλογῶν τῆς πυρᾶς. Οἱ ἀνωτέρω διὰ τῆς πράξεως ταύτης ἀπέδειξαν κατὰ πόσον ἐνεστερνίσθησαν τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ διδάγματα τῆς Ὀργανώσεώς των.

— Ὡς παράδειγμα ἀξιομίμητον φιλοπονίας καὶ προσπαθείας διὰ τὴν προώθησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας ἀναφέρομεν τὴν σχετικὴν δρᾶσιν τῆς 111 Ὁμάδος 4ου Λόχου Νέας Καμαρίνης Βονίτσης.

Ἡ Ὁμὰς αὕτη ὑπὸ τὸν ἐνθουσιώδη ὁμαδάρχην της Δ. Παπαθανασίου ἐκαλλιέργησεν ἐπιστημονικῶς, συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις γεωπόνου, τὸν σχολικὸν κῆπον, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς ὑπόδειγμα καλλιεργείας διὰ τοὺς ἀγρότας τῆς περιφερείας. Ἐδημιουργήθη οὕτως ἐν τῷ κήπῳ φυτώριον ἐξ ὀπωροφόρων δένδρων καὶ ἐκαλλιεργήθη διὰ γραμμικῆς σπορᾶς σῖτος ποικιλίας Ξυλοκάστρου καὶ Γκρινιᾶς, διάφορα εἴδη ὀσπρίων καὶ τὸ νέον φυτὸν σόγια.

ΛΑΜΙΑ.— Παρουσίᾳ τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπόπτου καὶ τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ, συνοδευομένων ὑπὸ τῶν βαθμοφόρων τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Διοικήσεως, ἐγένετο εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Ε.Ο.Ν. Δομοκοῦ ἡ ὁρκωμοσία τῶν μελῶν τῶν Σχηματισμῶν Ἀρρένων καὶ Θηλέων τῆς Ὑποδιοικήσεως καὶ παρεδόθη ὑπὸ τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπόπτου ἡ Σημαία τῆς 43Α' Φάλαγγος. Τὴν τελετὴν παρηκολούθησαν αἱ Ἀρχαὶ καὶ ἅπαντες οἱ κάτοικοι Δομοκοῦ καὶ τῶν περιχώρων.

Πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας ὡμίλησεν ὁ Περιφερειακὸς Διοικητής, τονίσας τὴν ἀξίαν τοῦ σκοποῦ τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἀναπτύξας τὸ συντελεσθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ δημιουργικὸν ἔργον.

Ἐπηκολούθησε παρέλασις πρὸ τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπόπτου ἁπάσης τῆς δυνάμεως τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀρρένων καὶ Θηλέων ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς μουσικῆς Ε.Ο.Ν. Λαμίας.

Οἱ κάτοικοι Λαμίας, Ἀταλάντης καὶ Δομοκοῦ, ὡς καὶ διαφόρων χωρίων, μὲ ἐξαιρετικὴν προθυμίαν ἔσπευσαν νὰ προσφέρουν κάτι διὰ τοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων μας.

Εἰς τὴν Φάλαγγα Ε.Ο.Ν. Ἀμφικλείας Τμῆμα τῆς δυνάμεώς της ἠσχολήθη μὲ τὴν ἰσοπέδωσιν τοῦ Γυμναστηρίου της.

Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Ε.Ο.Ν. Λοκρίδος ἅπασα ἡ δύναμις τῆς Ἀταλάντης ἠσχολήθη μὲ τὴν καλλιέργειαν δενδρυλλίων εἰς τὸν λόφον «Ρόδα».

Εἰς συγκέντρωσιν τῶν μελῶν τῆς Ἀταλάντης ὡμίλησεν ὁ Φαλαγγάρχης Κουκουτσίδης «Περὶ προσαγορεύσεως καὶ σκοποβολῆς».

Ὡμίλησεν ἐπίσης ὁ κ. Ἠλιόπουλος «Περὶ ἀγωγῆς παρ' ἡμῖν καὶ ἐν τῇ ξένῃ».

ΚΟΜΟΤΙΝΗ. — Τὸ καθορισθὲν πρόγραμμα τῆς Τετάρτης ἐκτελεῖται τακτικῶς, τὰ δὲ σχολεῖα βαθμοφόρων τῆς 237ης Φάλαγγος λειτουργοῦν ἱκανοποιητικῶς.

Ἡ 237η Φάλαγξ ἐξέδραμεν ὑπὸ τύπον στρατιωτικῆς πορείας. Κατὰ τὴν ἐκδρομὴν ἐγένετο ἐφαρμογὴ ἀσκήσεων πεζικοῦ, ἐπαίχθησαν κωμῳδίαι ὑπὸ Φαλαγγιτῶν πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν ἐκδρομέων καὶ ἐγένοντο διαλέξεις ὑπὸ ὁμαδαρχῶν «Περὶ φιλοπατρίας» καὶ «Περὶ Νεολαίας διὰ μέσου τῶν αἰώνων».

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐξέδραμον καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι τοῦ Γυμνασίου.

Ὁ κ. Ν. Παπανικολάου, καθηγητὴς Γυμνασίου, ὡμίλησε πρὸς τὰς βαθμοφόρους «περὶ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐπὶ τοῦ πολιτισμοῦ».

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακών Διοικήσεων

ΣΥΡΟΣ. — Κατά τό παρελθόν δεκαπενθήμερον έγένοντο αί έξής όμιλίαι πρός τούς Φαλαγγίτας: «Έθνική κυριαρχία καί ήθική άνεξαρτησία», «Αίτια διαφόρων νοσημάτων καί προφύλαξις άπ' αύτών», «Περί ίεραρχίας», «Όλυμπιακοί άγώνες καί σκοπός τοϋ άθλητισμού» κ. ά. Έπίσης έγένοντο άσκήσεις πυκνής τάξεως, παιδιαί καί έκδρομαί.

— Είς τήν Ύποδιοίκησιν Τήνου έγένοντο μαθήματα καί όμιλίαι μέ θέματα είλημμένα έκ τών διαφόρων έκδόσεων τής Ε.Ο.Ν., ώς καί άλλα διαφόρου περιεχομένου καί δή σχετικού μέ τήν Έπανάστασιν τού 1821.

— Αί στρατιωτικαί άσκήσεις έξετελέσθησαν συμφώνως πρός τό πρόγραμμα τής Περιφερειακής Διοικήσεως.

— Είς τήν Ύποδιοίκησιν Μυκόνου, έκτός τών διαφόρων μαθημάτων καί όμιλιών μέ θέματα διάφορα, όπως «Περί ψυχαγωγίας καί έκδρομών», «Περί τέχνης τού διοικείν καί πειθαρχίας», «Περί ήλεκτρικών στοιχείων» κ. ά., έγένοντο διάφοροι άσκήσεις σουηδικαί, άθλοπαιδιαί κλπ.

— Πλουσιώτατον ύπήρξε τό πρόγραμμα τής Ύποδ)σεως Πάρου κατά τό διαρρεύσαν 15θήμερον, συνιστάμενον τόσον είς διαφόρους όμιλίας μέ θέματα «Οί Έθνικοί Εύεργέται», «Ύγιεινή», «Ποία τά ίδανικά τής Ε.Ο.Ν.», «Περί οίκογενείας», «Περί πειθαρχίας», «Περί ποινών καί άμοιβών», «Τί πρέπει νά γνωρίζη ένας βαθμοφόρος διά νά έκπαιδεύση τό Τμήμα του», όσον καί είς άσκήσεις στρατιωτικής προπαιδεύσεως, άθλοπαιδιάς καί ψυχαγωγικάς έκδρομάς.

Άλλά καί ή περί τήν γεωργικήν έξόρμησιν άπασχόλησις τών Φαλαγγιτών καί Σκαπανέων τής αύτής Ύοπδιοικήσεως ύπήρξε πλουσιωτάτη. Ούτω τόν παρελθόντα μήνα μέρος τής δυνάμεως ήσχολήθη μέ τήν περιποίησιν τών φυτευθέντων δένδρων ύπό τήν έποπτείαν τού συναγωνιστού Α. Παπάζογλου, ώς καί μέ τό σκάλισμα τού σπαρέντος σίτου.

ΚΕΡΚΥΡΑ. — Ζωηρά καί ένθουσιώδης κίνησις παρατηρείται είς τήν Περιφερειακήν Διοίκησιν Κερκύρας. Τακτικά γίνονται συγκεντρώσεις καί άναπτύσσονται διάφορα θέματα ήθικοπλαστικού περιεχομένου πρός τούς Φαλαγγίτας καί τάς Φαλαγγιτίσσας.

Ούτω πρό ήμερών ώμίλησε συνεργάτης τής Ε. Ο. Ν. «Περί τέχνης», «Περί πειθαρχίας», «Περί Πατρίδος», «Περί Σημαίας» κλπ.

Τακτικά έπίσης γίνονται διάφοροι έκπαιδευτικαί έκδρομαί.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ. — Τήν προπαρελθούσαν Πέμπτην βαθμοφόρος τού 111 Γραφείου τής Περιφερειακής Διοικήσεως Θηλέων Ζακύνθου ώμίλησεν είς μεγάλην συγκέντρωσιν Φαλαγγιτισσών καί Σκαπανισσών, άναλύσασα τήν «Ήλέκτραν» τού Σοφοκλέους.

— Τά μαθήματα τής χορωδίας συνεχίζονται τακτικώτατα, καθώς έπίσης καί τά μαθήματα ραπτικής καί οίκιακής οίκονομίας, τά όποία αί Φαλαγγίτισσαι παρακολουθούν μέ ζωηρόν ένδιαφέρον.

— Ζωηρά κίνησις παρατηρείται έπίσης καί είς τούς διαφόρους Σχηματισμούς τής ύπαίθρου.

ΚΥΘΗΡΑ. — Μέ έξαιρετικήν μεγαλοπρέπειαν έτελέσθη ή έορτή τής Έθνικής μας Παλιγγενεσίας άπό τήν άνεξάρτητον Φάλαγγα Κυθήρων, ίδιαιτέρως δέ άπό τήν Ι Τετραρχίαν, άποτελουμένην ώς έπί τό πλείστον άπό μαθητάς τού Γυμνασίου μας.

Αί έορταί ήρχισαν τήν παραμονήν τής Έθνικής μας έορτής είς τήν αίθουσαν τελετών τού Γυμνασίου μας, ήτις είχε καλλιτεχνικώς διακοσμηθή. Ώμίλησαν καταλλήλως ό γυμνασιάρχης κ. Φορόπουλος καί έν συνεχεία ή άρχηγός τής Άνεξαρτήτου Φάλαγγος Θηλέων δίς Μασσέλου, καθηγήτρια τού Γυμνασίου μας.

Τήν άνατολήν τού ήλίου τής 25ης Μαρτίου έχαιρέτισαν χαρμόσυνα αί τυμπανοκρουσίαι καί τά έορταστικά άσματα όμάδος Φαλαγγιτών, ήτις έξήλθε διά τό έωθινόν.

Τήν 10ην π. μ. συντεταγμένοι Φαλαγγίται καί Φαλαγγίτισσαι μετέβησαν είς τόν ίερόν ναόν τού Έσταυρωμένου καί παρηκολούθησαν τήν δοξολογίαν.

Ή έορτή έσυνεχίσθη είς τήν αύλήν τού Γυμνασίου μας. Τόν πανηγυρικόν τής ήμέρας έξεφώνησεν ό καθηγητής κ. Σταθάκης. Άπηγγέλθησαν ποιήματα καί έψάλησαν διάφορα άσματα έκ μέρους τών μαθητών - Φαλαγγιτών.

Έξαιρετικήν έπιτυχίαν έσημείωσαν ή παρέλασις τών Φαλαγγιτών καί οί χοροί τών Φαλαγγιτισσών τό άπόγευμα τής 25ης Μαρτίου.

Ή βραδινή λαμπαδηφορία τών Φαλαγγιτών ύπήρξεν έξαιρετικώς θεαματική. Έπηκολούθησεν είς τήν αίθουσαν τού Κυθ. Συνδέσμου παράστασις, δοθείσα ύπό μελών τής Ε.Ο.Ν., μέ τό πατριωτικόν έργον «Τά Σουλιωτόπουλα δέν πέθαναν», ήτις έσημείωσε πλήρη έπιτυχίαν.

Έπιβλητικώτατα έωρτάσθη έπίσης ή Έθνική μας έορτή άπό τά τμήματα ΙΙ Τετραρχίας Ποταμού καί ΙΙΙ Τετραρχίας Καρβουνάδων τή πρωτοβουλία τών άρχηγών τών Τμημάτων καί τών τοπικών Άρχών.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. — Όμάδες τού καλλιτεχνικού τμήματος Ε.Ο.Ν. Θηλέων ήρχισαν νά περιέρχωνται τά διάφορα έργοστάσια τής πόλεώς μας, πρός ψυχαγωγίαν τών συναγωνιστριών Φαλαγγιτισσών έργατριών. Τήν 9ην Άπριλίου έγένετο ή πρώτη έκκίνησις είς τό κλωστοϋφαντουργείον Γρ. Τσίτση καί Υίοί, όπου έργάζονται 180 Φαλαγγίτισσαι έργάτριαι. Ή παιδική χορωδία Ε.Ο.Ν. Θηλέων έξετέλεσε μουσικόν πρόγραμμα άπαρτιζόμενον έξ όλοκλήρου ύπό έλληνικών άσμάτων. Άπηγγέλθησαν έπίσης καί ποιήματα Έλλήνων ποιητών. Ή ώραία αύτή συγκέντρωσις έπερατώθη διά τών ύμνων τούς όποίους έψαλαν άπό κοινού αί Φαλαγγίτισσαι έργάτριαι καί ή παιδική χορωδία.

Είς τήν Θεσσαλονίκην έπίσης ίδρύθη συμφωνική όρχήστρα τής Έθνικής Όργανώσεως Νεολαίας. Τό πρόγραμμα τής μεγάλης αύτής όρχήστρας τής Ε.Ο.Ν. είς τήν πρώτην της έμφάνισιν, ή όποία θά γίνη προσεχώς, περιλαμβάνει έκτελέσεις Χάϋδν, Τσαϊκόφσκυ, καθώς καί Έλληνας συνθέτας.

ΔΡΑΜΑ. — Κατά τήν διαρρεύσασαν έβδομάδα έγένοντο αί τακτικαί συγκεντρώσεις τών Σχηματισμών.

Κατόπιν προσκλήσεως τού Ύπουργού Γενικού Διοικητού Θράκης κ. Καλαντζή, μετέβησαν είς τήν Κομοτινήν ό Νομάρχης Δράμας κ. Κ. Δήμας ώς Γενικός Έπόπτης Ε.Ο.Ν. Δράμας καί ό Περιφερειακός Διοικητής Ε.Ο.Ν. Δράμας κ. Σωτήριος Δημητρίου ίνα μετάσχωσιν είς τήν ύπό τήν προεδρίαν του σύσκεψιν τών Νομαρχών Περιφερείας Γενικής Διοικήσεως Θράκης καί Περιφερειακών Διοικητών Ε.Ο.Ν. διά τήν καλλιτέραν καί συστηματικωτέραν λειτουργίαν σχολής βαθμοφόρων Ε.Ο.Ν. είς τό έν Καλλιράχη τής Θάσου στρατόπεδον.

ΚΑΒΑΛΛΑ. — Έπί τή προόψει τού Β΄ Συνεδρίου τών Περιφ. Διοικητών, ό Περιφερειακός Διοικητής Καβάλλας κ. Νικ. Γρηγοριάδης έκάλεσεν είς σύσκεψιν τούς συναγωνιστάς Ύποδιοικητάς, Διοικητάς Φαλάγγων καί άπαντας τούς έπιτελείς τής Διοικήσεως, οίτινες καί ήσχολήθησαν μέ όλα γενικώς τά ζητήματα τά άφορώντα τήν Διοίκησιν Καβάλλας. Τά άποτελέσματα τής συσκέψεως ταύτης ό κ. Γρηγοριάδης θά έχη ύπ' όψιν του είς τό έν Άθήναις Β΄ Πανελλήνιον Συνέδριον. Οί Ναυτοφαλαγγίται τής Διοικήσεως Καβάλλας διά τών λέμβων τής Όργανώσεως έξέδραμον είς Καλαμίτσαν. Μία όμάς έκ 12 Ναυτοφαλαγγιτών μετέβη τήν προτεραίαν είς Καλαμίτσαν καί άφού έστησε τεράστιον ίστόν, έπί τού όποίου άνήρτησε τήν Σημαίαν τής Όργανώσεως, έπεδόθη είς τό έργον τής κατασκηνώσεως. Έντός μιάς περίπου ώρας τό Στρατόπεδον ήτο έτοιμον καί τήν έπομένην έδέχθη τούς ύπερεκατόν Ναυτοφαλαγγίτας, οίτινες μετά τήν ώριαίαν άνάπαυσιν ήρχισαν τήν έκτέλεσιν τού προγράμματος τό όποίον περιελάμβανε κωπηλασίαν, ποδόσφαιρον, ποδηλασίαν καί διάφορα ψυχαγωγικά παιγνίδια.

Περί τήν μεσημβρίαν έπεσκέφθη τό Στρατόπεδον ό Περιφ. Διοικητής Καβάλλας κ. Γρηγοριάδης μετά τών έπιτελών του καί ένήργησεν έπιθεώρησιν, μείνας άπολύτως ίκανοποιημένος. Ό κ. Γρηγοριάδης παρέμεινε μέχρι τής ώρας τού συσσιτίου.

Οί Ναυτοφαλαγγίται, γεμάτοι ένθουσιασμόν, έπέστρεψαν είς τήν πόλιν μας περί τήν 8ην μ.μ.

Προσκλήσει τή Κεντρικής Διοικήσεως, ή Χορωδία τής Διοικήσεως Καβάλλας μεταβαίνει τόν προσεχή μήνα είς Άθήνας, όπου καί θά δώση σειράν συναυλιών. Ήδη, καταρτίσασα τό πρόγραμμα, προπονείται έντατικώς ύπό τήν διεύθυνσιν τού συνεργάτου κ. Λ. Μπερεζόφσκυ.

ΕΔΕΣΣΑ. — Έγένοντο τακτικαί αί προκαθωρισμέναι συγκεντρώσεις τών τμημάτων τών Φαλαγγιτών καί Σκαπανέων, καθ' άς άνεπτύχθησαν τά κάτωθι θέματα:

Έλληνικός Πολιτισμός, Πειθαρχία, Διακριτικά βαθμοφόρων καί συνεργατών, Συνθέσεις μονάδων, Όρισμοί έκ τού Κανονισμού στρατιωτικών άσκήσεων.

Έκ παραλλήλου έγένετο διάλεξις μέ θέμα: «Τό πνεύμα τού καθενός» καί άνάγνωσις τών Ήμερησίων Διαταγών τού Κυβερνητικού Έπιτρόπου Νεολαίας.

Ώσαύτως έν τώ Γυμνασίω Έδέσσης άνεπτύχθη ύπό συνεργατών καί καθηγητών τό θέμα: «Τό Έλληνικόν Έθνος καί ή Νεολαία».

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ Π.Δ.Α.Π.

Ζωηροτάτη καλλιτεχνική κίνησις παρετηρήθη κατά τόν παρελθόντα μήνα είς τήν Περιφερειακήν Διοίκησιν Άρρένων Πρωτευούσης. Είς τόν Ραδιοφ. Σταθμόν τής Ε.Ο.Ν. έξετελέσθησαν 15 ποικίλα έργα συνεργατών τής Π. Δ. Α. Π. σκέτς, παραμύθια, θρησκευτικαί άφηγήσεις κ. ά. κατάλληλα διά τήν διαπαιδαγώγησιν καί ψυχαγωγίαν τών συναγωνιστών σκαπανέων καί φαλαγγιτών.

Τό κουκλοθέατρον έπαιξεν είς πλείστους σχηματισμούς καί σχολεία τό χαριτωμένο έργο «Οί φασαρίες τού Φασαρή», πού σκόρπισε στά μικρά μας Σκαπανάκια τό γέλιο καί τή χαρά.

Τό μουσικόν πρόγραμμα ύπήρξε πλουσιώτατον. Ή χορωδία καί ή όρχήστρα τής Π.Δ.Α.Π. έξετέλεσαν ώραιότατα μουσικά έργα Έλλήνων καί ξένων μουσουργών είς τόν Ραδ. Σταθμόν τής Ε. Ο. Ν.

Κινηματογραφικαί προβολαί έγένοντο είς όλους τούς σχηματισμούς καί σχολεία μέ ξεκαρδιστικές κωμωδίες καί μορφωτικά έργάκια γιά τά Σκαπανάκια μας.

Ή συμβολή, έξ άλλου, τών φαλαγγιτών καί σκαπανέων είς τήν τήρησιν τής τάξεως είς τούς Ναούς τής Πρωτευούσης κατά τήν Μ. Έβδομάδα, καί ίδίως κατά τήν έκφοράν τού Έπιταφίου, τήν όποίαν συνώδευσαν τμήματα ένόπλων σκαπανέων, ήτο άρίστη καί προεκάλεσε τάς καλυτέρας τών έντυπώσεων.

Κατά τήν ήμέραν τής Άναστάσεως τά γραφεία τών Ταγμάτων διεκοσμήθησαν έορταστικώς, είς δέ τό παρατεθέν πλούσιον γεύμα, μέ όβελίαν, κοκορέτσι κλπ. παρεκάθησαν καί πολλοί γονείς καί κηδεμόνες, συνεορτάσαντες μετά τών φαλαγγιτών καί σκαπανέων τήν μεγάλην έορτήν τής Χριστιανωσύνης. Ό Κυβερνητικός Έπίτροπος κ. Κανελλόπουλος, συνοδευόμενος ύπό τού Διευθυντού τής Πολιτικής Διαφωτίσεως κ. Κ. Καραμάνου, τού Διευθυντού τών Οίκον. Ύπηρεσιών κ. Κόλλα καί τού ύπασπιστού του κ. Νικολοπούλου, έπεσκέφθη τά γραφεία τών Ταγμάτων τής Ύποδιοικήσεως Πρωτευούσης, γενόμενος δεκτός μέ ένθουσιώδεις έκδηλώσεις.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Η Α. Β. Υ. Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΧΩΡΙΟ

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος ἐπεσκέφθη τὸ Ἀθλητικὸ Χωριὸ τῆς Ε.Ο.Ν. ὅπου ἦσαν ἐγκατεστημένοι οἱ ἀθληταὶ οἱ μετέχοντες τῶν Β΄ Πανελληνίων Ἀγώνων τῆς Ὀργανώσεως, τὸν ὁποῖον ὑπεδέχθησαν ἐνθουσιωδῶς οἱ στρατοπεδευμένοι εἰς τὸ χωριό τους ἀθληταί. Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος περιῆλθε τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ χωριοῦ, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Νεολαίας κ. Ἀλεξ. Ν. Κανελλοπούλου.

Ἀκολούθως ἐπεσκέφθη τὸ στρατόπεδον τῶν ἀθλητριῶν Φαλαγγιτισσῶν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Σωματικῆς Ἀγωγῆς, γενόμενος καὶ ἐκεῖ ἐνθουσιωδῶς δεκτός.

ΠΡΙΓΚΗΠΙΚΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν γενεθλίων τῆς Α. Β. Υ. Πριγκηπίσσης Φρειδερίκης βαθμοφόροι τοῦ ἐπιτελείου τῆς Π. Δ. Θ. Π. ἐπεσκέφθησαν τὴν Πριγκήπισσαν εἰς τὰ Ἀνάκτορα τοῦ Ψυχικοῦ καὶ τῆς προσέφεραν ὡραιοτάτην ἀνθοδέσμην ἐκ μέρους τῆς Π.Δ.Θ.Π. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπισκέψεως καὶ τῶν εὐχῶν, ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια κ. Ματζούφα ἔλαβεν ἐκ τῶν Ἀνακτόρων τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου τὴν κατωτέρω ἐπιστολήν:

Ἐν Ψυχικῷ τῇ 20ῇ Ἀπριλίου 1940.

Ἡ Α. Β. Υ. ἡ Πριγκήπισσα Διαδόχου μὲ ἐπεφόρτισε νὰ σᾶς διαβιβάσω τὰς θερμὰς Αὐτῆς εὐχαριστίας διὰ τὰ ὡραιότατα ἄνθη, τὰ ὁποῖα εἴχατε τὴν εὐγενῆ σκέψιν νὰ Τῆς ἀποστείλητε, ὡς καὶ διὰ τὰς καλὰς εὐχὰς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν γενεθλίων Αὐτῆς, μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως θελήσητε νὰ διαβιβάσητε τὰς εὐχαριστίας τῆς Ὑψηλοτάτης καὶ εἰς ὅλα τὰ μέλη τῆς ὑφ' Ὑμῶν Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων. Δεχθῆτε τὰς φιλικάς μου προσρήσεις

Ἑλένη Ὑψηλάντη

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΛΟΥΛΟΥΔΙΩΝ

Ἡ «Ἑορτὴ τῶν Λουλουδιῶν» τῆς Σχολῆς Ματέῢ - Σακελλαρίου ποὺ γίνεται τὴν 5.30΄ τῆς 18ης Μαΐου στὸ ὑπαίθριο θέατρο τοῦ Ψυχικοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας ἀποτελεῖ τὴν ἔναρξιν τῆς περιόδου ποὺ ὀργανώνει ὁ Ὅμιλος Κυριῶν Ψυχικοῦ κατὰ τὸ ἐφετεινὸ καλοκαῖρι. Ἡ ἐπιτυχία προμηνύεται πολὺ μεγάλη. Θὰ χορευθοῦν τρεῖς Σουΐτες: «Στοὺς ἀφρούς» μὲ μουσικὴν Ρουσσῶ. «Στοὺς κήπους» μὲ μουσικὴν τοῦ Μόζαρτ καὶ «Στὸ δάσος» μὲ μουσικὴν τοῦ Μονποὺ μὲ συνοδεία ὀρχήστρας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ν. Σκαλκώτα. Τὰ εἰσιτήρια γιὰ τὴν μοναδικὴ αὐτὴν ἑορτὴν πωλοῦνται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα Ἐλευθερουδάκη καὶ «Πυρσοῦ» καὶ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ θεάτρου.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑ ΤΗΣ ΔΑΦΝΟΔΡΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΟΝ.

Ἀπὸ τῆς Δευτέρας 6 Μαΐου μέχρι τῆς Κυριακῆς 12 Μαΐου θὰ προβάλλεται εἰς τοὺς κινηματογράφους «Ρὲξ» καὶ «Ἀττικὸν» ἡ ταινία τῆς δαφνοδρομίας ἀπὸ Καλαβρύτων εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου. Ἡ ταινία ἐλήφθη ὑπὸ τῆς κινηματογραφικῆς ὑπηρεσίας τῆς Ε.Ο.Ν., τὸ μῆκος δὲ εἶναι 900 περίπου μέτρων. Περιλαμβάνει λεπτομερείας τῆς τελετῆς εἰς τὰ Καλάβρυτα, τῆς διαδρομῆς τῶν δαφνοδρόμων καὶ τῆς τελετῆς εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

— Ὁμὰς Φαλαγγιτισσῶν ἀπ' ὅλους τοὺς Τομεῖς παρετάχθη ἀποδίδουσα τιμὰς εἰς τὸν Μεγάλο Νεκρὸ τὴν Μ. Παρασκευή.

— Σκαπανάκια τοῦ 2ου Τομέως ἐπεσκέφθησαν τὸν Α΄ Παιδικὸ Σταθμὸ καὶ προσέφεραν στὰ παιδάκια αὐγά, κουλούρια καὶ γλυκὰ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἁγίων ἡμερῶν τοῦ Πάσχα.

— 100 Φαλαγγίτισσαι τοῦ 2ου Τομέως τῆς Υ. Θ. Α. μετέβησαν εἰς τὸ Ἀεροδρόμιον Τατοΐου, ὅπου ἀξιωματικοὶ τῆς Ἀεροπορίας ἐξήγησαν εἰς αὐτὰς ἀπὸ τί ἀποτελεῖται τὸ ἀεροπλάνον καὶ ποία ἡ χρησιμότης αὐτοῦ.

— Εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας φιλοξενοῦνται ὑπὸ τῆς Π. Δ. Θ. Π. 310 Φαλαγγίτισσαι ἀθλήτριαι.

Ἡ Π. Δ. Θ. Π. διὰ νὰ τοὺς δώσῃ ἕναν τόνον πλέον εὐχάριστον εἰς τὴν διαμονήν των εἰς τὴν πόλιν μας, ἀπεφάσισεν ὅπως τὸ Καλλιτεχνικὸν Τμῆμα τοῦ ΙΙΙ Γραφείου δώσῃ μίαν παράστασιν «Τ' ἀνθρώπινα λουλούδια».

— Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τῶν ἀνθέων, ἡ συνεργάτις Α. Ταρσούλη ἔδωσεν ὡραιοτάτην διάλεξιν μὲ θέμα: «Τὰ λουλούδια». Τὴν διάλεξιν παρηκολούθησαν μὲ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον οἱ βαθμοφόροι τῆς Π.Δ.Θ.Π.

— Τὴν Μεγάλην Πέμπτην ἡ Διεύθυνσις Ψυχαγωγίας τῆς Π.Δ.Θ.Π. χάρισε ἀξέχαστες συγκινητικὲς στιγμὲς εἰς τοὺς ἀκροατὰς τοῦ ραδιοφώνου, ποὺ ἤκουσαν τὸ ἀληθινὸ ἀριστούργημα «Ὁ γύφτος», ραδιοσκηνοθετημένο ἀπὸ τὸν συνεργάτην Δ. Μοναστηριώτην, μὲ μουσικὴν ὑπόκρουσιν τοῦ συνεργάτου Γεωρ. Καζάσογλου.

— Τὸ Συμβούλιον Βιβλιοθηκῶν Ὑπουργείου Παιδείας μᾶς προσέφερε 10.000 δραχ. τὰς ὁποίας διεθέσαμεν διὰ τὴν ἀγορὰν ἐκλεκτῶν ἔργων διὰ τὴν βιβλιοθήκην τῆς Π. Δ. Θ. Π.

— Ἡ Διεύθυνσις Οἰκοκυρικῶν μεριμνᾷ διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν χειροτεχνημάτων καὶ ἔργων Λαϊκῆς Τέχνης, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ καλλίτερα θὰ βραβευθῶσιν ὑπὸ τῆς Π.Δ.Θ.Π. καὶ κατόπιν θὰ ἀποσταλῶσιν εἰς τὴν Κ. Διοίκησιν διὰ νὰ ἐκτεθοῦν εἰς τὸν διαγωνισμὸν πρὸς βράβευσιν τοῦ καλλιτέρου ἔργου ἐξ ὅλων τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων.

— Εἰς τὸν Πειραιᾶ κατηρτίσθησαν ὁμάδες τυμπανιστριῶν καὶ σαλπιγκτριῶν. Εἰς τὰς ἀνωτέρω ὁμάδας συμμετέχουν Φαλαγγίτισσαι ὅλων τῶν Ὑποτομέων τῆς Π.Δ.Θ.Π.

— Εἰς τὸ ἐργοστάσιον «Λαΐς» ἤρχισαν ἐγκυκλοπαιδικὰ μαθήματα καὶ μαθήματα διαφωτίσεως εἰς τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως. Τὰ μαθήματα αὐτὰ ἤρχισαν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος: «Ἡ μέριμνα τοῦ Ἀρχηγοῦ μας καὶ τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου διὰ τὴν καλλιτέρευσιν τῆς ζωῆς εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις».

— 40 Φαλαγγίτισσαι τῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς Ὑπαλλήλων Γυναικῶν μὲ χαρὰ καὶ ἐνθουσιασμὸν ἐξέδραμον εἰς Ζούμπερι. Ἐπίσης μετέβησαν εἰς Ζούμπερι 208 Σκαπάνισσαι τοῦ 25ου Ὑποτομέως Υ.Θ.Α. καὶ τμῆμα τοῦ 10ου τῆς Υ.Θ.Α.

— Τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. τῆς Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς Ἑλλην. Γυναικῶν μετέβησαν εἰς Κινέτταν, ὅπου διῆλθον ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν των.

— Ὁ 1ος Ὑποτομεὺς τῆς Υ.Θ.Ν. ἐξέδραμεν εἰς Πεντέλην καὶ ὁ 8ος εἰς Ζούμπερι.

— Ὁ 6ος Ὑποτομεὺς τῆς Υ.Θ.Β. πέρασε μιὰ ἡμέρα χαρᾶς καὶ εὐθυμίας εἰς τὸ Μεγάλο Πεῦκο.

— 50 ἐργάτριες ἐργοστασίων πυρίτιδος παρὰ τὶς Κουκουβάουνες ἐνεγράφησαν μὲ μεγάλον ἐνθουσιασμὸν εἰς τὰς τάξεις τῆς Ε.Ο.Ν.

— Αἱ Φαλαγγίτισσαι Κηφισιᾶς καὶ Ἀμαρουσίου ἔψαλαν ὡραιότατα τὴν ἑσπέραν τῆς Μ. Παρασκευῆς εἰς τοὺς Ἐπιταφίους, προκαλέσασαι ἐνθουσιωδέστατα σχόλια.

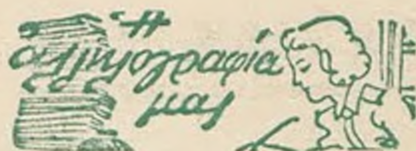
— Ἐξαιρετικὴ κίνησις παρετηρήθη ἐπίσης εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Θηλέων Ἀθηνῶν. Τμήματα Φαλαγγιτισσῶν παρηκολούθησαν τὴν περιφορὰν τῶν Ἐπιταφίων τῶν συνοικιακῶν ναῶν. Λόχοι Φαλαγγιτισσῶν παρετάχθησαν ἔξωθι τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ὡς ἐπίσης καὶ πρὸ τοῦ Μνημείου τοῦ Ἀφανοῦς Στρατιώτου κατὰ τὴν κατάθεσιν στεφάνου ἐκ μέρους τῶν ἀθλητικῶν ὁμάδων, αἵτινες συμμετέσχον εἰς τοὺς Β΄ Πανελληνίους Ἀγῶνας τῆς Ε. Ο. Ν.

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 1021)

Στὸ γεῦμα παρεκάθησε καὶ ὁ Κ.Ε.Ν. κ. Κανελλόπουλος, ἐπευφημηθεὶς ζωηρῶς ἀπὸ τοὺς ἀθλητὰς μὲ τοὺς ὁποίους σημειωτέον ἔμεινε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν ἀγώνων εἰς τὸ χωριό τους ὑπὸ σκηνήν.

Τὴν 10ην νυκτερινὴν ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀθλητικοῦ γλεντιοῦ ὁ Ἀρχηγὸς κ. Ι. Μεταξᾶς, γενόμενος δεκτὸς μὲ τέτοιες ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις ποὺ δὲν περιγράφονται. Ὁ κ. Μεταξᾶς ἔμεινεν ὡς μιὰ ὥρα μὲ τοὺς διασκεδάζοντας, ἄκουσε τὰ τραγούδια των καὶ παρηκολούθησε τοὺς χορούς των.

Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΗΛΙΑΝ ΜΠΟΥΤΣΙΚΑΡΗΝ. Σὲ συγχαίρομε καὶ πάλι γιὰ τὴν ἀγάπη, τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν ἀφοσίωσί σου στὸν Ἀρχηγό μας. Γράφεις: «Ἡμεῖς, ἡ νέα γενεά, ἀνεπηρέαστοι ἀπὸ κάθε τί τὸ ἐπιβλαβές, βαδίζομεν πρὸς τὰ πεπρωμένα τῆς ἐνδόξου φυλῆς μας. Κάθε σου φράσις, Ἀρχηγέ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ φέρῃ ἀπήχησιν εἰς τὴν κάθε νεανικὴ ψυχὴ ποὺ θὰ τὴν ἀκούσῃ ἢ θὰ τὴν ἀναγνώσῃ. Δι' αὐτὸ Σὲ θέλομε παντοῦ καὶ πάντα κοντά μας νὰ μᾶς καθοδηγῇς εἰς τὸ διάβα τοῦ στενοῦ καὶ ἀκανθώδους δρόμου τῆς εὐτυχίας, τῆς τιμιότητος, τῆς ἀληθείας!». — ΚΥΡ. ΔΟΥΡΑΜΑΝΗΝ. Ἡ δημοσίευσις τοῦ ποιήματός σου «Ἱκεσία», ἀληθινὰ καθυστέρησε πολύ. Τὸ περνοῦμε σ' αὐτὴ τὴ στήλη, ἐπειδὴ ἀλλοιῶς θὰ καθυστερήσῃ ἀκόμη περισσότερο. Τὸ ἴδιο θὰ κάμωμε καὶ γιὰ τὴ λοιπὴ συνεργασία ἀναγνωστῶν, ποὺ ἔχει ἐγκριθῆ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπή. Ἰδοὺ τὸ ποίημα:

ΙΚΕΣΙΑ

Πάρε με ὦ κῦμα, κῦμα ἀφρισμένο,
σ' ἕναν ἄλλο τόπο πιὸ εὐτυχισμένο,
σ' ἕναν ἄλλο τόπο, σὲ μιὰν ἄλλη στράτα
ποὺ νὰ φέρνῃ μόνο σ' ὀμορφιὲς καὶ νειάτα.
Ἄνοιξι νὰ λάμπῃ πάντα, καὶ τριγύρω
τὸ μεθυστικό της νὰ σκορπάῃ μύρο,
ν' ἀντηχοῦν πουλιῶνε καὶ παιδιῶν τραγούδια
μέσ' ἀπὸ τὰ δένδρα, μέσ' ἀπ' τὰ λουλούδια...
Νὰ κυλᾷ ὁ χρόνος δίχως πλῆξι κι' ἔννοια,
ὅπως στ' ἅγια μέρη τὰ παραδεισένια
Σ' ἕνα τέτοιο τόπο πάρε με νὰ ζήσω
κῦμα ἀφρισμένο, κῦμα πελαγίσο.

ΙΩΑΝΝΗΝ ΜΑΥΡΟΜΟΥΣΤΑΚΗΝ. Σὲ παραπέμπομε στὴν ἀνωτέρω ἀπάντησί μας πρὸς τὸν κ. Δουραμάνην. Ἰδοὺ τὸ ποίημά σου «Ἡλιοβασίλεμα»:

Γεμᾶτος χάρι ὁ ἥλιος γέρνει
πίσω ἀπ' τ' ἀπέναντι βουνό,
καὶ γύρω ἡ φύσι ὅλη παίρνει
μιὰν ὀμορφιὰ ἀπ' τὸ δειλινό.

Τ' ἀγέρι δροσερὸ φυσάει,
κι' ἀπὸ τὸ πάρκο τὸ πλαϊνὸ
μιὰ πασχαλιὰ εὐωδιὰ σκορπάει.
Τί μαγεμένο δειλινό!

Μὰ κάτι φαίνεται πιὸ ὡραῖο
κι' ἀπὸ τῆς φύσεως τὰ καλά:
μιὰ γαλανόλευκη σημαία,
ποὺ κατεβαίνει ἀπὸ ψηλά.

Ὅλοι οἱ διαβάτες ποὺ περνοῦνε
στὸ ἀντίκρυσμά της σταματοῦν,
μὲ σεβασμὸ τὴν χαιρετοῦνε,
μὲ ὑπερηφάνεια τὴν κυττοῦν.

ΦΑΝΗΝ ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ. Μολονότι ἔχομε δημοσιεύσει καὶ ἄλλα πεζὰ μὲ τὸ ἴδιο θέμα καὶ τὸν ἴδιο συμβολισμό, περνοῦμε καὶ τὸ δικό σου «Τρικυμία - γαλήνη», ἐπειδὴ εἶναι σχετικῶς καλογραμμένο. «Μαῦρα βαρειὰ τὰ σύννεφα στὸν οὐρανὸ κι' ἡ θάλασσα φουρτουνιασμένη. Πύρινες γραμμὲς σχίζουν τὸ ἐπιβλητικὸ καὶ τρομερὸ σκοτάδι. Στὸ πέλαγος τὸ κατάμαυρο ἕνα καράβι μὲ σπασμένα ξάρτια καὶ μὲ πανιὰ σχισμένα προσπαθεῖ μέσα σ' αὐτὴ τὴν παραζάλη νὰ νικήσῃ τὰ στοιχειὰ τῆς φύσης, ποὺ διασκεδάζουν νὰ τὸ ρίχνουν 'δῶ καὶ 'κεῖ σὰ καρυδότσουφλο. Ὁ καπετάνιος καὶ τὸ πλήρωμα, ἀναμαλλιασμένοι, ξεσχισμένοι, ματωμένοι κρατιοῦνται ἀπ' τὰ σχοινιά, γιὰ νὰ μὴ τοὺς ρίξουν στ' ἀνήλια βάθη τῆς θάλασσας τὰ μανιασμένα κύματα. Μόνον ἕνας ἐπιβάτης διατηρεῖ τὴν ψυχραιμία του. Καὶ σὰ βλέπει τὰ κύματα νὰ σπρώχνουν, ὅλο καὶ πιὸ γοργά, τὸ καράβι στοὺς θεώρατους βράχους τῆς ἀπέναντι ἀκτῆς, δὲν χάνει τὸ θάρρος του. Κι' ἡ φωνή του ἀκούεται βροντερὴ κι' οἱ διαταγὲς βγαίνουν ἀκατάπαυστα. Ὅλο τὸ πλήρωμα τὸν ὑπακούει. Νοιώθει ὅτι στὴ φωνὴ αὐτή, ποὺ ἀντηχεῖ καθαρὴ μέσ' ἀπὸ τὸ θόρυβο τῆς ταραγμένης θάλασσας, ὑπάρχει κάτι τὸ ἐπιβλητικό, κάτι ποὺ φανερώνει τὴν θέλησι τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν βεβαιότητα τῆς νίκης... Καὶ τὸ καράβι σώθηκε. Σώθηκε μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ποὺ γονατιστὸς τώρα ὑψώνει θερμὴ προσευχὴ στὸν οὐρανό, σ' ἕνα οὐρανὸ καταγάλανο σὰν τὴ σημαία ποὺ κυματίζει περήφανα στὸ κατάρτι. Τὸ πλήρωμα τραγουδῶντας διορθώνει τὰ σπασμένα ξάρτια, ρίχνοντας βλέμματα εὐγνωμοσύνης στὸ νέο του καπετάνιο, τὸ Σωτῆρά του, ποὺ τοῦ χαμογελᾷ. Καὶ τὸ καράβι μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐπίβλεψι τοῦ καπετάνιου πλησιάζει στὸ μεγάλο λιμάνι τοῦ προορισμοῦ του, ἐνῷ ἡ Σημαία του γίνεται ἕνα μὲ τὸν οὐρανὸ τὸν γαλάζιο...». — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΠΑΠΑΔΗΜΑΝ. Ἰδοὺ τὸ ποίημά σου «Ἀλήθειες»:

Τὴν Πατρίδα μας Ἑλλάδα, χώραν αἰωνίου
[κλέους,
ποὺ ἀπ' τοὺς χρόνους τοὺς ἀρχαίους σ' ὅ-
[λους εἶναι ξακουστή,
οἱ λαοὶ τὴν ἐσεβόνταν τὸν καιρὸ τοῦ Περι-
[κλέους,
ἀλλὰ τώρα στὸν καιρό μας πιὸ πολὺ 'ναι
[σεβαυτή.

Στὸν Μεγάλο Κυβερνήτη ἀπ' τὶς τέσσερις
[Αὐγούστου
ὅλοι μας νέοι καὶ γέροι σ' αὐτὸν εἴμαστε
πιστοὶ
καὶ γιὰ μᾶς ὅλους τοὺς νέους πάντοτε δου-
[λεύει ὁ νοῦς του
κι' ἡ μορφή του, σὰ μᾶς βλέπει, πάντοτ'
[εἶναι γελαστή.

Στὴν ἀρχαία τὴν Ἑλλάδα ὅλοι ἐσέβοντο
[τὴ νειότη,
γιατὶ στὴν ψυχή της ἦταν καὶ στὸ σῶμα
[δυνατή.
Κι' ἡ σημερινὴ νεότης, σὰν τὴν παλαιὰ
[τὴν πρώτη
τῆς δυνάμεως τὰ σκῆπτρα μὲ καμάρι τὰ
[κρατεῖ.

Ἡ γαλάζια μας Σημαία μὲ τὸν ἄσπρο
[τὸν Σταυρό της
στὴν γαλάζιαν ἀτμοσφαῖρα κυματίζει πλου-
[μιστή.
Ὁδηγεῖ τὴν Νεολαία στὸ λαμπρὸ προορι-
[σμό της
κι' εἶναι πάντοτε σὲ ὅλους ἡ Σημαία σε-
[βαστή.

ΚΩΝΣΤ. Ι. ΚΑΓΙΑΝ. Οἱ ἐξηγήσεις ποὺ μᾶς δίδεις στὸ γράμμα σου τῆς 14 Μαρτίου ἀρκεταί. Ἡ παρεξήγησις ὀφείλεται στὸ γεγονὸς ὅτι κάτω ἀπὸ τὸ ποίημα εἶχες τὴν ὑπογραφή σου. Γιὰ τὶς πληροφορίες ποὺ ζητεῖς σὲ παραπέμπομε σὲ προηγούμενα τεύχη τῆς «Νεολαίας» καὶ στὶς σελίδες «Ζωὴ καὶ κίνησις». — ΓΙΩΡΓΟΝ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΝ. Δημοσιεύομε τὸ «Καὶ πάλι». Τὸ ἄλλο ἀργότερα:

ΚΑΙ ΠΑΛΙ...

Νικηφόροι καὶ πάλι παιᾶνες
ἀκουστήκαν στῆς γῆς μας τὰ πλάτια,
ξυπνᾶνε, ξυπνᾶν' οἱ Τιτᾶνες
κι' ἀντηχεῖ τ' ἀτσαλένιο τους βῆμα
στὰ γραμμένα, παληὰ μονοπάτια.

Οἱ αἰῶνες κατάπληχτοι πάλι
θὰ σταθοῦνε ν' ἀκούσουν γερμένοι
τῆς Ἑλλάδος τὴ δόξα ποὺ ψάλλει
μὲ φωνὴ δυνατή, λαξεμένη
μιὰ Τετάρτη Αὐγούστου μεγάλη.

ΡΑΦΑΗΛ ΠΛΥΤΑΝ. Μερικοὶ στίχοι ἀπὸ τὸ ποίημά σου «Ἄνοιξις»:

Ἦλθε ἡ ἄνοιξις δροσάτη
μυροφόρα, γελαστή,
κάθε κῆπος μὲ λουλούδια
χαρωπὰ θὰ στολιστῆ.

Ὁ οὐρανὸς γλυκογελάει,
λυῶσαν στὰ βουνὰ τὰ χιόνια
καὶ φωλίτσες θὲ νὰ κτίσουν
νιόφερτα τὰ χελιδόνια.

Κι' ἡ Πατρίδα μας εἶναι κῆπος
ὅλο μῦρο κι' εὐωδιά
καὶ λουλούδια ἡ Νεολαία,
τῆς Ἑλλάδος τὰ παιδιά.

Σ. ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΝ. Τὸ αἴνιγμα ἐδόθη στὸν ἁρμόδιον συντάκτην, ὁ ὁποῖος θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ σχετικῶς. — ΣΤΑΜΑΤΙΟΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ. Ὁμοίως. — ΚΩΣΤΑΝ ΧΑΡ. ΑΘΗΝΑΙΟΝ. Σοῦ ἀπαντήσαμε πρὸ καιροῦ. Δυστυχῶς εἶναι πολὺ μακρύ. — ΘΕΟΔ. ΜΑΣΙΩΤΗΝ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις. Ἔτσι εἶναι. «Στὸ Νέο Κράτος, τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου, ὅλοι — ἀπὸ τὸν Ἀνώτατον Ἄρχοντα καὶ τὸν Ἀρχηγὸ ὡς τὸν τελευταῖο πολίτη — ἐκτελοῦμε τὸ καθῆκόν μας μὲ πίστι κι' ἐνθουσιασμό, γιὰ τὴν ὁλοκλήρωσι τοῦ Τρίτου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ». — ΤΙΤΙΚΑΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ. Τὸ ποίημά σου «Τὸ καντήλι» ἀτελές. Νὰ τὸ δεύτερο τετράστιχο:

Ἐν ἄχ βγῆκε ἀπ' τὰ
χείλη του, δυὸ τρεῖς σπιθιὲς
κι' ὅλο τὸ λάμπος λυώνει
μέσ' στὶς στερνὲς ἀναλαμπὲς π' ἁπλώνει.

ΑΘΑΝ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΝ. Τὰ «ἔξυπνα καὶ κουτὰ» ποὺ μᾶς ἔστειλες εἶναι πολὺ γνωστά. Τὸ ποίημα πρέπει νὰ τὸ ξαναγράψῃς τακτικά, γιὰ νὰ τὸ διαβάσωμε. Πρόσεξε τὸ στίχο «πῶχ' εἰς σᾶς τὴν γλυκειά της ἐλπίδα». Αὐτὸ τὸ «πῶχ'» τί λογῆς πρᾶμα εἶναι;

ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΙΝ ΤΩΝ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΩΝ

Διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συλλεκτῶν γραμματοσήμων, τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας ἐξέδωκεν εἰδικὰ ἔντυπα δελτία διὰ τὰς συλλογὰς γραμματοσήμων, ἅτινα πωλοῦνται ὑπὸ τῶν Ταχυδρομικῶν γραφείων.

Ἐπὶ τῶν δελτίων τούτων θὰ δύνανται οἱ συλλογεῖς γραμματοσήμων νὰ ἐπικολλῶσι τὰ διὰ τὰς συλλογάς των γραμματόσημα, ἅτινα — ἐπὶ τῇ ἐκδηλώσει σχετικῆς των ἐπιθυμίας — θὰ σφραγίζωνται διὰ τῶν χρονολογικῶν σημάντρων τῶν Ταχυδρομείων.

Τὰ δελτία ταῦτα ἐξεδόθησαν εἰς 6 διαφόρους τύπους.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΑΚΗ: «Τραγούδια τοῦ Στρατοκόπου», ποιήματα. Μὲ προλόγους Κώστα Ἀθανάτου καὶ Σεραφεὶμ Ἀρκομάνη. Συλλογὴ ποιημάτων, ποὺ τὰ διακρίνει ἀπὸ ἀπόψεως μορφῆς ἡ προσήλωσις εἰς τὴν παράδοσιν καὶ τὰ διαπνέει ἀληθινὴ ποιητικὴ πνοὴ καὶ εὐγενικὴ αἰσθηματικότης. Ὁ ποιητὴς τραγουδᾶ ἰδιαιτέρως τὸ ὕπαιθρο, δίνοντας στὰ σχετικὰ τραγούδια του, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν λυρικὸν παλμόν, καὶ ἕναν τόνον ἠθογραφικόν.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ ΖΗΣΗ: «Αἱ ἁμαρτίαι τῆς Θράκης», διήγημα. Δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ὁμωνύμου τμήματος τῆς χώρας μας, ἀλλὰ περὶ μιᾶς κόρης, τὴν ζωὴν τῆς ὁποίας ἀφηγεῖται ὁ συγγραφεὺς εἰς ρωμαντικὸν ὕφος.

Ἐξαντληθείσης τῆς πρώτης ἐκδόσεως τοῦ ἱστορικοῦ βιβλίου «Τὸ Ναυτικόν μας κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους 1912—1913», ἐτέθη ἤδη εἰς κυκλοφορίαν ἡ νέα ἔκδοσις αὐτοῦ καὶ πωλεῖται εἰς μὲν τὰς Ἀθήνας διὰ τῶν κεντρικῶν βιβλιοπωλείων καὶ παρὰ τῷ συγγραφεῖ κ. Ἐπ. Μπαμπούρη (Παπαρρηγοπούλου 9 ὄροφος 3ος), εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας διὰ τῶν πρακτορείων ἐφημερίδων τῆς Ἑταιρείας Ἑλληνικοῦ Τύπου.

Ἡ νέα ἔκδοσις περιλαμβάνει ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου, ἀπὸ τῆς κηρύξεως τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου μέχρι καὶ πέρατος τοῦ Βουλγαρικοῦ, ἐξεταζομένας ἀπὸ τῆς αὐστηρῶς ἱστορικῆς πλευρᾶς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Τουρκικῶν ἐκθέσεων, εἶναι δὲ πλουτισμένη καὶ διὰ 120 εἰκόνων τῆς ἐποχῆς τῶν πολέμων, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνεκδότων. Τιμὴ βιβλίου δραχ. 100. Εἰς τὰς ἐπαρχίας ἀποστελλόμενον ἐπιβαρύνεται καὶ διὰ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν.

ΜΑΘΗΤΑΙ

Ὅσοι ἀγοράζετε τὴ «ΝΕΟΛΑΙΑ» ἀπὸ τὸ σχολεῖο, φροντίσετε γιὰ τὶς διακοπὲς νὰ ἐγγραφῆτε συνδρομηταί. Ἔτσι ἡ «ΝΕΟΛΑΙΑ» θὰ σᾶς ἔρχεται κάθε ἑβδομάδα στὸ σπίτι σας.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

ἡ Νεολαία

